

การประยุกต์เครื่องแต่งกายสตรีชาวจีนสมัยราชวงศ์ถังเพื่อการออกแบบชุดพิธีการสมัยใหม่

YIQI LIN

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์และการออกแบบ

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2567

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

การประยุกต์เครื่องแต่งกายสตรีชาวจีนสมัยราชวงศ์ถังเพื่อการออกแบบชุดพิธีการสมัยใหม่

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์และการออกแบบ

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2567

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

Women's Apparel Elements in Tang Dynasty for The Design of The Modern
Ceremonial Dress

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR MASTER DEGREE OF FINE AND APPLIED ART
IN VISUAL ARTS AND DESIGN
FACULTY OF FINE AND APPLIED ARTS
BURAPHA UNIVERSITY
2024
COPYRIGHT OF BURAPHA UNIVERSITY

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ YIQI LIN ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์และการออกแบบ ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

.....
(ดร. MIYOUNG SEO)

.....
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. เกรียงศักดิ์ เขียวมั่ง)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร. ทรงวุฒิ เอกภูมิวงศา)

..... กรรมการ
(ดร. MIYOUNG SEO)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. เกรียงศักดิ์ เขียวมั่ง)

..... กรรมการ
(ดร. ปัทมพันธ์ คุณพูนทรัพย์)

..... คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. เสกสรรค์ ตันยาภิรมย์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์และการออกแบบ ของ
มหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. วิทวัส แจ่มเอียด)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

62920367: สาขาวิชา: ทักษะศิลป์และการออกแบบ; ศป.ม. (ทักษะศิลป์และการออกแบบ)
 คำสำคัญ: เครื่องแต่งกายของสตรีในสมัยราชวงศ์ถัง, วัฒนธรรมจีนดั้งเดิม, การออกแบบ
 เครื่องแต่งกายสมัยใหม่, องค์ประกอบเครื่องแต่งกาย

YIQI LIN : การประยุกต์เครื่องแต่งกายสตรีชาวจีนสมัยราชวงศ์ถังเพื่อการออกแบบชุด
 พิธีการสมัยใหม่. (Women's Apparel Elements in Tang Dynasty for The Design of The
 Modern Ceremonial Dress) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: MIYOUNG SEO, เกียรียงศักดิ์
 เขียวมั่ง ปี พ.ศ. 2567.

งานวิจัยนี้ศึกษาและวิเคราะห์วัฒนธรรมเครื่องแต่งกายของสตรีจีนในประวัติศาสตร์จีน
 สมัยราชวงศ์ถัง แล้วจำแนกเรียบเรียงและสรุปเอกลักษณ์ของเครื่องแต่งกายของสตรีจีนในสมัย
 ราชวงศ์ถังโดยมีข้อมูลจากเอกสารอ้างอิงเป็นพื้นฐานสำคัญ เพื่อตั้งโครงสร้างและองค์ประกอบงาน
 หัตถศิลป์ซึ่งมีความโดดเด่นเหมาะสมเป็นตัวแทนวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายของสตรีจีนดั้งเดิมในสมัย
 นั้นมาประยุกต์ใช้เป็นแรงบันดาลใจในการออกแบบผลงาน งานวิจัยมุ่งประเด็นไปที่อุปนิสัยด้านการ
 ดำเนินชีวิตและรูปแบบการแต่งกายของผู้คนในยุคสมัยใหม่บนพื้นฐานของการศึกษาค้นคว้าเพื่อ
 แสวงหาแนวทางอนุรักษ์อัตลักษณ์ของวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมในสมัยราชวงศ์ถัง โดยนำ
 ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยบูรณาการกับรูปแบบการออกแบบเครื่องแต่งกายในกระแสหลักและเทคนิค
 การแสดงออกทางทัศนศิลป์ในสังคมนานาชาติยุคปัจจุบัน เพื่อดำเนินการวิเคราะห์กรณีศึกษาและการ
 ประยุกต์ใช้องค์ประกอบต่าง ๆ โดยสืบค้นและรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีวิจัยอันประกอบด้วยวิธีวิจัยทาง
 เอกสาร การศึกษาข้อมูลจากพิพิธภัณฑ์ดิจิทัล การสำรวจข้อมูลด้วยแบบสอบถามและการสัมภาษณ์
 ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาซีพีที่เกี่ยวข้อง จากนั้นนำองค์ความรู้จากการวิจัยมาประยุกต์ใช้สร้างสรรค์ชุด
 ผลงาน “คนงามราชวงศ์ถัง” ชุดพิธีการสมัยใหม่สำหรับสตรีที่โดดเด่นด้วยองค์ประกอบจากยุคสมัย
 ราชวงศ์ถัง ใช้มุมมองสมัยใหม่ในการตีความมรดกวัฒนธรรมทางประวัติศาสตร์ในสมัยโบราณ สร้าง
 เสริมความตระหนักรู้ในสุนทรียศาสตร์สไตล์จีนรูปแบบใหม่จากการออกแบบผลงานโดยใช้
 องค์ประกอบเครื่องแต่งกายในสมัยราชวงศ์ถัง แสดงให้เห็นถึงคุณค่าของวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับอันผู้
 ภายใต้อิทธิพลกระแสสมัยใหม่ด้านแฟชั่นเครื่องแต่งกายในยุคปัจจุบัน ส่งเสริมให้ผู้คนที่มีความเข้าใจใน
 วัฒนธรรมเครื่องแต่งกายในสมัยราชวงศ์ถังเพิ่มจำนวนมากขึ้น ในขณะที่เดียวกันการวิจัยนี้ยังมีส่วนช่วย
 เผยแพร่และสร้างนวัตกรรมเชิงสร้างสรรค์จากศิลปะการแต่งกายและคุณค่าทางวัฒนธรรมในสมัย
 ราชวงศ์ถัง เพื่อให้วัฒนธรรมเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมในสมัยราชวงศ์ถังได้มากยิ่งขึ้น

62920367: MAJOR: VISUAL ARTS AND DESIGN; M.F.A. (VISUAL ARTS AND DESIGN)

KEYWORDS: Women's clothing in Tang Dynasty, traditional culture, modern dress design, apparel elements

YIQI LIN : WOMEN'S APPAREL ELEMENTS IN TANG DYNASTY FOR THE DESIGN OF THE MODERN CEREMONIAL DRESS. ADVISORY COMMITTEE: MIYOUNG SEO, Ph.D. KRIANGSAK KHIAOMANG, Ph.D. 2024.

This study is based on literature, through research and analysis of Chinese history Tang Dynasty women's clothing culture, classified and summarized the characteristics of Tang Dynasty women's clothing, extracted its representative craft structure and elements, get design inspiration. On the basis of maintaining the cultural characteristics of the Tang Dynasty costumes, focusing on the living habits and dressing styles of modern people, and combining the mainstream forms of dress design and visual art expression techniques in the current international community, case analysis and element application are carried out, using literature research, digital museum research, Questionnaire survey, industry expert interviews and other research means as a supplement, to create a modern women's dress with the characteristics of Tang elements "Tang Palace Beauty" finished series, try to use a more modern perspective to interpret the historical and cultural heritage of the past, from the design application of Tang elements to recognize the new Chinese aesthetics, Demonstrate the value of Hanfu related culture in the current fashion trend, so that more people understand the Tang Dynasty clothing culture, while disseminating and innovating the art and cultural value of Tang Dynasty clothing, so that it can continue to be inherited in a more diversified form in modern dress.

กิตติกรรมประกาศ

ในการดำเนินงานวิจัยและจัดทำรายงานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ประการแรก ผู้วิจัยขอขอบคุณ อาจารย์ที่ปรึกษา ดร. Xu Meiyong (Miyong Seo) สำหรับคำสอนที่เปี่ยมด้วยความจริงใจและการ ชี้แนะแนวทางด้วยใจที่อดทน อาจารย์เปรียบเสมือนผู้นำทางที่คอยชี้แนะผู้วิจัยในทุก ๆ ขั้นตอน ทำให้ งานวิจัยนี้ที่เริ่มต้นจากศูนย์ค่อย ๆ พัฒนาจนกลายเป็นงานวิจัยที่เสร็จสมบูรณ์

ผู้วิจัยยังขอขอบคุณอาจารย์ประจำสาขาวิชาเอกด้านการออกแบบเสื้อผ้าแฟชั่น ดร. Zhang Yuhua ซึ่งได้ให้ทั้งแรงบันดาลใจ คำแนะนำที่ดี ตลอดจนองค์ความรู้และแง่มุมเฉพาะในสาขาวิชาซีพี ด้านการออกแบบเครื่องแต่งกายเรื่อยมา ซึ่งมีส่วนช่วยให้ผู้วิจัยมุ่งมั่นและพยายามในการแสวงหา เป้าหมายบนเส้นทางสาขาวิชาซีพีด้านนี้ และยังขอขอบคุณครอบครัวผู้เป็นที่รัก (โดยเฉพาะสามีของ ผู้วิจัย) และเหล่ามิตรสหายที่ให้การสนับสนุนในด้านการใช้ชีวิตทั้งทางวัตถุ จิตวิญญาณและในทุกภาวะ อารมณ์ ทำให้ผู้วิจัยสามารถสำเร็จการศึกษาได้อย่างลุล่วง ขอขอบคุณทุกท่านจากใจจริง!

เมื่อมองย้อนกลับไปถึงความยากลำบากต่าง ๆ ที่ประสบพบเจอในระหว่างศึกษาระดับ ปริญญาโท ทำให้ผู้วิจัยสัมผัสได้ถึงอารมณ์มากมายที่เปี่ยมล้นอยู่ในจิตใจ ปีการศึกษาของผู้วิจัยเริ่มต้น พร้อมเหตุการณ์เชื้อไวรัสระบาดที่ปะทุขึ้นอย่างไม่อาจเอาแน่เอานอนได้ ผู้วิจัยพักเพียรศึกษาในระดับ ปริญญาโทไปที่ละขั้นท่ามกลางความไม่สบายใจและวิตกกังวลในช่วงเชื้อไวรัสระบาดจนในที่สุดจึงได้ สำเร็จการศึกษา ในช่วงเหตุการณ์เชื้อไวรัสระบาด ผู้วิจัยค่อย ๆ ส่งเสริมการเรียนรู้ของตนเองผ่านการ เข้าร่วมในชั้นเรียนและประชุมสัมมนาเพื่อการศึกษาต่าง ๆ ภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ Miyong Seo อาจารย์ที่ปรึกษาหลักและร.ศ. Kriangsak Khiaomang อาจารย์ที่ปรึกษารอง ทำให้ผู้วิจัยและเหล่า เพื่อนร่วมชั้นสามารถเอาชนะความยากลำบากในการศึกษาเล่าเรียนในต่างประเทศ ในขณะที่เดียวกันยัง อยากรขอขอบคุณตัวผู้วิจัยเองที่ตั้งมั่นและพากเพียรจนสำเร็จการศึกษา! การเดินทางครั้งนี้ประสบ ผลสำเร็จแล้ว! ขอขอบคุณสำหรับทุกสิ่ง

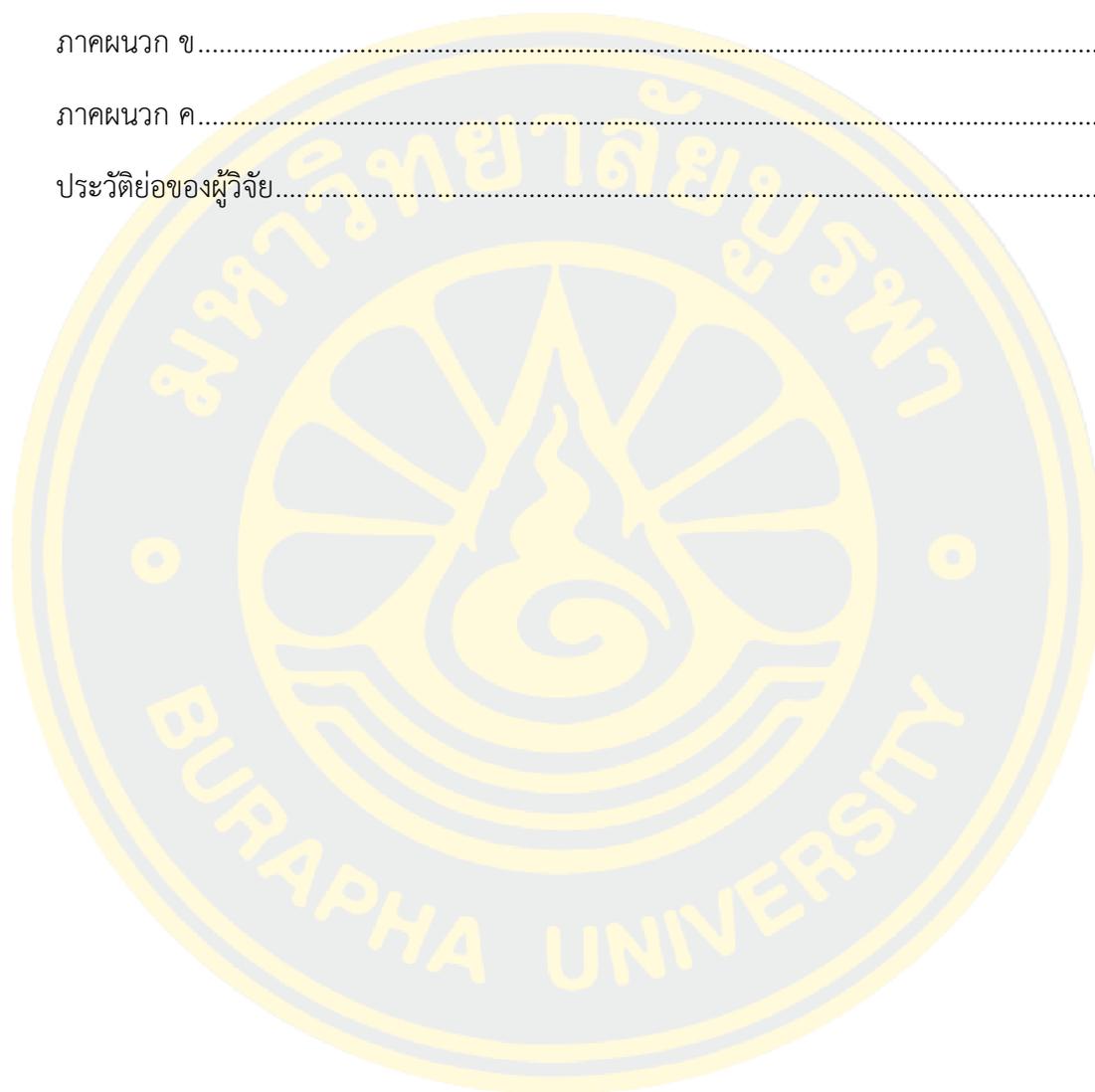
สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญรูปภาพ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของงานวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดของงานวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
ขอบเขตของงานวิจัย.....	5
ระเบียบวิธีวิจัย	5
กระบวนการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
ความเป็นมาของวัฒนธรรมสมัยราชวงศ์ถัง	9
1. วิวัฒนาการเครื่องแต่งกายสตรีสมัยราชวงศ์ถังโดยภาพรวมทั้ง 4 ช่วง	12
2. อิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตกที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายสมัยราชวงศ์ถัง	18
3. การเปลี่ยนแปลงสไตล์การตกแต่งใบหน้าให้สอดคล้องกับเครื่องแต่งกาย.....	24
อัตลักษณ์ของเครื่องแต่งกายสตรีสมัยราชวงศ์ถัง	29

1. ประเภทของเครื่องแต่งกายสตรีในสมัยราชวงศ์ถัง	29
2. โครงสร้างและองค์ประกอบของเครื่องแต่งกาย	32
3. เทคนิคปักเย็บที่ใช้ในการผลิตเครื่องแต่งกาย	34
4. ทักษะศิลปด้านการเย็บปักถักร้อยในสมัยราชวงศ์ถัง	35
5. ลวดลายบนเครื่องแต่งกาย	37
6. สีสันทนบนเครื่องแต่งกาย	40
7. เอกลักษณ์ของเนื้อผ้าที่ใช้เป็นวัตถุดิบหลักในการผลิตเครื่องแต่งกาย	41
8. เทคนิคการย้อมและทอผ้า	42
9. การพัฒนาในยุคหลัง	44
แนวคิดและการจำแนกประเภทของชุดพิธีการ	47
1. นิยามของชุดพิธีการ	47
2. การจำแนกประเภทของชุดพิธีการ	48
3. อุดลักษณะของชุดพิธีการ	48
งานปัก	49
1. แนวคิดของงานฝีมือที่วาดด้วยการเย็บปักถักร้อย	49
2. งานปักแบบดั้งเดิมและแบบสมัยใหม่	50
3. การจำแนกประเภทของงานเย็บปัก	51
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	53
บทที่ 3 การดำเนินงานวิจัย	58
วิธีการวิจัย	58
การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในอุตสาหกรรม	59
1. ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเครื่องแต่งกาย	60
2. อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านสาขาวิชาศิลปะเครื่องแต่งกาย	63
3. ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและทักษะงานฝีมือเกี่ยวกับการตัดเย็บเครื่องแต่งกาย	67

4. นักออกแบบเครื่องแต่งกายแบบดั้งเดิม	70
การสำรวจข้อมูลจากกลุ่มประชาชนทั่วไปด้วยแบบสอบถาม	75
ข้อมูลเบื้องต้นของแบบสอบถาม.....	75
กระบวนการออกแบบและสร้างสรรค์ผลงาน	102
1. แรงบันดาลใจและการออกแบบภาพร่าง	103
2. กระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน	110
3. กระบวนการสร้างสรรค์รายละเอียดด้านงานปัก:	113
4. ภาพผลงานชิ้นสมบูรณ์.....	116
บทที่ 4 บทวิเคราะห์และการจัดแสดงผลงาน	118
การวิเคราะห์ผลงานและการจัดแสดงในนิทรรศการ.....	118
1. การวิเคราะห์แนวคิดที่ใช้สร้างสรรค์	118
2. การวิเคราะห์องค์ประกอบสีสัน	119
3. การวิเคราะห์ด้านวัสดุ	120
4. การวิเคราะห์ภาพลวดลาย	121
5. การวิเคราะห์เทคนิคเย็บปัก.....	122
6. การวิเคราะห์โครงสร้างชุด.....	124
การจัดนิทรรศการ	126
การประเมินผลงาน	127
1. การประเมินผลงานโดยผู้เชี่ยวชาญ.....	127
2. การประเมินผลงานโดยประชาชนชาวจีนทั่วไป.....	128
บทที่ 5 สรุปการวิจัย การอภิปรายและข้อเสนอแนะ	130
1. สรุปผลการวิจัย	130
2. การอภิปรายผลงานการวิจัย	131
3. แนวคิดจากการวิจัยและข้อเสนอแนะ	133

บรรณานุกรม.....	135
ภาคผนวก.....	137
ภาคผนวก ก.....	138
ภาคผนวก ข.....	141
ภาคผนวก ค.....	147
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	154

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2-1 ตารางแสดงจำแนกประเภทลวดลายที่ได้รับความนิยมในสมัยราชวงศ์ถัง	38
ตารางที่ 3-1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้สัมภาษณ์.....	59
ตารางที่ 3-2 เนื้อหาการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางวิชาการ	61
ตารางที่ 3-3 เนื้อหาการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางวิชาการ	64
ตารางที่ 3-4 เนื้อหาการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิคหัตถศิลป์เย็บปัก.....	68
ตารางที่ 3-5 เนื้อหาการสัมภาษณ์นักออกแบบเครื่องแต่งกายฮั่นฝู.....	71
ตารางที่ 3-6 ขั้นตอนการเก็บข้อมูลแบบออนไลน์.....	76
ตารางที่ 3-7 วัตถุประสงค์ของการสำรวจข้อมูล	77
ตารางที่ 3-10 ตัวแทนคำตอบของคำถามข้อที่ 20.....	99

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพที่ 1-1 แผนภาพกรอบแนวคิดของการวิจัย	4
ภาพที่ 2-1 แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคมสายหลักในสมัยราชวงศ์ถัง	11
ภาพที่ 2-2 แผนที่แสดงอาณาเขตและผังเมืองของเมืองฉางอันนครหลวงในสมัยราชวงศ์ถัง	11
ภาพที่ 2-3 ภาพเขียนของนางกำนัลในวังซึ่งมีหน้าที่ร้องรำให้ความสำราญแก่ชนชั้นสูงในสมัยราชวงศ์ถังตอนต้น ซึ่งจุดค้นพบจากสุสานขององค์ชายหลี่โซ่วเป็นภาพบรรยากาศในขณะที่เหล่าขุนนางและบรรดาเชื้อพระวงศ์กำลังเพลิดเพลินไปกับ งานมหรสพรื่นเริง ซึ่งภายในภาพสามารถสังเกตเห็นรายละเอียดของเครื่องแต่งกายของนางกำนัลภายในพระราชวังที่มีลักษณะแขนเสื้อแคบแนบตัวเสริมความคล่องแคล่ว และผ้าคลุมไหล่บางเบาพลิ้วไหวได้อย่างชัดเจน	13
ภาพที่ 2-4 ประติมากรรมรูปหญิงสาวซึ่งเป็นงานศิลปะสำหรับฝังร่วมในสุสานที่สร้างขึ้นด้วยเทคนิคชานไฉในสมัยราชวงศ์ถัง จุดค้นพบจากสุสานลำดับที่ 90 เป็นหลุมฝังศพของเชื้อพระวงศ์สมัยราชวงศ์ถังซึ่งตั้งอยู่ในเมืองซีอาน ปัจจุบันถูกเก็บรักษาเอาไว้ที่พิพิธภัณฑสถานประวัติศาสตร์सानซี	15
ภาพที่ 2-5 ภาพเขียนนางรำสมัยโบราณจะเห็นได้ว่าเสื้อผ้าที่สวมใส่มีขนาดใหญ่ ทรงหลวมและยาวห้อยกรอมพื้น ภาพเขียนนี้เป็นส่วนหนึ่งในงานจิตรกรรมฝาผนัง (เพียงบางส่วน) จากสุสาน Guozhuang Hanxiu (郭庄韩休) สมัยราชวงศ์ถังในเมืองซีอาน มณฑลसानซี	16
ภาพที่ 2-6 ภาพเขียนสตรีซึ่งจัดแต่งผมทรง ‘เกาหวนเว่ยปิ่น(高鬟危髻)’ เป็นผมทรงมวยสูงและใช้ปิ่นยาวแบ่งผมบริเวณข้างใบหน้าให้แผ่ยื่นออกเป็นสองฝั่ง ภาพจิตรกรรมฝาผนังจากสุสานเขตหานเจียวานสมัยราชวงศ์ถังในเมืองซีอาน มณฑลसानซี	17
ภาพที่ 2-7 ภาพของสาวใช้ที่ประคองหมวกม่านมีหลิเอาไว้ในมือ ภาพจิตรกรรมฝาผนังจากสุสาน... 20	
ภาพที่ 2-8 ภาพงานศิลปะที่แสดงให้เห็นถึงโครงสร้างของหมวกม่านเหวยเม่าและงานประติมากรรมชานไฉรูปหญิงสาวสวมหมวกม่านเหวยเม่าขณะขี่ม้าซึ่งเป็นงานศิลปะที่มักฝังร่วมในสุสานเพื่อเป็นเครื่องบูชาจุดค้นพบในสุสานอาซือถ่าน่า (阿斯塔那) เมืองถูหลู่ฟาน เขตปกครองตนเองซินเจียง เมื่อปี ค.ศ.1973	22

ภาพที่ 2-9 รูปภาพท่านหญิงกั้วกั้ว สตรีชนชั้นสูงขณะขี่ม้าเที่ยวชมบรรยากาศในช่วงฤดูใบไม้ผลิพร้อม คณะผู้ติดตาม ผู้วาดมีนามว่าจางชว่น (张萱) สำเนาอยู่ในสมัยราชวงศ์ซ่ง วาดด้วยเทคนิคการลงสี บนผืนผ้าไหม ปัจจุบันถูกเก็บรักษาไว้ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติปักกิ่ง.....	23
ภาพที่ 2-10 แผนภาพแสดงการแต่งหน้าทั้ง 7 ขั้นตอนของสตรีชนชาติฮั่นในสมัยราชวงศ์ถัง	25
ภาพที่ 2-11 ภาพแสดงลักษณะของทรงผมจี๋หววนของเด็กหญิงที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	26
ภาพที่ 2-12 ภาพเขียนของหญิงสาวและผู้ติดตามขณะเข้าร่วมพิธีวงสรวงภาพจิตรกรรมฝาผนังโม เกาภายในถ้ำตุนหวง บริเวณผนังฝั่งตะวันออกของโถงถ้ำลำดับที่ 9 ใจความสำคัญภายในภาพคือ คณะสตรีสูงศักดิ์ซึ่งแต่งกายด้วยชุดเต็มถวยเครื่องหอมแต่พระพุทธรูปที่พวกตนเคารพนับถือสังเกตเห็น ได้ว่ามวยผมแต่ละรูปแบบล้วนประดับประดาด้วยเครื่องหัวที่ทำจากโลหะเงินและทองหลากหลาย รูปแบบ อีกทั้งใบหน้าของสตรีทุกนางยังผัดแต่งครบถ้วนทุกกระบวนการตามหลักศิลปะการแต่งหน้า	27
ภาพที่ 2-13 หวีสีเงินฉาบทองสมัยราชวงศ์ถัง ตกแต่งด้วยงานหัตถศิลป์ฉลุลายผีเสื้อ	28
ภาพที่ 2-14 ปิ่นจางขาเดี่ยวและปิ่นไซที่มีขาสองแฉก (ภาพซ้าย) งาน“จินควางเป่าเตียน (金筐宝 钿)” เครื่องประดับที่แกะสลักจากหินสีเทอร์ควอยซ์เขียนลายทองและเลี่ยมฝังด้วยอัญมณี (ภาพ กลาง) ปิ่นระย้าเลี่ยมฝังหยกและทองคำ (ภาพขวา).....	29
ภาพที่ 2-15 ภาพที่จัดทำขึ้นเพื่อฟื้นฟูวัฒนธรรมการแต่งกายตั้งแต่สมัยราชวงศ์ถังตอนต้นจนถึงช่วง ยุคเฟื่องฟู	31
ภาพที่ 2-16 ภาพที่จัดทำขึ้นเพื่อฟื้นฟูศิลปะเครื่องแต่งกายสตรีสมัยราชวงศ์ถัง	32
ภาพที่ 2-17 แผนภาพแสดงโครงสร้างแนวระนาบของชุดฮั่นผู้สมัยราชวงศ์ถังทั้ง 3 แบบและภาพปก เสื้อประเภทต่าง ๆ.....	33
ภาพที่ 2-18 ภาพแสดงรูปแบบการพับทบผ้าและความกว้างของผืนผ้า ซ้าย : แผนภาพแสดงความ กว้างของผืนผ้าพับสี่ทบ ขวา : แผนภาพแสดงโครงสร้างการตัดเย็บปกเสื้อคอตรงและส่วนโย่วเร็น..	34
ภาพที่ 2-19 ภาพ ‘Court Ladies Preparing Newly Woven Silk’ (捣练图) by Zhang Xuan	35
ภาพที่ 2-20 ภาพขยายที่แสดงให้เห็นลักษณะพื้นผิวบางส่วนบนโบราณวัตถุสิ่งทอที่สร้างด้วยเทคนิค	36

ภาพที่ 2-21 โบราณวัตถุทางวัฒนธรรมผลงานผ้าปักและภาพขยายให้เห็นลวดลายที่สร้างขึ้นจากเทคนิคยาจินฉิวซึ่งเป็นเศษชิ้นส่วนที่ยังหลงเหลืออยู่ของชิ้นงานผ้าปักลายดอกไม้เฮยหลิงชื่อฉิว (黑绫刺绣花卉纹) ขุดค้นพบจากโถงถ้ำเทวรูปพันองค์ในเขตถ้ำตุนหวง ปัจจุบันถูกเก็บรักษาไว้ที่พิพิธภัณฑ์ประเทศอังกฤษ).....	36
ภาพที่ 2-22 ภาพขยายซึ่งแสดงให้เห็นถึงรายละเอียดของงานปักที่สร้างจากเทคนิคชู่จินฉิว ด้ายสีทองที่บิดวนจนกลายเป็นลวดลายด้วยเทคนิคชู่จินฉิวบนงานปักลายผ้าไหมซึ่งขุดค้นพบในบริเวณวัดฟาเหมิน อำเภอฝูเฟิง มณฑลส่านซี.....	37
ภาพที่ 2-23 ภาพตัวอย่างลวดลายตกแต่งในสมัยราชวงศ์ถังบางส่วน	40
ภาพที่ 2-24 องค์ประกอบเสื้อผ้าสีเขียว-แดงที่เข้าคู่กันอย่างลงตัวในภาพเขียน ‘A Palace Concert (宫乐图)’ สมัยราชวงศ์ถัง	41
ภาพที่ 2-25 ภาพเสื้อผ้าของสตรีในราชสำนัก เป็นภาพส่วนหนึ่งในภาพเขียน ‘The Night Revels of Han Xizai’(韩熙载夜宴) สมัยราชวงศ์ถัง ปัจจุบันถูกเก็บรักษาไว้ที่พิพิธภัณฑ์เลียวหนิง ...	41
ภาพที่ 2-26 ผ้าไหมจือจิ้นพื้นแดงตกแต่งด้วยงานปักลายสร้อยร้อยมุกและนกตัวเดียว โบราณวัตถุทางวัฒนธรรมในสมัยราชวงศ์ถัง ปัจจุบันถูกเก็บรักษาอยู่ที่พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติจีน	42
ภาพที่ 2-27 กระบวนการพิมพ์ลายแบบเจียเสียทั้ง 3 ขั้นตอน.....	44
ภาพที่ 2-28 ภาพเครื่องแต่งกายของกลุ่มชาติพันธุ์ทั้ง 56 กลุ่มในประเทศจีน.....	47
ภาพที่ 2-29 ซ้าย : งานปักฝรั่งเศส กลาง : งานปักอินเดีย ขวา : งานปักแบบจีน	52
ภาพที่ 2-30 ภาพถ่ายหน้าจอบริการข้อมูลแสดงสถิติการเข้าชมข้อมูลในแฮชแท็ก The Mid-Autumn Festival Wonder Tour program	55
ภาพที่ 2-31 โปสเตอร์การแสดงเต้นรำชุด ‘Tang Palace Night Banquet’ สีของเครื่องแต่งกายมีพื้นฐานมาจากชุดชานไหในสมัยราชวงศ์ถัง	55
ภาพที่ 3-1 ภาพผลงานที่ออกแบบโดยแบรนด์อู๋ตี้.....	63
ภาพที่ 3-2 ภาพบรรยากาศในชั้นเรียนของสถาบันเซียงเสียนฝูจวง และภาพผลงานการออกแบบชุดพิธีการโดยสถาบันเซียงเสียนฝูจวง.....	66
ภาพที่ 3-3 ภาพงานปักชิวฉิว (ในสไตล์ชาวจินฮั่น) ของจีนในสมัยโบราณและภาพขยายแสดงรายละเอียดบางส่วนของชิ้นงาน	70

ภาพที่ 3-4 ภาพคุณหญิงขณะเย็บปักงานปักชิวฉิวและภาพงานปักชิวฉิวของชนเผ่าจ้วงที่ผลิตโดย แบรินด์บริษัท Xiuyunfang.....	70
ภาพที่ 3-5 ภาพซ้าย: คุณหูและโรงงานของเขา ภาพกลาง: ภาพคุณหูขณะเข้าร่วมกิจกรรมฮั่นฝู ภาพขวา: ภาพผลิตภัณฑ์ของแบรนด์ฮั่นฝูของแบรนด์ Chengyue	73
ภาพที่ 3-6 ภาพโลโก้ซอฟต์แวร์ WJX แพลตฟอร์มสำหรับจัดทำแบบสอบถามออนไลน์แบบมีอาชีพ ทั้งการสำรวจข้อมูล ตรวจสอบ ประเมินผล และการไหลตกลงคะแนนเสียง ฯลฯ โดยตัวแพลตฟอร์มมีบริการรูปแบบต่าง ๆ อาทิ การออกแบบแบบสอบถามออนไลน์ การวิเคราะห์เชิงสถิติด้วยโปรแกรม SPSS การรวบรวมข้อมูล การรายงานข้อมูลที่สามารถกำหนดได้ด้วยตนเอง รวมถึงการวิเคราะห์ผลการสำรวจข้อมูล ฯลฯ ไว้อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ใช้งาน	75
ภาพที่ 3-7 แผนภูมิวงกลมแสดงข้อมูลสรุปผลของคำถามที่ 1	79
ภาพที่ 3-8 แผนภูมิวงกลมแสดงข้อมูลสรุปผลของคำถามที่ 2	79
ภาพที่ 3-9 แผนภูมิวงกลมแสดงข้อมูลสรุปผลของคำถามที่ 4	80
ภาพที่ 3-10 แผนภูมิวงกลมแสดงข้อมูลสรุปผลของคำถามที่ 5	81
ภาพที่ 3-11 แผนภูมิวงกลมแสดงข้อมูลสรุปผลของคำถามที่ 6	82
ภาพที่ 3-12 แผนภูมิวงกลมแสดงข้อมูลสรุปผลของคำถามที่ 7	83
ภาพที่ 3-13 แผนภูมิวงกลมแสดงข้อมูลสรุปผลของคำถามที่ 8	84
ภาพที่ 3-14 แผนภูมิวงกลมแสดงข้อมูลสรุปผลของคำถามที่ 9	85
ภาพที่ 3-15 ภาพเขียน ‘A Palace Concert’ (ภาพซ้าย) และภาพเขียน ‘นางกำนัลโฉมงามประดับเรือนผมด้วยปิ่นลายดอกไม้’ (ภาพขวา).....	87
ภาพที่ 3-16 ชุดผลงานภาพเขียน ‘นางกำนัลในวังราชวงศ์ถัง’	87
ภาพที่ 3-17 แผนภูมิวงกลมแสดงข้อมูลสรุปผลของคำถามที่ 10	87
ภาพที่ 3-18 แผนภูมิวงกลมแสดงข้อมูลสรุปผลของคำถามที่ 11	89
ภาพที่ 3-19 ภาพลวดลายเป่าเซียงฮวา (ภาพซ้าย) และลายสร้อยร้อยมุก (ภาพขวา) ในสมัยราชวงศ์ถัง.....	90
ภาพที่ 3-20 ภาพลวดลายจ้วนเฉาในสมัยราชวงศ์ถัง.....	90
ภาพที่ 3-21 แผนภูมิวงกลมแสดงข้อมูลสรุปผลของคำถามที่ 12	90

ภาพที่ 3-22 แผนภูมิวงกลมแสดงข้อมูลสรุปผลของคำถามที่ 13	92
ภาพที่ 3-23 แผนภูมิวงกลมแสดงข้อมูลสรุปผลของคำถามที่ 14	94
ภาพที่ 3-24 แผนภูมิวงกลมแสดงข้อมูลสรุปผลของคำถามที่ 15	95
ภาพที่ 3-25 ภาพข้อคิดเห็นบางส่วนที่ตัวอย่างกลุ่มประชากรได้แสดงในข้อที่ 16	96
ภาพที่ 3-26 ภาพข้อคิดเห็นบางส่วนที่ตัวอย่างกลุ่มประชากรได้แสดงในข้อที่ 17	97
ภาพที่ 3-27 ภาพข้อคิดเห็นบางส่วนที่ตัวอย่างกลุ่มประชากรได้แสดงในข้อที่ 18	97
ภาพที่ 3-28 ภาพข้อคิดเห็นบางส่วนที่ตัวอย่างกลุ่มประชากรได้แสดงในข้อที่ 19	98
ภาพที่ 3-29 ภาพร่างการออกแบบที่ 1 กรอบแผนภาพการออกแบบ	103
ภาพที่ 3-30 ภาพร่างการออกแบบที่ 2 และ 3 สไตส์การแต่งหน้าและสไตส์โครงสร้างเสื้อผ้าที่นำมาใช้อ้างอิง	104
ภาพที่ 3-31 ภาพร่างการออกแบบที่ 4 การออกแบบรายละเอียดองค์ประกอบส่วนศีรษะ	104
ภาพที่ 3-32 ภาพร่างการออกแบบที่ 5 การออกแบบรายละเอียดองค์ประกอบส่วนครึ่งบน	105
ภาพที่ 3-33 ภาพร่างการออกแบบที่ 6 การออกแบบรายละเอียดองค์ประกอบส่วนช่วงเอว	105
ภาพที่ 3-34 ภาพร่างการออกแบบที่ 7 การออกแบบรายละเอียดองค์ประกอบส่วนคอเสื้อ	106
ภาพที่ 3-35 ภาพร่างการออกแบบที่ 8 การออกแบบรายละเอียดองค์ประกอบส่วนกระโปรง	106
ภาพที่ 3-36 ภาพร่างการออกแบบที่ 9 ภาพร่างการออกแบบด้วยวิธีสไตส์คอลลาจ	107
ภาพที่ 3-37 ภาพร่างการออกแบบที่ 10 ภาพร่างสเก็ตซ์งานออกแบบ	108
ภาพที่ 3-38 ภาพร่างการออกแบบที่ 11 แผนภาพออกแบบการจับคู่สีของผลงาน	109
ภาพที่ 3-39 ภาพร่างการออกแบบที่ 12 ภาพผลงานออกแบบด้วยวิธีวาดมือที่ได้หลังจากลงสีเสร็จสิ้น	109
ภาพที่ 3-40 งานปักดินทองในสมัยราชวงศ์ถัง (ภาพซ้าย) การตกแต่งแบบมีมิติทันสมัย (ภาพขวา)	110
ภาพที่ 3-41 ภาพร่างการออกแบบที่ 13 ภาพผลงานออกแบบในขั้นสุดท้าย	110
ภาพที่ 3-42 ภาพร่างการออกแบบที่ 14 ภาพวาดโครงสร้างแนวระนาบด้วยโปรแกรม ET Clothing	111

ภาพที่ 3-43 ภาพขณะผู้วิจัยกำลังขึ้นโครงบนหุ่นและปรับแก้รายละเอียดต่าง ๆ ตามความเหมาะสมในห้องปฏิบัติงานตัดเย็บเสื้อผ้า (YIQI LIN, 2023).....	111
ภาพที่ 3-44 ภาพบรรยากาศและสินค้าในตลาดผ้า.....	112
ภาพที่ 3-45 ภาพผลงานออกแบบและชนิดผ้าที่เลือกนำมาใช้	112
ภาพที่ 3-46 ภาพแสดงตัวอย่างชนิดผ้าที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน	113
ภาพที่ 3-47 ภาพงานปักลายและแผ่นชิ้นงานปักลายที่ส่งผลิตจากโรงงานเย็บปัก	113
ภาพที่ 3-48 ภาพผู้วิจัยขณะปักลูกปัดมุกตกแต่งเพิ่มเติมลงบนงานปักลาย.....	114
ภาพที่ 3-49 ภาพขณะวางทาบงานปักลายที่เสร็จสมบูรณ์แล้วบนโครงร่างผลงานบนหุ่นเพื่อประเมินภาพผลงานผลงานเมื่อเย็บงานปักลายเข้าไป	114
ภาพที่ 3-50 ภาพขณะผู้วิจัยกำลังตัดเย็บองค์ประกอบส่วนหมวกม่านและเครื่องประดับเสริมอื่น ๆ	115
ภาพที่ 3-51 ภาพขั้นตอนขณะผู้วิจัยตัดเย็บองค์ประกอบส่วนต่าง ๆ ของชุดจนเป็นผลงานชิ้นสมบูรณ์	115
ภาพที่ 3-52 ภาพขณะผู้วิจัยจัดแต่งผลงานเพื่อถ่ายรูปผลงานที่เสร็จสมบูรณ์.....	116
ภาพที่ 3-53 ภาพชุดผลงาน “คนงามแห่งราชวังถัง” ออกแบบและสร้างสรรค์โดย YIQI LIN.....	116
ภาพที่ 4-1 ภาพถ่ายชุดผลงานที่แสดงรูปแบบและรายละเอียดบางส่วน of ผลงาน	119
ภาพที่ 4-2 ภาพเปรียบเทียบให้เห็นรายละเอียดด้านระบบสีสันทันของโบราณวัตถุทางวัฒนธรรมและผลงานการออกแบบที่สมบูรณ์	120
ภาพที่ 4-3 ภาพวัสดุผ้าที่ตัดสนใจใช้เป็นองค์ประกอบในการตัดเย็บผลงานในขั้นสุดท้าย.....	121
ภาพที่ 4-4 ภาพแผ่นงานปักลายที่เสร็จสมบูรณ์แล้ว	122
ภาพที่ 4-5 ภาพรายละเอียดลวดลายในงานปัก	123
ภาพที่ 4-6 ภาพรายละเอียดส่วนงานปัก	123
ภาพที่ 4-7 ภาพรายละเอียดส่วนงานปัก	123
ภาพที่ 4-8 ภาพรายละเอียดส่วนงานปัก	124
ภาพที่ 4-9 ภาพรายละเอียดส่วนงานปัก	124

ภาพที่ 4-10 ภาพผลงานจัดแสดงชุดที่ 1	125
ภาพที่ 4-11 ภาพผลงานจัดแสดงชุดที่ 2	125
ภาพที่ 4-12 ภาพผลงานจัดแสดงชุดที่ 3	125
ภาพที่ 4-13 ภาพผลงานจัดแสดงชุดที่ 4	126
ภาพที่ 4-14 ภาพบรรยายภาคการจัดแสดงผลงานชิ้นสมบูรณ์	127

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบัน เศรษฐกิจและวัฒนธรรมของประเทศจีนกำลังพัฒนาไปข้างหน้าอย่างรวดเร็ว เครื่องแต่งกายถือเป็นหนึ่งในสื่อกลางทางวัฒนธรรมรูปแบบหนึ่ง ซึ่งเครื่องแต่งกายฮั่นฝู¹ ก็เป็นตัวแทนที่แสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายของชาวจีนฮั่นและจัดเป็นเครื่องแต่งกายแขนงหนึ่งในวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายดั้งเดิม (Qin Li & Yao Bin, 2022, p.97-102) กระแสนิยมของงานศิลปะสไตล์จีน และวัฒนธรรมจีนดั้งเดิมค่อย ๆ ได้รับความสนใจมากขึ้นอย่างแพร่หลาย ก่อปรกับความสะดวกรวดเร็วในการสื่อสารทางตรงผ่านช่องทางสื่อสารเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลที่หลากหลายในยุคแห่งเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ส่งผลให้การนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับความเชื่อมั่นในวัฒนธรรมดั้งเดิมประจำชาติและการฟื้นฟูวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายฮั่นฝูในหมู่มวลชนนับวันยิ่งเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว ความสนใจของสาธารณชนต่อวัฒนธรรมดั้งเดิมในปัจจุบันโดยเฉพาะเครื่องแต่งกายฮั่นฝู ทำให้แนวคิด “การฟื้นฟูวัฒนธรรมฮั่นฝู” กลายเป็นกระแสคลื่นลูกใหม่ที่ได้รับการนิยมนอย่างล้นหลามในหมู่ผู้คนด้วยเหตุนี้ ในปัจจุบันเครื่องแต่งกายฮั่นฝูจึงปรากฏสู่สายตาของสาธารณชนในฐานะสื่อกลางทางวัฒนธรรมประเภทหนึ่ง

เมื่อมองย้อนกลับไปยังประวัติศาสตร์จีนในยุคสมัยที่ยังปกครองด้วยราชวงศ์ต่าง ๆ ยุคราชวงศ์ถัง² ถือเป็นอีกหนึ่งยุคสมัยที่มีอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมอันโดดเด่นเป็นอย่างยิ่ง กล่าวได้ว่ายุคราชวงศ์ถังคือช่วงเวลาแห่งแผ่นดินใหญ่แห่งนี้เปี่ยมล้นด้วยความรุ่งเรืองทางวัฒนธรรมดั้งเดิมอันวิจิตรงดงามของชนชาติฮั่น ทั้งยังเป็นยุคสมัยแห่งความเจริญรุ่งเรืองของสังคมศักดินาจีนโบราณ และเนื่องจากแผ่นดินจีนในสมัยราชวงศ์ถังนั้นเป็นพื้นที่อยู่อาศัยซึ่งมีความหลากหลายทางกลุ่มชาติพันธุ์สูง ทำให้ชนชาติฮั่นซึ่งถือเป็นกลุ่มชาติพันธุ์หลักที่มีประชากรภายในพื้นที่มากที่สุดก็ยังคงได้รับอิทธิพลจากปัจจัยระหว่างชาติพันธุ์จากบรรดากลุ่มชาติพันธุ์อื่น ๆ ที่อาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมเดียวกัน อาทิ วัฒนธรรมและแนวคิดต่าง ๆ ของชาวหู³ (เช่น การที่สตรีแต่งกายด้วยเครื่องแต่งกายของบุรุษ) หรือ

¹ เครื่องแต่งกายฮั่นฝู (汉服) เป็นเครื่องแต่งกายประจำชนเผ่าฮั่นหรือกลุ่มชาติพันธุ์ฮั่น เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ในแถบเอเชียตะวันออก มีถิ่นกำเนิดในประเทศจีน และยังเป็นกลุ่มประชากรส่วนใหญ่ภายในประเทศจีนอีกด้วย

² ตรงกับช่วงปีค.ศ.618-907

³ ชาวหู (胡人) เป็นชื่อที่ชาวจีนโบราณใช้เรียกชนกลุ่มน้อยที่ตั้งรกรากอยู่ทางตอนเหนือและทางตะวันตกของแผ่นดินจีนในสมัยโบราณ หลังจากที่มีการสร้างกำแพงเมืองจีนเพื่อป้องกันการรุกรานของชาวหู ชนกลุ่มน้อยเหล่านี้จึงถูกเรียกว่าชนเผ่านอกด่านกำแพงเมืองจีน

การที่สตรีแต่งกายด้วยชุดลำลองเพื่อความคล่องตัวในขณะที่มีมา ตลอดจนเครื่องแต่งกายของสตรีที่แสดงให้เห็นถึงความเปิดกว้างผ่าเผยและความกล้าหาญ ซึ่งอิทธิพลเหล่านี้ส่งผลให้รูปแบบการแต่งกายและศิลปวัฒนธรรมในสมัยราชวงศ์ถังผสมผสานเข้าด้วยกันจนกลายเป็นหนึ่งเดียวกันทั้งความเปิดกว้างทางวัฒนธรรมยังก่อให้เกิดอารยธรรมการแต่งกายของชาวฮั่นที่กลายเป็นหนึ่งในอัตลักษณ์อันโดดเด่นของราชวงศ์ถัง ยุคเฟื่องฟูของแผ่นดินจีนโบราณ

ไม่ว่าในอดีตหรือกระทั่งในยุคปัจจุบัน ชุดพิธีการหรือเครื่องแต่งกายแบบทางการที่หรูหราและงดงามไม่ว่าแบบโบราณหรือแบบสมัยใหม่ล้วนเป็นเครื่องแต่งกายที่แฝงไว้ซึ่งขนบธรรมเนียมประเพณี รวมถึงมารยาทต่าง ๆ ที่พึงปฏิบัติตามพิธีการ ถือเป็นแบบอย่างชั้นสูงของเครื่องแต่งกายทั้งหมด กล่าวคือชุดพิธีการหรือที่มักนิยมเรียกกันว่าชุดราตรีนั้นเป็นเครื่องแต่งกายที่สวมใส่เพื่อเข้าร่วมพิธีการรูปแบบต่าง ๆ ที่เป็นทางการ มีระเบียบมารยาทที่พึงปฏิบัติและโดยส่วนมากมักเป็นงานที่มีความยิ่งใหญ่อลังการ ทั้งยังหมายถึงเครื่องแต่งกายที่สวมใส่โดยบรรดาแขกรับเชิญที่เดินทางมาเยือนยังสถานที่จัดงาน เป็นเครื่องแต่งกายที่ทั้งหรูหรา งดงามและวิจิตรประณีตอย่างยิ่ง นอกจากนี้ยังเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงการผสมผสานระหว่างสุนทรียศาสตร์ทางสังคมและศิลปะการแต่งกายได้เป็นอย่างดี ซึ่งชุดพิธีการของสตรีในสมัยราชวงศ์ถังนั้นได้รับการพัฒนาจนมีรูปแบบที่สวยงามเป็นเอกลักษณ์ เด่นสะดุดตา โดยอัตลักษณ์ดังที่กล่าวมานั้นแสดงให้เห็นผ่านเนื้อผ้า สี สัน รูปลักษณะภายนอกของชุด เทคนิคงานศิลป์ที่ใช้ในกระบวนการผลิต ตลอดจนกรรมวิธีในการผสมผสานองค์ประกอบต่าง ๆ ให้ลึกลับหรือเรียบง่ายจนกลายเป็นชุดพิธีการได้อย่างลงตัว ด้วยเหตุนี้ วัฒนธรรมเครื่องแต่งกายของสตรีชาวจีนในสมัยราชวงศ์ถังจึงควรค่าแก่การศึกษาค้นคว้าอย่างยิ่ง

ปรากฏการณ์รอยต่อขาดช่วง⁴ที่เกิดขึ้นกับประวัติศาสตร์การพัฒนาวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายถือเป็นความสูญเสียอย่างใหญ่หลวงในด้านองค์ความรู้เกี่ยวกับมรดกทางวัฒนธรรม เศรษฐกิจในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา เครื่องแต่งกายฮั่นผู้หนึ่งในสื่อกลางทางวัฒนธรรมของชนชาติจีนฮั่นค่อย ๆ เปลี่ยนจากสิ่งที่ได้รับความนิยมตามหลักสุนทรียภาพเฉพาะกลุ่มไปสู่วัฒนธรรมที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายเป็นวงกว้าง แต่ถึงกระนั้นกระบวนการเพื่อการสืบสานและพัฒนาวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายฮั่นผู้ก็ไม่ควรคร่ำเคร่งหรือยึดถือการพัฒนาแบบอนุรักษ์นิยมมากเกินไป แต่พึงเปลี่ยนแปลงและพัฒนาเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ในการออกแบบ โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของการรักษาไว้ซึ่งความเชื่อมั่นในวัฒนธรรมประจำชนชาติของตนเองและความเคารพต่อบรรพชน

เครื่องแต่งกายฮั่นผู้นั้นมีมาตั้งแต่ในสมัยราชวงศ์ฮั่น⁵ ซึ่งรูปลักษณะภายนอกของเครื่องแต่งกายประเภทนี้ก็ได้รับการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปตามกระแสของกาลยุคสมัย กล่าวคือวัฒนธรรม

⁴ ปรากฏการณ์รอยต่อขาดช่วง หมายถึง ในระหว่างกระบวนการพัฒนาของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง กลับมีเหตุการณ์หรือปัจจัยบางประการที่ทำให้เกิดช่องว่างในกระบวนการพัฒนาดังกล่าวและส่งผลกระทบต่อองค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาขาดช่วงไป

⁵ ตรงกับช่วง 202 ปีก่อนคริสตกาล - ปีค.ศ.220

ฮันผู้นั้นเรียนรู้และซึมซับอิทธิพลจากปัจจัยทางวัฒนธรรมแวดล้อมและวิวัฒนาการตนเองอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าเครื่องแต่งกายฮันผู้นั้นมีเงื่อนไขด้านปัจจัยอิทธิพลที่แตกต่างกัน การนำปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชนชาติจีนฮันมาคัดสรรโดยเก็บรักษาองค์ประกอบที่ต้องการเอาไว้เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในกระบวนการพัฒนาเพื่อวิวัฒนาการและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ของวัฒนธรรมฮันผู้นั้นเป็นขั้นตอนที่จำเป็นต้องอาศัยความรอบคอบ การพิจารณาอย่างเป็นเหตุเป็นผล ทั้งยังต้องดำเนินการด้วยความตั้งใจอย่างจริงจังและควรเปิดรับแนวคิดใหม่ ๆ โดยไม่ยึดติดอยู่กับแนวคิดหรือกฎเกณฑ์ที่ล้าสมัยเพื่อออกแบบเครื่องแต่งกายสมัยใหม่ในสไตล์วัฒนธรรมราชวงศ์ถังที่มีรูปแบบสอดคล้องกับวิถีพฤติกรรมการรับรู้สื่อผ่านการมองเห็น (Visual habits) ของสังคมในปัจจุบัน ซึ่งสิ่งที่กล่าวมาในข้างต้นคือแนวคิดสำหรับการพัฒนาเครื่องแต่งกายดั้งเดิมให้สามารถดำรงอยู่ในสังคมสมัยใหม่ได้อย่างกลมกลืนและยั่งยืน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาค้นคว้าองค์ประกอบต่าง ๆ ในวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายสมัยราชวงศ์ถังเพื่อรวบรวมและคัดสรรองค์ประกอบที่มีความโดดเด่น โดยพิจารณาถึงความเหมาะสมในการนำไปประยุกต์ใช้ตามเงื่อนไขวิถีชีวิตประจำวัน รวมถึงกิจกรรมในการทำงานของผู้คนสมัยใหม่ และนำองค์ประกอบที่ผ่านการคัดสรรอย่างดีมาผสมผสานเข้ากับรูปแบบการออกแบบชุดพิธีการในสังคมระดับสากลสมัยใหม่ และเทคนิคการออกแบบทางทัศนศิลป์เพื่อละทิ้งองค์ประกอบเก่าและสร้างสรรค์องค์ประกอบใหม่ให้แก่แก่นสำคัญของวัฒนธรรมฮันผู้นั้น กล่าวคือเป็นการเรียนรู้และประยุกต์ปัจจัยทั้งจากสมัยโบราณและยุคปัจจุบันเพื่อให้วัฒนธรรมเครื่องแต่งกายสมัยราชวงศ์ถัง มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้นและได้รับการสืบสานต่อไปในรูปแบบของชุดพิธีการสมัยใหม่

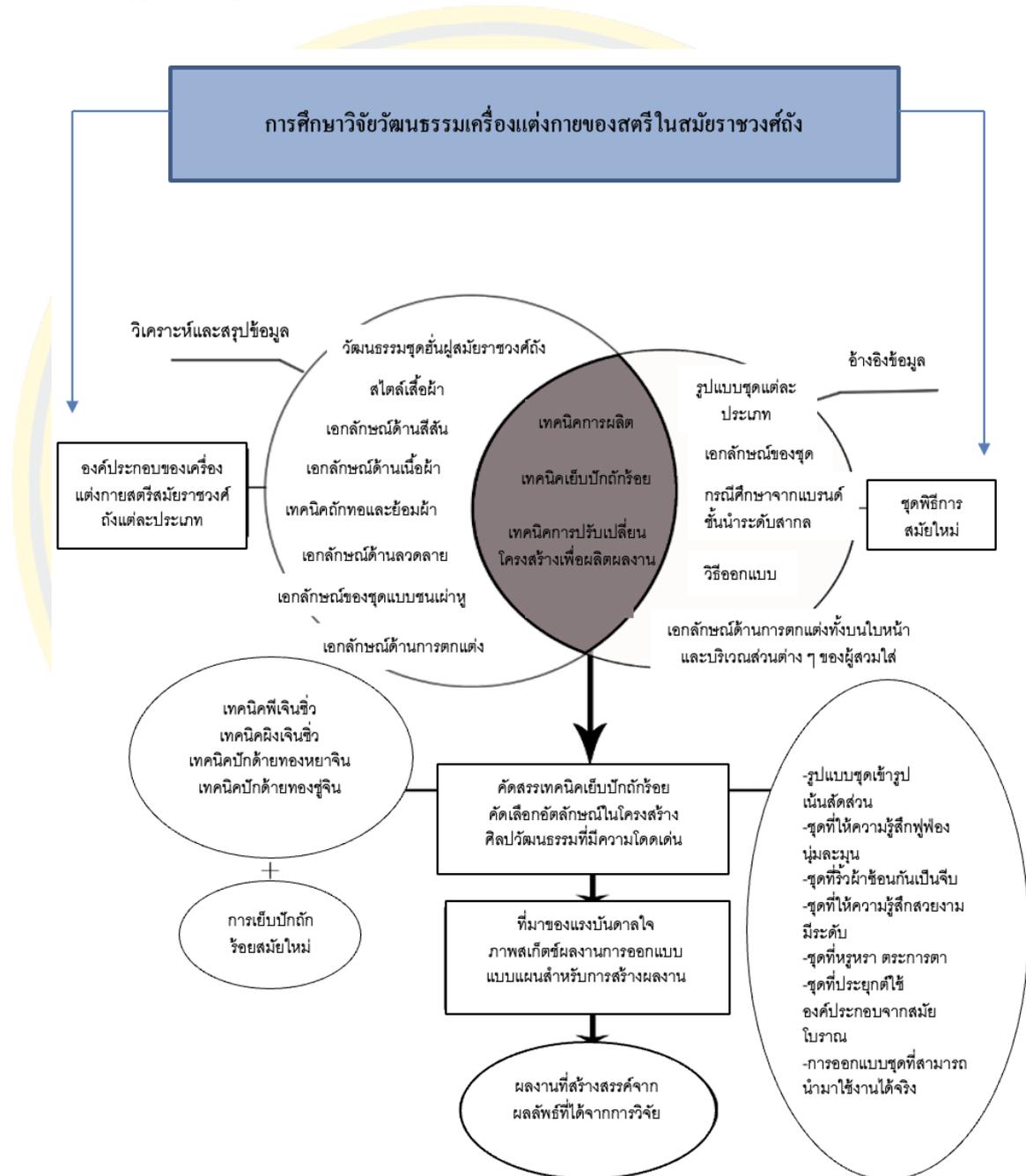
วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์อัตลักษณ์ของวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายสตรีในสมัยราชวงศ์ถัง
2. เพื่อประยุกต์ใช้องค์ความรู้จากการวิเคราะห์ อัตลักษณ์ วัฒนธรรมเครื่องแต่งกายสตรีในสมัยราชวงศ์ถังเพื่อการออกแบบชุดพิธีการสมัยใหม่
3. เพื่อประเมินความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายและเผยแพร่ผลงานออกแบบสู่สาธารณชน

กรอบแนวคิดของงานวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการจำแนก สรุปลงและวิเคราะห์เพื่อเรียบเรียงข้อมูลต่าง ๆ ผ่านการศึกษาวินิจฉัยเชิงลึกเกี่ยวกับโครงสร้างด้านเทคนิคงานศิลป์ รวมถึงอัตลักษณ์ด้านเทคนิคที่ใช้ในการตกแต่งเครื่องแต่งกายสตรี ชนชาติฮันในสมัยราชวงศ์ถัง จำแนกองค์ประกอบศิลป์รูปแบบต่าง ๆ ภายในเครื่องแต่ง

กายประเภทดังกล่าวเพื่อค้นหาแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน จากนั้นจึงนำแรงบันดาลใจนี้ มาผสมผสานเข้ากับวิธีออกแบบชุดพิธีการในระดับสากลสมัยใหม่เพื่อสร้างสรรค์ชุดผลงานชุดพิธีการ สมัยใหม่ที่โดดเด่นด้วย อัตลักษณ์จากวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายชนชาติอื่นในสมัยราชวงศ์ถัง ซึ่งกรอบ แนวคิดของงานวิจัย มีดังนี้

ภาพที่ 1-1 แผนภาพกรอบแนวคิดของการวิจัย (YIQI LIN, 2022)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายในสมัยราชวงศ์ถังมากขึ้นจนสามารถนำองค์ประกอบจากวัฒนธรรมดังกล่าวมาผสมผสานเข้ากับการออกแบบงานศิลปะได้อย่างเหมาะสม
2. แรغبันดาลใจที่ได้รับจากการศึกษาค้นคว้าให้นำมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการออกแบบ ซึ่งทำให้ผู้วิจัยสามารถสร้างสรรค์ต้นแบบชุดผลงานชุดพิธีการสมัยใหม่ที่เด่นสะดุดตาด้วยอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมชนชาติฮั่นในสมัยราชวงศ์ถังได้จำนวน 1 ชุด
3. ได้ผลการประเมินความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายเพื่อเป็นแนวทางในการต่อยอดขยายผลในอนาคต อีกทั้งเนื้อหางานวิจัยนี้ยังเกิดประโยชน์ต่อสังคมหรือผู้ที่สนใจศึกษาในประเด็นที่คล้ายคลึงหรือมีความเกี่ยวข้อง

ขอบเขตของงานวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา งานวิจัยนี้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องแต่งกายของสตรีชาวจีนชนชาติฮั่นในสมัยราชวงศ์ถังผ่านข้อมูลจากเอกสารอ้างอิง รวมถึงโบราณวัตถุทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีเนื้อหาครอบคลุมทั้งเสื้อผ้า เครื่องประดับ การตกแต่งตามส่วนต่าง ๆ บนร่างกายผู้สวมใส่ ตลอดจนรูปลักษณ์และสไตล์เครื่องแต่งกายที่มีความเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายสตรีชาวจีนชนชาติฮั่นสมัยราชวงศ์ถัง รวมถึงปัจจัยด้านอิทธิพลที่ส่งผลต่อกระบวนการวิวัฒนาการของเครื่องแต่งกายในสมัยดังกล่าว

ขอบเขตด้านช่วงเวลา ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องในสมัยราชวงศ์ถังตั้งแต่ปี ค.ศ.618-907

ขอบเขตด้านพื้นที่ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

ขอบเขตด้านการออกแบบ วิธีการออกแบบชุดพิธีการสมัยใหม่ เทคนิคหัตถศิลป์และวัสดุที่ใช้ในกระบวนการออกแบบและตัดเย็บเสื้อผ้า

ระเบียบวิธีวิจัย

1. วิธีวิจัยทางเอกสาร

ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมและเรียบเรียงข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งจากเอกสารทางประวัติศาสตร์วารสารสิ่งพิมพ์ รวมถึงเอกสารงานวิจัย เนื่องจากเนื้อหาจากแหล่งข้อมูลเหล่านี้เป็นข้อมูลที่มีรายละเอียดหลากหลาย ทั้งยังน่าเชื่อถือ จึงเหมาะสำหรับนำมาใช้ประโยชน์ในงานวิจัยว่าด้วย การประยุกต์ใช้องค์ประกอบเครื่องแต่งกายสตรีสมัยราชวงศ์ถังในการออกแบบชุดพิธีการสมัยใหม่

จากนั้นผู้วิจัยจึงสรุปข้อมูลการวิจัยในประเด็นต่าง ๆ ผ่านการวิเคราะห์ เปรียบเทียบกลุ่มกรณีศึกษา ตลอดจนกลุ่มตัวอย่างงานวิจัยเพื่อบูรณาการข้อมูลให้เป็นหนึ่งเดียวกัน

2. วิธีวิจัยภาคสนาม

ผู้วิจัยดำเนินการเข้าเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ทางประวัติศาสตร์เพื่อรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ รวมถึงศิลปวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายใน สมัยราชวงศ์ถัง และใช้ข้อมูลเหล่านี้เป็นปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมการจัดทำรายงานการวิจัย ตลอดจนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ

3. วิธีสำรวจข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์และแบบสอบถาม

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลผ่านการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ รวมถึงนักออกแบบในแวดวงอุตสาหกรรมเครื่องแต่งกายและสิ่งทอ จัดทำแบบสอบถามเพื่อรวบรวมข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้คนที่ชื่นชอบในเครื่องแต่งกายฮั่นฝู จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้รับมาใช้ประกอบการศึกษาวิจัย และพัฒนาแผนการออกแบบผลงานศิลปะ

4. วิธีวิจัยเชิงสร้างสรรค์

ผู้วิจัยนำแนวคิดและหลักทฤษฎีที่ผ่านกระบวนการศึกษาวิจัยเป็นที่เรียบร้อยแล้วมาหลอมรวมให้กลายเป็นองค์ความรู้เดียวกันเพื่อให้ได้มาซึ่งผลสรุปของงานวิจัย จากนั้นจึงดำเนินการออกแบบตามโดยใช้ผลสรุปดังกล่าวเป็นข้อมูลอ้างอิง และนำเข้าสู่กระบวนการออกแบบ ให้ชุดผลงานชุดพิธีการสมัยใหม่เป็นเครื่องแสดงให้เห็นถึงผลลัพธ์ที่ได้จากงานวิจัยนี้

กระบวนการวิจัย

1. ขั้นแรก ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาวิจัยความเป็นมาทางวัฒนธรรม รวมถึงอัตลักษณ์ของเครื่องแต่งกายสตรีชนชาติฮั่นในสมัยราชวงศ์ถัง โดยผ่านการรวบรวมและศึกษาข้อมูลจากสื่ออินเทอร์เน็ตที่น่าเชื่อถือ สื่อวารสารสิ่งพิมพ์ แหล่งเรียนรู้พิพิธภัณฑ์ ตลอดจนการลงสำรวจภาคสนามตามพื้นที่ต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้อง จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้เข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์ควบคู่ไปกับการศึกษาวิเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับชุดพิธีการสมัยแต่ละประเภท รวมถึงหลักทฤษฎีการออกแบบที่เกี่ยวข้อง

2. ดำเนินการศึกษาและทำความเข้าใจในชุดข้อมูลซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมการแต่งกายในสมัยราชวงศ์ถังที่ได้รวบรวมมาอย่างละเอียด ในแง่ของการออกแบบโครงสร้างและองค์ประกอบของเครื่องแต่งกายรูปแบบต่าง ๆ เทคนิคเย็บปักถักร้อย ตลอดจนเทคนิคอื่น ๆ ที่ใช้ในการสร้างสรรค์เครื่องแต่งกายสตรีในสมัยราชวงศ์ถัง จากนั้นจึงเรียบเรียงข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่

3. นำข้อมูลอ้างอิงเกี่ยวกับองค์ประกอบเครื่องแต่งกายสตรีในสมัยราชวงศ์ถังแต่ละส่วนเชื่อมโยงเข้าด้วยกัน จากนั้นจึงดำเนินการวิเคราะห์เพื่อจำแนกโครงสร้าง เทคนิคเย็บปักถักร้อยที่มี

เอกลักษณ์โดดเด่นออกมาเพื่อนำไปใช้ในการจัดทำแบบแผนสำหรับการออกแบบ จากนั้นจึงทดลองสร้างสรรค์ผลงานในเชิงปฏิบัติ โดยนำองค์ประกอบที่ช่วยเสริมสร้างแรงบันดาลใจทั้งหมดมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการออกแบบชุดผลงานชุดพิธีการ และดำเนินการทดลองโดยนำคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับใช้เพื่อพัฒนากระบวนการวิจัยให้ดียิ่งขึ้น

4. ผู้วิจัยจัดทำแบบสอบถามเกี่ยวกับแผนภาพการออกแบบที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น จากนั้นจึงแจกจ่ายให้กับผู้เชี่ยวชาญในวัฒนธรรมชนชาติอื่น ผู้เชี่ยวชาญในแวดวงอุตสาหกรรมเครื่องแต่งกายและสิ่งทอ รวมถึงแบบสอบถามสำหรับกลุ่มผู้ที่ชื่นชอบในเครื่องแต่งกายอื่นผู้ทั้ง 4 กลุ่มตัวอย่างรวบรวมข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะผ่านแบบสอบถามดังกล่าว วิเคราะห์และสรุปข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาแผนการออกแบบต่อไป

5. ผู้วิจัยดำเนินการสร้างชุดผลงานชุดพิธีการสมัยใหม่ที่โดดเด่นด้วยอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม เครื่องแต่งกายสมัยราชวงศ์ถัง จากนั้นจึงจัดนิทรรศการออนไลน์เพื่อจัดแสดงและเผยแพร่ผลงานสู่สายตาสาธารณชน

6. เผยแพร่บทความวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและให้ข้อเสนอแนะ

นิยามศัพท์เฉพาะ

ราชวงศ์ถัง หมายถึง หนึ่งในราชวงศ์ที่ปกครองแผ่นดินจีนตามประวัติศาสตร์ในสมัยที่แผ่นดินใหญ่ยังปกครองด้วยระบอบกษัตริย์ ซึ่งราชวงศ์ถังได้รับการสถาปนาและปกครองแผ่นดินตั้งแต่ช่วงปีค.ศ.618-907 ทั้งยังเป็นราชวงศ์ที่รวบรวมแผ่นดินจีนซึ่งในขณะนั้นแบ่งออกเป็นแคว้นแคว้นให้กลายเป็นหนึ่งเดียวกัน ราชวงศ์ถังมีฮ่องเต้ที่ขึ้นปกครองแผ่นดินทั้งสิ้น 21 ราชกาล รวมเป็นระยะเวลา 289 ปี โดยมีประชากรในปกครองประมาณ 80.5 ล้านคน และประชากรส่วนใหญ่สืบเชื้อสายจากชนชาติอื่นซึ่งอยู่ภายใต้ระบบการปกครองแบบราชาธิปไตย เมืองหลวง คือเมืองฉางอัน (ปัจจุบันคือเมืองซีอาน มณฑลส่านซี) กล่าวได้ว่าแผ่นดินจีนในสมัยราชวงศ์ถังมีอาณาเขตกว้างใหญ่ไพศาลอย่างที่ไม่เคยปรากฏมาก่อนในประวัติศาสตร์ และเป็นหนึ่งในกลุ่มประเทศที่เจริญไกรอย่างมากรวมในขณะนั้น นอกจากนี้ สมัยราชวงศ์ถังยังเป็นยุคที่แผ่นดินจีนให้การยอมรับและซึมซับวัฒนธรรมจากนานาประเทศที่เข้ามามีปฏิสัมพันธ์เพื่อเจริญสัมพันธ์ไมตรีและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้แก่กัน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม ตลอดจนศิลปวัฒนธรรมซึ่งแสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ด้านความหลากหลายและการเปิดกว้างทางความคิดในสมัยนั้น

เครื่องแต่งกายสมัยราชวงศ์ถัง หมายถึง เสื้อผ้าหรือเครื่องนุ่มห่มของผู้คนในสมัยราชวงศ์ถังซึ่งมีอัตลักษณ์อยู่ที่รูปแบบของปกคอเสื้อ การสวมใส่โดยนำปกเสื้อด้านซ้ายทับด้านขวา ผ้าคาดรัดและเสื้อผ้าในสมัยนี้โดยส่วนใหญ่ไม่มีกระดุม ซึ่งรูปแบบเครื่องแต่งกายสมัยราชวงศ์ถังที่มีเอกลักษณ์โดดเด่น

เด่น ได้แก่ ชุดเสื้อและกระโปรงเกาะอก (齐胸衫裙) ชุดคลุมคอกลมแบบถัง (唐制圆领袍) รวมถึงชุดทับปกเสื้อและกระโปรงหุ (交领襦裙) กล่าวได้ว่าช่วงเวลานี้ถือเป็นยุคเฟื่องฟูในประวัติศาสตร์การพัฒนาเครื่องแต่งกายจีนโบราณ ไม่ว่าในด้านรูปแบบ สี สัน ตลอดจนโครงสร้างและรูปลักษณะของเครื่องแต่งกายล้วนแสดงให้เห็นถึงนวัตกรรมที่เปี่ยมล้นด้วยความคิดสร้างสรรค์อย่างที่ไม่เคยปรากฏมาก่อนในหน้าประวัติศาสตร์จีน อีกทั้งในหมู่เครื่องแต่งกายสมัยราชวงศ์ถัง เครื่องแต่งกายของสตรีชนชาติอื่นถือได้ว่ามีรูปแบบเป็นเอกลักษณ์อย่างยิ่ง ถึงขั้นสามารถเป็นสัญลักษณ์ที่สื่อถึงอัตลักษณ์ของเครื่องแต่งกายในสมัยราชวงศ์ถังได้เป็นอย่างดีทีเดียว ด้วยถึงพร้อมทั้ง ความสวยงามที่หลากหลาย เทคนิคการตกแต่งอันวิจิตรที่ช่วยแต่งแต้มให้อาภรณ์สวยเด่นสะดุดตา รวมถึงสไตล์เสื้อผ้าที่เปลี่ยนแปลงพลิกแพลงได้อย่างน่าสนใจ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้สะท้อนถึงกลิ่นอายของขนบธรรมเนียม ประเพณีประจำชาติพันธุ์ที่แผ่ร่นอยู่ภายในศิลปวัฒนธรรมอย่างเข้มข้น รวมถึงจิตสำนึกในการบุกเบิกความคิดสร้างสรรค์ที่มีอยู่อย่างเต็มเปี่ยมในศิลปะเครื่องแต่งกายสมัยราชวงศ์ถัง

ชุดพิธีการ หมายถึง ในงานวิจัยนี้แบ่งออกเป็นชุดพิธีการสมัยโบราณและสมัยใหม่ ชุดพิธีการเป็นชื่อเรียกเสื้อผ้าประเภทหนึ่งซึ่งหมายถึงเสื้อผ้าที่มีรูปแบบเป็นทางการ สวมใส่เมื่อต้องเข้าร่วมงานพิธีเนื่องในโอกาสสำคัญต่าง ๆ โดยเรียกอย่างง่ายว่า ‘ชุดพิธีการ’ ทั้งยังหมายถึงเครื่องแต่งกายที่สวมใส่เมื่อต้องเข้าร่วมงานเลี้ยงหรูหรา งานสังสรรค์ยามราตรี งานพิธีทางการประเภทต่าง ๆ ที่จัดขึ้นอย่างยิ่งใหญ่อยู่หลังการ รวมถึงงานที่จำเป็นต้องออกไปต้อนรับหรือรับรองแขกหรือผู้มาเยี่ยมเยียน

สไตล์ชาวหูจากภูมิภาคตะวันตก หมายถึง หลังจากที่เราช่วงศักราชได้ก้าวผ่านช่วงเวลาที่ต้องประสบพบเจอกับ ชนเผ่าหูทั้ง 5 เผ่า รวมถึงราชวงศ์เหนือ-ใต้มาเป็นเวลาช้านาน ผู้คนในราชวงศ์ถังก็เริ่มมีการติดต่อและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ต่าง ๆ กับกลุ่มชาติพันธุ์อื่น ๆ อยู่บ่อยครั้ง โดยเฉพาะชนชาติฝั่งตะวันตกและชนเผ่า ฝั่งยุโรป (ชื่อเดิมของเขตทิเบต) จากนั้นไม่นานผู้คนจากทั่วทุกมุมโลกก็พากันเดินทางมายังแผ่นดินจีนในสมัยราชวงศ์ถังอย่างไม่ขาดสาย อัตราถึในการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ทางภูมิปัญญา ตลอดจนวัฒนธรรมต่าง ๆ เพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก เครื่องแต่งกายของชนชาติอื่นในสมัยนั้นจึงได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมต่างชาติมานับไม่ถ้วนเลยทีเดียว ด้วยเหตุนี้ เครื่องแต่งกายชนชาติอื่นในสมัยราชวงศ์ถังหลายประเภทจึงมีรูปแบบที่สอดคล้องกับสไตล์เครื่องแต่งกายของชาวหู

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ภูมิหลัง รวมถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการแต่งกายของสตรีชาวจีนชนชาติฮั่นในสมัยราชวงศ์ถังเพื่อให้ตนเองมีความเข้าใจในประเด็นต่าง ๆ ในวัฒนธรรม เครื่องแต่งกายสตรีชนชาติฮั่นสมัยราชวงศ์ถังอย่างครอบคลุมและถูกต้อง ทั้งในด้านวิวัฒนาการรูปแบบ เครื่องแต่งกายของสตรีชนชาติฮั่นสมัยราชวงศ์ถัง เอกลักษณ์ของโครงสร้างเครื่องแต่งกาย สีเส้น คุณภาพวัสดุที่ใช้ในการผลิต ตลอดจนการตกแต่งและเครื่องประดับที่ช่วยส่งเสริมความงามให้แก่เสื้อผ้า ซึ่งองค์ความรู้เหล่านี้เป็นปัจจัยเชิงทฤษฎีที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับกระบวนการออกแบบและสร้างสรรค์ผลงานชุดพิธีการสมัยใหม่ของผู้วิจัยในครั้งนี้ โดยข้อมูลที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมเพื่อศึกษาวิจัยและวิเคราะห์ในประเด็นต่าง ๆ มีดังต่อไปนี้

ความเป็นมาของวัฒนธรรมสมัยราชวงศ์ถัง

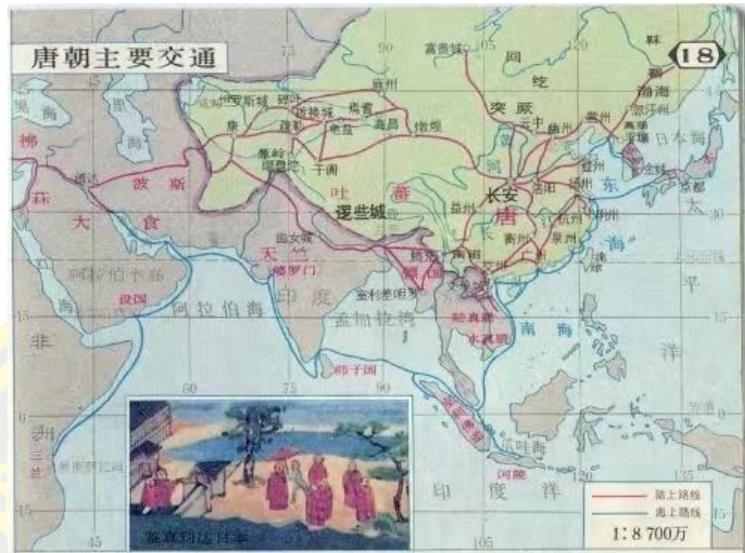
ราชวงศ์ถังเป็นหนึ่งในราชวงศ์ที่ปกครองแผ่นดินจีนตามประวัติศาสตร์ในสมัยที่แผ่นดินใหญ่ยังปกครองด้วยระบอบกษัตริย์ ซึ่งราชวงศ์ถังได้รับการสถาปนาและปกครองแผ่นดินตั้งแต่ช่วงปีค.ศ.618-907 ทั้งยังเป็นราชวงศ์ที่รวบรวมแผ่นดินจีนซึ่งในขณะนั้นแบ่งออกเป็นแคว้นแคว้นให้กลายเป็นหนึ่งเดียวกัน ราชวงศ์ถังมีฮ่องเต้ที่ขึ้นปกครองแผ่นดินทั้งสิ้น 21 รัชกาล สิริรวมเป็นระยะเวลา 289 ปี โดยมีประชากรในปกครองประมาณ 80.5 ล้านคน และประชากรส่วนใหญ่สืบเชื้อสายจากชนชาติฮั่นซึ่งอยู่ภายใต้ระบบการปกครองแบบราชาธิปไตย เมืองหลวงคือเมืองฉางอัน (ปัจจุบันคือเมืองซีอาน มณฑลส่านซี) อีกทั้งแผ่นดินในขณะนั้นยังมีอาณาเขตกว้างมากถึง 12.37 ล้านตารางกิโลเมตร กล่าวได้ว่าแผ่นดินจีนในสมัยราชวงศ์ถังมีอาณาเขตกว้างใหญ่ไพศาลอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อนในประวัติศาสตร์ และเป็นหนึ่งในกลุ่มประเทศที่เข้มแข็งเกรียงไกรและทรงอิทธิพลอย่างมากในสมัยนั้น ซึ่งสัญลักษณ์แห่งความเฟื่องฟูในสมัยราชวงศ์ถัง ได้แก่ ผลงานวรรณกรรมประเภทบทกวีในสมัยราชวงศ์ถัง ผลสัมฤทธิ์ทางศิลปะ อาทิเช่น งานจิตรกรรมฝาผนังโมเกาในถ้ำตุนหวง (敦煌莫高窟壁画) งานศิลปะที่เผยแพร่ไปตามเส้นทางคาราวะไหม รวมถึงสิ่งการประดิษฐ์รูปแบบต่าง ๆ ทั้งภาพพิมพ์ การแกะสลักไม้ ดินปั้น และคันไถนาทรงโค้ง (曲辕犁)

แผ่นดินจีนในสมัยราชวงศ์ถังเปิดรับวัฒนธรรมจากภูมิภาคอื่น ๆ อย่างกระตือรือร้น การติดต่อสื่อสารทางเศรษฐกิจกับนานาประเทศกลายเป็นบ่อเกิดของการเรียนรู้ แลกเปลี่ยน

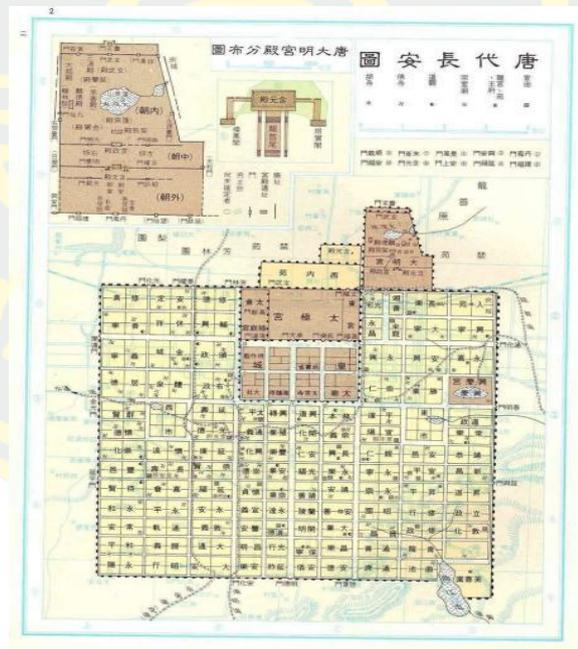
จนไปสู่การผสมผสานแนวคิด รวมถึงองค์ความรู้ทางวัฒนธรรมหลากหลายรูปแบบระหว่างชาติในแผ่นดินจีนกับชาติต่างถิ่น ซึ่งเศรษฐกิจและสังคมของราชวงศ์ถังในช่วงครึ่งแรกนั้นเรียกได้เป็นช่วงขาขึ้นของการพัฒนา โดยเฉพาะ ศิลปะ วัฒนธรรม ตลอดจนเทคโนโลยีในสมัยนั้นล้วนสะท้อนถึงอัตลักษณ์ด้านความหลากหลายและการเปิดกว้างทางความคิดของผู้คนในสมัยราชวงศ์ถัง และในขณะเดียวกัน สมัยราชวงศ์ถังยังถือเป็นมหายุคแห่งการส่งออกทางวัฒนธรรมครั้งใหญ่ (ซึ่งมีอิทธิพลต่อชาติอื่นอย่างมาก โดยเฉพาะแว่นแคว้นและอาณาจักรข้างเคียง อาทิ อาณาจักรซิลลา โกคูรยอ แพคเจ ทิเบต อาหรับ พัลแฮ และญี่ปุ่น ฯลฯ) ส่วนความเจริญรุ่งเรืองของราชวงศ์ถังในช่วงกลางยุคเรื่อยไปจนถึงตอนปลาย ส่วนใหญ่เป็นความสำเร็จในด้านอุตสาหกรรมและการพาณิชย์ (Asia, K.-s. & Eastern, I., 1928)

“ฉางอัน” เมืองหลวงของแผ่นดินจีนในสมัยราชวงศ์ถัง หากพิจารณาจากภาพที่ปรากฏในแผนที่ ฉางอันเป็นเมืองรูปทรงทรงสี่เหลี่ยม ซึ่งประกอบด้วยเขตพระราชวัง เขตพระราชฐาน และเขตที่อยู่อาศัยรอบนอกเขตราชสำนัก โดยมีขนาดพื้นที่ราว 84 ตารางกิโลเมตรโดยประมาณ ถือเป็นเมืองที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในโลกในสมัยนั้น บริเวณทิศเหนือและทิศใต้ของเมืองมีจุดศูนย์กลางและจุดเชื่อมต่ออยู่ที่ถนนสายหลักจูเซว (朱雀大街) และขนานรอบด้านด้วยตรอกซอกซอยที่จัดเรียงอย่างสมมาตร ทั้งด้านซ้ายและด้านขวาในลักษณะของรูปทรงกระดานหมากรุก ถือเป็นต้นแบบของการวางผังเมืองและการวางแผนเพื่อก่อสร้างสถาปัตยกรรมต่าง ๆ ซึ่ง มีอิทธิพลอย่างมากต่อการก่อสร้างอาคารสถานที่ตลอดจนพื้นที่ภายในของเมืองหลวงแว่นแคว้นข้างเคียง หรือแม้กระทั่งเมืองหลวงในยุคหลังราชวงศ์ถัง ซึ่งทั้งพระราชวังต้าหมิง พระราชวังชิงชิง ประตูกิ่งเต๋อ วัดชิงหลง หอคอยต้าเหยียนและเสี้ยวเหยียน ตลอดจนโบราณสถานจากสมัยราชวงศ์ถังที่ยังคงตั้งตระหง่านอย่างดงามและยิ่งใหญ่มาจนถึงปัจจุบันตั้งในกาลก่อนล้วนเป็นสักขีพยานและร่องรอยทางประวัติศาสตร์ของนครหลวงฉางอันแห่งราชวงศ์ถังที่ครั้งหนึ่งเคยรุ่งเรืองถึงขีดสุด

ซึ่งการวิวัฒนาการในสมัยราชวงศ์ถังในภาพรวมสามารถแบ่งได้เป็น 4 ช่วง ได้แก่ ยุคสมัยราชวงศ์ถังตอนต้น ยุคเฟื่องฟู ตอนกลาง และราชวงศ์ถังตอนปลาย

ภาพที่ 2-1 แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคมสายหลักในสมัยราชวงศ์ถัง
(ที่มา: <https://www.baik.in/cd/tangchao/all.html>)

ภาพที่ 2-2 แผนที่แสดงอาณาเขตและผังเมืองของเมืองฉางอันนครหลวงในสมัยราชวงศ์ถัง
(ที่มา: 360 Baik <https://baik.so.com/doc/6590326-6804103.html>)

1. วิวัฒนาการเครื่องแต่งกายสตรีสมัยราชวงศ์ถังโดยภาพรวมทั้ง 4 ช่วง

ในช่วงระยะเวลา 289 ปีที่ราชวงศ์ถังขึ้นปกครองแผ่นดินสามารถแบ่งช่วงยุคตามอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมได้ทั้งสิ้น 4 ช่วง ซึ่งแต่ละช่วงล้วนมีพัฒนาการที่แตกต่างกันออกไปทั้งในด้านเศรษฐกิจ ศิลปวัฒนธรรม แม้กระทั่งปัจจัยแวดล้อมทั่วไปที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านศิลปวัฒนธรรมก็ยังมี ความแตกต่างเช่นเดียวกัน ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องอธิบายถึงวิวัฒนาการเครื่องแต่งกายสตรีสมัยราชวงศ์ถังโดยจำแนกออกเป็น 4 ช่วง ดังนี้

1.1 ยุคราชวงศ์ถังตอนต้น

ช่วงปีค.ศ.618-650 เป็นช่วงที่ราชวงศ์ถังเฟื่องรวมแผ่นดินให้เป็นหนึ่งได้สำเร็จ ถือเป็นช่วงที่บ้านเมืองเกิดการพัฒนาอย่างรวดเร็ว มองที่ขงทึบก็เห็นแต่ความเจริญรุ่งเรืองและความผาสุก ความหลากหลายทางวัฒนธรรมค่อย ๆ เผยโฉมให้เห็นมากยิ่งขึ้น ทั้งวัฒนธรรมทางภาคเหนือและใต้ ล้วนมีเอกลักษณ์โดดเด่นที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน เนื่องจากแผ่นดินทางตอนเหนืออยู่ภายใต้การปกครองของชนชาติหูมาเป็นเวลานาน ขนบธรรมเนียมประเพณีพื้นบ้านจึงเปิดกว้างและความคิดนำสมัยอย่างมาก ผู้หญิงทางภาคเหนือจึงสามารถเข้าร่วมงานมหรสพหรืองานรื่นเริงต่าง ๆ ตามสังคมภายนอกได้อย่างเปิดเผย อีกทั้งเพื่อความคล่องตัวในการเดินทาง รวมถึงการดำเนินกิจวัตรประจำวัน ผู้หญิงในท้องถิ่นจึงนิยมแต่งกายด้วยเสื้อผ้าของชนชาติหู ซึ่งมีลักษณะเป็นเสื้อแขนสั้น สวมใส่สบาย เดินเห็นคล่องแคล่ว ในขณะที่การแต่งกายของผู้หญิงที่อาศัยอยู่ทางตอนใต้มีข้อจำกัดมากกว่า เนื่องจากต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพอากาศร้อนชื้นในภาคใต้ การแต่งกายของผู้หญิงในภูมิภาคนี้จึงนิยมเสื้อผ้าที่โปร่งโล่ง เบาสบาย ไม่รัดรูป ซึ่งยิ่งเวลาผ่านไปแขนเสื้อของผู้หญิงทาง ตอนใต้ก็มีขนาดกว้างขึ้นเรื่อย ๆ จนกลายเป็นหนึ่งในอัตลักษณ์เฉพาะของเครื่องแต่งกายในสมัยราชวงศ์ถัง

แม้ว่าในยุคราชวงศ์ถังตอนต้นยังถือเป็นช่วงที่เศรษฐกิจเฟื่องเริ่มเติบโต ทั้งชาติและบ้านเมืองยังไม่มี ความเข้มแข็งมากพอและยังไม่เข้าสู่ยุคเฟื่องฟู แต่เนื่องจากการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมระหว่างผู้คนทางภาคเหนือและภาคใต้ที่มีความลึกซึ้งอย่างยิ่ง ซึ่งทำให้กระแสนิยมด้านเครื่องแต่งกายเริ่มแสดงให้เห็นถึงแนวโน้มของการบูรณาการความหลากหลายทางชาติเข้าด้วยกัน และก่อให้เกิดเครื่องแต่งกายรูปแบบใหม่ขึ้นมา 2 แบบได้แก่ ชุดพิธีการประจำชนชาติฮั่นซึ่งมีเอกลักษณ์ตรงเสื้อคลุมและแขนเสื้อขนาดใหญ่ รวมถึงกระโปรงที่ยาวกรอมพื้นซึ่งเป็นชุดที่สวมใส่ในโอกาสจำเพาะ อีกหนึ่งชุดคือเครื่องแต่งกายทรงชนชาติหูซึ่งสืบทอดมาจากการแต่งกายของชนชาติหูทางตอนเหนือ เอกลักษณ์อยู่ที่กระโปรงยาวแคบพอดีตัว มักสวมใส่พร้อมผ้าคลุมไหล่และรองเท้ายกส้นหุ้มข้อสั้น (มีลักษณะคล้ายรองเท้าบูทสั้น) ทั้งยังเป็นเครื่องแต่งกายที่ผู้คนในยุคนี้สวมใส่ใน

⁶ ชนชาติหู เป็นชื่อที่ชาวจีนอันนิยมใช้เรียกชนเผ่าต่างถิ่น เช่น ชนเผ่าที่อยู่นอกกำแพงเมืองจีน ชนเผ่าทางตอนเหนือ รวมถึงชาวต่างชาติทางตะวันตก

ชีวิตประจำวัน เช่น ภาพจิตรกรรมฝาผนังที่ขุดค้นพบจากสุสานของหลี่โซ่ว พระภคินีในฮ่องเต้ถังเกาจู่ (หลี่หยวน) แห่งราชวงศ์ถัง เป็นภาพบรรยากาศในขณะที่เหล่าขุนนางและบรรดาเชื้อพระวงศ์กำลัง เพลิดเพลินไปกับงานมหรสพรื่นเริง ซึ่งภายในภาพสามารถสังเกตเห็นรายละเอียดของเครื่องแต่งกายที่มีลักษณะแขนเสื้อแคบแนบตัวเสริมความคล่องแคล่ว และผ้าคลุมไหล่บางเบาพลิ้วไหวได้อย่างชัดเจน

ภาพที่ 2-3 ภาพเขียนของนางกำนัลในวังซึ่งมีหน้าที่ร้องรำให้ความสำราญแก่ชนชั้นสูงในสมัยราชวงศ์ถังตอนต้น ซึ่งขุดค้นพบจากสุสานขององค์ชายหลี่โซ่วเป็นภาพบรรยากาศในขณะที่เหล่าขุนนางและบรรดาเชื้อพระวงศ์กำลังเพลิดเพลินไปกับ งานมหรสพรื่นเริง ซึ่งภายในภาพสามารถสังเกตเห็นรายละเอียดของเครื่องแต่งกายของนางกำนัลภายในพระราชวังที่มีลักษณะแขนเสื้อแคบแนบตัวเสริมความคล่องแคล่ว และผ้าคลุมไหล่บางเบาพลิ้วไหวได้อย่างชัดเจน

(ที่มา: http://www.chnmus.net/sitesources/hnsbwy/page_pc/dzjp/mzyp/articled396f42a2f44d64b40c8cb7c2e36449.html.)

1.2 ราชวงศ์ถังยุคเฟื่องฟู

ช่วงเวลาตั้งแต่เข้าสู่ปีค.ศ.651-755 หลังจากผ่านการพัฒนามานานกว่า 30 ปี ในที่สุดราชวงศ์ถังก็ค่อย ๆ นำพาแผ่นดินจีนก้าวขึ้นสู่ยุคสมัยแห่งความเจริญรุ่งเรืองเป็นผลสำเร็จ ช่วงเวลานี้ได้รับการขนานนามทางประวัติศาสตร์ว่า “โคหยวน ยุคสมัยแห่งความรุ่งโรจน์” กล่าวได้ว่าในช่วงเวลานี้ถือเป็นจุดเริ่มต้นสู่ความเจริญรุ่งเรืองของการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน แต่ในขณะเดียวกันก็ยังเป็นช่วงเวลาที่มีแสงระยิบระยับจากกระดาศเงินกระดาศทองแห่งความมั่งคั่งเจิดจ้าเสียจนพาให้ผู้คนหู

ตาพร่ามัว หลงใหล มึนเมาไปกับแสงสีของความเจริญรุ่งเรืองจนปล่อยตัวปล่อยใจให้สำเร็จสำราญ ทำตัวสุรุ่ยสุร่าย

แต่อย่างไรเสียในช่วงเวลานี้ก็ถือเป็นยุคเฟื่องฟูของราชวงศ์ถังอย่างแท้จริง ความเจริญทางเศรษฐกิจในขณะนั้นถือเป็นรากฐานชั้นเยี่ยมที่คอยเกื้อกูลให้เกิดการพัฒนาทางศิลปวัฒนธรรม กอปรกับความเข้มแข็งและอำนาจของประเทศชาติที่เพิ่มพูนขึ้นอย่างมหาศาล ทั้งยังส่งผลให้สภาพแวดล้อมในการดำรงชีวิตของประชาชนในปกครองดีขึ้นตามไปด้วย ซึ่งปัจจัยเหล่านี้เป็นสิ่งที่ทำให้การพัฒนาทางวัฒนธรรมในสมัยราชวงศ์ถังเฟื่องฟูถึงขีดสุด เช่น กวีเลื่องชื่อในสมัยราชวงศ์ถังอย่างหลี่ไป๋และตู้ฝู่ ไม่เพียงเท่านั้น ในด้านการศึกษา รวมถึงการปกครองก็เกิดการพัฒนาคั้งใหญ่ขึ้นเช่นกัน เช่น การนำระบบสอบเคอจิวี่ (科举制度) หรือที่ชาวไทยคุ้นเคยกันในนามระบอบสอบจอหงวน เป็นการสอบเพื่อคัดเลือกผู้มีความสามารถให้เข้ารับตำแหน่งขุนนางภายในราชสำนัก นอกจากนี้ในช่วงปีค.ศ.690 ยังเป็นช่วงเวลาที่ฮ่องเต้หญิงองค์แรกและองค์เดียวในประวัติศาสตร์แผ่นดินจีน “อู่เจ๋อเทียนหรือบูเช็คเทียน (武则天)” ได้ขึ้นประทับบนบัลลังก์อย่างสง่างามเผย ซึ่งในขณะที่พระนางครองราชย์ได้ทรงสถาปนาราชวงศ์อู่โจว (武周) ขึ้นตามพระนามของตนเอง ในทางประวัติศาสตร์ช่วงเวลานี้จึงมีอีกชื่อหนึ่งว่า “สมัยราชวงศ์อู่โจว” กล่าวได้ว่าสตรีในสมัยนั้นตระหนักถึงศักยภาพของตนเองมากขึ้นและนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างชาญฉลาด ทั้งยังมีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยความกระตือรือร้นอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อนในหน้าประวัติศาสตร์ ก่อเกิดการเปลี่ยนผ่านจากแนวคิดในอดีตที่ผู้คนมักมองว่าสตรีนั้น “มักได้มาซึ่งความนิยมชมชอบ” ด้วยการทำทางอ่อนหวาน นำทะนุถนอมไปสู่แนวคิดที่ว่าด้วย “การยืนหยัดในความเป็นตัวเอง” สตรีก็สามารถแสดงให้เห็นถึงจิตใจอันกล้าหาญของตนเองได้เช่นกัน สตรีเองก็มีกริยาทำทางที่งามสง่าควรค่าแก่การเคารพ และร่างกายที่แข็งแรงอุดมสมบูรณ์ก็ถือเป็นความสวยงามรูปแบบหนึ่ง แนวคิดที่เปลี่ยนแปลงไปยังส่งผลให้การแต่งกายของสตรีส่วนใหญ่ค่อย ๆ เปลี่ยนจากเสื้อผ้าเรียบ ๆ ที่สวมใส่ในชีวิตประจำวันกลายเป็นเสื้อผ้าที่งดงามและหรูหรา อีกทั้งสไตล์การแต่งกายของสตรีในยุคหลังสมัยราชวงศ์อู่โจวยังเปิดกว้างและแสดงให้เห็นถึงความกล้าหาญมากยิ่งขึ้นกว่ากาลก่อน ซึ่งเห็นได้จากลักษณะปกเสื้อที่เว้าต่ำลงเปิดเปลือยผิวกายถึงบริเวณครึ่งอกหรือกระทั่งปล่อยให้ปกเสื้อห้อยย้อยลงมาตามลำตัวขับแน่นให้ท่วงท่าดูพลิ้วไหวงามสง่า อาทิ เครื่องแต่งกายบริเวณครึ่งท่อนบนของประติมากรรมรูปหญิงสาวซึ่งกำลังอยู่ในอิริยาบถผัดแป้งแต่งตัว เป็นงานศิลป์สำหรับฝังร่วมในสุสานที่สร้างสรรค์ขึ้นด้วยเทคนิคขานฉีในสมัยราชวงศ์ถัง ให้สังเกตบริเวณปกเสื้อของผลงานซึ่งมีลักษณะแหวกกลิ้งลงไปถึงครึ่งหน้าอก

ภาพที่ 2-4 ประติมากรรมรูปหญิงสาวซึ่งเป็นงานศิลปะสำหรับฝังร่วมในสุสานที่สร้างขึ้นด้วยเทคนิคชานไฉในสมัยราชวงศ์ถัง ขุดค้นพบจากสุสานลำดับที่ 90 เป็นหลุมฝังศพของเชื้อพระวงศ์สมัยราชวงศ์ถังซึ่งตั้งอยู่ในเมืองซีอาน ปัจจุบันถูกเก็บรักษาเอาไว้ที่พิพิธภัณฑสถานประวัติศาสตร์สำนซี (ที่มา: <https://www.douban.com/note/626878848/>)

1.3 ยุคราชวงศ์ถังตอนกลาง

เป็นยุคสมัยนับตั้งแต่ช่วงปีค.ศ.756 จนถึงปีค.ศ.836 ถือเป็นหนึ่งในช่วงเวลาที่มีวิวัฒนาการสลับซับซ้อนอย่างมาก เนื่องจากมีเหตุการณ์ไม่คาดฝันเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งหลังจากที่ราชวงศ์ถังสามารถรอดพ้นความวุ่นวายจากเหตุกบฏอันลือ (安史之乱) มาได้อย่างหวุดหวิด อำนาจและความเข้มแข็งของบ้านเมืองก็ลดน้อยถอยลงอย่างมาก พัฒนาการด้านศิลปวัฒนธรรมก็ได้รับผลกระทบจากความโกลาหลนี้ ไม่น้อยเลยทีเดียว ด้วยเหตุนี้จึงทำให้นักโบราณคดีพบเจอภาพจิตรกรรมฝาผนังที่บอกเล่าเกี่ยวกับเรื่องราวในยุคราชวงศ์ถังตอนกลางเพียงจำนวนน้อยนิด

กล่าวได้ว่ายุคราชวงศ์ถังตอนกลางคือคาบเกี่ยวระหว่างยุครุ่งเรืองและยุคเสื่อมโทรม การเมืองภายในเกิดการก่อกบฏจลาจลเพื่อยึดพื้นที่และแบ่งแยกดินแดนตามหัวเมืองชายแดน ชั้นที่คิดการณ์ใหญ่กุมอำนาจราชสำนัก ราชกรรรวมถึงเหล่าทหารทยอยลุกฮือขึ้นก่อกบฏอย่างไม่ขาดสาย ศึกภายในยังไม่ทันได้แก้ไข ราชวงศ์ถังยังต้องรับมือกับการรุกรานของชาติพันธุ์อื่น ๆ ที่หวังอาศัยช่วงชุลมุนชิงความได้เปรียบ ในเวลานั้นความรู้สึกด้านลบที่ชาวถังมีต่อชาวฮั่นวันยิ่งย่ำแย่ลงเรื่อย ๆ ส่งผลให้สภาพสังคมเริ่มหวนคืนสู่วิถีอันรักขนิยม การแต่งกาย รวมถึงการประเพณีนิยมเริ่มมิดชิดและสำรวมมากขึ้น ภาพรวมด้านการแต่งกายจากที่แต่เดิมผู้คนนิยมสไตล์เสื้อผ้าแบบชาวหูที่สื่อถึง

ความกระตือรือร้น อาจหาญและสดใสก็แปรเปลี่ยนเป็นเสื้อผ้า “สไตล์ฮั่น (汉式)” ซึ่งมีรูปแบบและสีสันทันนวล แสดงให้เห็นถึงบุคลิกที่สุภาพอ่อนโยน มีความสุขุมนุ่มลึก สง่างามและสูงศักดิ์

ภาพที่ 2-5 ภาพเขียนนางรำสมัยโบราณจะเห็นได้ว่าเสื้อผ้าที่สวมใส่นั้นมีขนาดใหญ่ ทรงหลวมและยาว ห้อยกรอมพื้น ภาพเขียนนี้เป็นส่วนหนึ่งในงานจิตรกรรมฝาผนัง (เพียงบางส่วน) จากสุสาน Guozhuang Hanxiu (郭庄韩休) สมัยราชวงศ์ถังในเมืองซีอาน มณฑลส่านซี (ที่มา: <https://zhuanlan.zhihu.com/p/257943133>)

สตรีชาวถังในสมัยนั้นมักมีรูปร่างที่อ้วนท้วมสมบูรณ์ อีกทั้งพวกนางยังหันมานิยมวิธีประทีนโฉมรูปแบบใหม่ซึ่งเน้นเขียนคิ้วให้เรียวเล็ก ผัดแต่งใบหน้าเพียงบาง ๆ แต่จัดแต่งทรงผมให้ดูโดดเด่น สะดุดตาและมีสีสันสดใส เครื่องแต่งกายที่สวมใส่ก็มักเป็นเสื้อผ้าที่มีขนาดใหญ่ โปร่งกว้าง ซึ่งสไตล์การแต่งกายที่แทบจะกล่าวได้อย่างเต็มปากเต็มคำว่าเป็นแฟชั่นนี้ถูกเรียกว่าสุนทรียศาสตร์ของ “ความงามอันแปลกประหลาด(怪艳)” ยิ่งเมื่อเข้าสู่ยุคราชวงศ์ถังตอนกลางช่วงราว ๆ ปีค.ศ.820 สไตล์การแต่งหน้าและเสื้อผ้าของสตรีในสมัยนั้นยิ่งทวีความแปลกประหลาดและเกินจริงไปมากโข สตรีในช่วงเวลานี้ไม่นิยมผัดแต่งใบหน้า เพียงแต่มีย้อมสีคิ้วริมฝีปาก วาดคิ้วหางตกก็สามารถเดินออกจากเรือนไปพบปะผู้คนได้แล้ว ยิ่งใกล้เข้าสู่ช่วงยุคราชวงศ์ถังตอนปลาย การแต่งหน้า รวมถึงรูปแบบการจัดแต่งทรงผมบนศีรษะของสตรีเหล่านี้ก็ยังมีเอกลักษณ์โดดเด่นอย่างยากจะหาใดเปรียบ มีแม้กระทั่งผู้ที่นิยมโกนขนคิ้วจนเกลี้ยงเกลา และการแต่งหน้าที่ได้รับความนิยมอย่างมากในขณะนั้น

คือ การแต่งหน้าแบบ “เสี่ยววันจวง (血晕妆)” หมายถึง การเขียนขอบตาสีเส้นทั้งขอบบนและล่าง ด้วยหมึกสีม่วงให้มีลักษณะคล้ายรอยช้ำเลือดนั่นเอง

ภาพที่ 2-6 ภาพเขียนสตรีซึ่งจัดแต่งผมทรง ‘เกาหวนเว่ยปิ่น(高鬟危鬓)’ เป็นผมทรงมวยสูง และใช้ ปิ่นยาวแบ่งผมบริเวณข้างใบหน้าให้แผ่ยื่นออกเป็นสองฝั่ง ภาพจิตรกรรมฝาผนังจากสุสานเขตห่านเจียวานสมัยราชวงศ์ถังในเมืองซีอาน มณฑลส่านซี (ที่มา: <https://zhuanlan.zhihu.com/p/257943133>)

1.4 ยุคราชวงศ์ถังตอนปลาย

ช่วงเวลาตั้งแต่ปีค.ศ.837 จนถึงปีค.ศ.907 ที่ราชวงศ์ถังถึงกาลล่มสลาย บ้านเมืองในเวลานั้นปกคลุมด้วยความโกลาหลุ่นวายจากไฟสงคราม รวมถึงความรู้สึกโศกเศร้าโศกาเมื่อจำต้องพลัดพรากจากญาติพี่น้องและบุคคลผู้เป็นที่รัก ทั้งยังถือเป็นช่วงที่ศิลปะและวรรณกรรมในยุคราชวงศ์ถึงตกต่ำถึงขีดสุด เนื่องด้วยสถานการณ์ทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เมื่อการก่อกบฏของกลุ่มกบฏชานาซึ่งนำโดยหวงเฉา เริ่มประทุและทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ราชวงศ์ถังก็ถึงคราวล่มสลายในท้ายที่สุด ซึ่งการต้องเผชิญหน้ากับสถานการณ์เช่นนี้ทำให้นักกวีส่วนใหญ่เกิดความวิตกกังวลว่าตนนั้นอาจตายวันตายพรุ่งเมื่อไรก็ย่อมได้จนพาลให้รู้สึกท้อถอยใจในชะตาชีวิตของตนเอง อารมณ์ในแง่ลบทำให้เหล่านักกวีหมดอาลัยตายอยาก และเริ่มมองโลกในแง่ร้าย ความขุ่นมัวที่เกิดจากสภาพแวดล้อมทางสังคมได้แปรเปลี่ยนกลายเป็นอารมณ์ด้านลบและแฝงอยู่ในตัวนักกวีเสียเอง โคร่งกลอนที่เคยขับกล่อมเพื่อบอกเล่าเรื่องราวความรักอันลึกซึ้งระหว่างหนุ่มสาวก็กลับกลายเป็นบทกวีที่เฝือกกล่าวถึงจิตใจและอารมณ์อันด้านชาของผู้แต่ง ดังบทกลอนที่ซูซีอู (苏轼) เคยแต่งเอาไว้ว่า “เหล่าคนงามผู้หลบหลีกอยู่ในราชวังอันลึกล้ำไหนเลยจะล่วงรู้การใด ภายในสี่รชษะน้อย ๆ นั้นคงมีเพียงสุราแลอาหารอันโอชาและความสำเร็จสำราญจากการละเล่นเท่านั้นเสียกรรมัง” ใจความของ

โครงการลอนบหนักกล่าวถึงเหล่าเชื้อพระวงศ์ รวมถึงบรรดาขุนนางใหญ่ที่หลบเลี่ยงปัญหาบ้านเมือง ไม่ยอมแก้ไข เอาแต่เสวยสุขไปวัน ๆ อีกด้านหนึ่งใจความของกลอนบหนักยังสะท้อนถึงจุดจบของยุคสมัยที่เต็มไปด้วยหลุมโพล่งที่อัดแน่นด้วยสิ่งโสมมและความเสื่อมโทรม กล่าวคือแนวคิดหลักและสาระสำคัญของงานวรรณกรรมในยุคราชวงศ์ถังตอนปลายส่วนใหญ่มักบรรยายถึงความเสื่อมถอยของประเทศชาติและราชวงศ์ด้วยความเอือมระอาอย่างเหลือแสน และเนื่องด้วยการเสื่อมถอยอย่างรวดเร็วของยุครุ่งเรือง กอปรกับการแบ่งฝักแบ่งฝ่ายและสงครามภายในกองกำลังต่าง ๆ ในที่สุดเหตุการณ์ทุกอย่างก็นำไปสู่ปัจฉิมบทซึ่งจบลงด้วยการล่มสลายของราชวงศ์ถัง เมื่อถึงล่มสลายก็มีราชวงศ์อื่น ๆ ผลัดเปลี่ยนกันขึ้นมาใช้อำนาจในช่วงระยะเวลาสั้น ๆ ราว 5 ราชวงศ์ก่อนจะเกิดเหตุการณ์ใหญ่ทางประวัติศาสตร์ซึ่งทำให้แผ่นดินจีนรวมเป็นหนึ่งอีกครั้งในเวลาต่อมา

โดยภาพรวม แม้ว่าสุดท้ายแล้วราชวงศ์ถังจะจบลงด้วยการล่มสลาย แต่อย่างไรก็เป็นความจริงที่ว่า การก่อตั้งราชวงศ์ถังทำให้ความแตกแยกภายในและสงครามระหว่างแว่นในในช่วงหลายร้อยปีที่ผ่านมาสิ้นสุดลง ไม่เพียงมีส่วนช่วยในกระบวนการพัฒนาทางการเมือง เศรษฐกิจ รวมถึงการทหารจนเจริญรุ่งเรืองเป็นประวัติการณ์ แต่ยังช่วยส่งเสริมการพัฒนาในอุตสาหกรรมใหม่ ก่อให้เกิดการติดต่อค้าขายและโอกาสในการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ อย่างเปิดกว้างและใกล้ชิด คุณูปการดังกล่าวทำให้มีเครื่องแต่งกายที่วิจิตรบรรจงงดงามมากมายถือกำเนิดขึ้นบนแผ่นดินจีนในยุคราชวงศ์ถัง อีกทั้งองค์ความรู้ด้านศิลปะ วรรณกรรม การแพทย์และเทคโนโลยีในสมัยนั้นยังก่อให้เกิดยุคที่อารยธรรมจีนโบราณได้รับการพัฒนาจนเฟื่องฟูถึงขีดสุด แม้กาลเวลาจะผ่านมาเนิ่นนาน แต่อารยธรรมเหล่านี้ยังคงหลงเหลือเป็นมรดกทางวัฒนธรรมและจิตวิญญาณอันล้ำค่าไว้ให้ชนรุ่นหลังได้สืบสานต่อไป

2. อิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตกที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายสมัยราชวงศ์ถัง

ในสมัยราชวงศ์ถัง แผ่นดินจีนมีการติดต่อและแลกเปลี่ยนกับกลุ่มชาติพันธุ์อื่น ๆ อย่างใกล้ชิดจึงทำให้วิถีชีวิต อุปนิสัยด้านการรับประทานอาหาร แนวคิด ตลอดจนสไตล์การแต่งกายของชนชาติอื่นในสมัยนั้นได้รับอิทธิพลจากโลกภายนอกอย่างมาก โดยเฉพาะอิทธิพลจากกลุ่มชาติพันธุ์ที่ถูกเรียกว่าชาวหู อาทิ จากการแต่งกายแบบอนุรักษนิยมก็แปรเปลี่ยนเป็นเสื้อผ้าที่คล่องตัวและเปิดเผย ผิวกายมากยิ่งขึ้น สตรีที่ต้องอยู่กับเย้าฝักกับเรือน ไม่เคยก้าวเท้าพ้นรั้วบ้านก็หันนิยมกิจกรรมขี่ม้า ประทับนโมอย่างจัดจ้าน สวมใส่เสื้อผ้าสไตล์ชาวหูเพื่อไล่ตามกระแสสมัยนิยม ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ส่งเสริมให้เครื่องแต่งกายของแผ่นดินจีนในสมัยราชวงศ์ถังมีพัฒนาการที่รวดเร็วอย่างก้าวกระโดดในแบบที่ราชวงศ์ยุคก่อนหน้าเทียบไม่ติดแม้เพียงเศษเสี้ยว

เครื่องแต่งกายยังถือเป็นสื่อกลางที่แสดงให้เห็นถึงบรรยากาศทางการเมืองและรากฐานทางเศรษฐกิจของสังคมในขณะนั้น ถึงขั้นสามารถกล่าวได้ว่าสไตล์เครื่องแต่งกายถือเป็นสัญลักษณ์ประจำยุคสมัยรูปแบบหนึ่งที่มีความเด่นชัดมากที่สุด โดยเฉพาะเครื่องแต่งกายสตรีที่มีเอกลักษณ์โดดเด่น

เด่นอย่างเห็นได้ชัดยิ่งเมื่ออยู่ท่ามกลางภูมิทัศน์ทางสังคม เพราะระดับอารยธรรมทางสังคม ระดับในการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม แม้กระทั่งแนวคิดหรืออุดมการณ์แห่งยุคสมัยล้วนสะท้อนให้เห็นผ่านการแต่งกายของสตรี

ในสมัยราชวงศ์ถัง แผ่นดินจีนรวมกันเป็นปึกแผ่น เศรษฐกิจเจริญรุ่งเรืองก่อปรกกับทัศนคติของผู้คนในสังคมที่เปิดกว้างมากขึ้น เครื่องแต่งกายจึงยิ่งทวีความงดงามมากขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งก่อให้เกิดสไตล์เสื้อผ้าที่เปิดเปลือยไหล่และผิวกายบริเวณเนินอกขึ้นในหมู่สตรีชาวฮั่นในสมัยราชวงศ์ถัง สตรีชาวฮั่นในสมัยดังกล่าวจึงมีภาพลักษณ์เป็นหญิงสาวที่เกล้าผมขึ้นเป็นมวยทรงสูง สวมชุดเผยผิวบริเวณเนินอก มีผ้าคลุมแพรไหมพาดคล้องบริเวณไหล่ ช่วงบนสวมเสื้อขนาดเล็กชายสั้นช่วงแขนแคบ ส่วนช่วงล่างสวมกระโปรงยาวกรอมพื้นและมีผ้ารัดบริเวณเอว ซึ่งคำอธิบายเกี่ยวกับรูปลักษณะของเครื่องแต่งกายที่สตรีสมัยราชวงศ์ถังนิยมสวมใส่เหล่านี้ช่วยให้ผู้วิจัยมีความเข้าใจและเห็นภาพของสไตล์เสื้อผ้าในยุคสมัยนั้นได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ดังที่ได้กล่าวไปในข้างต้น แนวคิดและสไตล์การแต่งกายของสตรีในสมัยราชวงศ์ถังค่อนข้าง “เปิดกว้าง” อย่างมาก อาณาบริเวณที่เปิดเผยผิวกายจึงมีขนาดกว้างขวางตามไปด้วย จากข้อมูลในตำราบันทึก “Old Tang Book: Car Crown Clothing and various Ceremonies Record” (旧唐书·舆服志) สามารถสรุปใจความได้ว่าในช่วง 100 ปีที่ผ่านมา นับตั้งแต่ยุคราชวงศ์ถังตอนต้นจนถึงช่วงเถลิงรัชศกโคหยวน ระดับในการปกปิดผิวกายของสตรีสมัยราชวงศ์ถังมีการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญทั้งสิ้น 3 ครั้งด้วยกัน ซึ่งระดับในการเปิดเผยผิวกายที่มากขึ้นสะท้อนให้เห็นถึงความเสื่อมถอยของแนวคิดอนุรักษนิยมในสมัยราชวงศ์ถัง โดยการเปลี่ยนแปลงทั้ง 3 ครั้ง มีรายละเอียดโดยสังเขป ดังนี้

การเปลี่ยนแปลงครั้งที่ 1 : ช่วงเวลาที่แนวคิดอนุรักษนิยมยังคงดำรงอยู่อย่างเหนียวแน่น ตั้งแต่ช่วงรัชศกฮู่เต๋อในฮองเต้ถึงเกาจู่จนถึงรัชศกเจินกวานในฮองเต้ถึงไท่จง (ตั้งแต่ช่วงปีค.ศ.618-649) สตรีชาวฮั่นนิยมสวมใส่ “มี (襦)” หรือหมวกม่านมีหลิ (冪 篋) เป็นเครื่องแต่งกายที่มีถิ่นกำเนิดอยู่ที่ภูมิภาคอาหรับในสมัยโบราณ ช่วงราว ๆ สมัยราชวงศ์เหนือ-ใต้ (ปีค.ศ.420-589) ชนกลุ่มน้อยจากตอนเหนือที่เดินทางมายังบริเวณที่ราบตอนกลางได้นำหมวกม่านมีหลิซึ่งเป็นเครื่องแต่งกายของผู้คนในแถบตะวันตกเฉียงเหนือมาเผยแพร่สู่ผู้คนที่อยู่อาศัยบริเวณที่ราบภาคกลางก่อนจะแพร่เข้าสู่แผ่นดินถึงในเวลาต่อมา และหมวกม่านมีหลิก็ได้รับความนิยมอย่างมากในสมัยราชวงศ์ถังตอนต้น กล่าวคือเมื่อหมวกม่านมีหลิเผยแพร่มาสู่ชุมชนแถบที่ราบภาคกลางก็กลายเป็นเครื่องแต่งกายที่สตรีผู้ต้องการขี่ม้าหรือปกปิดร่างกาย รวมถึงซ่อนเรือนอิริยาบถของตนขณะเดินทางออกไปนอกเรือนนิยมชมชอบอย่างยิ่ง จนกลายเป็นเครื่องแต่งกายที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นซึ่งสตรีชาวฮั่นนิยมสวมใส่เมื่อยามต้องออกสัญจรไปตามท้องถนนนอกเรือนเพื่อซ่อนรูปลักษณ์หรือหลบเลียงสายตาของผู้คนรอบข้าง หมวกม่านมีหลินั้นแต่เดิมเป็นเครื่องแต่งกายที่ทั้งบุรุษและสตรีใช้เพื่อกำบังฝุ่นละอองหรือกรวด

ทรายที่ปลิวตามลมขณะเดินทาง ซึ่งมีด้วยกัน 2 รูปแบบ แบบแรกคือหมวกม่านที่มีลักษณะคล้ายเสื้อคลุมโดยม่านที่ห้อยลงมาจากหมวกจะปกคลุมทั่วทั้งตัวของผู้สวมใส่ อีกรูปแบบหนึ่งหมวกม่านมีหลิจะติดกับเสื้อผ้า ปกปิดทุกส่วนไล่ลงมาจนถึงบริเวณไหล่ สิ่งที่โผล่พ้นหมวกมีเพียงใบหน้าของผู้สวมใส่เท่านั้น มีลักษณะคล้ายหมวกทรงยาวโบโต แม้ม่านหมวกมีหลิในสมัยแรกเริ่มเน้นอรรถประโยชน์ด้านการใช้งานเป็นสำคัญ แต่เนื่องจากสตรีนั้นนิยมชมชอบสิ่งสวยงาม ในกาลต่อมาจึงนิยมนำไข่มุกหรือสิ่งล้ำค่ามากมายมาประดับประดาบนหมวกม่านมีหลิซึ่งส่งผลให้หมวกม่านมีน้ำหนักมากขึ้นจนไม่สามารถสวมใส่ได้ หรือเมื่อสวมใส่ก็ให้ความรู้สึกรำคาญ จะขยับทำอะไรก็ชักช้าอึดอาด กลายเป็นอุปสรรคต่อการเคลื่อนไหว มีหน้าซำยังไม้อื้ออานวยต่อการกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการผลิต หลังจากปีรัชศกหย่งฮูยในฮ่องเต้ถึงเกาจง (หลังปีค.ศ.650) ผู้คนในสมัยราชวงศ์ถังก็ไม่นิยมสวมใส่ “มี” อีกต่อไป แต่หันมาสวมใส่หมวกม่าน “เหวยเม่า(帷帽)” ที่มีความยาวถึงบริเวณลำคอแทน

ภาพที่ 2-7 ภาพของสาวใช้ที่ประคองหมวกม่านมีหลิเอาไว้ในมือ ภาพจิตรกรรมฝาผนังจากสุสานพระสนมเหยียนเพยในองค์ฮ่องเต้ถึงไท่จง

(ที่มา: <http://www.kgzg.cn/a/1401.html>)

ต่อมาในช่วงรัชศกเสียนเหิงปีที่สอง (ปีค.ศ.671) ฮ่องเต้ถึงเกาจงออกราชโองการโดยมีใจความสำคัญว่าพระองค์นั้นทรงไม่ยากให้สตรีในแผ่นดินถึงเลิกใช้หมวกม่าน “มี” แล้วสวมใส่เพียงหมวกม่านเหวยเม่าเท่านั้น ซึ่งพระองค์ทรงให้เหตุผลว่า “ขณะเดินทางบนถนนใหญ่ที่คลาคล่ำไปด้วยผู้คน จะไม่ปกปิดร่างกายของตนเลยกระนั้นหรือ?” ใจความสำคัญของประโยคดังกล่าว คือสตรีหรือ

กระทั่งชนชั้นสูงทั้งหลาย ในยามที่ต้องเดินทางบนถนนใหญ่ต้องอยู่ท่ามกลางสายตาของฝูงชนจะมา เทียวเปิดเผยผิวกายให้เห็นในที่สาธารณะเช่นนั้นได้อย่างไร? แม้แนวคิดอนุรักษนิยมจะเป็นคำหริจาก ฮ่องเต้ แต่แนวโน้มของพัฒนาการด้านกระแสนิยมทางสังคมก็ยังขับเคลื่อนไปข้างหน้าอย่างครึกโครม โดยเฉพาะในช่วงยุคสมัยหลังจากพระนางบูเช็กเทียนขึ้นเถลิงอำนาจ (ปีค.ศ.690) ข้อมูลที่บันทึกไว้ใน ตำรา “Old Tang Book: Car Crown Clothing and various Ceremonies Record” ที่บรรยาย ว่า “เหวยเม่าแพร์สะพัด มีหลิหะแผ่ว” แสดงให้เห็นว่าหมวกม่านที่มีความยาวอยู่เพียงบริเวณลำคอ อย่างเหวยเม่ากลายเป็นที่นิยมอย่างมาก ส่วนหมวกม่านที่ยาวรุ่มร่าม ทั้งยังเทอะทะอย่างมีหลิหะ ค่อย ๆ จางหายไปพร้อมกับกาลเวลา

การเปลี่ยนแปลงครั้งที่ 2 : การเปิดเผยแบบกำกึ่ง

หลังจากที่ฮ่องเต้ถึงจางจิ้งขึ้นครองบัลลังก์ (หลังปีค.ศ.705) การสวมใส่หมวกม่านมีหลิหะไม่ เป็นที่นิยมอีกต่อไปและถูกแทนที่ด้วยหมวกม่านเหวยเม่าที่ได้รับการปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น กล่าวได้ว่าสตรี ชนชาติฮั่นในช่วงเวลานี้ได้ก้าวผ่านยุคแห่งการปกปิดตัวตนทั่วทั้งร่างกายได้ ‘มีหลิ’ ไปสู่ยุคสมัยแห่งการสวมใส่ ‘เหวยเม่า’ ที่ปกปิดถึงเพียงบริเวณลำคอเท่านั้น

ต่อมาในช่วงต้นรัชศกโคหยวนในฮ่องเต้ถึงเสวียนจง (ตั้งแต่ปีค.ศ.713-741) สตรีชนชาติฮั่น ก็เริ่มไม่นิยมสวมใส่หมวกม่านเหวยเม่าที่มีความยาวเสมอไหล่ และพากันหันมาสวมใส่หมวกแบบชาว หูเผยให้เห็นใบหน้าผิวดัดแต่งประทีนโฉมอย่างสดสวยโดยปราศจากการบดบังของม่านหมวกใด ๆ ไม่นานสตรีในแผ่นดินถึงส่วนใหญ่ก็เริ่มนิยมสวมหมวกสั้นแบบชาวหูซึ่งมีรูปลักษณะให้เลือกร้อยอย่าง หลากหลาย เดินอวดโฉมที่ผ่านการแต้มแต่งเสยจนสะสวย ให้ผู้คนที่สัญจรไปมาบนท้องถนนได้ยลเป็น ขวัญตา ไม่มีการซ่อนเร้นใบหน้าอีกต่อไป จากนั้นไม่นาน สตรีชนชาติฮั่นก็ไม่คิดแม้กระทั่งจะสวมใส่ หมวกชาวหู พวกนาง ‘เปิดเปลือยมวยผม(露髻)’ ให้ผู้คนที่เห็นอย่างชัดเจน ซึ่งการที่พวกนางแต่ง กายเช่นนี้ ไม่ใช่เพียงแค่ต้องการให้ฝูงชนได้ชื่นชมใบหน้าผิวดัดแต่งมาอย่างงดงามเท่านั้น แต่ยังต้องการ ให้ผู้คนที่ได้ลมวยผมรูปแบบต่าง ๆ (发髻) ที่ได้รับจากจัดแต่งอย่างประณีตบรรจงจนมีเอกลักษณ์งาม เต็มสะดุดตา

ภาพที่ 2-8 ภาพงานศิลป์ที่แสดงให้เห็นถึงโครงสร้างของหมวกม่านเหยยเม่าและงานประติมากรรม
 ชานไฉ่รูปหญิงสาวสวมหมวกม่านเหยยเม่าขณะขี่ม้าซึ่งเป็นงานศิลป์ที่มักฝังรวมในสุสานเพื่อเป็นเครื่อง
 บูชาชุดค้นพบในสุสานอาซือถ่าน่า (阿斯塔那) เมืองอุหลูฟาน เขตปกครองตนเองซินเจียง เมื่อปี
 ค.ศ.1973

(ที่มา: http://www.chnmus.net/sitesources/hnsbwy/page_pc/dzjp/mzyp/chgsm/article314f7f739e6b48249738709ade998e5b.html)

การเปลี่ยนแปลงครั้งที่ 3 : ช่วงเวลาที่เหล่าสตรีได้เปิดเผยตัวตนของตนเอง

ในช่วงเวลานี้ การแต่งกายของสตรีชนชาติอื่นได้พัฒนาจากการต้องปกปิดส่วนต่าง ๆ ตาม
 ร่างกายหรือถึงขั้นต้องปกปิดทุกส่วนไม่เว้นแม้กระทั่งใบหน้าสู่การแต่งกายที่เปิดเผยส่วนต่าง ๆ ได้
 อย่างผ่าเผย ก่อเกิดเป็นกระแสนิยมของการแต่งกายแบบ “ลั่วเมี่ยน (露面)” หรือการเปิดเผยใบหน้า
 ซึ่งได้รับความนิยมไปอีกนานหลายร้อยปีนับจากนั้นเป็นต้นมา หลังจากที่กระแสนิยมดำเนินไปใน
 ทิศทางเช่นนี้ ในปรีชศกเทียนเป่าในรัชสมัยฮองเต้ถึงเสวียนจง ผู้ชนบนท้องถนนจึงมีโอกาสได้ลโฉม
 ท่านหญิงกั้วกั้ว (ท่านหญิงแห่งแคว้นกั้ว) สตรีชนชั้นสูงขณะที่ท่านหญิงขี่ม้าท่องเที่ยวในแถบชานเมือง

ภาพที่ 2-9 รูปภาพท่านหญิงกั้วกั้ว สตรีชนชั้นสูงขณะขี่ม้าเที่ยวชมบรรยากาศในช่วงฤดูใบไม้ผลิพร้อมคณะผู้ติดตาม ผู้วาดมีนามว่าจางชว่น (张萱) สำเนาอยู่ในสมัยราชวงศ์ซ่ง วาดด้วยเทคนิคการลงสีบนผืนผ้าไหม ปัจจุบันถูกเก็บรักษาไว้ที่พิพิธภัณฑสถานประจำมณฑลเหอเหลียวหนิง (ที่มา: https://www.sohu.com/a/238670175_650217)

หลังจากผ่านการวิวัฒนาการทั้ง 3 ครั้ง รูปแบบการแต่งกายที่เน้นไปทิศทางแบบอนุรักษ์นิยมก็ค่อย ๆ เปลี่ยนจาก “การแต่งกายโดยปกปิดส่วนต่าง ๆ ตามร่างกายอย่างเข้มงวด” เป็นการแต่งกายแบบ “เปิดกว้างผ่าเผย” อย่างอิสระโดยไม่มีข้อผูกมัด ซึ่งสไตล์การแต่งตัวที่เปลี่ยนแปลงไปเช่นนี้ช่วยเน้นให้ผู้พบเห็นรับรู้ถึงความมั่นใจในตนเอง ความเข้มแข็งอาจหาญ การเปิดกว้างทางความคิด บุคลิกที่สง่างาม รวมถึงทัศนคติทางจิตวิญญาณที่มุ่งมั่นในการแสวงหาอัตลักษณ์ของตนเองของผู้คนในสมัยราชวงศ์ถัง โดยเฉพาะสตรีชนชาติอื่น ทั้งยังสะท้อนถึงความเจริญรุ่งเรืองทางด้านเศรษฐกิจในสมัยราชวงศ์ถัง ความอุดมสมบูรณ์ทางวัตถุ ตลอดจนอันตรายความถี่ในการติดต่อและแลกเปลี่ยนสิ่งต่าง ๆ กับกลุ่มชาติพันธุ์ต่างถิ่น (อาทิ กลุ่มชาติพันธุ์ในภูมิภาคแถบตะวันตกและประเทศในแถบเอเชียกลาง) ที่มากเป็นประวัติการณ์ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ทำให้วิถีชีวิตของสังคมในสมัยราชวงศ์ถังมีภาพลักษณ์ที่โดดเด่นในด้านการนำเสนอภาพจำของยุคสมัยที่เต็มไปด้วยความหลากหลาย การเปิดกว้างทางความคิด จนก่อให้เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรมหลากหลายรูปแบบ โดยเฉพาะวิถีชีวิตทางสังคมของสตรีชนชั้นสูงที่อาศัยอยู่ในนครหลวงฉางอัน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ทางด้านเสรีภาพ การแสดงออกทางความคิดอย่างไม่จำเป็นต้องปิดปิด รวมถึงความกระตือรือร้นที่หาไม่ได้จากสตรีในยุคสมัยก่อนหน้า กล่าวได้ว่าชนชาติอื่นในสมัยราชวงศ์ถังนั้นทั้งในด้านของทัศนคติ เรื่อยไปจนถึงแง่มุมต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิตล้วนได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมของชนเผ่าเร่ร่อนทางทิศตะวันตก รวมถึงวัฒนธรรมของชาวฮูมาอย่างล้าลึก ซึ่งการผสมผสานทางวัฒนธรรมในครั้งนี้ก่อให้เกิดระบบเครื่องแต่งกายสมัยราชวงศ์ถังซึ่งมีอัตลักษณ์เฉพาะตัวที่โดดเด่นอย่างยิ่ง

3. การเปลี่ยนแปลงสไตล์การตกแต่งใบหน้าให้สอดคล้องกับเครื่องแต่งกาย

ภายใต้บริบทของความรุ่งเรืองและความเป็นชาติมหาอำนาจในสมัยนั้น ปวงประชาชนแผ่นดินถึงจึงให้ความสำคัญกับการแต่งกายอย่างพิถีพิถัน ดังนั้น การจัดแต่งทรงผมตลอดจนการประติณโณมของสตรีชนชาติอื่นในสมัยราชวงศ์ถังจึงมีรูปแบบที่ซับซ้อนและหลากหลายอย่างมาก อีกทั้งศาสตร์ศิลปะเหล่านี้ยังมีการสร้างสรรค์นวัตกรรมรูปแบบใหม่ ๆ ออกมาอย่างต่อเนื่องควบคู่ไปกับการพัฒนาทางสังคม เมื่อการนำแป้งมาผัดแต่งใบหน้าให้ขาวนวลกลายเป็นกระแสนิยมหลักของสังคมสตรีในสมัยนั้น การตกแต่งใบหน้าจึงเริ่มมีสไตล์และรูปแบบที่หลากหลายยิ่งขึ้นตั้งแต่รูปทรงคิ้วไปจนถึงวิธีการจัดแต่งทรงผม สตรีชนชั้นสูงหรือแม้แต่หญิงชาวบ้านธรรมดาเริ่มหันมานิยมสวมใส่เครื่องแต่งกายชาวหูซี้มาท่องเที่ยว สวมปั้นระย้า (步搖) ซึ่งมีต้นกำเนิดมาจากวัฒนธรรมการแต่งกายของสตรีชาวเปอร์เซียและชาวอาหรับ นอกจากนี้ เครื่องประดับประเภทต่าง ๆ อาทิ ฟ้าคลุมไหล่ เครื่องแต่งกายแบบชาวอุยกูร์ หรือกระทั่งผ้าพันธุ่อุกูร์ก็กลายเป็นกระแสนิยมหลักในสังคมสตรีสมัยนั้น โดยผู้วิจัยจะเริ่มอธิบายกระแสนิยมด้านความสวยความงามเหล่านี้จากสไตล์การแต่งหน้าของสตรีสมัยราชวงศ์ถัง

การตกแต่งบนใบหน้าของสตรีสมัยราชวงศ์ถังมีเอกลักษณ์สำคัญอยู่ที่การใช้แป้งผัดแต่งหน้าขาวนวลซึ่งเรียกว่าไปจวง (白妝) และการใช้ชาดแต้มแต่งสีสันทบนใบหน้าให้แดงก่ำเรียกว่าหงจวง (紅妝) นอกจากนี้ก็ยังมี การแต่งหน้าแบบเสี้ยววินจวง (血暈妝) คือการเขียนขอบตาสีเส้นทั้งขอบบนและล่างด้วยหมึกสีม่วงคล้ำรอยซ้ำเลือด การแต่งหน้าแบบเกาฮวาจวง (桃花妝) คือการใช้ผงแป้งและชาดผัดแต่งใบหน้าจนมีสีสันทคล้ายสีของผลท้อ การแต่งหน้าแบบเฟยเสียวจวง (飛霞妝) คือการแต่งหน้าโดยใช้ชาดระบายลงบนใบหน้าให้ทั่วจากนั้นจึงลงผงแป้งสีขาวทับบาง ๆ การแต่งหน้าแบบจิววินจวง (酒暈妝) คือการแต่งให้สองแก้มแดงก่ำราวกับกำลังเมามายสุรา โดยลงแป้งขาวบนใบหน้าที่ก่อนจะทาชาดทับลงไป การแต่งหน้าแบบถี้จวง (浬妝) คือการใช้ผงแป้งสีแดงทาบาง ๆ บริเวณขอบตาล่าง จากนั้นปิดเบา ๆ ให้ได้สีแดงระเรื่อราวกับกำลังร่ำไห้ และการแต่งหน้าแบบเล่ย์จวง (泪妝) คือการใช้แป้งขาวประพรมบริเวณแก้มทั้งสองข้างให้มีลักษณะคล้ายหยดน้ำตา

ซึ่งการแต่งหน้าแบบไปจวงในสมัยราชวงศ์ถังมักนิยมผัดแป้งให้ทั้งใบหน้าขาวมุดม่อง (ซึ่งการใช้แป้ง ผงตะกั่วเป็นรองพื้นสำหรับการแต่งหน้าในขั้นตอนต่อไปของสตรีสมัยราชวงศ์ถัง การแต่งหน้าของหญิงเกอชานในญี่ปุ่นก็รับเอาอิทธิพลจากวัฒนธรรมความงามนี้ไปประยุกต์ใช้เช่นกัน ซึ่งสามารถสังเกตเห็นปัจจัยทางวัฒนธรรมจากการแต่งหน้าของสตรีในสมัยราชวงศ์ถังในศิลปะการแต่งหน้าของเกอชานในประเทศญี่ปุ่นได้อย่างชัดเจน) จากนั้นจึงแต่งแต้มสีสันทด้วยการบรรจงวาดคิ้วเส้นเรียวบางที่โค้งโค้งดั่งคันศรและใช้ชาดแต้มริมฝีปากให้มีลักษณะคล้ายผลอิงเถา (ลูกเชอร์รี่) ส่วนการแต่งหน้าแบบหงจวงเป็นการใช้ชาดทาเป็นทรงวงกลมขนาดใหญ่บริเวณแก้มทั้งสองข้าง ไม่ว่าจะเป็นสตรี

สูงศักดิ์หรือแม้กระทั่งสาวชาวบ้านธรรมดาล้วนนิยมชมชอบ การแต่งหน้าแบบหงจวงซึ่งทำให้ใบหน้าของพวกนางมีสีส้มเข้มขึ้น สวยสดใส ในเวลาต่อมา ศิลปะการแต่งหน้าก็ได้รับการพัฒนาโดยหยางอวี๋หวน (หยางกั๋วเฟย) โดยพระนางทรงนำแผ่นทองคำเปลวมาตัดแต่งให้กลายเป็นลวดลายรูปแบบต่าง ๆ แล้วนำมาประดับบริเวณกลางหน้าผาก (กึ่งกลางระหว่างคิ้ว) ซึ่งชาวจีนสมัยโบราณเรียกศิลปะการแต่งหน้าแขนงนี้ว่าฮวาเตี้ยน (花钿) หรือใช้ชาดหมึกวาดลายดอกไม้ประดับตรงบริเวณเดียวกันก็นับเป็นฮวาเตี้ยนเช่นกัน ยิ่งเมื่อศิลปะการแต่งหน้าเหล่านี้อยู่คู่กับการจัดแต่งมวยผมอันใหญ่โตอลังการก็ยังช่วยขับเน้นให้แลเห็นถึงความงดงามอันโดดเด่นและวิจิตรตระการตา

ซึ่งโดยทั่วไปแล้วการแต่งหน้าของสตรีชนชาติฮั่นสมัยราชวงศ์ถังมีขั้นตอน ดังนี้ อันดับแรกให้ลงแป้งตะกั่วให้ทั่วใบหน้า จากนั้นจึงทาทับด้วยชาดแดงตรงแก้มทั้งสองข้างให้เป็นสีอมชมพูหรือแดงระเรื่อ (ลงบลัชบริเวณแก้ม) เขียนคิ้ว ตีฮวาเตี้ยน ต้มจุดลักยิ้ม (ใช้ชาดแบบเดียวกับที่ใช้ปิดแก้มแต้มบริเวณลักยิ้มทั้งสองข้าง) แล้วใช้ชาดวาดเป็นรูปพระจันทร์เสี้ยวบริเวณข้างหางตา และปิดท้ายด้วยการทาชาดบริเวณริมฝีปากให้แดงก่ำ นอกจากนี้ ศิลปะการเขียนคิ้วของสตรีในสมัยราชวงศ์ถึงนั้นมีมากกว่า 10 แบบ แต่ที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นที่สุดในสมัยนั้น ได้แก่ การเขียนคิ้วทรงใบหลิว การเขียนคิ้วทรงพระจันทร์ การเขียนคิ้วทรงกว้างและการเขียนคิ้วให้มีรูปทรงคล้ายตัวอักษรจีน ‘八’ (แปลว่า เลขแปด)

ภาพที่ 2-10 แผนภาพแสดงการแต่งหน้าที่ 7 ขั้นตอนของสตรีชนชาติฮั่นในสมัยราชวงศ์ถัง (ที่มา: https://m.sohu.com/a/326998498_100207421)

อีกหนึ่งองค์ประกอบที่สำคัญสำหรับการแต่งกายของสตรีชนชาติฮั่นสมัยราชวงศ์ถัง คือ ทรงผม ซึ่งทรงผมที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นในสมัยนั้นเป็นที่รู้จักกันในชื่อ ‘ทรงผมจี้หวาน (髻鬟)’ หมายถึง ทรงผมที่ถูกเกล้าเป็นมวยทรงกลม ถือเป็นทรงผมยอดนิยมของสตรีแผ่นดินถัง โดยขั้นแรกให้รวบผมจำนวนหนึ่งขมวดให้เป็นปม (มีลักษณะคล้ายขนมแบ่งทอดบิดเกลียวหมาฮวา(麻花)) แล้วจับมัดไว้บนศีรษะให้เป็นมวยผม ซึ่งเป็นมวยผมทรงมาตรฐานและเป็นทรงผมที่มักนิยมจัดแต่งให้เด็กหญิงที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ส่วนหญิงสาวที่เข้าสู่วัยผู้ใหญ่แล้วจะนิยมจัดแต่งมวยผมให้เป็นรูปวงแหวนและมีรูตรงกลางวง ซึ่งอักษรจีนทั้ง 髻 และ 鬟 ถูกนำมาใช้ร่วมกันเพื่อสื่อให้เห็นถึงลักษณะของทรงผม ซึ่งทรงผมจี้หวานยังสามารถแตกแขนงออกมาได้อีกหลากหลายรูปแบบ อาทิ ทรงอิงอู่จี้ (鹦鹉髻: มวยผมทรงนกแก้ว) ฮวาจี้ (花髻 : มวยผมทรงดอกไม้) วอจู่ยี้ (倭坠髻 : เก้าผมบริเวณด้านบนกึ่งกลางศีรษะ จากนั้นให้ดึงมวยเป็นทรงยาวแล้วเบี่ยงไปด้านใดด้านหนึ่งและปิดท้ายด้วยการปักปิ่นเพื่อยึดผมให้เป็นทรง) และจู่หม่าจี้ (坠马髻 : คือการปล่อยมวยผมให้ยื่นห้อยไปยังด้านใดด้านหนึ่งของศีรษะ)

ภาพที่ 2-11 ภาพแสดงลักษณะของทรงผมจี้หวานของเด็กหญิงที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ (ที่มา: Zuo Qiumeng. (2020). Chinese Makeup-A Trip to the Daughters of the Tang Dynasty. Qinghua: Tsinghua University Press. p.227.)

แม้ในตำราทรงผมจี้หวานจะมีรูปแบบและกฎเกณฑ์ที่เด่นชัด แต่ในชีวิตจริงความแตกต่างระหว่างทรงผมจี้หวานของหญิงสาวที่เข้าสู่วัยผู้ใหญ่เต็มตัวกับเด็กหญิงที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะนั้นไม่ได้มีการแบ่งแยกที่เคร่งครัดมากนัก เด็กหญิงและเข้ารับใช้หญิงมักนิยมจัดแต่งมวยผมเป็นทรงวงแหวนคู่หรือเกล้าขึ้นเป็นมวยทรงกลมสองมวยบริเวณด้านบนศีรษะ ส่วนหญิงสาวที่เข้าสู่วัยผู้ใหญ่แล้วมักนิยมใช้วิกผมปลอมช่วยจัดแต่งทรงผมให้สูงชะลูด โดยใช้ผมจริงเกล้าเป็นมวยแล้วใช้มวยผมปลอมเสริมเข้า

ไปอีกหนึ่งชั้น พร้อมทั้งประดับตกแต่งด้วยเครื่องประดับที่ทำจากโลหะทองและเงิน ผัดแต่งใบหน้า ด้วยศิลปะการประติมากรรมที่เป็นที่นิยมในขณะนั้นเพื่อขบขันให้ตนเองมีรูปลักษณะที่งดงามตามสมัยนิยม ซึ่งทั้งหมดนี้คือรูปแบบการตกแต่งแบบเต็มยศสำหรับการเข้าร่วมงานพิธีสำคัญที่จัดขึ้นอย่าง ยิ่งใหญ่

ภาพที่ 2-12 ภาพเขียนของหญิงสาวและผู้ติดตามขณะเข้าร่วมพิธีวงสรวงภาพจิตรกรรมฝาผนังโมเกาภายในถ้ำตุนหวง บริเวณผนังฝั่งตะวันออกของโถงถ้ำลำดับที่ 9 ใจความสำคัญภายในภาพคือ คณะสตรีสูงศักดิ์ซึ่งแต่งกายด้วยชุดเต็มถวายเป็นเครื่องหอมแด่พระพุทธที่พวกตนเคารพนับถือสังเกตเห็น ได้ว่ามวยผมแต่ละรูปแบบล้วนประดับประดาด้วยเครื่องหัวที่ทำจากโลหะเงินและทองหลากหลายรูปแบบ อีกทั้งใบหน้าของสตรีทุกนางยังผัดแต่งครบถ้วนทุกกระบวนการตามหลักศิลปะการแต่งหน้า (ที่มา: <https://www.bift.edu.cn/xwgg/zxjz/75818.htm>)

อีกทั้งเครื่องประดับศีรษะที่ทำจากโลหะเงินและทองที่ใช้ยังต้องมีรูปลักษณะที่สอดคล้อง และเหมาะสมกับทรงผมที่ทำ ด้วยเหตุนี้ เพื่อรับมือกับทรงผมที่มีรูปแบบหลากหลายอย่างยิ่ง เครื่องประดับศีรษะในสมัยราชวงศ์ถังจึงมีการคิดค้นรูปทรงใหม่ ๆ ออกมาอย่างไม่ขาดสาย ซึ่งในหมู่ เครื่องประดับเหล่านี้ ”หวีสับซูจื่อ (梳篦)” ถือเป็นเครื่องประดับศีรษะที่มีอัตลักษณ์โดดเด่นมากที่สุด ทั้งยังเป็นเครื่องประดับที่นำสมัยที่สุดใน หมู่สตรีชนชั้นสูงในขณะนั้น และเป็นหนึ่งในเครื่องประดับซึ่ง มีเอกลักษณ์จนได้รับยอมรับให้เป็นตัวแทนของเครื่องประดับศีรษะในสมัยราชวงศ์ถัง แรกเริ่มเดิมทีหวีสับซูจื่อเป็นหวีที่สตรีชนชาติฮั่นใช้แปรงผมในชีวิตประจำวัน จนกระทั่งมีการนำหวีสับขนาดเล็กจำนวนมากสับลงบนมวยผมจนกลายเป็นภาพลักษณ์ในการใช้หวีสับต่างเครื่องประดับบริเวณด้านหลังศีรษะ

มวยผมที่สูงชะลูดและพองหนาสามารถเสียบหวีสับอันเล็ก ๆ ได้อย่างพอดีพอดี ทั้งยังส่งเสริมให้ผู้สวมใส่มีภาพลักษณ์ที่งามสง่าและหรูหรา ไม่นานการตกแต่งศีรษะด้วยหวีชนิดนี้ก็แพร่สะพัดไปทั่วทั้งแผ่นดินถึง

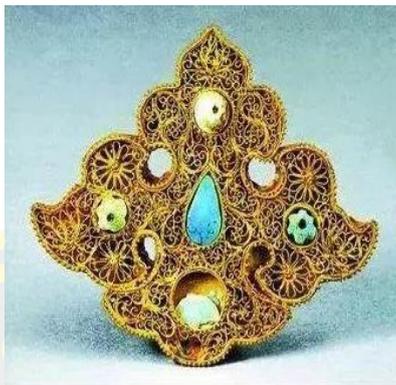

ภาพที่ 2-13 หวีสับเงินฉาบทองสมัยราชวงศ์ถัง ตกแต่งด้วยงานหัตถศิลป์ฉลุลายผีเสื้อ (ที่มา: http://k.sina.com.cn/article_6434916435_17f8d085300100dpuh.html)

นอกจากหวีสับหูจื้อ เครื่องประดับศีรษะในสมัยราชวงศ์ถังก็ยังมีปิ่นปักผมจางาน (簪) ปิ่นไซ (钗) ซึ่งเป็นปิ่นที่มีขาสองแฉ่ง ปิ่นระย้า (步摇) ปิ่นสับ (胜) เครื่องประดับที่ฝังด้วยของล้ำค่า (钿) V อาทิ หยก เงินหรือทอง ฯลฯ และฮวาเตี้ยน (花钿) เครื่องประดับบริเวณกึ่งกลางหน้าผากที่ทำจากแผ่นทองคำเปลว ซึ่งเครื่องประดับเหล่านี้ส่วนใหญ่ทำขึ้นจากหยก โลหะเงินหรือทองและกระดองเต่า โดยนำวัสดุล้ำค่าเหล่านี้มาตกแต่งด้วยเทคนิคงานหัตถศิลป์อันวิจิตรประณีต ในหมู่เครื่องประดับศีรษะเหล่านี้ ปิ่นปักผมจางานมีเอกลักษณ์โดดเด่นเป็นพิเศษ ปิ่นปักผมชนิดนี้โดยปกติมักมีขาเดียว ส่วนมากทำมาจากวัสดุจำพวกหยกขาว ทอง เงินหรือทองแดง สามารถใช้ยึดมวยผมบนศีรษะได้ทั้งชายและหญิง ซึ่งผู้ชายมักนิยมใช้เสียบเป็นทรงแนวนอนเพื่อยึดมวยผมและกวาน (冠) (เครื่องประดับสวมครอบมวยผม) บนศีรษะ อีกทั้งลวดลายบนปิ่นปักผมจางานยังมีให้เลือกสรรอย่างหลากหลาย ในส่วนของเครื่องประดับบริเวณลำคอ ได้แก่ สร้อยคอ(项链) ปลอกคอ (项圈) และสร้อยคออิงลิ้ว (璎珞 : สร้อยคอที่ร้อยจากลูกปัดและหยก มีลักษณะคล้ายเครื่องประดับบริเวณลำคอของพระพุทธรูปอินเดียโบราณ) เครื่องประดับตามแขนและข้อมือ ได้แก่ กำไลต้นแขน (臂钏) และกำไลข้อมือ (手镯) ส่วนช่วงเอวมักประดับตกแต่งด้วยจี๋หยกพก (玉佩) หรือถุงเครื่องหอม (香囊)

ภาพซ้าย

ภาพกลาง

ภาพขวา

ภาพที่ 2-14 ปิ่นจางขาเดียวและปิ่นไซที่มีขาสองแฉ่ง (ภาพซ้าย) งาน“จิงควางเป่าเตียน (金筐宝钿)” เครื่องประดับที่แกะสลักจากหินสีเทอร์ควอยซ์เขียนลายทองและเลี่ยมฝังด้วยอัญมณี (ภาพกลาง) ปิ่นระย้าเลี่ยมฝังหยกและทองคำ (ภาพขวา)

(ที่มา: http://k.sina.com.cn/article_6434916435_17f8d085300100dpuh.html)

อัตลักษณ์ของเครื่องแต่งกายสตรีสมัยราชวงศ์ถัง

หากเทียบกับยุคสมัยในอดีตที่ผ่านมา ราชวงศ์ถังถือเป็นยุคเฟื่องฟูของการพัฒนาเครื่องแต่งกายชนชาติอื่นในประวัติศาสตร์ชาติจีน ไม่ว่าจะในด้านรูปแบบ โครงสร้าง สีเส้นหรือลวดลายบนเสื้อผ้าแสดงให้เห็นถึงแนวคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมที่ไม่เคยปรากฏมาก่อนในหน้าประวัติศาสตร์จีน ทั้งนี้เนื่องจากอุตสาหกรรม ผ้าไหมในสมัยนั้นได้รับการพัฒนาอย่างมาก ซึ่งส่งผลให้อุตสาหกรรมสิ่งทอได้รับการพัฒนาตามไปด้วยจนกลายเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมในสมัยราชวงศ์ถังที่อุดมไปด้วยความเจริญรุ่งเรืองอย่างยิ่ง และปัจจัยเหล่านี้ ช่วยส่งเสริมให้เครื่องแต่งกายในสมัยนั้นถึงพร้อมด้วยวัสดุชั้นดี มีสีเส้นที่สวยงาม ทั้งยังมีหลากหลายรูปแบบให้เลือกสรร กอปรกับเครื่องประดับที่บรรจงสรรสร้างให้มีรูปลักษณะที่วิจิตรสวยงาม ซึ่งช่วยแปรเปลี่ยนผืนผ้าป่านและผ้าฝ้ายธรรมดาให้กลายเป็นเสื้อผ้าที่โดดเด่นด้วยอัตลักษณ์ตามสุนทรียภาพสมัยนิยม โดยผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของเครื่องแต่งกายสตรีสมัยราชวงศ์ถังและเรียบเรียงใจความสำคัญในประเด็นต่าง ๆ ไว้ดังนี้

1. ประเภทของเครื่องแต่งกายสตรีในสมัยราชวงศ์ถัง

เครื่องแต่งกายท่อนบน ประกอบด้วยเสื้อมวมสั้นชั้นใน (襦) ตัวเสื้อชั้นนอก (衫) ชุดคลุม (袍) เสื้อปานปี (半臂: เสื้อแขนสั้นสวมทับด้านนอก ลักษณะคล้ายเสื้อกั๊ก) และผ้าคลุมไหล่ ส่วนท่อนล่างประกอบด้วยกระโปรง (裙) หรือกางเกง (袴) นอกจากนี้ก็ยังมีรองเท้า สร้อยอิงลิ้ว เข็มขัดหรือผ้าแถบรัดเอวเป็นของประดับเพื่อขบเน้นให้เสื้อผ้าที่สวยงาม อัตลักษณ์ที่โดดเด่นที่สุดคือ เข็มขัดหรือผ้าแถบสำหรับรัดตาม ส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เนื่องจากเครื่องแต่งกายในสมัยราชวงศ์

ถึงไม่มีกระดุม รูปแบบเครื่องแต่งกาย แยกออกเป็นส่วบนและส่วนล่าง วิธีสวมใส่ก็ยังเป็นการสวมเสื้อตัวในแล้วพาดทับด้วยเครื่องแต่งกายชั้นนอก ดังนั้น สิ่งที่คอยรัดหรือยึดเสื้อผ้าส่วนต่าง ๆ ไว้ด้วยกันจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งยวด นอกจากนี้ อีกหนึ่งอัตลักษณ์ที่โดดเด่นไม่แพ้กัน คือ ชุดเสื้อและกระโปรงเกาะอก (齐胸衫裙) ชุดเสื้อและกระโปรงเอวสูง (高腰衫裙) ชุดคลุมคอกลม (圆领袍) รวมถึงชุดเสื้อกระโปรงซึ่งสวมแบบไขว้ทับปกเสื้อ (交领衫裙) ซึ่งสตรีชนชาติอื่นทุกนางในสมัยราชวงศ์ถึงไม่ว่าร้ายหรือยากจน เครื่องแต่งกายในชีวิตประจำวันของพวกนางล้วนต้องประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ อันได้แก่ เสื้อ กระโปรงและผ้าคลุมไหล่

‘เสื้อ’ ในที่นี้ หมายถึง เสื้อแขนยาวที่สตรีในสมัยราชวงศ์ถึงนิยมสวมใส่ในชีวิตประจำวัน ส่วนใหญ่มักเรียกเครื่องแต่งกายชนิดนี้ว่า ‘ซานจี้(衫子)’ มีช่วงแขนแคบและความยาวบริเวณลำตัวสั้น โดยทั่วไปมักเป็นเสื้อถึงเสื้อตัวเดียว เมื่อเข้าสู่ช่วงฤดูหนาว สตรีเหล่านี้จะเปลี่ยนไปใส่เสื้อเจียอี่ (夹衣) หมายถึง เสื้อที่มีเนื้อหนาสองชั้น ซึ่งชาวจีนโบราณเรียกเสื้อชนิดนี้ว่า ‘เจียซาน (夹衫)’ ช่วงยุคราชวงศ์ถึงตอนต้นเสื้อแขนแคบเช่นนี้ เป็นที่นิยมอย่างมาก กระทั่งถึงเข้าสู่ยุคเฟื่องฟู ตอนกลางเรื่อยไปจนถึงตอนปลายราชวงศ์ กระแสความนิยมก็ค่อย ๆ แปรเปลี่ยนเป็น ‘เสือกว่างหฺรู (广褙)’ เครื่องแต่งกายสไตล์กลุ่มชาติพันธุ์แถบตะวันตก ซึ่งเสื้อประเภทดังกล่าวมีขนาดแขนเสื้อกว้างถึง 4 ฟุต ทั้งยังเป็นชุดพิธีการที่สตรีภายในราชสำนักนิยมสวมใส่เมื่อต้อง เข้าร่วมงานพิธีสำคัญ ๆ ที่เปิดกว้างให้สาธารณชนได้มีโอกาสชื่นชม อีกทั้งปกเสื้อของเสือกว่างหฺรูยังมีลักษณะที่ซับซ้อนอย่างมาก จากหลักฐานทางโบราณคดีที่ค้นพบจากงานประติมากรรมเครื่องเคลือบในสุสานสมัยราชวงศ์ถึง ภาพจิตรกรรมฝาผนัง ตลอดจนโบราณวัตถุชนิดอื่น ๆ พบว่าปกเสื้อของเครื่องแต่งกายประเภทนี้มีความหลากหลายอย่างมาก ทั้งปกเสื้อคอจีนตั้งตรงผ่าหน้า ปกเสื้อแบบไขว้ทับ ปกเสื้อคอจีนแบบกลมและปกเสื้อคอจีนทรงกลมปิดข้าง เมื่อลักษณะปกเสื้อแตกต่างกัน ขอบเขตหรือความกว้างของบริเวณที่เผยให้เห็นผิวกายก็มีความแตกต่างกันไปด้วย

‘ผ้าคลุมไหล่’ ซึ่งในสมัยนั้นเรียกกันโดยทั่วไปว่า ‘พีปั๋ว(披帔)’ หรือ ‘ฮว่าปั๋ว(画帔)’ ผ้าคลุมไหล่นิยมทำมาจากวัสดุสิ่งทอที่อ่อนนุ่ม โปร่งและบางเบา มีลักษณะคล้ายคลึงกับผ้าคลุมไหล่หรือผ้าพันคอในสมัยปัจจุบัน เนื้อผ้าของพีปั๋วทั้งบางเบาและพลิ้วไหว มีความยาวโดยเฉลี่ยประมาณ 2 เมตร บนผืนผ้ามักพิมพ์เป็นลวดลายรูปแบบต่าง ๆ ตามสมัยนิยม การใช้งานพีปั๋วในสมัยราชวงศ์ถึงที่พบเห็นได้บ่อยครั้งมีอยู่ด้วยกัน 2 แบบ หนึ่งคือการใช้พีปั๋วพาดคลุมไว้บนไหล่ เป็นการสวมใส่แบบกึ่งปกปิดกึ่งเปิดเผย แสดงให้เห็นถึงนัยแฝงทางหลักสุนทรียะความงามรูปแบบหนึ่ง อีกแบบคือการคล้องบริเวณต้นแขนทั้งสองข้าง เวลาเดินเหินไปไหนมาไหน ผ้าคลุมก็จะปลิวไสวตามจังหวะที่ขยับแขน ภาพผืนผ้าโปรงบางที่เรียงระบำล้อเล่นลมช่วยเสริมให้ท่วงท่าและอิริยาบถดูงดงามเท่าทพวี ซึ่งการสวมใส่พีปั๋วทั้ง 2 วิธีมีความเหมาะสมกับเครื่องแต่งกายที่แตกต่างกันออกไปตามแต่โอกาส

‘กระโปรง’ เมื่อท่อนบนสวม ‘เสื้อขาน’ ท่อนล่างต้องสวม ‘กระโปรง’ ให้เข้าคู่กัน ซึ่งการแต่งกายในลักษณะนี้ในสมัยนั้นเรียกว่าชุดเสื้อสั้นกระโปรงยาว ซึ่งกระโปรงก็มีวิธีการสวมใส่ 2 แบบ เช่นกัน แบบแรก คือการสวมใส่โดยดึงเอวกระโปรงขึ้นสูงถึงบริเวณอก จากนั้นจึงผูกเอวกระโปรงไว้ได้ รัดแน่นด้วยเข็มขัดหรือผ้าแถบ ซึ่งการสวมเครื่องแต่งกายในลักษณะนี้ เรียกว่า ‘ชุดเสื้อและกระโปรง เกาะอก’ ส่วนอีกแบบหนึ่ง คือการผูกกระโปรงไว้บริเวณเหนือเอวเล็กน้อยจึงถูกเรียกว่า ‘ชุดเสื้อและกระโปรงเอวสูง’

นอกจากนี้ เครื่องแต่งกายในสมัยราชวงศ์ถังยังมีอีกหลากหลายรูปแบบ เช่น เสื้อป้านปี หรืออีกชื่อหนึ่งคือ ‘เสื้อป้านซิว (半袖)’ เป็นเสื้อที่พัฒนามาจากเสื้อขานที่มีความยาวบริเวณลำตัวสั้น และแขนแคบ เอกลักษณ์ของเสื้อป้านปีคือแขนเสื้อที่สั้นแต่มีปากแขนกว้าง คอเสื้อแบบจีนผ่าหน้า ตัวเสื้อยาวถึงเอว มักมีปมไว้สำหรับผูกบริเวณหน้าอก เสื้อชนิดนี้สามารถสวมทับด้านนอกกระโปรงหรือรวบชายเสื้อเก็บไว้ได้กระโปรงก็ย่อมาได้ ทั้งยังสวมใส่ได้ทั้งชายและหญิง แต่รายละเอียดด้านโครงสร้างเสื้ออาจมีความแตกต่างกันเล็กน้อย

ภาพที่ 2-15 ภาพที่จัดทำขึ้นเพื่อฟื้นฟูวัฒนธรรมการแต่งกายตั้งแต่สมัยราชวงศ์ถังตอนต้นจนถึงช่วงยุคเฟื่องฟู

(ที่มา: <https://www.douban.com/group/topic145359919/>)

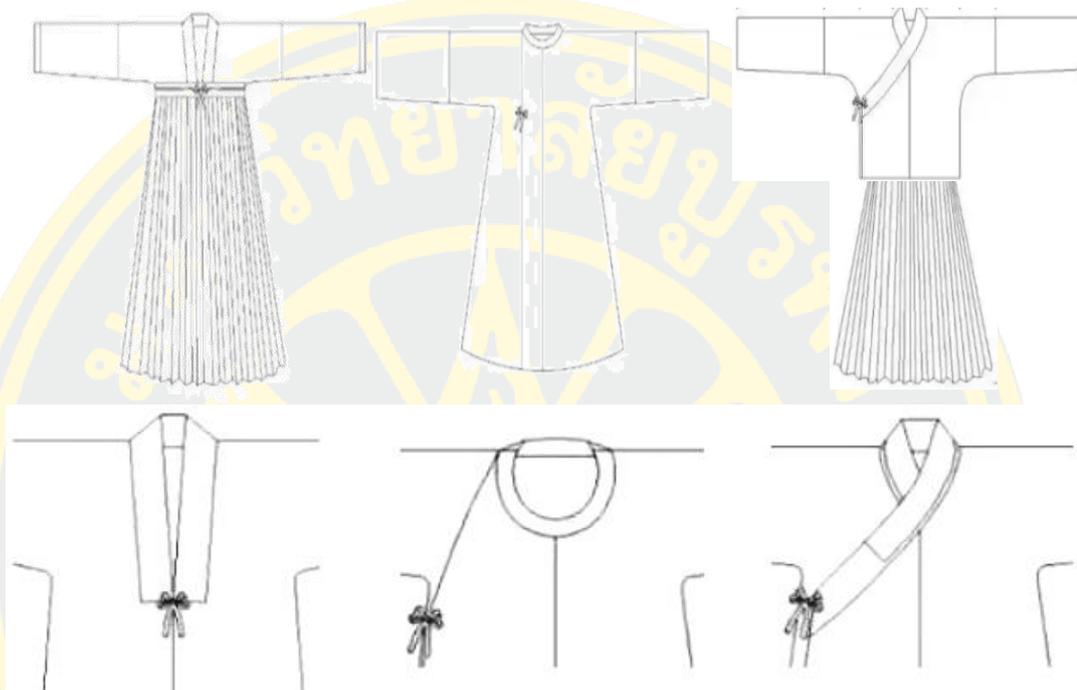
ภาพที่ 2-16 ภาพที่จัดทำขึ้นเพื่อฟื้นฟูศิลปะเครื่องแต่งกายสตรีสมัยราชวงศ์ถัง
(ที่มา: <https://baike.so.com/doc/6390313-6603968.html>)

ดังภาพประกอบในข้างต้น ซึ่งภาพแรก (ภาพซ้าย) เป็นชุดกระโปรงแบบเกาะอก ส่วนภาพถัดไปคือชุดกระโปรงเอวสูง นอกจากนี้เสื้อผ้าทั้งสองแบบยังมีความแตกต่างกันตรงบริเวณปกเสื้อ ชุดกระโปรงเกาะอกปกเสื้อมักเป็นทรงตรง ส่วนชุดกระโปรงเอวสูงปกเสื้อมักเป็นแบบปกด้านซ้ายไขว้ทับปกด้านขวาและสวมทับด้วยพื้บัวหรือผ้าคลุมไหล่

2. โครงสร้างและองค์ประกอบของเครื่องแต่งกาย

เมื่อมีแผนภาพโครงสร้างเครื่องแต่งกายในแนวระนาบก็ยิ่งสังเกตเห็นอัตลักษณ์เฉพาะของเครื่องแต่งกายสตรีชนชาติอื่นในสมัยราชวงศ์ถังได้อย่างชัดเจน ซึ่งโครงสร้างและส่วนประกอบของเครื่องแต่งกายในสมัยนั้นแบ่งออกเป็นหลิ่งจี (领子) ปกเสื้อ เริ่น (袪) ขอบสาบเสื้อแบบจีนมักไล่ตั้งแต่ช่วงคอไปจนถึงบริเวณช่วงอก (ส่วนหน้าของเสื้อ) ชวี (袪) ปากกระบอกแขนเสื้อ เม่ย (袂) ท้องแขน เสื้อจีวี (裾) มุมเสื้อ และฉวิน (裙) กระโปรง โดยประเภทของปกเสื้อ ได้แก่ ปกเสื้อคอตรง คอกลม และแบบคอตั้ง (ปกคอเสื้อตั้งตรงไม่พลิกกลับหรือแบะออก) ซึ่งเมื่อหากมองในแง่องค์ประกอบ เครื่องแต่งกายสามารถจำแนกได้เป็นบริเวณท่อนบนและท่อนล่าง ส่วนท่อนบนเรียกว่า ‘อี (衣)’ ท่อนล่างเรียกว่า ‘ซาง (裳)’ อีมีทั้งแบบสั้นและแบบยาว รวมถึงแบบที่องค์ประกอบทั้งท่อนบนและท่อนล่าง

เย็บติดกันเป็นชั้นเดียวเรียกว่า ‘เซินอี (深衣)’ ดังนั้น อีจึงมีขนาดความยาวตั้งแต่ระดับเอว หัวเข้าจนถึงระดับกรอมเท้า และมีสาบเสื่อทั้งสิ้น 3 ชั้น ได้แก่ สาบเสื่อเล็ก (เสื่อตัวในสุด) สาบเสื่อตัวกลาง และสาบเสื่อตัวนอก

ภาพที่ 2-17 แผนภาพแสดงโครงสร้างแนวระนาบของชุดชั้นผู้สมัรราชวงศ์ถังทั้ง 3 แบบและภาพปกเสื่อประเภทต่าง ๆ

ซ้าย: ชุดกระโปรงเกาะอก ปกเสื่อคอตตรง กลาง : ชุดกระโปรงปกเสื่อคอกกลม ขวา : ชุดกระโปรงปกเสื่อแบบไขว้ทับกัน

(ที่มา: https://m.sohu.com/a/345129665_120043325)

ทว่า หากมองในแง่ของกระบวนการตัดเย็บ เสื้อผ้าสมัรราชวงศ์ถังถือว่ามีเทคนิคตลอดจนกระบวนการตัดเย็บที่แตกต่างจากเสื้อผ้าในยุคปัจจุบันอย่างมาก เนื่องจากเสื้อผ้าสมัรราชวงศ์ถังส่วนใหญ่มักตัดเย็บจากผ้าทั้งผืนซึ่งมีความกว้างราว ๆ 2 ซี่หรือ 2 ชุ่น (ประมาณ 50 เซนติเมตร) นำผ้าสองผืนที่มีความยาวใกล้เคียงกันมาพับครึ่งแล้วเย็บให้เป็นขอบปกเสื่อด้านหน้าและมุมเสื่อด้านหลัง (จวี) แล้วเจาะตรงกลางบริเวณส่วนหัวให้เป็นคอกกลม ปกเสื่อด้านหน้าไม่ปิดหรือไขว้ทับแต่จับให้ผ้าหน้าตรง ใช้ผ้าแถบหนึ่งส่วนตัดเป็นเร็น 2 ชั้นเย็บทับขอบปกเสื่อตรงส่วนที่ผ้าหน้าทั้งซ้ายและขวา เย็บตะเข็บบริเวณกลางหลัง ส่วนตะเข็บกลางบริเวณส่วนที่เสื่อด้านหน้าและด้านหลังเชื่อมติดกัน

เรียกว่า ‘ตุ้ (袪)’ หรือตะเข็บข้าง เวลาสวมใส่เสื้อผ้าเรือนหรือส่วนขอบสาบเสื้อมักถูกปิดรวบเก็บไว้ทางด้านขวา ผู้คนสมัยนั้นจึงเรียกองค์ประกอบของเสื้อส่วนนี้ว่า ‘โย่วเริน (右衽)’

ภาพที่ 2-18 ภาพแสดงรูปแบบการพับทบผ้าและความกว้างของผืนผ้า ซ้าย : แผนภาพแสดงความกว้างของผืนผ้าพับสี่ทบ ขวา : แผนภาพแสดงโครงสร้างการตัดเย็บปกเสื้อคอตรงและส่วนโย่วเริน (ที่มา: https://m.sohu.com/a/345129665_120043325)

3. เทคนิคปักเย็บที่ใช้ในการผลิตเครื่องแต่งกาย

การผลิตเครื่องแต่งกายอันผู้ในสมัยราชวงศ์ถังส่วนใหญ่ใช้การปักในแนวระนาบและเทคนิคการตัดเย็บเป็นหลัก เป็นเสื้อผ้ารูปแบบเรียบ ๆ ไม่มีมิติ ซึ่งแตกต่างจากการตัดเย็บเสื้อผ้าแบบสามมิติ สไตลต์ตะวันตกที่เน้นให้เสื้อผ้ามีลูกเล่นหลากหลายและเข้ารูปพอดีตัวผู้สวมใส่ อันผู้ในสมัยนั้นทำให้ผู้สวมใส่สัมผัสได้ถึงความลิ้นไหลและความพลิ้วไหวผืนผ้าที่ไล่เรียงซ้อนกันเป็นชั้นคลื่น โปรงบาง เบาสบาย ไม่ทำให้รู้สึกอึดอัด เทคโนโลยีและวัสดุสำหรับการผลิตส่วนมากเป็นเส้นด้ายทอมือ ผ้าทอข้อมสี่จากวัสดุธรรมชาติ เย็บและตัดด้วยมือทุกกระบวนการ กระทั่งการตกแต่งก็ยังเป็นลวดลายที่ปักด้วยเทคนิคหัตถศิลป์หรือภาพที่วาดด้วยมือทั้งสิ้น ซึ่งอันผู้แบบดั้งเดิมไม่มีส่วนประกอบเสริมสำหรับช่วยในการยึดติดใด ๆ ทั้งซีปและกระดุมโลหะ ความหวังและแรงสำหรับยึดจับส่วนใหญ่จึงฝากไว้ที่ผ้าแถบ เชือกรัดหรือเข็มขัดเป็นหลัก เนื่องจากข้อจำกัดในแง่เทคโนโลยี ด้านการผลิตและเทคนิคหัตถศิลป์ในสมัยนั้น การจะสร้างสรรค์เครื่องแต่งกายอันประณีตบรรจงขึ้นมาสัก 1 ชุดจึงจำเป็นต้องใช้เงินทุน เวลา และกำลังคนจำนวนมาก ยิ่งเป็นเครื่องแต่งกายของชนชั้นสูงกระบวนการผลิต ตลอดจนรายละเอียดบนเสื้อผ้าก็ยิ่งวิจิตรประณีตแทบเท่าเทียมกัน ด้วยเหตุนี้ โดยปกติแล้วการสร้างสรรค์ ชุดพิธีการที่ต้องมีทั้งรายละเอียดที่เคร่งครัดและรูปลักษณ์ที่งามสง่าต้องใช้เวลาหลายปีทีเดียวกว่าจะเสร็จสักหนึ่งชุด ทั้งยังต้องอาศัยคนงานและช่างฝีมือที่มีความเชี่ยวชาญสูงเป็นผู้รับผิดชอบกระบวนการผลิตในทุกขั้นตอน นอกจากนี้ ด้วยระดับฐานะ รวมถึงเอกลักษณ์ด้านสรีระของเจ้านายชนชั้นสูงที่มีความ

แตกต่างกันไปตามแต่ละบุคคล ชุดของเจ้านายบางคนถึงขั้นจำเป็นต้องระดมสมองและสองมือของช่างฝีมือจำนวนมากเพื่อให้ได้ชุดที่หรูหราอลังการสมฐานะสัก 1 ชุด

โดยสามารถสังเกตกระบวนการผลิตเครื่องแต่งกายสมัยราชวงศ์ถังได้จากภาพเต่าเลียนฉู่ (捣练图) ซึ่งเป็นภาพเขียนในสมัยราชวงศ์ถังที่มีชื่อเสียงอย่างมาก (Shen Congwen, 2019, p.390-393) ภายในภาพแสดงให้เห็นถึงบรรยากาศขณะที่หญิงสาวทั้งหลายกำลังง่วนอยู่กับการตัดเย็บเสื้อผ้า ตามหลักกระบวนการผลิตในสมัยนั้นสามารถแบ่งขั้นตอนการผลิตได้เป็น 3 กลุ่ม ขั้นแรกคือการทอไหม จากนั้นจึงนำเส้นไหมขึ้นทอเป็นผืนผ้า และสุดท้ายคือการรีดผ้าให้เรียบตึง ซึ่งภาพนี้เป็นหลักฐานที่พิสูจน์ให้เห็นว่ากระบวนการผลิตเครื่องแต่งกายในสมัยราชวงศ์ถังนั้นมีขั้นตอนที่ซับซ้อนอย่างมาก

ภาพที่ 2-19 ภาพ ‘Court Ladies Preparing Newly Woven Silk’ (捣练图) by Zhang Xuan (张萱) สมัยราชวงศ์ถัง ภาพเขียนอันโด่งดังของแผ่นดินจีนในสมัยราชวงศ์ถัง โดยเป็นภาพขณะที่เหล่าสตรีชนชั้นสูงกำลังตัดเย็บเสื้อผ้า

(ที่มา: https://www.360kuai.com/pc/9c5e311e?cota=4&kuai_so=1&tj_urn=so_rec)

4. หัตถศิลป์ด้านการเย็บปักถักร้อยในสมัยราชวงศ์ถัง

เทคนิคหัตถศิลป์ด้านการปักเย็บซึ่งเป็นที่นิยมในสมัยราชวงศ์ถังแบ่งออกเป็น 4 ประเภทหลัก ได้แก่ เทคนิคผิงเงินฉิว (平针绣) เทคนิคพิเงินฉิว (劈针绣) เทคนิคปักด้ายทองยาเงินฉิว (压金秀) และชูเงินฉิว (蹙金绣)

เทคนิคผิงเงินฉิวคือการเย็บปักโดยการสนเข็มลงบนผืนผ้าให้เป็นเส้นตรง โดยมีขั้นตอนเพียงการปักเข็มขึ้นและลงไปเรื่อย ๆ ถือเป็นหนึ่งในเทคนิคเย็บปักขั้นพื้นฐาน โดยใช้เข็มสั้นสอดเข้าไปตามเนื้อผ้าให้มีขนาดเท่า ๆ กันและเป็นระเบียบเรียบร้อย ลวดลายผีเสื้อบนผ้าไม่ทับซ้อนกัน ไม่มีช่องโหว่ น้ำหนักในการลากด้ายขณะสนเข็มขึ้นลงแต่ละครั้งต้องเท่ากันเพื่อให้ได้งานปักที่มีรอยเย็บสม่ำเสมอ แน่นหนาและชิดติดกันเป็นระเบียบ ซึ่งเทคนิคผิงเงินฉิวถือเป็นรากฐานสำคัญที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์เทคนิคเย็บปักอีกหลากหลายรูปแบบ

ส่วนเทคนิคพีเจินชีวเป็นเทคนิคเย็บปักอย่างง่าย โดยขั้นแรกให้แทงเข็มลงบนผ้าจากนั้นให้แทงพีเจิมที่สองขึ้นมาจากตรงบริเวณกึ่งกลางของพีเจิมที่หนึ่ง เป็นการแบ่งพื้นที่พีเจิมแรกออกเป็นสองส่วน เมื่อเย็บเสร็จจะเข้บด้ายจะมีลักษณะคล้ายเส้นเปียที่พันเป็นเกลียวเดียวกัน

ภาพที่ 2-20 ภาพขยายที่แสดงให้เห็นลักษณะพื้นผิวบางส่วนบนโบราณวัตถุสิ่งทอที่สร้างด้วยเทคนิคพีเจินชีว The Tang Dynasty Embroidery Picture of 'Buddha Shakyamuni' in Dunhuang Mogao Grottoes (ปัจจุบันถูกเก็บรักษาไว้ที่พิพิธภัณฑ์ประเทศอังกฤษ)
(ที่มา: <https://mp.weixin.qq.com/s/OxEhDmCPYnDtmlPG6Oye4w>)

เทคนิคยาจินชีว คือเทคนิคเย็บปักด้วยการใช้ด้ายทองที่มีลักษณะเส้นกว้างและลึบแบนร่างเส้นโครงลวดลายอย่างคร่าว ๆ จากนั้นจึงใช้ด้ายไหมหลากหลายสีเย็บเติมเต็มพื้นที่ภายในโครงที่สร้างจากด้ายสีทอง

ภาพที่ 2-21 โบราณวัตถุทางวัฒนธรรมผลงานผ้าปักและภาพขยายให้เห็นลวดลายที่สร้างขึ้นจากเทคนิคยาจินชีวซึ่งเป็นเศษชิ้นส่วนที่ยังหลงเหลืออยู่ของชิ้นงานผ้าปักลายดอกไม้เฮยหลิงซือชีว (黑綾刺绣花卉纹) ขุดค้นพบจากโถงถ้ำเทวรูปพันองค์ในเขตถ้ำตุนหวง ปัจจุบันถูกเก็บรักษาไว้ที่พิพิธภัณฑ์ประเทศอังกฤษ)
(ที่มา: https://mp.weixin.qq.com/s/GW1nKkGBKHe3_b1OYJw8WA)

เทคนิคชุงจินชิว คือการสร้างลวดลายขึ้นจากม้วนลวดสีทองจากนั้นจึงใช้ด้ายสีทองเย็บติดกับผืนผ้าไหม เป็นเทคนิคการขึ้นรูปโครงงานปักที่ตัวด้ายมีลักษณะคล้ายรอยย่น ซึ่งเทคนิคเย็บปักดังกล่าวยังสามารถเรียกได้อีกชื่อหนึ่งว่า เทคนิคมานจินชิว (盘金绣) เทคนิคชุงจินชิวปรากฏขึ้นครั้งแรกในเอกสารทางประวัติศาสตร์สมัยราชวงศ์สุย (ปีค.ศ.581-618) และกลายเป็นเทคนิคเย็บปักที่นิยมใช้ภายในราชสำนักสมัยราชวงศ์ถังในเวลาต่อมา

ภาพที่ 2-22 ภาพขยายซึ่งแสดงให้เห็นถึงรายละเอียดของงานปักที่สร้างจากเทคนิคชุงจินชิว ด้ายสีทองที่บิดจนจนกลายเป็นลวดลายด้วยเทคนิคชุงจินชิวบนงานปักลายผ้าไหมซึ่งขุดค้นพบในบริเวณวัดพาเหมิน อำเภอฝูเฟิง มณฑลส่านซี

(ที่มา: https://mp.weixin.qq.com/s/xaek7Mt3pUrf_5KaFnM3Yw)

5. ลวดลายบนเครื่องแต่งกาย

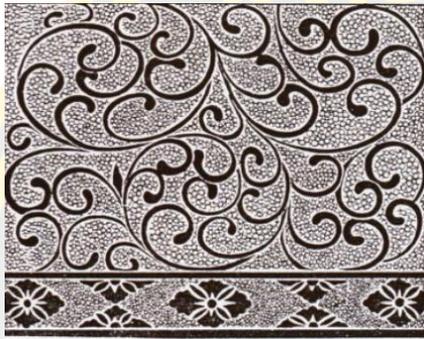
ลวดลายบนเครื่องแต่งกายสมัยราชวงศ์ถังนั้นมีหลากหลายรูปแบบ ทั้งยังเปี่ยมด้วยอัตลักษณ์เฉพาะตามกาลยุสมัย ทำให้ลวดลายซึ่งเป็นที่นิยมแต่ละช่วงยุคมีเอกลักษณ์แตกต่างกันออกไป ดังเช่นในช่วงยุคราชวงศ์ถังตอนต้น ลวดลายสิ่งสาราสัตว์เป็นที่นิยมอย่างมาก ทว่าราชวงศ์ถังในยุคหลังกลับนิยมลวดลายที่เกี่ยวข้องกับพันธุ์พืชเสียเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งลวดลายประเภทสัตว์ปีกและสัตว์ป่าดุร้ายเป็นที่นิยมในยุคราชวงศ์ถังตอนต้น จนเข้าสู่ช่วงยุคเฟื่องฟู ลวดลายสัตว์ปีกก็ค่อย ๆ เพิ่มจำนวนขึ้นจนมีจำนวนมากกว่าลายสัตว์ป่าดุร้ายเสียอีก ในเวลาต่อมอลวดลายสัตว์ปีกและดอกไม้ นานาพันธุ์ก็ยิ่งมีจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ จนกระทั่งในยุคราชวงศ์ถังตอนกลางลวดลายสัตว์ปีกและดอกไม้ก็กลายเป็นที่นิยมอย่างแพร่หลาย ซึ่งลวดลายดอกไม้ยังสามารถรักษาระดับความนิยมเอาไว้ได้ แม้เข้าสู่ช่วงยุคราชวงศ์ถังตอนปลายแล้วก็ตาม ในขณะที่เดียวกัน ลวดลายสัตว์ป่าดุร้ายก็กลายเป็นลวดลายที่พบเห็นได้ยากยิ่ง กล่าวได้ว่าลวดลายบนเครื่องแต่งกายในสมัยราชวงศ์ถังส่วนใหญ่สามารถสรุปและจำแนกประเภทได้ ดังนี้

ตารางที่ 2-1 ตารางแสดงจำแนกประเภทลวดลายที่ได้รับความนิยมในสมัยราชวงศ์ถัง

ประเภทลวดลาย	เนื้อหาใจความ
ลวดลายรูปสัตว์ ประเภทต่าง ๆ	ลายนกแซวสวรรค์ เปิดแมนดาริน นกยูง นกหลวน (นกศักดิ์สิทธิ์ในตำนาน จีนโบราณ) ไก่ เป็ด มังกร หงส์เฟิงหวง วัว แพะ ม้า ม้าอีหมา (ม้ามีปีก สัตว์ ในตำนาน) สิงโต อีซื่อ (สิงโตมีปีก สัตว์ในตำนาน) กวาง ลายหัวหมูป่า แพะ ป่าที่มีเขาขนาดใหญ่ ผี และผีเสื้อ
ลวดลายพันธุ์พืช	ลายดอกบัว ดอกเบญจมาศ ดอกโบตั๋น ฝรั่ง ทับทิม ดอกสายน้ำผึ้ง ลายจั่น เฉ่า (ลวดลายแบบจีนดั้งเดิม โดยนำลวดลายดอกไม้บานาชนิดมาวาดหรือปัก ให้มีรูปร่างโค้งมนคล้ายตัวอักษร s ต่อเนื่องกัน) ลายเป่าเซียงฮวา (เป็น ลวดลายที่ช่างแกะประกอบจากดอกไม้ที่มีนัยแฝงสื่อถึงสิ่งล้ำค่า) ลาย เปี่ยนเซียงเป่าเซียงฮวา (ลวดลายทางพระพุทธศาสนาที่มีรูปทรงดอกไม้บาน ดอกตูมและใบไม้ตามธรรมชาติเป็นหลักการพื้นฐาน แล้วเสริมแต่ง องค์ประกอบส่วนต่าง ๆ ด้วยศิลปะ) ลายกลีบดอกไม้ที่จัดเรียงเป็นรูปหัวใจ ลายต้นไม้ดอกชนิดต่าง ๆ และลายที่นำส่วนประกอบของดอกไม้มา ดัดแปลงและเรียงรูปแบบต่อกันจนเป็นแพทเทิร์นรูปทรงเรขาคณิตประเภท ต่าง ๆ
ลวดลายทรง เรขาคณิต	ลายเส้น ลายตาราง ลายตารางสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน ลายตารางหมากรุก ลายที่มีรูปแบบเป็นแพทเทิร์นแล้วเรียงต่อกันไปเรื่อย ๆ ลายกระดองเต่า ลายที่บิดโค้งเป็นเกลียว ลายที่มีลักษณะคล้าย ตัวอักษรจีน ‘人’ และลาย ลูกปัดกลม
อื่น ๆ	ลายคลื่นน้ำ ลายเมฆขณะกำลังเคลื่อนคล้อย ลายเดือนเสี้ยว ลายขวานคู่ ลายปีกนกสยาย ลายขณะกำลังล่าสัตว์ ลายทหารม้า ลายสองสหาย ปรณิบัติพัดหวิบนตั้งนั่ง ลาย ‘กษัตริย์ชาวหู’ จู๋จู่ ลายสวรรค์ ลาย ตัวอักษรมงคล ลายตัวอักษร ‘同’ ลายตัวอักษร ‘贵’ ลายตัวอักษร ‘山’ ลายตัวอักษร ‘天’ และลายตัวอักษร ‘王’

ที่มา: (YIQI LIN, 2022)

ลวดลายต่าง ๆ ที่กล่าวถึงในข้างต้นไม่ได้ปรากฏหรือถูกนำมาใช้งานแบบเดี่ยว ๆ โดยทั่วไปแล้วมักเป็นการนำลวดลายหลากหลายรูปแบบมาจับคู่ผสมผสานเข้าด้วยกันเพื่อสร้างสรรค์ให้กลายเป็นลวดลายในงานเย็บปักและงานภาพเขียน ซึ่งวิธีการจัดเรียงองค์ประกอบลวดลายมีทั้งโครงสร้างแบบลวดลายเดี่ยว ลวดลายเดี่ยวต่อเนื่อง ลวดลายต่อเนื่องสองด้าน ลวดลายต่อเนื่องสี่ด้าน ลวดลายรูปทรงโอบรอบ ลวดลายสร้างความเปรียบต่างด้วยขนาดและลวดลายแบบทำซ้ำจนเต็มพื้นที่ ฯลฯ

ลวดลายพันธุ์พืช: ลายจวนฉ่่า

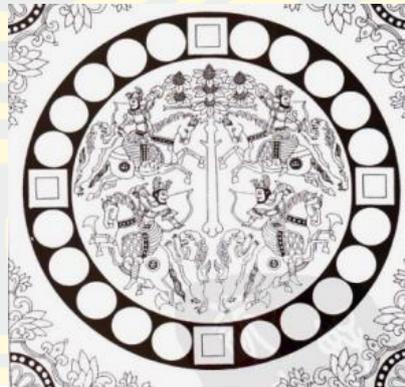
ลวดลายรูปสัตว์: ลายหงส์
เฟิ่งหวง

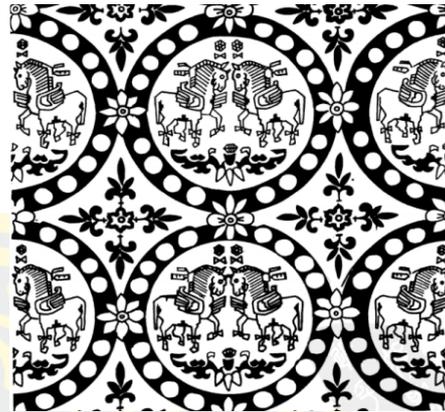
ลวดลายพันธุ์พืช: ลาย
จวนฉ่่า

ลวดลายพันธุ์พืช: ลายเป่าเชียงฮวา

ลวดลายผสม: ลายสร้อยร้อยมุก

คันฉ่องตกแต่งด้วยลายเป่าเซียงฮวา
ปัจจุบันถูกเก็บรักษาอยู่ที่พิพิธภัณฑ
พระราชวังต้องห้ามปักกิ่ง

ลวดลายรูปสัตว์: ลายสร้อยร้อยมุก

ภาพที่ 2-23 ภาพตัวอย่างลวดลายตกแต่งในสมัยราชวงศ์ถังบางส่วน

6. สีเส้นบนเครื่องแต่งกาย

สืบเนื่องจากสภาพบ้านเมืองที่มั่นคงและวิถีชีวิตอันสงบสุขในช่วงยุคราชวงศ์ถังทั้งตอนต้นจนถึงตอนกลาง ส่งผลให้อุตสาหกรรมสิ่งทอ ตลอดจนเทคโนโลยีสำหรับย้อมผ้าในสมัยนั้นได้รับการพัฒนาอย่างมาก กอปรกับอิทธิพลจากการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ทางวัฒนธรรมกับกลุ่มชาติพันธุ์อื่นที่เพิ่มจำนวนสูงขึ้นเรื่อย ๆ สตรีชนชาติฮั่นจึงเริ่มนิยมชมชอบเสื้อผ้าที่มีสีเส้นสวยสดและกล้าที่จะสวมใส่เสื้อผ้าสีเส้นจัดจ้าน ซึ่งสตรี โดยส่วนมากนิยมสวมใส่เสื้อผ้าสีแดงสด สีเขียว สีม่วงและสีเหลือง ทั้งยังนิยมจับคู่สีที่ให้ความรู้สึกสวยเด่นสดใสและตัดกันได้อย่างลงตัว เช่น สีแดง-เขียว แดง-เหลือง และแดง-น้ำเงิน เครื่องแต่งกายที่ได้รับความนิยมที่สุดในยุคนั้นคือกระโปรงสีแดงทับทิมกับชุดกระโปรงและผ้าแถบรัดตัวสองโทนสี อีกทั้งในสมัยนั้นสีเหลืองถูกยกย่องให้เป็นสีสำหรับฮ่องเต้ (สีเหลืองจึงเป็นสีที่สูงศักดิ์ที่สุดในสมัยราชวงศ์ถัง สีที่มีเกียรติรองลงมา ได้แก่ สีแดง สีม่วง สีน้ำเงิน สีเขียว สีดำและสีน้ำตาล) นอกจากนี้ ประชาชนในแผ่นดินถึงส่วนใหญ่ก็มักนิยมสวมใส่เสื้อผ้าสีโทนเย็นเรียบ ๆ

หากสังเกตจากหลักฐานทางโบราณคดีที่ปรากฏอยู่บนเครื่องเคลือบเขียนสีชานไฉ่สมัยราชวงศ์ถัง ภาพจิตรกรรมฝาผนังถ้ำโม้เกา เมืองตุนหวง รวมถึงภาพวาดและโบราณวัตถุประเภทอื่น ๆ จากสมัยราชวงศ์ถังย่อมสัมผัสได้ถึงความหลงใหลคลั่งใคล้ในสีเส้นสวยสดของชาวฮั่นในแผ่นดินถึงได้อย่างชัดเจน

ภาพที่ 2-24 องค์ประกอบเสื้อผ้าสีเขียว-แดงที่เข้าคู่กันอย่างลงตัวในภาพเขียน 'A Palace Concert (宫乐图)' สมัยราชวงศ์ถัง

(ที่มา: <https://www.toutiao.com/i6644385>)

ภาพที่ 2-25 ภาพเสื้อผ้าของสตรีในราชสำนัก เป็นภาพส่วนหนึ่งในภาพเขียน 'The Night Revels of Han Xizai' (韩熙载夜宴) สมัยราชวงศ์ถัง ปัจจุบันถูกเก็บรักษาไว้ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเสฉวน

(ที่มา: <http://www.dili360.com/cng/article/p53550c3d92028e39.htm>)

7. เกล็ดลักษณะของเนื้อผ้าที่ใช้เป็นวัตถุดิบหลักในการผลิตเครื่องแต่งกาย

วัสดุผ้าทอในสมัยราชวงศ์ถังนั้นเปี่ยมด้วยความสร้างสรรค์และเป็นผลงานที่สร้างจากเทคโนโลยีการทอและย้อมผ้า ซึ่งถือเป็นนวัตกรรมแห่งยุคในสมัยนั้น ผ้าทอถือกำเนิดขึ้นจากการผสมผสานแนวคิดทางศิลปะระหว่างความคิดสร้างสรรค์แบบสองมิติและพื้นผิววัสดุที่มีคุณลักษณะแบบสามมิติ โดยสานเส้นด้าย เนื้อดีซ้อนกันสลับเส้นแนวตั้งและเส้นแนวนอน เส้นแนวตั้งเรียกว่า 'จิง (经)' ส่วนเส้นแนวนอนเรียกว่า 'เว่ย (纬)' ในกระบวนการทอผ้ามักอาศัยการปรับเปลี่ยนเส้นจิงหรือ

เส้นเว่ยเพื่อถักทอลดทอนรูปแบบต่าง ๆ บนผืนผ้า ซึ่งนวัตกรรมดังกล่าวเป็นกรรมวิธีที่ชาวถังในสมัยโบราณใช้สรรสร้างผืนผ้ารูปแบบใหม่ ๆ มากมาย

ซึ่งในบรรดาผืนผ้าทั้งหมด ผ้าแพรไหมคือวัตถุดิบที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นที่สุด ผ้าชนิดนี้สามารถจำแนกแยกย่อยได้อีกหลายประเภท เช่น ผ้าไหมจ้วน (绢) ผ้าไหมซา (纱) ผ้าไหมหู (縠) ผ้าไหมถั่ว (罗) ผ้าไหมหลิง (绫) ผ้าไหมฉี (绮) ผ้าไหมจิ้น (锦) และผ้าไหมจื่อจิ้น (织锦) ความแตกต่างระหว่างผ้าไหมเหล่านี้อยู่ที่รูปแบบการทับซ้อนกันของเส้นจิงและเว่ยขณะทอผ้า ความมันวาว รวมถึงเทคนิคหัตถกรรม ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ขณะที่มือสัมผัสถูกเนื้อผ้าแต่ละรูปแบบก็จะได้รับความรู้สึกที่แตกต่างกันออกไป เสื้อผ้าในสมัยราชวงศ์ถังส่วนใหญ่นิยมใช้ผ้าไหม ผ้าดีนเงินดินทอง ผ้าฝ้ายและผ้าขนสัตว์เป็นวัตถุดิบหลัก ช่วงต้นยุคราชวงศ์ถัง โดยภาพรวมแล้วเนื้อผ้าของชุดมีลักษณะบางเบา ตกแต่งด้วยการทอผ้าพิมพ์ลายเสียเป็นส่วนมาก อีกทั้งลดทอนที่ใช้ในการตกแต่งก็ค่อนข้างเรียบง่าย ต่อมาในช่วงปลายยุคราชวงศ์ถัง เสื้อผ้าส่วนใหญ่มักทำจากผ้าฝ้ายสีแดงเนื้อหนาหรือผ้าถักฮวา (提花织物: Jacquard) มีการตกแต่งผืนผ้าด้วยเทคนิคการตกแต่งและลดทอนที่ซับซ้อน

ภาพที่ 2-26 ผ้าไหมจื่อจิ้นพื้นแดงตกแต่งด้วยงานปักลายสร้อยร้อยมุกและนกตัวเดียว โบราณวัตถุทางวัฒนธรรมในสมัยราชวงศ์ถัง ปัจจุบันถูกเก็บรักษาอยู่ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติจีน

8. เทคนิคการย้อมและทอผ้า

การย้อมสี ในสมัยโบราณการย้อมสีส่วนใหญ่เป็นการย้อมสีด้วยแร่ธาตุและการย้อมด้วยสีจากพืช ซึ่ง สีย้อมส่วนใหญ่ที่คนในสมัยราชวงศ์ถังใช้นั้นมาจากพืชพันธุ์ เช่น สีแดงจากพืชไม้เลื้อย เขียนเฉ่า ดอกคำฝอย และต้นฝาง สีม่วงจากต้นหญ้าจื่อเฉ่า สีเหลืองจากดอกพุท สีน้ำเงินจากหญ้าหลานเฉ่า หรือสีดำจากลูกโอ๊ก กล่าวได้ว่าโดยคนในสมัยโบราณใช้กลีบดอกไม้ หญ้า ลำต้น ใบ ผล เมล็ด เปลือก และรากมาสกัดให้ได้สีย้อมผ้า โมเลกุลเม็ดสีที่สกัดไว้จะซึมเข้าสู่เส้นใยและทำให้เส้นใย

ค่อย ๆ เปลี่ยนเป็นสีตามทีผู้ย้อมต้องการ ซึ่งสีย้อมเหล่านี้แม้ผ่านกระบวนการซักล้างหรือกระทั่งนำไปตากแดด สีนบนผ้าก็ไม่หลุดลอกโดยง่าย

นอกจากนี้ เนื่องด้วยวัสดุสำหรับทำสีย้อมมีคุณลักษณะที่แตกต่างกันจึงจำเป็นต้องใช้เทคนิคย้อมผ้าที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งได้แก่ เทคนิคย้อมโดยตรง (直接染) การย้อมผ้าโดยการกัดสี (媒染) การย้อมผ้าด้วยกระบวนการรีดักชั่น (还原染) การย้อมแบบฝางหรานหรือการทำให้ผ้าเป็นต่าง (防染) และการย้อมสีหลายสีเป็นชั้น ๆ (套色染)

เทคนิคการพิมพ์ลาย หมายถึง เทคโนโลยีที่ใช้ในการพิมพ์ลวดลายด้วยกระบวนการย้อมผ้าแบบ ฝางหราน (防染) ซึ่งวิธีการพิมพ์ลายในสมัยนั้นมีด้วยกันทั้งสิ้น 3 วิธี วิธีแรก คือ การพิมพ์ลายแบบเจียวเสียว (绞缬) การพิมพ์แบบเจียวเสียว (夹缬) และการพิมพ์แบบล่าเสียว (蜡缬)

การพิมพ์ลายแบบเจียวเสียว : ในปัจจุบันวิธีพิมพ์ลายในลักษณะนี้ถูกเรียกว่าเทคนิคมัดย้อมจำหรงาน (扎染) เพื่อให้บนผืนผ้าปรากฏลวดลายที่สวยงาม ชาวจีนโบราณสมัยราชวงศ์ถังจึงนำ ‘เทคนิคมัดย้อมจำหรงาน’ มาประยุกต์ใช้ในการพิมพ์ลวดลายอันวิจิตรงดงามหลากหลายรูปแบบ ซึ่งเทคนิคดังกล่าวแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ การมัดมัดและการย้อมสี โดยช่างฝีมือจะนำเส้นไหม ด้าย หรือเชือกมาผูกเป็นปมหรือเย็บลงบนผืนผ้าให้กลายเป็นลวดลายรูปแบบต่าง ๆ จากนั้นจึงนำผ้าไปย้อมสี เอกลักษณ์ของเทคนิคหัตถศิลป์ชนิดนี้คือการนำด้ายมาบิดหรือผูกเป็นปมบนผ้าที่จะนำไปย้อมสี เมื่อย้อมสีเรียบร้อยแล้ว ให้ดึงหรือแกะปมด้ายออก เท่านั้นก็จะได้ลวดลายตามที่ต้องการ ซึ่งเทคนิคการพิมพ์รูปแบบนี้สามารถพลิกแพลงได้อีกหลากหลายรูปแบบและแต่ละรูปแบบก็มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่แตกต่างกันออกไป

การพิมพ์ลายแบบเจียวเสียว : เป็นเทคโนโลยีการพิมพ์โดยใช้แผ่นไม้แกะสลักฉลุลายทั้งสองด้านและการย้อมสีแบบฝางหราน โดยนำผ้าที่ต้องการนำไปย้อมหนีบไว้ตรงกลางระหว่างแผ่นไม้สองอัน จากนั้นจึงนำแผ่นไม้ที่หนีบพันเอาไว้ด้วยผืนผ้าจุ่มลงไปในถังย้อม แผ่นไม้จะทำหน้าที่เป็นทั้งประตูให้สีลอดเข้าไปเพื่อย้อมส่วนต่าง ๆ ของผ้าและทำหน้าที่เป็นด่านกั้นไม่ให้สีซึมไปยังพื้นที่ซึ่งส่วนนูนของแผ่นไม้แกะสลักหนีบทับไว้ ซึ่งทำให้บริเวณดังกล่าวไม่ถูกย้อมสี ซึ่งแผ่นไม้แกะสลักนั้นมีลวดลายที่เหมือนกันเสมอทั่วทั้งแผ่น ลายพิมพ์ที่ได้จึงมีรูปแบบที่สมมาตรทั่วทั้งผืน ผ้าทอที่ผ่านกระบวนการพิมพ์ลายในลักษณะนี้จึงถูกเรียกว่าผ้าเจียวเสียว อีกทั้งการพิมพ์ลายแบบเจียวเสียวยังเป็นศิลปะการพิมพ์และย้อมสีที่เก่าแก่ที่สุดในประวัติศาสตร์จีน เมื่อเข้าสู่ยุคใกล้ปัจจุบันเทคนิคนี้ก็ค่อย ๆ สูญหายไปตามกาลเวลา

ภาพที่ 2-27 กระบวนการพิมพ์ลายแบบเจียเสี่ยทั้ง 3 ขั้นตอน
(ที่มา: https://www.sohu.com/a/213729864_526635)

การพิมพ์ลายแบบล่าเสี่ย: ขั้นแรกให้ใช้ขี้ผึ้งหลอมเหลวเพื่อวาดลวดลายบนพื้นผิวของผ้า หรือวาดลวดลายบนพื้นผิวของผ้าล่วงหน้าแล้วค่อยวาดทับด้วยขี้ผึ้ง รอจนขี้ผึ้งจับตัวแข็งดีแล้วจึงนำผ้าไปแช่ในถังย้อม เนื่องจากขี้ผึ้งเป็นชั้นกัน ทำให้บริเวณที่เคลือบด้วยขี้ผึ้งไม่สัมผัสกับสีย้อมจึงคงสีเดิมของผ้าไว้ หลังจากการย้อมผ้าเรียบร้อยแล้วให้นำผ้ามาอังความร้อนเพื่อเอาขี้ผึ้งออก เท่านั้นบนผืนผ้าก็จะปรากฏลวดลายที่สวยงาม เนื่องจากขี้ผึ้งจะแตกง่ายระหว่างกระบวนการทำความเย็นและแข็งตัว และการพับของผ้าระหว่างการขนย้าย ซึ่งทำให้เกิดรอยริ้วเล็กๆ บางส่วนบนพื้นผิวของขี้ผึ้ง ในระหว่างการพิมพ์และย้อมสี สีย้อมอาจแทรกซึมไปตามรอยริ้วและก่อตัวเป็นเส้นใยบาง ๆ ที่ไม่สม่ำเสมอบนลายภาพพิมพ์ ถือเป็นข้อบกพร่องในเทคนิคหัตถศิลป์ชนิดนี้ ทว่าความผิดพลาดดังกล่าวกลับสร้างลวดลายเรียบง่ายซึ่งงดงามอย่างเป็นธรรมชาติ ลวดลายที่เกิดขึ้นในลักษณะนี้ โดยทั่วไปเรียกว่า ‘ลายปิงเหวิน(水纹)’ อีกทั้งลายปิงเหวินบนชิ้นงานย้อมพิมพ์ย้อมแบบล่าเสี่ย แต่ละชิ้นงานจะมีลักษณะแตกต่างกัน และเป็นไปไม่ได้เลยที่ชิ้นงานสองชิ้นจะมีลายปิงเหวินที่เหมือนกันทุกประการ ด้วยเหตุนี้ คุณลักษณะนี้ได้กลายเป็นอัตลักษณ์พื้นฐานที่สำคัญประการหนึ่งของงานหัตถศิลป์พิมพ์ย้อมล่าเสี่ย เนื่องจากขี้ผึ้งมีราคาสูงจึงทำให้การเผยแพร่เทคนิคงานหัตถศิลป์ชนิดนี้มีข้อจำกัดอยู่ประมาณหนึ่ง ในเวลาต่อมาผู้คนหันมาใช้วัสดุอื่น ๆ เช่น ปูนขาวซึ่งมีคุณสมบัติทำให้เกิดความเป็นต่าง ในขณะที่ย้อมผ้ามาใช้แทนขี้ผึ้ง เนื่องจากราคาที่ถูกกว่าซึ่งทำให้เทคนิคพิมพ์ย้อมล่าเสี่ยกลายเป็นเทคนิคหัตถศิลป์ที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย

9. การพัฒนาในยุคหลัง

9.1 การล่มสลายและการฟื้นคืน

ในช่วงยุคสมัยก่อนราชวงศ์ถัง การพัฒนาวัฒนธรรมการแต่งกายของชนชาติฮั่นเริ่มขึ้นตั้งแต่สมัยจักรพรรดิเหลียง (2,697 ปีก่อนคริสตกาล – 2,599 ปีก่อนคริสตกาล) และสิ้นสุดลงหลังยุคสมัยราชวงศ์ถังจนถึงคราวสิ้นราชวงศ์หมิง (ปีค.ศ.1644) ส่วนในช่วงราชวงศ์ชิง เนื่องจากนโยบาย

‘ที่ฟาอู่ฝู่ (剃发易服)’ ที่ออกโดยราชสำนักในสมัยนั้น ซึ่งเป็นมาตรการที่บังคับให้ชนชาติอื่น ๆ ในแผ่นดินจีนเปลี่ยนมาโกนผมครึ่งหัว ไว้เปียยาว และสวมเสื้อฝ้ายอย่างชนชาติแมนจู นโยบายดังกล่าวส่งผลให้วัฒนธรรมเครื่องแต่งกายชนชาติเสื่อมสลายหายไปจากแผ่นดินจีน

“แถลงการณ์คำสั่งโกนศีรษะ : เมื่อวันที่ 29 สิงหาคม ค.ศ.1645 (ตรงกับวันที่เก้าของเดือนกรกฎาคมในปีที่สองของรัชศกชุ่นจื้อในราชวงศ์ชิง) ระเบียบแมนจูและราชวงศ์ชิงได้ประกาศให้ทุกคนปฏิบัติตามนโยบายการแต่งกาย โดยระบุเอาไว้ว่า ‘ข้าราชการแลพลเมืองต้องโกนผมและแต่งกายตามกฎหมายแห่งราชวงศ์ชิง’ หลังจากเกิดสงครามต่อต้านและเหตุการณ์นองเลือดมากมาย เมื่อถึงคราวพ่ายแพ้ วัฒนธรรมเครื่องแต่งกายอันผู้ที่ โลดแล่นอยู่บนแผ่นดินจีนมาอย่างเวลานานกว่าสามพันปีก็ค่อย ๆ สูญสลายไป ชายชนชาติอื่นต้องโกนผมและ ถักเปียครึ่งหัวอย่างชาวแมนจู สวมเสื้อแบบหมาถีชีวเจียน (马蹄袖箭衣) ถูงเท้ารัดรูป รองเท้าหุ้มข้อทรงลึก ส่วนสตรีชนชั้นอันยังสามารถรักษาอัตลักษณ์การแต่งกายของสตรีชาวอันดั้งเดิม ‘ด้านบนสวมเสื้อ ด้านล่างสวมกระโปรง’ เอาไว้ได้ หลังจากการล่มสลายของราชวงศ์ใน ค.ศ.1912 บุรุษชาวอันก็ไปแต่งกายด้วยชุดแบบชาวตะวันตก ได้แก่ชุดสูทและชุดสูทหญิงแบบจีน”

ในตอนต้นของศตวรรษที่ 21 ขบวนการฟื้นฟูประเทศได้เริ่มต้นขึ้น กอปรกับกระแสแนวคิด ‘ฟื้นฟูอันผู้’ กำลังเป็นที่แพร่หลายในหมู่ประชาชนจีนจนก่อให้เกิดกระแสความต้องการฟื้นฟูวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายอันผู้ดั้งเดิมขึ้นในสังคม อันผู้จึงได้เริ่มกลับคืนสู่กระแสสังคมปัจจุบันอีกครั้ง ทั่วประเทศมีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมอันผู้อยู่เสมอ เช่น ผู้ที่รักและชื่นชอบในวัฒนธรรมอันผู้บางคนก็รวมตัวกันสร้างเว็บไซต์สำหรับเผยแพร่และพูดคุยเกี่ยวกับวัฒนธรรมอันผู้ขึ้นมาบนโลกอินเทอร์เน็ต นักออกแบบชุดอันผู้หลายคนเริ่มจัดทำสื่อวีดิทัศน์ออนไลน์สอนวิธีการออกแบบชุดอันผู้ บางคนก็ทำสื่อมัลติมีเดียเป็นช่องทางกระจายข่าวสารเกี่ยวกับวัฒนธรรมอันผู้ นอกจากนี้ก็ยังมีงานแสดงแฟชั่นโชว์ชุดอันผู้ที่จัดขึ้นตามโอกาสต่าง ๆ อีกทั้งนักวิชาการจำนวนมากยังให้ความสนใจและเข้าร่วมการวิจัยทางวิชาการเกี่ยวกับวัฒนธรรมอันผู้อย่างต่อเนื่อง

ในปัจจุบัน ชุดอันผู้ได้กลายเป็นสื่อกลางทางวัฒนธรรมรูปแบบหนึ่งในสายตาสาธารณชน โดยเมื่อวันที่ 22 เดือนพฤศจิกายน ปีค.ศ.2003 พนักงานการไฟฟ้าหวังเล่อเทียนสวมชุดอันผู้ที่เขาตัดเย็บด้วยตนเองเดินไปตามท้องถนนในเมืองเจิ้งโจว มณฑลเหอหนาน เขากล่าวว่าตัวเขามีความคิดที่อยากจะช่วยฟื้นฟูวัฒนธรรมอันผู้ให้กลับมาเป็นที่นิยมอีกครั้ง ซึ่งไม่ว่าเขาจะเดินไปยังแห่งไหน หวังเล่อเทียนไม่เพียงแต่โดนผู้คนหัวเราะเยาะ ถึงขั้นมีบางคนคิดว่าตัวเขาสวมชุดกิโมโนญี่ปุ่นอยู่เสียด้วยซ้ำ ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าวถูกมองว่าเป็นชนวนที่ จุดกระแสแนวคิดและกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อ ‘ฟื้นฟูอันผู้’

เครื่องแต่งกายถือเป็นหนึ่งในสื่อกลางทางวัฒนธรรม ดังนั้นจึงสามารถกล่าวได้ว่าชุดอันผู้เป็นสิ่งสะท้อนถึงวัฒนธรรมการแต่งกายของชนชาติอัน เมื่อมองย้อนกลับไปยังประวัติศาสตร์ใน

สมัยที่สังคมจีนยังอยู่ภายใต้ระบอบศักดินา ยุคราชวงศ์ถังถือเป็นยุคที่การพัฒนาศิลปวัฒนธรรม รวมถึงอำนาจและความมั่นคงภายในแผ่นดินจีนเฟื่องฟูถึงขีดสุด สังคมจีนเปิดกว้างทางความคิด เกิด การแลกเปลี่ยนและเรียนรู้ซึ่งกันและกันระหว่างชนชาติต่าง ๆ ส่งผลให้ภาพรวมทางเศรษฐกิจ สังคม ศิลปะ ตลอดจนวัฒนธรรมในสมัยนั้นสะท้อนให้เห็นถึงอัตลักษณ์ด้านความหลากหลายและทัศนคติที่ เปิดกว้าง นอกจากนี้ ในสมัยราชวงศ์ถังยังปรากฏศิลปิน ผู้มีชื่อเสียงจำนวนมากทั้งนักกวี นักเขียน จิตรกร รวมถึงนักดนตรีมีความสามารถ ซึ่งวัฒนธรรมที่ยอดเยี่ยมและดั่งงามเช่นนี้ควรค่าแก่ การอนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่แผ่นดินต่อไปในภายภาคหน้า

9.2 แนวคิดของฮั่นฝู

ชุดฮั่นฝู หรืออีกชื่อหนึ่ง คือ ‘ชุดฮั่นอิกวาน (汉衣冠)’ ซึ่งเป็นคำเรียกอย่างง่ายของ ‘เครื่องแต่งกายแบบดั้งเดิมของชนชาติฮั่น’ ในประเทศจีนมีกลุ่มชาติพันธุ์ทั้งหมด 56 กลุ่ม และแต่ละ กลุ่มชาติพันธุ์ต่างก็มีชุดประจำชาติของตนเอง ฮั่นฝูเป็นชื่อเรียกโดยรวมของเครื่องแต่งกายประจำชาติ ชาติพันธุ์ฮั่น ส่วนใหญ่มีความหมายครอบคลุมเครื่องแต่งกายทั้งท่อนบนและท่อนล่าง เครื่องประดับ เครื่องประดับผม ศิลปะการแต่งหน้า ถูงเท้าและรองเท้า ตลอดจนองค์ประกอบอื่น ๆ ของเครื่องแต่ง กายที่บ่งบอกถึงอัตลักษณ์ประจำชาติพันธุ์ฮั่นซึ่งแสดงให้เห็นถึงส่วนที่แตกต่างจากชาติพันธุ์อื่นอย่าง ชัดเจน ทั้งยังสะท้อนถึงนัยแฝงทางวัฒนธรรมประจำชนชาติฮั่น เช่น ขนบธรรมเนียมมารยาททาง สังคม หลักสุนทรียศาสตร์ ประเพณีพื้นบ้าน รวมถึงแนวคิดทางปรัชญาที่ ซ่อนเร้นอยู่ใน ธรรมเนียมการแต่งกาย ซึ่งระบบการแต่งกายฮั่นฝู (冠服制度) ของชุดฮั่นฝู ก่อตั้งขึ้น ครั้งแรกใน สมัยราชวงศ์เซี่ยและราชวงศ์ซาง (2,070 ก่อนคริสตกาล – 1,046 ก่อนคริสตกาล) และค่อย ๆ ได้รับการพัฒนาและปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นในสมัยราชวงศ์โจว (1,046 ก่อนคริสตกาล – 256 ก่อน คริสตกาล) ระบบการแต่งกายฮั่นฝูครอบคลุมทั้งเครื่องแต่งกายของข้าราชการชั้นสูงและชนชั้นล่าง ย่างแต่ ชุดพิธีการของสตรีสูงศักดิ์ ชุดพิธีการของบรรดาขุนนาง ตลอดจนเครื่องแต่งกายทั่วไปใน ชีวิตประจำวัน ในยุคสงครามซุนชิวจ้านกั๋ว (770 ก่อนคริสตกาล – 211 ก่อนคริสตกาล) ระบบ การแต่งกายก็ถูกบัญญัติรวมอยู่ในกฎหมายและมารยาทในงานพิธี (礼治) จนในสมัยราชวงศ์ถัง ระบบการแต่งกายฮั่นฝูก็ได้รับการพัฒนาจนสมบูรณ์และมีอิทธิพลอย่างลึกซึ้งต่อ ขนบธรรมเนียมและ ชาวต่างชาติ

ภาพที่ 2-28 ภาพเครื่องแต่งกายของกลุ่มชาติพันธุ์ทั้ง 56 กลุ่มในประเทศจีน

กล่าวได้ว่าฮั่นผู้เป็นระบบการแต่งกายที่มีคุณค่าในทางประวัติศาสตร์ แนวคิดและกิจกรรมเพื่อการฟื้นฟูฮั่นผู้ในปัจจุบันแสดงให้เห็นถึงการรับรู้ถึงอัตลักษณ์ประจำชนชาติฮั่นที่มีอยู่ในรูปลักษณะของเครื่องแต่งกายของผู้คนจำนวนหนึ่งในสังคม ซึ่งแรงจูงใจแรกเริ่มอาจเกิดจากการตั้งคำถามกับสถานการณ์ในขณะนี้ ‘ทำไมชนกลุ่มน้อยต่าง ๆ ถึงมีชุดประจำชนเผ่าของตนเอง แต่ชนชาติฮั่นอย่างเราละ ‘ไม่มีหรือ?’ คำถามดังกล่าวผลักดันให้ผู้ชื่นชอบในชุดฮั่นผู้เริ่มแสวงหาเครื่องแต่งกายที่แสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ของชนชาติฮั่นทดลองสวมใส่ด้วยตนเองและลองออกเดินไปตามถนน ซึ่งในปัจจุบันนักวิจัยที่มีความสนใจในประเด็นดังกล่าวเริ่มค่อย ๆ ดำเนินการศึกษาวิจัยถึงต้นสายปลายเหตุ แนวโน้มและแนวทางของปรากฏการณ์นี้

แนวคิดและการจำแนกประเภทของชุดพิธีการ

1. นิยามของชุดพิธีการ

ชุดพิธีการคือเสื้อผ้าทางการที่สวมใส่ในโอกาสสำคัญ ๆ เช่น ชุดราตรีที่สวมใส่เมื่อร่วมงานเลี้ยงหรืองานพิธีสำคัญเนื่องในโอกาสต่าง ๆ ชุดกระโปรงถือเป็นอัตลักษณ์พื้นฐานของชุดพิธีการ เสื้อผ้าประเภทนี้มักสร้างจากวัสดุราคาแพงที่มีรายละเอียดวิจิตรงดงามและประณีต เสริมด้วยเทคนิคหัตถศิลป์ที่ละเอียดอ่อนและซับซ้อน ส่วนใหญ่เป็นชุดระดับสูงหรือชุดสั่งตัดเฉพาะบุคคลซึ่งใช้วัสดุสิ่งทอในปริมาณที่มากกว่าการตัดชุดปกติที่สวมใส่ในชีวิตประจำวัน ยิ่งปริมาณผ้าที่ใช้มากเท่าไรชุดก็ยิ่งอลังการมากเท่านั้น

2. การจำแนกประเภทของชุดพิธีการ

ชุดพิธีการแบ่งออกเป็นชุดพิธีการแบบเงินและแบบตะวันตก ชุดพิธีการที่ผสมผสานสไตล์เงินและตะวันตกเข้าด้วยกัน ชุดพิธีการประจำชนชาติ และชุดพิธีการสำหรับโอกาสพิเศษในอาชีพการงาน

หากใช้ช่วงเวลาในการจัดงานพิธีเป็นเกณฑ์ ชุดพิธีการจะแบ่งออกเป็นชุดสำหรับพิธีช่วงกลางวันและชุดสำหรับพิธีช่วงกลางคืน มีทั้งชุดแบบดั้งเดิมและชุดสมัยใหม่ หากใช้ระดับเป็นเกณฑ์จะแบ่งได้เป็นชุดพิธีการใหญ่ ชุดพิธีการเล็กและชุดกึ่งทางการ นอกจากนี้ก็ยังมีกรจำแนกประเภทตามกลุ่มบุคคล ซึ่งชุดพิธีการแบ่งออกเป็นชุดพิธีการตามสาขาอาชีพ ชุดสำหรับบุรุษ ชุดสำหรับสตรี และชุดสำหรับเด็ก

ชุดพิธีการสมัยราชวงศ์ถัง: รัชศกอยู่ต่อปีที่สี่ในรัชสมัยฮ่องเต้ถังเกาจู่ (ปีค.ศ.621) ได้มีการประกาศราชโองการเกี่ยวกับระเบียบและพระราชบัญญัติการแต่งกายด้วยชุดพิธีการอย่างเป็นทางการจากราชสำนัก ซึ่งเนื้อหาในราชโองการดังกล่าวเป็นข้อมูลอ้างอิงที่อธิบายและชี้ชัดว่าระบบเครื่องแต่งกายมาตรฐานของฮ่องเต้ในสมัยราชวงศ์ถังมีระเบียบและข้อกำหนด 14 แบบ เครื่องแต่งกายของมกุฎราชกุมาร (รัชทายาท) มี 6 แบบ ขุนนางชั้นผู้ใหญ่หรือขุนนางผู้ดำรงตำแหน่งเสนาบดีมี 22 แบบ ฮองเฮาและพระสนมมี 3 แบบ รวมถึงข้าราชการบริพารและเหล่าภริยามี 6 แบบ ด้วยบทบัญญัติการแต่งกายเหล่านี้ได้รับการแก้ไขและปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเรื่อยมา ซึ่งในช่วงระยะเวลาดังกล่าว ระบบการแต่งกายกวางฝูของราชวงศ์ถังก็ได้สร้างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับเครื่องแต่งกายที่สมบูรณ์และครอบคลุมทั้งเครื่องประดับบนเสื้อผ้า วัสดุที่ใช้ในการผลิต ตลอดจนสีสันทันและลวดลายที่ประดับบนเครื่องแต่งกายรูปแบบต่าง ๆ ขึ้นมา

3. อັตลักษณ์ของชุดพิธีการ

ชุดพิธีการสำหรับสตรี ส่วนใหญ่มักเป็นชุดกระโปรงยาวสายเดี่ยว เกาะอกหรือเว้าอกต่ำ เปลือยไหล่ เปลือยหลัง รัดเอว และเข้ารูปเหมาะสำหรับสวมใส่ไปร่วมงานระดับไฮเอนด์ที่มีระบบรักษาความปลอดภัยเข้มงวด ส่วนชุดพิธีการสมัยใหม่นั้นให้ความสำคัญกับการปรับเปลี่ยนรูปแบบและสีสันทันให้โดดเด่น ทันสมัย ให้ความรู้สึกกล้าหาญและเปี่ยมด้วยความสร้างสรรค์ ชุดพิธีการใหญ่มักเป็นชุดที่ขับเน้นช่วงเอวและทรวดทรงที่เพริ้วบางของผู้สวมใส่ เพื่อการนั้นจึงจำเป็นต้องเสริมให้กระโปรงส่วนล่างดูพองโตเกินจริง ซึ่งส่งผลให้กระโปรงส่วนที่อยู่ต่ำกว่าเอวเป็นต้นไปมีน้ำหนักมากเป็นพิเศษ บริเวณท่อนบนมักนิยมเผยให้เห็นผิวกายช่วงเนินอก เปลือยหลังและไหล่ การเปิดเผยผิวกาย เช่น บริเวณช่วงไหล่ เนินอกหรือแขนก็ถือเป็นการเปิดพื้นที่สำหรับผู้สวมใส่เครื่องประดับประเภทต่าง ๆ ที่ช่วยส่งเสริมความงามให้แก่ชุดและผู้สวมใส่

ในส่วนของการออกแบบชุดพิธีการ วิธีตกแต่งหลากหลายรูปแบบ เช่น การเลี่ยมฝังอัญมณีหรือสิ่งแวววาว การเย็บปัก การพับหรือจับจีบผ้า เสริมขอบผ้าด้วยแถบลายหรือระบายลูกไม้ การผูก

ปมเชือกเป็นลวดลายต่าง ๆ เช่น ผีเสื้อ รวมถึงการตกแต่งด้วยภาพวาดลายดอกไม้ถูกนำมาประยุกต์ใช้เพื่อขับเน้นให้เสื้อผ้ายิ่งดูหรูหราและงามสง่า ให้ผู้พบเห็นรู้สึกประทับใจในเสื้อผ้าที่มีทั้งความงดงามและความคลาสสิก

ในด้านของการเลือกใช้วัสดุผ้า เพื่อให้เหมาะสมกับบรรยากาศของงานพิธีที่ทั้งเคร่งขรึมหรูหรา และเปี่ยมด้วยความปิติยินดีที่ได้ต้อนรับแขกผู้มีเกียรติทุกท่าน ชุดพิธีการส่วนใหญ่จึงเลือกวัสดุผ้าที่ดูหรูหรา งดงามและราคาสูง เช่น ผ้าไหมเงาวาวเป็นประกาย ผ้าว่วนที่ลือแสงระยิบระยับ ผ้าแพรท่าฟู (塔夫绸) ผ้าไหมผสมดินเงินดินทอง ผ้าชีพอง รวมถึงผ้าลูกไม้ และนิยมตกแต่งด้วยงานปัก จับจีบผ้า ประดับด้วยไข่มุกหรือลูกปัด ตัดกระดุมหรือระบายแถบสีเส้นสวยสด และนำวัสดุเหล่านี้มาผสมผสานกันด้วยทักษะงานฝีมืออันประณีตเพื่อขับเน้นให้อัตลักษณ์อันวิจิตรงดงาม สูงค่า และงามสง่าภายในชุดพิธีการได้ประจักษ์แก่สายตาของผู้พบเห็น

ข้อแตกต่างระหว่างชุดพิธีการสมัยโบราณและสมัยใหม่ที่สำคัญ คือ โอกาสในการสวมใส่ และการแบ่งแยกหมวดหมู่หรือระดับที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งเห็นได้จากเนื้อหาในบันทึก ‘Tang Book : Car Crown Clothing and various Ceremonies Record’ (唐书车服志) เช่น สีเส้นและลวดลายที่ใช้ในการสร้างสรรค์ชุดพิธีการในสมัยราชวงศ์ถัง ในสมัยนั้นมักเลือกใช้สีเส้นและลวดลายตามฐานะทางสังคม อาทิ ผู้ที่สามารถแต่งกายด้วยชุดสีเหลืองอมแดง (เป็นสีเหลืองเข้มคล้ายสีส้ม) ได้มีเพียงองค์ฮ่องเต้เท่านั้น องค์ชายที่มียศระดับขุนนางชั้นสามเท่านั้นจึงจะสามารถแต่งกายด้วยชุดสีม่วงปักลายดอกไม้ทรงกลมขนาดใหญ่ ส่วนขุนนางชั้นห้าซึ่งมียศต่ำชั้นกว่าต้องแต่งกายด้วยชุดสีแดงชาดปักลายดอกไม้ทรงกลมขนาดเล็ก และขุนนางชั้นเจ็ดต้องแต่งกายด้วยชุดสีเขียวปักลายเป็นรูปทรงต่าง ๆ ตามแบบลายกระดอเต่า

งานปัก

1. แนวคิดของงานฝีมือที่ว่าด้วยการเย็บปักถักร้อย

งานปัก (刺绣) หรือที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า ‘งานปักลาย (绣花)’ ถือเป็นงานหัตถศิลป์ที่จัดอยู่ในหมวดหมู่ศิลปะพื้นบ้านของจีน

งานหัตถศิลป์ประเภทนี้ คือการสนเข็มร้อยด้ายแล้วปักลวดลายลงบนสิ่งทอตามรูปแบบที่ตนได้ร่างหรือออกแบบเอาไว้ โดยทำได้ทั้งการปักลวดลายด้วยด้ายหรือเย็บเครื่องประดับอื่น ๆ ตัดลงบนสิ่งทอเพื่อเพิ่มความสวยงาม กล่าวได้ว่าเป็นเทคนิคหัตถศิลป์ที่สร้างสรรค์ลวดลายและสีเส้นผ่านงานปักโดยใช้เข็มและด้าย ซึ่งงานปักถือเป็นงานหัตถศิลป์พื้นบ้านประเภทหนึ่ง อัตลักษณ์ของเทคนิคศิลป์แขนงนี้ คืองานผ้าปักลวดลายอย่างวิจิตรประณีต สีเส้นสดสวย สร้างสรรค์ด้วยเทคนิคเย็บปักหลากหลายรูปแบบ หุรรุห่าและงามสง่า สมฐานะ ดังที่ได้กล่าวไปในข้างต้น งานปักนั้นประกอบด้วย

วิธีการเย็บปักถักร้อยหลากหลายรูปแบบ ช่างฝีมือสามารถเลือกใช้ได้ตามความเหมาะสม ซึ่งในปัจจุบันวิธีเย็บปักนี้แบ่งออกได้เป็น 9 หมวดหมู่และแยกย่อยได้อีก 34 ชนิด ซึ่งเทคนิคเย็บปักหลัก ๆ แล้วก็จะมีการเย็บปักแบบฉีเงิน (齐针) ลุนเงิน (抡针) ถักเงิน (套针) ซื่อเงิน (施针) ล้วนเงิน (乱针) กุ่นเงิน (滚针) เชี่ยเงิน (切针) ผิงเงิน (平金) ต๋าเตียน (打点) ต๋าจี้(打子) เจียจี้ (结子) หวางซิว (网绣) ปิงเหวินเงิน (冰纹针) เทียวฮวา (挑花) นำจิ้น (纳锦) เค่อหลินเงิน (刻鳞针) ซื่อเหมาเงิน (施毛针) และชววจูเงิน (穿珠针) วิธีการเย็บปักแต่ละรูปแบบก็ให้โครงสร้างลวดลายและเอกลักษณ์ทางศิลปะที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้น งานปักจึงเป็นทั้งศิลปะและวัฒนธรรมรูปแบบหนึ่ง

2. งานปักแบบดั้งเดิมและแบบสมัยใหม่

งานปักแบบดั้งเดิมในสมัยโบราณเรียกว่า ‘หนี่ว่ง (女红)’ หรือที่คุ้นเคยกันในชื่อ ‘เงินซิว (针绣)’ เป็นเทคนิคหัตถศิลป์โบราณที่มีมาช้านาน วิธีการเย็บปักถือเป็นรูปแบบการแสดงออกทางศิลปะที่สำคัญที่สุดขององค์ประกอบต่าง ๆ ในงานปัก วัสดุสำหรับสร้างสร้งงานปักส่วนใหญ่มักนิยมใช้ผ้าไหม ผ้าฝ้าย และ ผ้าเส้นใยสังเคราะห์ ใช้เข็มโลหะและด้ายสีจำนวนหนึ่ง (เช่น ด้ายไหม ฝ้าย และด้ายแบบผ้ากำมะหยี่) ทึ่มขึ้นทึ่มลงด้วยมือ สรรสร้างลวดลาย รูปภาพ หรือลวดลายตัวอักษรตามต้องการ

วิธีการเย็บปักแบบงานผ้าปักดั้งเดิมนั้นมีมากกว่า 10 แบบ เช่น ฉีเงิน (齐针) ถักเงิน (套针) ฉางต่วนเงิน (长短针) ผิงเงิน (平金) ซัวซา (戳沙) ต๋าจี้เงิน (打子针) ฯลฯ แต่ละวิธีต่างก็มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง ด้วยการพลิกแพลงและผสมผสานวิธีการเย็บปักรูปแบบต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ทำให้งานปักดูมีชีวิตและลูกเล่นที่น่าสนใจ โดยนำเสนอสไตล์และสัมผัสบนลายผ้าที่แตกต่างกันไปตามวิธีการเย็บปักที่เลือกใช้ในส่วนต่าง ๆ ของผลงาน ซึ่งช่วยส่งเสริมให้ลวดลายบนผืนผ้าสมบูรณ์แบบและโดดเด่นมากยิ่งขึ้น

งานปักสมัยใหม่มีการพัฒนาและสร้างสรรค์รูปแบบและวิธีการใหม่ ๆ อยู่เสมอ เทคนิคและวิธีการที่ใช้มีสีสันที่สดใส ประณีตและซับซ้อนกว่าในสมัยโบราณ ทั้งยังให้กำเนิดงานปักประเภทใหม่ ๆ ออกมาอย่างมากมาย เช่น งานปักแบบซื่อจื่อซิว (十字绣) ซื่อไตซิว (丝带绣) หวางซิว (网绣) เตียวซิว (雕绣) โชวซาซิว (抽纱绣) และจูซิว (珠绣) ฯลฯ

ซึ่งข้อแตกต่างระหว่างงานปักดั้งเดิมและงานปักสมัยใหม่ที่ชัดเจนมากที่สุด คือการทุ่นแรงด้วยเครื่องจักรทางอุตสาหกรรม คอมพิวเตอร์และเครื่องจักรสามารถทำงานหลากหลายรูปแบบที่มนุษย์ไม่สามารถจัดการให้สำเร็จเสร็จสิ้นได้โดยอาศัยเพียงสองมือของตนเอง ทั้งยังช่วยให้รอบการผลิตสั้นลงอย่างมาก ทั้งยังสามารถเลือกสรรวัสดุที่ต้องการนำมาปักได้อย่างหลากหลายมากยิ่งขึ้น ทว่างานหัตถศิลป์ที่บรรจงปักเย็บด้วยมืออย่างประณีตทุกชั้นตอนก็เป็นงานที่มีคุณค่าทางใจต่อมนุษย์ และทำให้ผู้สวมใส่รับรู้ได้ถึงความเอาใจใส่และความมุ่งมั่นอันแรงกล้าของช่างฝีมือผู้เป็นเจ้าของผลงาน

สามารถกล่าวได้ว่าการปักเย็บด้วยมือและการปักเย็บด้วยเครื่องจักรต่างก็มีข้อดีในแบบของตนเอง นอกจากนี้ งานปักยังเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญและขาดไปไม่ได้สำหรับแบรนด์ตัดเย็บเสื้อผ้าระดับไฮเอนด์ชั้นนำ ซึ่งงานปักไม่เพียงช่วยเพิ่มลูกเล่นให้การออกแบบที่แต่เดิมดูเรียบง่ายไม่ธรรมดาอีกต่อไป แต่ยังช่วยเพิ่มมูลค่าและความสวยงามให้แก่ผลงาน

3. การจำแนกประเภทของงานเย็บปัก

ประเภทงานปักซึ่งเป็นกระแสหลักในปัจจุบันแบ่งออกเป็นงานปักจีน งานปักฝรั่งเศส และงานปักอินเดีย

งานปักที่ขึ้นชื่อว่าเป็น ‘สี่จุดเทพ’ แห่งแผ่นดินจีน ได้แก่ งานปักเซียงซิว (湘绣) ของมณฑลหูหนาน งานปักเยวซิว (粤绣) ของมณฑลกว่างตง งานปักซูซิว (苏绣) ของเมืองซูโจว และงานปักชู่ซิว (蜀绣) ของมณฑลเสฉวน นอกจากงานปักที่มีชื่อเสียงทั้ง 4 แบบในข้างต้น ยังมีงานปักประจำท้องถิ่นต่าง ๆ เช่น งานปักจิงซิว (京绣) และงานปักหลู่ซิว (鲁绣) รวมถึงงานปักของชนกลุ่มน้อยที่แสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ประจำชนชาติ

งานปักซูซิว: เป็นสไตล์งานปักที่มีลวดลายงามสง่า เปี่ยมด้วยความคิดสร้างสรรค์อันล้ำเลิศ ฝีมือการปักเย็บก็ มีความประณีตอย่างยิ่ง และยังนำเทคนิคปักเย็บหลากหลายรูปแบบมาผสมผสาน และประยุกต์ใช้เพื่อส่งเสริมกันและกัน อีกทั้งการจับคู่สีก็ยิ่งทำให้ผลงานปักดูงดงามและเลอค่าเอกลักษณ์ของเทคนิคที่ใช้การสร้างสรรค์งานปักชนิดนี้ คือ ‘ความลึบแบนของด้าย เป็นระเบียบกลมกลืน เรียบเนียน ลื่นไหล สม่่าเสมอ’ มีพร้อมทั้งการตกแต่งที่สวยงาม ทั้งยังสามารถนำไปใช้งานได้จริงและ ‘งานปักแบบช่วงเมียนซิว (双面绣)’ ถือเป็นผลงานปักซูซิวที่วิจิตรประณีตอย่างที่สุด

งานปักเซียงซิว : เป็นงานปักที่มีสีสันสวยสดและลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ ยึดภาพร่างเป็นต้นแบบหลักใน การสร้างสรรค์ ภาพมีชีวิตชีวาเสมือนจริง และมีอัตลักษณ์เฉพาะตัวที่เด่นชัด เทคนิคหัตถศิลป์ของงานปักชนิดนี้ใช้วิธีปักให้ด้ายกำมะหยี่เรียงสลับกันไปมาเพื่อลวดลายบนงานปักเกิดมิติ และมีความเสมือนจริง

งานปักชู่ซิว: หรืออีกชื่อหนึ่ง คือ ‘งานปักชวซิว (川绣)’ ส่วนใหญ่นิยมใช้ผ้าต่วนเนื้อนุ่ม และไหมสีเป็นวัสดุหลัก เป็นเทคนิคหัตถศิลป์จีนดั้งเดิมในการปักลวดลายด้วยด้ายไหมบนสิ่งทอ และอยู่ในฐานะหนึ่งในสายงานปักที่ได้รับสืบทอดมาอย่างยาวนานที่สุดในประเทศจีน งานปักชู่ซิวมีสีสันที่สดใสสวยงาม เทคนิคการเย็บปักที่วิจิตรประณีต ในด้านสไตล์งานที่เป็นเอกลักษณ์ถือเป็นอันดับหนึ่งในหมู่งานปักจีนทั้งสี่รูปแบบ ทั้งยังเป็นงานปักที่ใช้วิธีเย็บปักถึง 12 ประเภทและแยกย่อยได้ทั้งสิ้น 122 รูปแบบ นอกจากนี้ วิธีการเย็บปักยังค่อนข้างเคร่งครัด ฝีมือนี้นิยมเป็นระเบียบ ลวดลายที่ได้ก็มีมิติที่หลากหลาย

งานปักฝรั่งเศส : เป็นงานปักที่พิถีพิถันกับส่วนเว้าส่วนนูนและความมีมิติของลวดลาย จึงมีรายละเอียด งานภาพที่ประณีตงดงาม ข้อแตกต่างจากงานปักจีนที่เห็นได้ชัดเจนที่สุด คือ วัสดุหลักที่

ใช้ งานปักฝรั่งเศสนิยมใช้เลื่อม ไข่มุก ริบบิ้น และอัญมณีผสมผสานเข้ากับลวดลายงานปักเพื่อให้ได้ภาพลวดลายที่มีมิติและหลากหลาย ซึ่งงานปักฝรั่งเศสมักพบเห็นได้บ่อยครั้งบนชุดพิธีการแบบโอต์กูตูร์และชุดแต่งงาน

งานปักอินเดีย: เป็นงานปักที่มีชื่อเสียงไปทั่วทุกมุมโลก นิยมใช้เงินและทองเป็นองค์ประกอบในงานปักเพื่อเพิ่มความงดงาม เอกลักษณ์ที่เด่นชัดที่สุด คือ ความหรูหรา งานปักอารีย์ (Ari) มีต้นกำเนิดในศตวรรษที่ 12 และเป็นที่ยอมรับของราชวงศ์และผู้บริโภคชาวยุโรป สืบเนื่องจากประวัติความเป็นมาด้านการปกครองที่เต็มไปด้วยปัจจัยภายนอกจากต่างประเทศได้กระตุ้นให้อินเดียซึมซับรูปแบบวัฒนธรรมจากดินแดนต่าง ๆ มากมาย ดังนั้น งานปักในอินเดียจึงแยกย่อยได้หลายรูปแบบ แต่ละท้องถิ่นก็จะมีรูปแบบงานปักที่แตกต่างกัน ทว่าในหมู่่งานปักเหล่านี้ งานปัก Zardozi หรืองานปักด้ายเงินด้ายทองแบบดั้งเดิมเป็นงานหัตถศิลป์ที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นอย่างยิ่ง วัสดุหลักคือผ้าไหม แต่ก็สามารถใช้ผ้าฝ้ายได้เช่นกัน เป็นงานปักสำหรับเครื่องแต่งกายของราชสำนักหรือฉลองพระองค์ของเชื้อพระวงศ์โดยเฉพาะ

ภาพซ้าย

ภาพขวา

ภาพที่ 2-29 ซ้าย : งานปักฝรั่งเศส กลาง : งานปักอินเดีย ขวา : งานปักแบบจีน
(ที่มา: <https://baijiahao.baidu.com/s?id=1560179414780799>)

หากมองในแง่ของการเปรียบเทียบ งานปักจีนมีเอกลักษณ์ตรงพื้นผิวงานปักที่เงาวาว เรียบลื่น และ ความประณีตของเนื้องาน เหมาะสำหรับภาพวาดหรือลวดลายที่ต้องการความมีชีวิตชีวา ส่วนงานปักฝรั่งเศสให้ความสำคัญกับส่วนเว้าส่วนนูนและความมีมิติของลวดลายจึงเหมาะสำหรับงานที่ต้องการสื่อถึง จิตวิญญาณและอารมณ์ในเชิงนามธรรม งานปักจีนมี ‘รายละเอียดที่เล็กและประณีต’ ส่วนงานปักฝรั่งเศส ‘เน้นความประณีตแบบตระการตา’ จากมุมมองด้านงานหัตถศิลป์ งานปัก

อินเดียมีความคล้ายคลึงกับงานปักฝรั่งเศส แต่งานปักอินเดียมีรายละเอียดด้านงานหัตถศิลป์ที่ซับซ้อนมากกว่า กอปรกับความที่งานปักอินเดียนิยมตกแต่งด้วยสีสันทันอันวิจิตรตระการตา ซึ่งมักเป็นสีสันทันที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะภูมิภาคและสีสันทันที่มีนัยยะทางศาสนาซึ่งช่วยส่งเสริมให้วงการอุตสาหกรรมแฟชั่นมีแรงบันดาลใจในการออกแบบเพิ่มมากขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในด้านการศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการสืบค้นเอกสารงานวิจัยที่มีหัวข้อหรือเนื้อหาที่เหมือนหรือคล้ายคลึงกับหัวข้อวิจัยในครั้งนี้ โดยค้นหาจากคำสำคัญของงานวิจัย ได้แก่ ‘การออกแบบชุดฮั่นฝูในประเทศจีน’ ‘งานปักและชุดพิธีการ’ ‘การออกแบบชุดพิธีการด้วยองค์ประกอบจากเครื่องแต่งกายในสมัยราชวงศ์ถัง’ ฯลฯ ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปผลลัพธ์โดยสังเขปเอาไว้ ดังนี้

Shi Wenya จากมหาวิทยาลัย Soochow University ในประเทศจีนได้ศึกษาการประยุกต์ใช้งานปักในการออกแบบเสื้อผ้าแฟชั่นระดับไฮเอนด์ในประเทศจีน และเผยแพร่วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทไปเมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ ค.ศ.2012 ผลงานจากงานวิจัยนี้มีสไตล์การออกแบบที่ค่อนข้างเรียบ ไม่มีมิติมากนัก

Wang Le และ Zhao Fengyu จากมหาวิทยาลัย Donghua ในประเทศจีนได้ศึกษาวิวัฒนาการและประเภทของงานปักในสมัยราชวงศ์ถังโดยศึกษาค้นคว้าจากภาพจิตรกรรมฝาผนังไม่เกาภายในถ้ำตุนหวง พวกเขาค้นพบว่าลายปักในสมัยราชวงศ์ถังส่วนใหญ่เป็นลวดลายพระพุทธรูป มนุษย์ ดอกไม้และสัตว์ปัก อีกทั้งการตกแต่งเครื่องแต่งกายด้วยดินหรือด้ายสีทองเป็นที่นิยมอย่างยิ่งในสมัยราชวงศ์ถัง จึงสามารถกล่าวได้ว่างานปักด้ายทองเป็นที่นิยมและได้รับการพัฒนามาตั้งแต่ในสมัยราชวงศ์ถังแล้ว

อาจารย์ Zhang Xue จาก Hebei University of Science and Technology ประเทศจีน มีมุมมองในด้านการวิจัยในทิศทางเดียวกับงานวิจัยครั้งนี้ ในเดือนธันวาคม ค.ศ.2017 เขาได้เผยแพร่วิทยานิพนธ์ ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับการวิเคราะห์องค์ประกอบเครื่องแต่งกายสมัยราชวงศ์ถัง ทั้งในแง่ของรูปแบบ วัสดุผ้าที่ใช้ เทคโนโลยีการผลิต รูปทรง สีสันทัน ตลอดจนเทคนิคงานหัตถศิลป์ ทั้งนี้เพื่อศึกษาวิจัยวิธีการและทักษะสำหรับประยุกต์ใช้ในการออกแบบเสื้อผ้าสำหรับสตรี โดยอาจารย์นี้ได้วิเคราะห์กรณีศึกษาการออกแบบของแบรนด์เสื้อผ้าที่มีประเด็นเชื่อมโยงกับงานวิจัย เขาได้ตีพิมพ์เอกสารเชิงทฤษฎี ให้แนวคิดการออกแบบแต่แสดงผลงานจากแนวคิดการออกแบบดังกล่าวให้เห็นในเนื้อหาของงานวิจัย

ในบทความเรื่อง ‘On the Renaissance and Innovation of Hanfu’ ที่ตีพิมพ์ในวารสาร ‘Art Technology’ ในปีค.ศ.2018 เขียนโดย Chen Yabin นักศึกษาจากสาขาวิชา

Academy of Fine Arts มหาวิทยาลัย Fujian Normal University ประเทศจีน เนื้อหาในบทความกล่าวถึงภายใต้ภูมิหลังทางเศรษฐกิจในยุคโลกาภิวัตน์ การที่วัฒนธรรมอันฝุ่ค่อย ๆ แปรเปลี่ยนให้มีความเท่าทันยุคสมัยหรือการปรับเปลี่ยนองค์ประกอบบางประการให้เข้ากับกระแสสมัยนิยมเป็นสิ่งที่ไม่หลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะเครื่องแต่งกายดั้งเดิมที่ไม่ยอมปรับตัวเข้ากับยุคสมัยย่อมชบเซาและสูญหายไปตามกาลเวลา เขาเชื่อว่าการพัฒนาของวัฒนธรรมอันฝุ่ นอกเหนือจากการพยายามสืบทอดวัฒนธรรมดั้งเดิมแล้ว การนำองค์ประกอบของวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายดั้งเดิมมาประยุกต์ใช้ในเสื้อผ้าแฟชั่นสมัยใหม่ก็เป็นอีกหนทางหนึ่งที่สามารถอนุรักษ์และคืนชีวิตชีวาให้แก่วัฒนธรรมอันฝุ่ได้เช่นกัน ด้วยเหตุนี้ ความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ จึงเป็นปัจจัยที่ขาดไปไม่ได้โดยเด็ดขาด

ในแง่ของการวิจัยและประยุกต์ใช้วัฒนธรรมของราชวงศ์ หลังเข้าสู่ช่วงปีค.ศ.2021 เป็นต้นมา ทีวีดาวเทียมเหอหนานได้ผลิตชุดรายการสื่อเกี่ยวกับวัฒนธรรมจีนดั้งเดิมซึ่งรายการดังกล่าวได้รับกระแสความนิยมอย่างครึกโครมเป็นปรากฏการณ์ ซึ่งรายการนี้ออกอากาศในช่วงเทศกาลโคมไฟ เป็นรายการเต็มราตรีที่ใช้ชื่อว่า ‘Tang Palace Night Banquet’ ซึ่งรายการนี้มีแนวคิดที่จะฟื้นคืนชีวิตให้กับงานประติมากรรมที่ฝังรกรากในสุสานสมัยราชวงศ์ถัง กิจกรรมภายในรายการเชื่อมโยงกับโบราณวัตถุทางวัฒนธรรมซึ่งถูกเก็บรักษาเอาไว้ที่พิพิธภัณฑสถานเหอหนาน โดยทีมงานอาศัยเทคโนโลยีการฉายสื่อภาพดิจิทัลทำเอฟเฟคพิเศษเพื่อฟื้นคืนชีวิตให้แก่โบราณวัตถุ บทความที่เกี่ยวข้อง (หัวหน้าผู้กำกับออกมาตอบคำถามในประเด็นที่เกี่ยวข้อง) มียอดผู้อ่านมากถึง 1.04 พันล้านครั้ง อีกทั้งในช่วงเทศกาลเรือมังกรยังมีการเปิดรายการด้วยชุดการแสดง ‘ฉี (祈)’ ซึ่งเป็นการแสดงระบำได้นำน้ำเพื่อขอพร สื่อวีดิทัศน์ออนไลน์ของตอนดังกล่าวมียอดเข้าชมไปแล้วถึง 700 ล้านครั้ง นอกจากนี้ยังมีขบวนพาเหรดช่วงเทศกาลไหว้พระจันทร์ที่น่าตื่นตาตื่นใจอย่างยิ่ง ซึ่งกลายเป็นประเด็นร้อนในโลกออนไลน์อย่างรวดเร็ว โดยมียอดการอ่านและกล่าวถึงบนอินเทอร์เน็ตถึง 220 ล้านครั้ง การสำรวจและศึกษาข้อมูลโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของการให้ความเคารพในวัฒนธรรม กอปรกับการนำเทคโนโลยี 5G และ VR มาผสมผสานเพื่อให้ได้ภาพภายในรายการที่ดูสมจริงและยิ่งใหญ่ตระการตา ทำให้รายการนี้ถือเป็นสื่อที่ช่วยปลูกฝังแก่นสำคัญทางวัฒนธรรมอันลึกซึ้งให้แก่สาธารณชนในปัจจุบันได้อย่างยอดเยี่ยม ทั้งยังเป็นสื่อที่สร้างนวัตกรรมในการแสดงออกทางวัฒนธรรมและยกระดับเทคโนโลยีการผลิตอย่างต่อเนื่อง ยังประโยชน์ให้ศิลปะการแสดงและพิพิธภัณฑสถานมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันในหลากหลายมิติ ถือเป็น การพบกันระหว่างศิลปวัฒนธรรมดั้งเดิมและอารยธรรมสมัยใหม่ซึ่งได้รับความนิยมนอย่างล้นหลามเป็นประวัติกาล

ภาพที่ 2-30 ภาพถ่ายหน้าจอข้อมูลแสดงสถิติการเข้าชมข้อมูลในแฮชแท็ก The Mid-Autumn Festival Wonder Tour program

(ที่มา: https://www.sohu.com/a/491199770_427962?scm=1004.7716.0.0.676)

ภาพที่ 2-31 โปสเตอร์การแสดงเต้นรำชุด 'Tang Palace Night Banquet' สีของเครื่องแต่งกายมีพื้นฐานมาจากชุดชานไฉในสมัยราชวงศ์ถัง

(ที่มา: <https://culture.ifeng.com/c/84MORkm1o7O>)

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังดำเนินการสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับ 'การประยุกต์ใช้องค์ประกอบในเครื่องแต่งกายสตรีสมัยราชวงศ์ถังเพื่อออกแบบชุดพิธีการสมัยใหม่' บนแพลตฟอร์มเครือข่ายออนไลน์ Google เพื่อศึกษาและทำความเข้าใจในงานวิจัยของประเทศอื่น ๆ ที่มีการศึกษาวิจัยอยู่ก่อนหน้าซึ่งอยู่ในขอบเขตของหัวข้อการค้นหาดังกล่าว จากการค้นหาค้นหาครั้งนี้ผู้วิจัยพบว่าในปัจจุบันยังไม่มีการวิจัยที่มีเนื้อหาเฉพาะเจาะจงหรือหัวข้อวิจัยที่เหมือนกับหัวข้อวิจัยของผู้วิจัยทุกประการ ผลการค้นหาค้นหาส่วนใหญ่มักเป็นเนื้อหาที่สืบเนื่องมาจาก 'จิตรกรรมฝาผนังในถ้ำโมเกา เมืองตุนหวง' 'ชุดฮั่นฝู' และสุนทรียศาสตร์ในสมัยราชวงศ์ถัง ซึ่งในหมู่ข้อมูลเหล่านี้ บทความออนไลน์ของมหาวิทยาลัย Stong

Brook University⁷ ในหัวข้อ ‘The Influence of Chang-An Culture to Korea and Japan’ ได้กล่าวถึงอิทธิพลของวัฒนธรรมเมืองฉางอัน เมืองหลวงในสมัยราชวงศ์ถัง หนึ่งในมหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนในสมัยโบราณ ซึ่งวัฒนธรรมนี้ส่งผลอย่างมากต่อวิถีชีวิตของผู้คนในประเทศสาธารณรัฐเกาหลีและญี่ปุ่น โดยเนื้อหาในบทความมุ่งประเด็นไปที่การศึกษาอิทธิพลทางสถาปัตยกรรม ภาษาและเครื่องแต่งกายสมัยราชวงศ์ถังเป็นสำคัญ ซึ่งข้อมูลในบทความระบุว่าวัสดุหลักที่ใช้ผลิตเสื้อผ้าในสมัยราชวงศ์ถัง คือ ผ้าไหม ซึ่งนิยมใช้ในหมู่ชนชั้นขุนนาง สียอดนิยม ได้แก่ สีแดง สีม่วง มีเหลืองและสีเขียว การจัดแต่งทรงผม รวมถึงการประพินโฉมมักนิยมตกแต่งให้มีความอลังการแบบเกินจริง อีกทั้งชาวจีนในสมัยราชวงศ์ถังได้รับอิทธิพลทางความคิดมาจากลัทธิขงจื้อ ดังนั้น หลักการของลัทธิขงจื้อจึงถือเป็นรากฐานสำคัญของแนวคิดและวิถีชีวิตของผู้คนในสมัยนั้น ทั้งยังครอบคลุมถึงอาหารการกิน เสื้อผ้า ตลอดจนการแต่งกาย โดยแนวคิดของลัทธิขงจื้อช่วยขัดเกลาและแนะแนวทางให้ผู้คนเข้าใจว่าตนควรต้องแสดงความเป็นตัวเองออกมาอย่างไร

สรุป

เนื้อหาในบทนี้เริ่มต้นจากการกล่าวถึงแนวคิดและภาพรวมอย่างกว้างแล้วค่อย ๆ เข้าสู่ประเด็นที่มีรายละเอียดจำเพาะเจาะจง โดนเริ่มจากภูมิหลังทางประวัติศาสตร์และการเปลี่ยนแปลงของปัจจัย สภาพแวดล้อม การแลกเปลี่ยนและการบูรณาการวัฒนธรรมเชิงลึกระหว่างแผ่นดินจีนในสมัยราชวงศ์ถังและกลุ่มชาติพันธุ์ต่างถิ่น ซึ่งมีอิทธิพลอย่างมากต่อแนวคิด วัฒนธรรม นิสัยการกิน ตลอดจนวิถีชีวิตของชาวจีนในสมัยนั้น

ในแง่ของวัฒนธรรมการแต่งกาย หลังจากผ่านการเปลี่ยนแปลงหลายต่อหลายครั้ง ทัศนคติด้านสุนทรียศาสตร์ จิตวิญญาณ และความนิยมทางวัตถุของสตรีในสมัยราชวงศ์ถังก็แปรเปลี่ยนจากความพึงในสิ่งที่เรียบง่ายไปสู่การแสวงหาสิ่งหรูหราฟุ่มเฟือยจนทำให้ราชวงศ์ถังตอนปลายเข้าสู่ช่วงเสื่อมถอยอย่างรวดเร็ว กล่าวได้ว่าภูมิหลังยุคสมัยและสภาพแวดล้อมทางวัตถุจึงเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทิศทางและแนวโน้มทางวัฒนธรรม นอกจากนี้ คุณค่าทางศิลปะและวรรณกรรมอันล้ำค่าที่ปรากฏขึ้นในสมัยราชวงศ์ถังไม่ควรถูกลืมหรือปล่อยให้สูญสลายไปตามกาลเวลา

ด้วยกระแสแนวคิด ‘การฟื้นฟูศิลปวิทยาในวัฒนธรรมดั้งเดิม’ ทำให้ขบวนการ ‘ฟื้นฟูฮั่นผู้’ ถือกำเนิดขึ้นในยุคปัจจุบันและตามมาด้วยกิจกรรมสร้างสรรค์มากมาย ซึ่งมีจุดประสงค์เพื่ออนุรักษ์และเผยแพร่องค์ความรู้ทางวัฒนธรรม เพราะปรากฏการณ์ขาดช่วงทางวัฒนธรรมถือเป็นการสูญเสียมรดกทางวัฒนธรรมครั้งสำคัญ โชคดีที่เครื่องแต่งกายฮั่นผู้ ซึ่งถือเป็นสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชนชาติฮั่นค่อย ๆ แปรเปลี่ยนจากความนิยมเฉพาะกลุ่มไปสู่วัฒนธรรมที่เป็นที่นิยมอย่างแพร่หลาย แต่

⁷ Stong Brook University มหาวิทยาลัยในรัฐนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา

กระบวนการเพื่อการพัฒนา พื้นฟูและสืบสานวัฒนธรรมนี้ไม่ควรจำกัดอยู่เพียงแค่วิถีทางแบบอนุรักษ์นิยมเท่านั้น แต่วัฒนธรรมอันผู้ต้องปรับตัวเพื่อก้าวให้เท่าทันยุคสมัย เพื่อการนั้นจึงจำเป็นต้องแสวงหาและคิดค้นแนวคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ ในการออกแบบผลงานที่มีความเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมอันผู้โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของการเสริมสร้างความเชื่อมั่นในวัฒนธรรมประจำชาติของตนเองและให้ความเคารพต่อบรรพบุรุษ

ในด้านการหัตถศิลป์เย็บปักถักร้อย เทคนิคการปักผ้าของจีนเริ่มมีการพัฒนาอย่างค่อยเป็นค่อยไปตั้งแต่เข้าสู่ช่วงยุคใกล้ปัจจุบัน เมื่อมองในแง่มุมมองที่ว่าประเทศชาติเริ่มออกมาตราการสนับสนุนผู้สืบทอดเทคนิคหัตถศิลป์ดั้งเดิมที่ไม่ใช่ผู้สืบทอดทางสายเลือด ทำให้ค้นพบว่าปรากฏการณ์ที่ทักษะหัตถศิลป์ดั้งเดิมกำลังเผชิญกับภาวะวิกฤตด้านการสืบสานอย่างหนักและมีโอกาสสูญสลายหายไปตามกาลเวลา เช่น เทคนิคการปักผ้าในสมัยราชวงศ์ถัง ได้แก่ เทคนิคการปักผ้าแบบชู่จินชื่อชิว เจียวเสี่ย และเจียวเสี่ยที่สูญหายไปแล้วหลายส่วน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญในการศึกษางานปักฝรั่งเศสและงานปักอินเดียในแง่ของการสืบทอดและการพัฒนาเทคนิคหัตถศิลป์เกี่ยวกับการเย็บปัก

การศึกษาเปรียบเทียบแนวคิดการออกแบบและวิธีการสร้างสรรค์ที่ประยุกต์ใช้ องค์ประกอบต่าง ๆ จากวัฒนธรรมดั้งเดิมของแบรนด์เสื้อผ้าจีนและตะวันตก โดยเรียนรู้จิตวิญญาณแห่งการสร้างสรรค์งานศิลปะจากงานปักฝรั่งเศส ความวิจิตรงดงามจากงานปักของอินเดีย ใช้องค์ความรู้ที่ได้รับเปิดโลกทัศน์ทางความคิดให้กว้างไกล โดยนำเทคนิคงานปัก วัสดุ ตลอดจนองค์ประกอบอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ผสมผสานเข้ากับองค์ประกอบจากวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายสตรีสมัยราชวงศ์ถัง ดำเนินการศึกษา ทดลองเพื่อออกแบบชุดผลงานชุดพิธีการที่โดดเด่นด้วยอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมดั้งเดิมและมีสไตล์หลากหลายสอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้คนในยุคสมัยใหม่

บทที่ 3

การดำเนินงานวิจัย

วิธีการวิจัย

วัตถุประสงค์ของหัวข้อวิจัยนี้คือการศึกษาวิจัยและวิเคราะห์วัฒนธรรมสมัยราชวงศ์ถัง นำองค์ประกอบจากเครื่องแต่งกายที่สตรีชาวจีนในสมัยนั้นสวมใส่มาประยุกต์ใช้ในการออกแบบผลงานชุดเสื้อผ้าสำหรับสวมใส่ในงานพิธีการต่าง ๆ ในสมัยปัจจุบัน ดังนั้นจึงมีการดำเนินงานวิจัยเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลอ้างอิงและข้อมูลเชิงสถิติตามความเป็นจริง และนำมาใช้ในการศึกษาค้นคว้าการผสมผสานองค์ประกอบวัฒนธรรมและการออกแบบเข้าด้วยกัน โดยเนื้อหาเกี่ยวกับวิธีการและขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยแบ่งออก 3 ส่วน ดังนี้

1.) ผู้วิจัยดำเนินการสืบค้น รวบรวมและศึกษาเอกสารอ้างอิงต่าง ๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องแต่งกายอันผู้ในสมัยราชวงศ์ถังจากนั้นจึงวิเคราะห์ เรียบเรียงและจำแนกประเภทตามรูปแบบและสีสันทัน เพื่อใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงสำหรับการออกแบบโครงสร้าง สีสันทันและงานหัตถศิลป์ที่จะนำมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานในลำดับต่อไป

2.) สืบค้นและรวบรวมข้อมูลโดยการสอบถามและสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในอุตสาหกรรมเครื่องแต่งกายและสิ่งทอด้วยวิธีการสัมภาษณ์ผ่านช่องทางออนไลน์แบบตัวต่อตัว รวบรวมข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการศึกษาวิจัยเพื่อออกแบบผลงานชุดเสื้อผ้าโดยดึงองค์ประกอบการออกแบบมาจากเครื่องแต่งกายอันผู้ในสมัยราชวงศ์ถัง ศึกษาทำความเข้าใจหลักการคัดสรร ข้อควรระวังหรือจุดที่ควรให้ความสำคัญ ตลอดจนวิธีการนำองค์ประกอบดั้งเดิมผสมผสานเข้ากับการออกแบบ

3.) สืบค้นข้อมูลจากประชากรตัวอย่างกลุ่มบุคคลทั่วไปจำนวน 200 คนด้วยแบบสอบถามเพื่อรวบรวมและจัดทำข้อมูลเชิงสถิติเกี่ยวกับระดับความเข้าใจของบุคคลทั่วไปที่มีต่อวัฒนธรรมสมัยราชวงศ์ถัง ระดับการรับรู้ถึงเครื่องแต่งกายในสมัยราชวงศ์ถัง รวมถึงความคาดหวังในการนำองค์ประกอบต่าง ๆ จากปัจจัยเหล่านี้มาประยุกต์ใช้ เมื่อรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้วจึงนำข้อมูลทั้งหมดเข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์และประมวลผลข้อคิดเห็นที่บุคคลทั่วไปมีต่อการออกแบบเครื่องแต่งกายอันผู้และชุดพิธีการที่มีการประยุกต์ใช้องค์ประกอบอันผู้ออกมาในรูปแบบข้อมูลเชิงสถิติ ตลอดจนเรียบเรียงข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องให้เป็นระบบระเบียบเพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงสำหรับแนวทางการออกแบบผลงานของงานวิจัยนี้

ซึ่งภายหลังจากการศึกษาวิจัยด้วยวิธีการและขั้นตอนทั้ง 3 ส่วนผู้วิจัยจึงได้จัดทำสรุปข้อมูลไว้ ดังนี้

การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในอุตสาหกรรม

เพื่อแสดงให้เห็นถึงการศึกษาค้นคว้าที่ลงลึกถึงองค์ความรู้เฉพาะทางและครอบคลุมรอบด้านในการออกแบบของงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยจึงดำเนินการติดต่อผู้เชี่ยวชาญในแวดวงอุตสาหกรรมเครื่องแต่งกายและสิ่งทอของประเทศจีนผ่านช่องทางติดต่อที่เปิดเผยต่อสาธารณะอย่างเป็นทางการ รวมถึงการแนะนำผ่านทางอาจารย์และเพื่อน ฯลฯ เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และรายละเอียดในการสัมภาษณ์ และขอความร่วมมือจากเหล่าผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยใช้แอปพลิเคชันวีแชต (Wechat) เป็นช่องทางดำเนินการสัมภาษณ์ออนไลน์แบบตัวต่อตัวกับเหล่าผู้เชี่ยวชาญที่ยินยอมเข้าร่วมการวิจัยนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มนี้มีช่วงอายุอยู่ที่ 30-55 ปี เป็นผู้เชี่ยวชาญและนักออกแบบจากมณฑลต่าง ๆ ในประเทศจีน ซึ่งแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้กำหนดหัวข้อสัมภาษณ์หลักเอาไว้ 4-5 ข้อ ซึ่งการสัมภาษณ์นี้ช่วยให้ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยอย่างมากจากเหล่าผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้วางแผนและกำหนดผู้เชี่ยวชาญที่ต้องการให้เข้าร่วมการสัมภาษณ์ในครั้งนี้ไว้จำนวน 4 ท่าน ได้แก่ ผู้อำนวยการฝ่ายออกแบบในองค์กรธุรกิจเกี่ยวกับเครื่องแต่งกาย อาจารย์ในแวดวงการศึกษาเกี่ยวกับเครื่องแต่งกาย ช่างฝีมืองานหัตถศิลป์เย็บปักและอาจารย์นักออกแบบเครื่องแต่งกายอื่น ๆ โดยผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละท่านมีข้อมูลพื้นฐาน ดังนี้

ตารางที่ 3-1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้สัมภาษณ์

ลำดับ	ชื่อ/นามสกุล	ช่องทางที่ใช้ติดต่อ	ตำแหน่งหน้าที่การงาน	วิธีสัมภาษณ์
1	จางเฟิงหวา	แนะนำผ่านทางเพื่อน (ซึ่งเป็นอาจารย์ของผู้วิจัย)	ผู้ก่อตั้งและดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการฝ่ายการออกแบบของสตูดิโอออกแบบของตนเอง	สัมภาษณ์ตัวต่อตัวแบบออนไลน์
2	อาจารย์หลิว	ช่องทางติดต่อที่ระบุไว้ในเว็บไซต์ทางการ	อาจารย์หัวหน้าหลักสูตร	สัมภาษณ์ผ่านแอปพลิเคชันวีแชต
3	หวังชิวเฟิน	ช่องทางติดต่อที่ระบุ	ผู้สืบทอดสืบทอดวัฒนธรรม	สัมภาษณ์ผ่าน

ลำดับ	ชื่อ/ นามสกุล	ช่องทางที่ใช้ติดต่อ	ตำแหน่งหน้าที่การงาน	วิธีสัมภาษณ์
		ไว้ในเว็บไซต์ทางการ	ที่จับต้องไม่ได้ของประเทศจีน	แอปพลิเคชันวีแชต
4	หุโคหมิ่น	แนะนำผ่านทางเพื่อน	ผู้ก่อตั้งแบรนด์เสื้อผ้า	สัมภาษณ์ผ่านแอปพลิเคชันวีแชต

ที่มา: (YIQI LIN, 2023)

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเครื่องแต่งกาย

จางเฟิงหว่าเป็นผู้ก่อตั้งและผู้อำนวยการฝ่ายออกแบบของแบรนด์อวี้ตี้ (玉迪) ที่ออกแบบผลงานเครื่องแต่งกายประเภทศิลปะประจำชนชาติซึ่งตั้งอยู่ที่เมืองหนานหนิง มณฑลกว่างซี ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ผู้วิจัยได้รับสิทธิ์ในการเข้าสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญท่านนี้ผ่านการแนะนำจากอาจารย์ของผู้วิจัย

รูปแบบการสัมภาษณ์: สัมภาษณ์ตัวต่อตัวที่สตูดิโอของผู้ให้สัมภาษณ์

วัตถุประสงค์: เพื่อทำความเข้าใจองค์ความรู้เฉพาะทาง รับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในมุมมองของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับ “วิธีการนำองค์ประกอบดั้งเดิมมาประยุกต์ใช้ในงานแฟชั่นสมัยใหม่อย่างเหมาะสม” โดยผ่านการสัมภาษณ์ในรูปแบบถาม-ตอบ (Q&A)

วิธีการสัมภาษณ์: หลังจากที่ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์และรายละเอียดการสัมภาษณ์แก่ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นที่เรียบร้อยแล้วจึงสอบถามความสะดวก นัดแนะเวลาและสถานที่ในการสัมภาษณ์ เนื่องจากผู้ให้สัมภาษณ์เลือกการสัมภาษณ์แบบออนไลน์ตัวต่อตัว

ภูมิหลังของผู้ให้สัมภาษณ์: อาจารย์จางเฟิงหว่าเป็นนักวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับศิลปะเครื่องแต่งกายในวัฒนธรรมดั้งเดิมของกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศจีน เป็นผู้ริเริ่มก่อตั้งแบรนด์จนก่อตั้งเครื่องแต่งกายแบบ “อวี้ตี้ (Yudi Design)” ซึ่งเป็นการออกแบบด้วยองค์ประกอบศิลปหัตถกรรมดั้งเดิมของกลุ่มชาติพันธุ์ในแผ่นดินจีน โดยมุ่งเน้นไปที่องค์ประกอบศิลปหัตถกรรมจากชนเผ่าเหมียวและชนเผ่าจ้วงเป็นหลัก (มีการนำองค์ประกอบจากกลุ่มชาติพันธุ์อื่น ๆ อาทิ องค์ประกอบของชาวฮั่นในสมัยราชวงศ์ถัง ชาวแมนจูในสมัยราชวงศ์ชิง ฯลฯ มาประยุกต์ใช้ในการออกแบบเช่นกันแต่มีสัดส่วนน้อยกว่า 2 ชนเผ่าในข้างต้น) ผลงานของแบรนด์อวี้ตี้ส่วนใหญ่จัดแสดงอยู่ใน “หอศิลป์เครื่องแต่งกายประจำชนชาติสไตล์อวี้ตี้” ซึ่งภายในหอศิลป์ประกอบด้วยพื้นที่ 2 ส่วน ได้แก่ สตูดิโอออกแบบและห้องนิทรรศการจัดแสดงผลงานศิลปะและเครื่องแต่งกาย

เนื้อหาการสัมภาษณ์ ดังตาราง3-2

ตารางที่ 3-2 เนื้อหาการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางวิชาการ

ลำดับ	คำถาม	วัตถุประสงค์
1	เชิญคุณแนะนำตัวสักเล็กน้อย เช่น ชื่อ อาชีพ ประสบการณ์ทำงาน รางวัลที่เคยได้รับ?	เพื่อศึกษาทำความเข้าใจ ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้สัมภาษณ์
คำตอบ	ฉันเป็นผู้ก่อตั้งแบรนด์และผู้อำนวยการฝ่ายออกแบบของแบรนด์ออกแบบเสื้อผ้าด้วย ศิลปะหัตถกรรมดั้งเดิมของกลุ่มชาติพันธุ์ในแผ่นดินจีน อวีตี้ ซึ่งตั้งอยู่ในมณฑลกว่างซี มีประสบการณ์ทำงานในด้านการออกแบบเครื่องแต่งกายมานานหลายปี ปัจจุบันฉันยังเปิดหอนิทรรศการจัดแสดงผลงานเครื่องแต่งกายประจำชนชาติ สตุติโอออกแบบ ตลอดจนสตุติโอวัฒนธรรมชาแบบจีนดั้งเดิมอีก 1 แห่ง	
2	จากข้อมูลที่คุณวิจัยได้ศึกษามา คุณมีส่วนร่วมในการ วิจัยวัฒนธรรมองค์ประกอบชาติพันธุ์ คุณคิดว่า หลักการประยุกต์ใช้องค์ประกอบเหล่านี้ในการ ออกแบบคืออะไรบ้าง?	เพื่อศึกษาทำความเข้าใจ แนวคิดการประยุกต์ใช้ องค์ประกอบต่าง ๆ ในการ ออกแบบของผู้ให้สัมภาษณ์
คำตอบ	หลักการออกแบบของแบรนด์เราคือการบูรณาการร่วมกับองค์ประกอบสมัยใหม่โดย ตั้งอยู่บนพื้นฐานของวัฒนธรรมจีนดั้งเดิม และดำเนินการออกแบบโดยผสมผสานองค์ ประต่าง ๆ เข้าด้วยกันอย่างเหมาะสม ในด้านการนำวัฒนธรรมประจำชนชาติมา ผสมผสานในการออกแบบ แบรนด์ของเรามุ่งให้ความสำคัญกับการสืบค้นและ รวบรวมข้อมูลระดับปฐมภูมิ โดยเริ่มต้นจากการสำรวจศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความ เป็นมาทางประวัติศาสตร์ของเครื่องแต่งกายอย่างครอบคลุมรอบด้าน	
3	คุณคิดว่าการศึกษาวัฒนธรรมดั้งเดิม เช่น (วัฒนธรรม เผ่าจ้วง/เผ่าเหมียว) นั้นมีสิ่งที่คุณคำนึงถึงในการ นำมาใช้และข้อห้ามที่พึงระวังอย่างไร?	เพื่อทำความเข้าใจสิ่งที่ควร คำนึงถึงและข้อพึงระวังใน การศึกษาวิจัยวัฒนธรรม ดั้งเดิมประจำชนชาติ
คำตอบ	การศึกษาวิจัยทางด้านนี้ตัวผู้วิจัยไม่ควรหยุดอยู่เพียงการศึกษาวิจัยระดับผิวเผินใน ด้านใดด้านหนึ่ง แต่ควรต้องดำเนินการศึกษาค้นคว้าในเชิงลึกถึงเนื้อหาของ วัฒนธรรม รวมถึงนัยแฝงและปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่อยู่เบื้องหลังวัฒนธรรมดังกล่าว อาทิ วัฒนธรรมผ้าไหมศีรษะของชาวจ้วงนั้นมีความเป็นมาและเหตุปัจจัยอย่างไร?	

ลำดับ	คำถาม	วัตถุประสงค์
	หรือเหตุใดชาวเหมียวจึงชื่นชอบเครื่องประดับเงินอันวิจิตรอลังการ?	
4	ปัจจัยใดที่คุณคำนึงถึงหรือมีอิทธิพลเป็นอันดับต้น ๆ ในกระบวนการออกแบบหรือสร้างสรรค์ผลงาน?	เพื่อเปิดโลกทัศน์ เพื่อให้เข้าใจถึงแนวคิดของผู้ให้สัมภาษณ์ได้มากยิ่งขึ้น
คำตอบ	การรวบรวมข้อมูล จำแนกและเรียบเรียงข้อมูลอย่างเป็นระบบ ดำเนินการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ที่จำเป็นต่อการศึกษาวิจัย จากนั้นจึงคัดสรรและตั้งองค์ประกอบที่มีความเป็นไปได้ออกมา โดยในขณะเดียวกันยังต้องให้ความสำคัญกับการปลูกฝังจรรยาบรรณทางวิชาการก่อนที่จะเริ่มดำเนินการวิจัยด้านการออกแบบในลำดับต่อไป	
5	จากจุดยืนด้านการวิจัยเชิงวิชาการ คุณมีข้อเสนอแนะอย่างไร?	เพื่อรับฟังข้อเสนอแนะและคำแนะนำจากผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีความเชี่ยวชาญ
5	ในส่วนของการวิจัยเชิงวิชาการ ฉันคิดว่าตัวผู้วิจัยควรหลีกเลี่ยงแนวคิดที่มีขอบเขตแคบหรือจำกัดซึ่งนำไปสู่ทางตันในการวิจัย กำหนดจุดยืนในการวิจัยของตนเองให้ชัดเจน และพยายามรักษาการพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ในวัฒนธรรมประจำชนชาติอย่างเป็นกลางตามภววิสัย	

ที่มา: (YIQI LIN, 2023)

ความหมายและความสำคัญของการสัมภาษณ์: เนื่องจากเป้าหมายหลักในงานวิจัยนี้คือเครื่องแต่งกายของสตรีในสมัยราชวงศ์ถัง ซึ่งกลุ่มชาติพันธุ์หลักในแผ่นดินจีนสมัยราชวงศ์ถังคือชนชาติฮั่น ดังนั้น ฮั่นผู้จึงถือเป็นเครื่องแต่งกายหลักของชาวจีนในสมัยราชวงศ์ถังและถือเป็นส่วนหนึ่งในวัฒนธรรมดั้งเดิมประจำชนชาติจีน ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 1 เป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาศาสตร์ความรู้ดังกล่าว ซึ่งมีทั้งความแตกฉานในองค์ความรู้เกี่ยวกับวิธีการวิจัยในด้านนี้ รวมถึงผลงานที่โดดเด่น ภายหลังจากที่ผู้วิจัยได้รับข้อมูลต่าง ๆ จากการสัมภาษณ์ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านนี้จึงดำเนินการจำแนกและเรียบเรียงข้อมูลให้เป็นระบบระเบียบ ซึ่งในกระบวนการวิจัยและการออกแบบผลงาน ผู้วิจัยพึงระลึกถึงวิธีการวิจัยและข้อเสนอแนะที่ได้รับจากผู้ให้สัมภาษณ์ท่านนี้และนำมาใช้อ้างอิงในการดำเนินงานวิจัยอยู่เสมอ และนั่นทำให้ผู้วิจัยสามารถหลีกเลี่ยงการเกิดข้อผิดพลาดพื้นฐานในงานวิจัยนี้ไปได้หลายประการ

壮锦中草药手工缝制香包

Handmade sachet of Zhuang brocade with Chinese herbal medicine

ภาพที่ 3-1 ภาพผลงานที่ออกแบบโดยแบรนด์อวีตี้

(ที่มา: <https://mp.weixin.qq.com/s/t9HT3umTEsFE1xwh4pRslw>)

2. อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านสาขาวิชาศิลปะเครื่องแต่งกาย

อาจารย์หลิวเป็นอาจารย์หัวหน้าหลักสูตรของสถาบันศึกษาการออกแบบเครื่องแต่งกายเซียงเสี้ยนฝูจวงที่ตั้งอยู่ในเมืองเซินเจิ้น มณฑลกว่างตง โดยผู้วิจัยสืบค้นและติดต่อผู้ให้สัมภาษณ์ท่านนี้ผ่านช่องทางติดต่อที่แจ้งไว้ในเว็บไซต์ทางการ จากนั้นจึงติดต่อประสานงาน ชี้แจงและขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์

รูปแบบการสัมภาษณ์: สัมภาษณ์ผ่านแอปพลิเคชันสื่อสาร Wechat

วัตถุประสงค์: เพื่อศึกษาทำความเข้าใจวิถีคิด วิธีการเรียนรู้และรับฟังคำชี้แนะจากประสบการณ์ของผู้เชี่ยวชาญในอุตสาหกรรมออกแบบและสร้างสรรค์เครื่องแต่งกายในเมืองระดับ 1 (หมายถึงเมืองที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจแบ่งออกเป็น 3 ระดับ โดยระดับ 1 คือระดับสูงสุด) ให้การดำเนินงานวิจัยมีขอบเขตมุมมองที่กว้างมากขึ้น หลีกเลี่ยงการเผชิญกับทางตัน โดยผ่านการสัมภาษณ์ในรูปแบบถาม-ตอบ (Q&A)

วิธีการสัมภาษณ์: หลังจากที่ผู้วิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย แจ้งความจำเป็นในการสัมภาษณ์และได้รับการตอบรับจึงนัดแนะเวลาสัมภาษณ์ผ่านแอปพลิเคชันออนไลน์แบบตัวต่อตัวตามที่ได้ตกลงกันไว้

ภูมิหลังของผู้ให้สัมภาษณ์: อาจารย์หลิวเป็นอาจารย์หัวหน้าหลักสูตรและอาจารย์ชำนาญการพิเศษซึ่งทำงานในสาขาการศึกษาด้านการออกแบบเครื่องแต่งกายในเมืองระดับ 1 อาจารย์ท่านนี้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัย Beijing Institute of Fashion Technology (สถาบันอุดมศึกษาที่มีหลักสูตรเฉพาะทางด้านเครื่องแต่งกายซึ่งก่อตั้งและอยู่ภายใต้การดูแลของรัฐบาลจีน นอกเหนือจากหลักสูตรระดับปริญญาตรี ยังมีหลักสูตรเฉพาะทางทั้งในระดับปริญญาโทและปริญญาเอก) อาจารย์

หลิวมีประสบการณ์ทำงาน 5 ปีในฐานะนักออกแบบมืออาชีพ และประสบการณ์ 8 ปีในวงการศึกษ การออกแบบเครื่องแต่งกาย ปัจจุบันอาจารย์ท่านนี้ทำงานอยู่ที่สถาบันศึกษการออกแบบเครื่องแต่ง กายเซี่ยงเสี้ยนฝูจวง เมืองเซินเจิ้น เนื้อหาการสอนประกอบด้วยหลักสูตรการออกแบบเครื่องแต่งกาย หลักสูตรวิจัยพัฒนาการออกแบบที่ครอบคลุมหลายด้าน ตลอดจนการให้คำปรึกษาและชี้แนะใน หลักสูตรการจัดทำพอร์ตโฟลิโอสำหรับการศึกษาต่อในต่างประเทศ ทั้งยังเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ มากมายในด้านการให้คำชี้แนะเกี่ยวกับหัวข้อโครงการวิจัยต่าง ๆ อาทิ การวิจัยเกี่ยวกับการ ประยุกต์ใช้องค์ประกอบภายในประเทศจีนและต่างประเทศ วัฒนธรรมสมัยนิยมกับวัฒนธรรมประจำ ชาติพันธุ์ของชนกลุ่มน้อย รวมถึงองค์ประกอบทางวัฒนธรรมสมัยใหม่กับสมัยโบราณ ฯลฯ นอกจากนี้ อาจารย์หลิวยังมีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญระดับมืออาชีพทั้งในด้านองค์ความรู้ทางทฤษฎี พื้นฐานเกี่ยวกับประวัติศาสตร์เครื่องแต่งกายของจีนและต่างประเทศ การตัดเย็บเสื้อผ้าแบบ 3 มิติ และการผลิตผลงานชุดเสื้อผ้าด้วยนวัตกรรมสร้างสรรค์ ฯลฯ

เนื้อหาการสัมภาษณ์ ดังตาราง 3-3

ตารางที่ 3-3 เนื้อหาการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางวิชาการ

ลำดับ	คำถาม	วัตถุประสงค์
1	เชิญคุณแนะนำตัวสักเล็กน้อย เช่น ชื่อ อาชีพ ประสบการณ์ทำงาน รางวัลที่เคยได้รับ?	เพื่อศึกษาทำความเข้าใจ ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ สัมภาษณ์
คำตอบ	ฉันคืออาจารย์หลิวจากสถาบันศึกษการออกแบบเครื่องแต่งกายเซี่ยงเสี้ยนฝูจวง ฉัน สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัย Beijing Institute of Fashion Technology ทำงานเป็นนักออกแบบมา 5 ปีและทำงานด้านการศึกษาในสาขาการออกแบบเครื่อง แต่งกายมา 8 ปีแล้ว	
2	คุณคิดว่าหลักการอ้างอิงและประยุกต์ใช้องค์ประกอบ ดั้งเดิมในการออกแบบเครื่องแต่งกายคืออะไร?	เพื่อศึกษาทำความเข้าใจวิธี คิดในการประยุกต์ใช้ องค์ประกอบต่าง ๆ ในการ ออกแบบของผู้ให้สัมภาษณ์
คำตอบ	ก่อนอื่นผู้ออกแบบต้องมีความเคารพในความดั้งเดิม ศึกษาค้นคว้าวัฒนธรรมดั้งเดิม ในเชิงลึก โดยเฉพาะการศึกษาทำความเข้าใจภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ของ วัฒนธรรมนั้น ๆ ควบคู่ไปกับเนื้อหาสาระในด้านอื่น ๆ และต้องกล้าที่จะสร้างสรรค์ นวัตกรรมใหม่ ๆ ใช้ภาษาศิลปะร่วมสมัยในการส่งเสริมวัฒนธรรมดั้งเดิม	

ลำดับ	คำถาม	วัตถุประสงค์
3	คุณเข้าใจถึงเอกลักษณ์ของเครื่องแต่งกายสตรีสมัยราชวงศ์ถังอย่างไร? แล้วในการออกแบบผลงาน คุณจะเลือกใช้อองค์ประกอบในสมัยราชวงศ์ถังมาเป็นแรงบันดาลใจหรือไม่?	เพื่อทำความเข้าใจถึงองค์ความรู้เกี่ยวกับสมัยราชวงศ์ถังและวิถีคิดในการนำองค์ประกอบสมัยราชวงศ์ถังมาประยุกต์ใช้ของผู้ให้สัมภาษณ์
คำตอบ	ราชวงศ์ถังถือเป็นราชวงศ์ที่รุ่งเรืองที่สุดในประวัติศาสตร์สมัยราชวงศ์จินโบราณ ในสมัยนั้นแผ่นดินจีนเป็นผู้นำโลกทั้งในด้านเศรษฐกิจและวัฒนธรรม เครื่องแต่งกายและศิลปะการประติมากรรมในสมัยราชวงศ์ถังล้วนสะท้อนให้เห็นถึงความเจริญรุ่งเรืองของประเทศมหาอำนาจเทียบได้กับยุคบาโรกของประเทศฝั่งตะวันตก หากต้องการเลือกองค์ประกอบแบบจีนในยุคสมัยราชวงศ์ใดราชวงศ์หนึ่งเป็นแนวคิดหลัก (ธีม) ในการสร้างสรรค์ผลงาน องค์ประกอบสมัยราชวงศ์ถังถือเป็นแรงบันดาลใจชั้นเยี่ยม	
4	ในบรรดาแบรนด์ที่ใช้องค์ประกอบแบบจีนดั้งเดิมในการออกแบบผลงานสมัยใหม่ มีแบรนด์ใดที่ทำให้คุณประทับใจบ้าง? แล้วมีแง่มุมใดบ้างที่ควรค่าแก่การเรียนรู้?	เพื่อทำความเข้าใจความคิดเชื่อมโยงของผู้ให้สัมภาษณ์กับแบรนด์ที่มีแนวทางคล้ายคลึงกับหัวข้อวิจัยนี้
คำตอบ	โดยส่วนตัวแล้วฉันค่อนข้างรู้สึกประทับใจแบรนด์ Heaven Gaia และ Shiatzy Chen เป็นพิเศษ ทักษะศิลปะการตัดเย็บชั้นสูงของ Heaven Gaia นั้นน่าทึ่งมาก ส่วนผลงานของแบรนด์ Shiatzy Chen เปรียบเสมือนหญิงงามในหมู่บ้านริมน้ำที่เมืองเจียงหนาน อ่อนโยน นุ่มนวล สวงนท่าที มีบรรยากาศเป็นเอกลักษณ์	
5	คุณมีคำแนะนำอะไรบ้างในด้านเทคนิคเย็บปักสำหรับการออกแบบชุดพิธีการ?	เพื่อรับฟังข้อเสนอแนะและคำแนะนำจากผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับเทคนิคที่ควรนำมาใช้ในการตัดเย็บผลงานชุดพิธีการ
5	ศิลปะการเย็บปักของจีนนั้นมีหลากหลายประเภท ซึ่งการนำทักษะหัตถศิลป์เหล่านี้มาประยุกต์ใช้ในการออกแบบชุดพิธีการสามารถทำให้ผลงานนำเสนอให้เห็นถึงความสง่างามและความวิจิตรงดงามของงานฝีมือแบบดั้งเดิม แน่แน่นอนว่าในด้านต้นทุนสำหรับการตัดเย็บชุดด้วยงานปักมือล้วนต้องใช้งบประมาณที่สูงมากทีเดียว จึงยังต้อง	

ลำดับ	คำถาม	วัตถุประสงค์
	มีการปรับแต่งลดทอนองค์ประกอบบางประการให้เหมาะสมและสอดคล้องกับกระแสนิยมในตลาด เพื่อให้ผู้บริโภคมีโอกาสได้สัมผัสกับเสน่ห์ของศิลปะงานเย็บปักผ้าของจีนมากยิ่งขึ้น	

ที่มา: (YIQI LIN, 2023)

ความหมายและความสำคัญของการสัมภาษณ์: ในด้านการวิจัยการนำองค์ประกอบแบบจีนดั้งเดิมมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบผลงานนั้นไม่เพียงต้องให้ความสำคัญกับนักวิชาการที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับวัฒนธรรมดั้งเดิม แต่ยังต้องให้ความสำคัญกับวิถีคิดของนักวิชาการเฉพาะทางในสาขาวิชาเครื่องแต่งกายที่ทำงานอยู่ในเมืองใหญ่ซึ่งต้องเท่าทันกระแสนำสมัยอยู่เสมอ การสัมภาษณ์ในงานวิจัยนี้จึงควรให้ความสำคัญกับวิธีการทางทฤษฎีของนักวิชาการในเมืองระดับ 1 ศึกษาทำความเข้าใจวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายควบคู่ไปกับการสัมผัสประสบการณ์จากแบรนด์และบุคคลชั้นนำในวงการ นำองค์ความรู้เชิงทฤษฎีผสมผสานร่วมกับความสามารถในทางปฏิบัติเพื่อให้องค์ความรู้ที่ได้รับมาสามารถนำไปใช้งานได้จริง

สถาบันการศึกษาที่อาจารย์หลิวทำงานอยู่ในปัจจุบันเปิดสอนหลักสูตรวิชาชีพระยะยาวเกี่ยวกับการศึกษาต่อในต่างประเทศด้านศิลปะเครื่องแต่งกาย ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับกรณีศึกษาบางกรณีที่น่าองค์ประกอบแบบจีนผสมผสานเข้ากับหลักทฤษฎีตะวันตกจึงสามารถให้ข้อเสนอแนะและแนวคิดจากมุมมองความเชี่ยวชาญเฉพาะทางแก่ผู้วิจัยได้เป็นอย่างดี อาจารย์หลิวจึงเป็นประชากรเป้าหมายที่มีคุณสมบัติเหมาะสมอย่างมากสำหรับการสัมภาษณ์นี้

ภาพที่ 3-2 ภาพบรรยากาศในชั้นเรียนของสถาบันเซียงเสียนฝูจวง และภาพผลงานการออกแบบชุดพิธีการโดยสถาบันเซียงเสียนฝูจวง

(ที่มา: <https://mp.weixin.qq.com/s/onhvV2ijwEy8mM-NSfbcCQ>)

3. ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและทักษะงานฝีมือเกี่ยวกับการตัดเย็บเครื่องแต่งกาย

หวังชิงเฟิน มีภูมิลำเนาอยู่ที่มณฑลกว่างซี ช่างฝีมือเย็บปักซึ่งเป็นเจ้าของบริษัท Guangxi Jingxi Xiuyunfang xiuqiu wenhua Co., Ltd. ผู้วิจัยติดต่อสอบถามผ่านทางเพื่อนโดยมีเงื่อนไขบางประการจนได้รับการแนะนำและคำตอบรับสัมภาษณ์

รูปแบบการสัมภาษณ์: สัมภาษณ์ผ่านแอปพลิเคชันสื่อสาร Wechat

วัตถุประสงค์: เพื่อรับองค์ความรู้เกี่ยวกับเทคนิควิธีการสร้างสรรค์งานเย็บปักและคำชี้แนะจากประสบการณ์ของผู้เชี่ยวชาญด้านทักษะศิลปวัฒนธรรมดั้งเดิมโดยผ่านการสัมภาษณ์ในรูปแบบถาม-ตอบ (Q&A) เติมเต็มและสร้างเสริมองค์ความรู้เกี่ยวกับงานหัตถศิลป์เย็บปักในงานวิจัยนี้

วิธีการสัมภาษณ์: หลังจากที่ผู้วิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย แจ้งความจำเป็นในการสัมภาษณ์และได้รับการตอบรับจึงนัดแนะเวลาสัมภาษณ์ผ่านแอปพลิเคชันออนไลน์แบบตัวต่อตัวตามที่ได้ตกลงกันไว้

ภูมิหลังของผู้ให้สัมภาษณ์: ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 3 เป็นชนกลุ่มน้อยเผ่าจ้วงในมณฑลกว่างซี ซึ่งเป็นทั้งผู้จัดการทั่วไปและผู้ก่อตั้งบริษัท Guangxi Jingxi Xiuyunfang xiuqiu wenhua Co., Ltd. โดยตัวเขาเองยังเป็นช่างฝีมืองานปักชีวฉิว (ลูกบอลผ้าแพรปักลาย) และผู้สืบทอดวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของประเทศไทย ถือเป็นผู้ที่มีทักษะด้านงานหัตถศิลป์เย็บปักสิ่งทอและองค์ความรู้เฉพาะทางในระดับสูงท่านหนึ่ง บริษัท Xiuyunfang xiuqiu มีงานหัตถศิลป์ลูกบอลผ้าแพรปักลายแบบชนเผ่าจ้วงเป็นผลิตภัณฑ์หลัก ซึ่งเป็นหนึ่งในของที่ระลึกการท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นจนได้เป็นหนึ่งในผลิตภัณฑ์ที่จัดแสดงในงาน China-ASEAN Expo

งานปักชีวฉิว: หรืองานหัตถศิลป์ลูกบอลผ้าแพรปักลายปัจจุบันแบ่งออกเป็นงานปักชีวฉิวดั้งเดิมและสมัยใหม่ วิธีการสร้างสรรค์และรูปแบบของงานปักชีวฉิวในแต่ละท้องถิ่นล้วนมีเอกลักษณ์แตกต่างกันไป ซึ่งโดยทั่วไปแล้วงานปักชีวฉิวมักเป็นของประดับตกแต่งทรงกลมมีลักษณะคล้ายลูกบอลที่มีหลายเหลี่ยมด้าน (ของประดับทรงกลมที่ตกแต่งด้วยลวดลายงานปักและสายผ้าไหมผูกเชื่อมก็ถือเป็นงานปักชีวฉิวเช่นกัน) งานปักชีวฉิวเป็นสิ่งมงคลที่พบเห็นได้ทั่วไปของชนชาวจีน ในสมัยโบราณของระดับชนิดนี้เป็นสัญลักษณ์มงคลที่ใช้แสดงออกถึงความรักใคร่ชอบพอรหว่างชายหญิง กล่าวได้ว่างานปักชีวฉิวเป็นสิ่งยืนยันถึงความรักที่มีให้กัน ดังนั้น พิธีสมรสของชาวจีนในสมัยโบราณจึงมีธรรมเนียมประเพณีที่เกี่ยวข้อง อาทิ การโยนลูกบอลชีวฉิว ฯลฯ ซึ่งเป็นสัญลักษณ์มงคลสื่อถึงชีวิตแต่งงานที่อัมเสมบูรณ์พูนสุข (ดังภาพที่ 3-4)

เนื้อหาการสัมภาษณ์ ดังตาราง3-4

ตารางที่ 3-4 เนื้อหาการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิคหัตถศิลป์เย็บปัก

ลำดับ	คำถาม	วัตถุประสงค์
1	เชิญคุณแนะนำตัวสักเล็กน้อย เช่น ชื่อ อาชีพ ประสบการณ์ทำงาน รางวัลที่เคยได้รับ?	เพื่อศึกษาทำความเข้าใจ ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้สัมภาษณ์
คำตอบ	ฉันเป็นชาวชนกลุ่มน้อยเผ่าจ้วงจากมณฑลกว่างซี ฉันเป็นทั้งผู้ก่อตั้งและผู้จัดการทั่วไปของบริษัท Guangxi Jingxi Xiuyunfang xiuqiu wenhua Co., Ltd. และยังเป็นช่างฝีมืองานปักชิวฉิว ได้รับการรับรองเป็นผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของประเทศไทย นอกจากนี้ฉันยังเคยได้รับการประกาศเกียรติคุณในฐานะโฆษกภาพลักษณ์ “งานปักชิวฉิวของเมืองจิ้งซี”	
2	คุณมีความรู้ด้านงานฝีมือศิลปะการเย็บปักดั้งเดิมหรือไม่? อธิบายคร่าว ๆ ได้หรือไม่ว่ามีประเภทใดบ้าง?	เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับงานหัตถศิลป์เย็บปัก
คำตอบ	งานหัตถศิลป์เย็บปักดั้งเดิมนั้นมีอยู่หลายประเภท เกรงว่าคงอธิบายไม่หมดในคราวเดียว อีกทั้งงานหัตถศิลป์เหล่านี้ยังแบ่งออกเป็นงานสไตล์จีน สไตล์ตะวันตกและสไตล์อินเดีย-ฝรั่งเศส ฯลฯ ขึ้นอยู่กับว่างานวิจัยของคุณมุ่งเน้นไปที่งานหัตถศิลป์เย็บปักในประเทศหรือต่างประเทศเป็นหลัก ซึ่งไม่ว่าอย่างไรก็ตามจำเป็นต้องสืบค้นและรวบรวมข้อมูลจำนวนมากทีเดียว งานเย็บปักดั้งเดิมสไตล์จีนส่วนใหญ่มักเป็นงานที่ตกแต่งด้วยเส้นไหม ผ้าต่วน ผ้าแพรและทองคำเปลว ฯลฯ ในขณะที่งานสไตล์ฝรั่งเศสหรือตะวันตกมักตกแต่งโดยเสริมความมีมิติเข้าไป กล่าวได้ว่างานหัตถศิลป์เย็บปักดั้งเดิมทั้ง 2 สไตล์มีความแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง	
3	ภายใต้บริบทการพัฒนาจนกลายเป็นอุตสาหกรรมยุคสมัยใหม่ คุณคิดว่าระดับความยากในการสร้างสรรค์งานเย็บปักด้วยมือเป็นอย่างไร?	เพื่อทำความเข้าใจมุมมองของผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีต่อเทคนิคและเทคโนโลยีงานเย็บปักในปัจจุบัน
คำตอบ	ปัจจุบันคือยุคแห่งสังคมอุตสาหกรรมและข้อมูลข่าวสาร ผู้คนล้วนมีจังหวะการดำเนินชีวิตและการทำงานที่รีบเร่งรวดเร็ว ส่งผลให้งานหัตถศิลป์เย็บปักประสบกับความยากลำบากหลายประการ อาทิ เนื่องจากการเย็บปักสร้างสรรค์ผลงานด้วยมือไม่มีประสิทธิภาพและให้ประสิทธิผลเท่าการเย็บปักด้วยเครื่องจักร ทว่างานเย็บปักที่ทำโดยเครื่องจักรก็ไม่ได้ประณีตและให้ความรู้สึกรอบอุ้มเท่าผลงานที่เย็บปักด้วยมือ	

ลำดับ	คำถาม	วัตถุประสงค์
4	หากจะสร้างนวัตกรรมใหม่ให้กับศิลปะการเย็บปักดั้งเดิม โดยการนำสิ่งดีในยุคเก่ามาประยุกต์ใช้ในยุคปัจจุบัน จากแนวคิดดังกล่าวคุณคิดว่าควรนำเทคนิคการเย็บปักและวัสดุสมัยใหม่มาบูรณาการหรือไม่?	เพื่อทำความเข้าใจแนวคิดของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรมใหม่ในด้านเทคนิคการเย็บปัก
คำตอบ	ไม่ว่าเทคนิคใด ๆ ล้วนจำเป็นต้องมีการสร้างเสริมพัฒนาด้วยการผสมรวมกับเทคนิครูปแบบใหม่ ๆ เพื่อก้าวให้เท่าทันและสอดคล้องกับจังหวะตามกาลยุคสมัยในปัจจุบัน ซึ่งหากปัจจัยต่าง ๆ สามารถบูรณาการรวมกันได้อย่างดีก็ถือเป็นความก้าวหน้าทางนวัตกรรมสร้างสรรค์รูปแบบหนึ่ง	
5	คุณมีคำข้อเสนอแนะอย่างไรในด้านเทคนิคเย็บปัก เช่น ประยุกต์ใช้ในการออกแบบชุดพิธีการ?	เพื่อรับฟังข้อเสนอแนะและคำแนะนำจากผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับเทคนิคเย็บปัก
5	การนำเทคนิควิธีเย็บปักมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบชุดพิธีการสามารถนำมาใช้เป็นปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมให้ภาพรวมของชุดมีความวิจิตรประณีตและมิติเชิงอารมณ์ที่มากยิ่งขึ้น รวมถึงการประยุกต์ใช้โดยนำวัสดุหลายประเภทผสมผสานกับองค์ประกอบที่มีคุณลักษณะด้านผิวสัมผัสรูปแบบต่าง ๆ ในการออกแบบผลงานชุดพิธีการ อาทิ ลูกไม้ หลอดลูกปัด เส้นไหม เลื่อม และแม้กระทั่งการตกแต่งด้วยงานหัตถศิลป์ดอกไม้ประดิษฐ์สามมิติ	

ที่มา: (YIQI LIN, 2023)

ความหมายและความสำคัญของการสัมภาษณ์: การศึกษาวิจัยวัฒนธรรมนั้นไม่สามารถทำได้โดยจำกัดอยู่เพียงจุดหรือแง่มุมด้านเดียว หนึ่งวัฒนธรรมล้วนประกอบด้วยช่วงอดีตความเป็นมาและช่วงพัฒนาการ ซึ่งการพัฒนาของวัฒนธรรมดั้งเดิมแต่ละรูปแบบล้วนมีสื่อกลางที่แตกต่างกันและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตามกาลยุคสมัยที่แปรเปลี่ยนก็ยิ่งปรากฏผลที่แตกต่างกันไป ดังนั้น งานหัตถศิลป์เย็บปักที่มีศิลปะการเย็บปักชีวจิวเป็นสื่อกลางย่อมมีรูปแบบการพัฒนาที่แตกต่างเป็นเอกลักษณ์เช่นกัน การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่ศึกษาวิจัยการเย็บปักงานปักชีวจิวเป็นการเฉพาะช่วยให้ผู้วิจัยได้ขยายขอบเขตองค์ความรู้ด้านงานหัตถศิลป์เย็บปักให้กว้างไกลยิ่งขึ้น ซึ่งความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากมุมมองทางวิชาชีพของผู้ให้สัมภาษณ์มีรายละเอียดเนื้อหาที่ควรค่าแก่การเรียนรู้และนำไปใช้อ้างอิง

ภาพที่ 3-3 ภาพงานปักชีวฉิว (ในสไตล์ชาวจินฮั่น) ของจีนในสมัยโบราณและภาพถ่ายแสดงรายละเอียดบางส่วนของชิ้นงาน

(ที่มา: https://mp.weixin.qq.com/s/QHMwWo3HvK13VH2fr0l_EA)

ภาพที่ 3-4 ภาพคุณหวังขณะเย็บปักงานปักชีวฉิวและภาพงานปักชีวฉิวของชนเผ่าจ้วงที่ผลิตโดยแบรนด์บริษัท Xiuyunfang

(ที่มา: <https://mp.weixin.qq.com/s/aAMlqzKdjdX5OYXx51geNA>)

4. นักออกแบบเครื่องแต่งกายแบบดั้งเดิม

หูโคหมิ่น ผู้ก่อตั้งแบรนด์เครื่องแต่งกายฮั่นฝู เขาได้เปิดห้องปฏิบัติการศิลปะ (สตูดิโอ) ภายใต้ชื่อแบรนด์ “Chengyue Hanfu” จึงมีสายการผลิตส่วนบุคคล ผู้วิจัยติดต่อสอบถามผ่านทางเพื่อนโดยมีเงื่อนไขบางประการจนได้รับการแนะนำและคำตอบรับสัมภาษณ์

รูปแบบการสัมภาษณ์: สัมภาษณ์ผ่านแอปพลิเคชันสื่อสาร Wechat

วัตถุประสงค์: ศึกษาสถานการณ์ด้านการพัฒนาของตลาดเครื่องแต่งกายฮั่นฝูและสำรวจข้อมูลระดับปฐมภูมิผ่านการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในวงการ เพื่อทำความเข้าใจเนื้อหาเฉพาะทางวิชาชีพด้านการออกแบบและการผลิตในอุตสาหกรรมเครื่องแต่งกายฮั่นฝู เรียนรู้จากประสบการณ์

การสร้างสรรคฮันฝู ทั้งจุดเด่นและความยากในการสร้างสรรค รวมถึงการนำทฤษฎีสานเข้ากับการปฏิบัติอย่างแท้จริง

วิธีการสัมภาษณ์: หลังจากที่ถูกวิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย แจ้งความจำนงในการสัมภาษณ์และได้รับการตอบรับจึงนัดแนะเวลาสัมภาษณ์ผ่านแอปพลิเคชันออนไลน์แบบตัวต่อตัวตามที่ได้ตกลงกันไว้

ภูมิหลังของผู้ให้สัมภาษณ์: หูโคหมิ่นเป็นทั้งผู้ที่ชื่นชอบและนักออกแบบเครื่องแต่งกายฮันฝู ในขณะที่เดียวกันยังเป็นผู้ก่อตั้งแบรนด์เครื่องแต่งกายฮันฝู “Chengyue” สตูดิโอของแบรนด์นี้ (ดำเนินการในรูปแบบบริษัทหรือโรงงาน) ตั้งอยู่ที่เมืองตงก่วน มณฑลกว่างตง ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งดำเนินการในรูปแบบการผลิตแบบครบวงจรตั้งแต่การออกแบบ สร้างสรรคและผลิตเครื่องแต่งกายฮันฝู ผลิตภัณฑ์ของแบรนด์ประกอบด้วยเครื่องแต่งกายฮันฝูในสไตล์และทรงต่าง ๆ ตามเอกลักษณ์ในแต่ละยุคราชวงศ์จีนโบราณ มีช่องทางจัดจำหน่ายทั้งแบบหน้าร้านและร้านค้าออนไลน์ ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านนี้มีส่วนร่วมในการสร้างสรรคและผลิตเครื่องแต่งกายฮันฝูมาตั้งแต่ช่วงปี ค.ศ.2016 ทั้งยังมีประสบการณ์ทำงานในอุตสาหกรรมเครื่องแต่งกายมานานถึง 10 ปีจึงมีประสบการณ์และความเข้าใจอย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับการพัฒนาในวัฒนธรรมฮันฝูในระดับหนึ่ง

เนื้อหาการสัมภาษณ์ ดังตารางที่ 3-5

ตารางที่ 3-5 เนื้อหาการสัมภาษณ์นักออกแบบเครื่องแต่งกายฮันฝู

ลำดับ	คำถาม	วัตถุประสงค์
1	เชิญคุณแนะนำตัวสักเล็กน้อย เช่น ชื่อ อาชีพ ประสบการณ์ทำงาน รางวัลที่เคยได้รับ?	เพื่อศึกษาทำความเข้าใจ ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้สัมภาษณ์
คำตอบ	ฉันเป็นผู้ก่อตั้งและผู้อำนวยการฝ่ายออกแบบของแบรนด์ “Chengyue” ซึ่งออกแบบและผลิตเครื่องแต่งกายฮันฝู ฉันทำงานอยู่ในอุตสาหกรรมนี้มา 8 ปีแล้ว สินค้าของแบรนด์เราจัดจำหน่ายผ่านช่องทางออนไลน์บนเว็บไซต์ Taobao เป็นหลัก และฉันยังเคยได้รับรางวัลจากการออกแบบฮันฝู	
2	คุณมีความคิดเห็นอย่างไรกับกระแสนิยม “การฟื้นฟูเครื่องแต่งกายดั้งเดิม (ฮันฝู)”?	เพื่อทำความเข้าใจมุมมองของผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีต่อการฟื้นฟูเครื่องแต่งกายฮันฝู
คำตอบ	โดยส่วนตัวแล้วฉันเชื่อว่าการฟื้นฟูและกระแสนิยมในวัฒนธรรมจีนดั้งเดิมเป็นแนวโน้มที่อย่างไรก็ต้องเกิดขึ้น เนื่องจากวัยรุ่นชาวจีนยุคใหม่เริ่มสนใจและชื่นชอบ	

ลำดับ	คำถาม	วัตถุประสงค์
	วัฒนธรรมจีนดั้งเดิมมากขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งยังเริ่มมีความเชื่อมั่นในวัฒนธรรมประจำชาติของตนเองมากขึ้น และมองว่าวัฒนธรรมเหล่านี้เป็นสัญลักษณ์ที่ทำให้ตนเองมีเอกลักษณ์แตกต่างจากผู้อื่น ซึ่งแนวโน้มนี้ทำให้อันฟูจากกลายเป็นเครื่องแต่งกาย “ยอดนิยม” รูปแบบหนึ่งในอนาคตอันใกล้	
3	ในฐานะผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบและการผลิตอันฟู สีน้าอันฟูสมัยราชวงศ์ถังที่แบรนด์ของคุณจำหน่าย มีเอกลักษณ์อย่างไรในด้านโครงสร้างและด้านงานฝีมือ?	เพื่อทำความเข้าใจในองค์ความรู้และความเข้าใจของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับเอกลักษณ์ในองค์ประกอบของเครื่องแต่งกายอันฟู
คำตอบ	เมื่อศึกษาข้อมูลจากหนังสือโบราณและแหล่งข้อมูลทางประวัติศาสตร์คุณจะค้นพบว่าโครงสร้างรูปร่างของอันฟูแบบดั้งเดิมมักเป็นการตัดเย็บชุดจากผ้าผืนใหญ่ และจะไม่มีการตัดเย็บให้ตัวเสื้อแนบชิดกับตัวผู้สวมใส่มากเกินไป ทั้งยังไม่มีการใช้เทคนิคที่คล้ายคลึงกับเทคนิคตัดแบบบนหุ่น (Draping) ของทางฝั่งตะวันตก อันฟูส่วนใหญ่มักเป็นชุดแบบห่อคลุมและแขนห้อยบนร่างกาย เครื่องแต่งกายแบบจีนดั้งเดิมในสมัยราชวงศ์ถังนั้นหรูหราและสง่างามเป็นพิเศษ ดังนั้นในการตัดเย็บจึงต้องใช้วัสดุจำนวนมากขึ้น และยังมีกรตกแต่งด้วยงานปักอีกเป็นจำนวนมาก	
4	กลุ่มผู้บริโภคของแบรนด์คุณมีช่วงอายุระหว่างใดบ้าง หากอิงจากกลุ่มผู้บริโภคของแบรนด์คุณ คุณคิดว่าอันฟูมีแนวโน้มจะเป็นที่นิยมมากขึ้นเรื่อย ๆ หรือไม่?	เพื่อทำความเข้าใจรูปแบบการกระจายช่วงอายุของกลุ่มผู้บริโภคแบรนด์อันฟูของผู้ให้สัมภาษณ์
คำตอบ	กลุ่มผู้บริโภคแบรนด์ของเรามีตั้งแต่ผู้บริโภคที่เกิดในช่วงทศวรรษปี.ศ.1980 เรื่อยไปจนถึงผู้ที่เกิดในช่วงทศวรรษปี.ศ.2010 จึงมีอยู่หลายกลุ่มช่วงอายุทีเดียว เนื่องจากผลิตภัณฑ์อันฟูนั้นมีทั้งชุดพ่อแม่-ลูก ชุดคู่รัก ตลอดจนชุดสมาชิกวงศ์ตระกูล ฯลฯ การที่อันฟูจะกลายเป็นที่นิยมได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับความนิยมในวัฒนธรรมอันฟูและผลของการที่วัฒนธรรมอันฟูผสานรวมเข้ากับวัฒนธรรมใหม่	
5	หากรวมองค์ประกอบของอันฟูในสมัยราชวงศ์ถังและชุดแพชั่นเข้าด้วยกัน คุณคิดว่าเอกลักษณ์ใดที่จำเป็นต้องรักษาไว้?	เพื่อรับฟังข้อเสนอแนะที่ผู้ให้สัมภาษณ์มีต่อประเด็นสำคัญของงานวิจัยนี้

ลำดับ	คำถาม	วัตถุประสงค์
5	เอกลักษณ์ที่โดดเด่นที่สุดของชุดแบบห่อคลุมและแขนห้อยบนร่างกายคือการที่บนชุดไม่มีการตกแต่งด้วยเครื่องประดับโลหะที่มากเกินไปจนความจำเป็น ผ้าส่วนบนของชุดมีการซ้อนทับกันอยู่หลายชั้นและมีการผูกปม หากกล่าวถึงฮั่นฝูในสมัยราชวงศ์ถัง ส่วนที่พบเห็นได้ทั่วไปจนเป็นภาพจำก็มีชุดแบบรัดอก เสื้อผ้าหน้าอกที่สวมโดยจับผ้าที่ผ้าไขว้ทับกันแล้วปิดส่วนเร็นไปผูกไว้ทางขวาและเสื้อคลุมตัวใหญ่ที่มีแขนเสื้อกว้าง ฮั่นฝูสมัยราชวงศ์ถังให้ความรู้สึกถึงความสวยงาม พลิ้วไหวล่องลอย หากผสมผสานร่วมกับภาษาการออกแบบในปัจจุบัน ฉันคิดว่าชุดพิธีการแบบเดรสเว้าอกต่ำหรือเกาเอก และเดรสทรง A (Swing Dress) น่าจะเข้าท่ามากที่สุด	

ที่มา: (YIQI LIN, 2023)

ความหมายและความสำคัญของการสัมภาษณ์: การเริ่มขึ้นของปรากฏการณ์ใด ๆ ก็ตาม ล้วนต้องมีเหตุปัจจัยในตัวของมันเอง เราสามารถสำรวจความจริงเบื้องหลังปรากฏการณ์ได้โดยผ่านการศึกษาค้นคว้าข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ซึ่งบทสัมภาษณ์ของผู้เชี่ยวชาญที่ทำงานในสายวิชาชีพเกี่ยวกับเครื่องแต่งกายฮั่นฝูถือเป็นแหล่งข้อมูลปฐมภูมิที่มีความน่าเชื่อถือ การสัมภาษณ์ครั้งนี้ทำให้ผู้วิจัยได้เข้าใจถึงแนวโน้มของตลาดผู้บริโภคที่เกี่ยวข้องซึ่งสะท้อนถึงแนวโน้มการฟื้นฟูของวัฒนธรรมฮั่นฝูในปัจจุบัน ทั้งยังทำให้ผู้วิจัยได้เพิ่มพูนองค์ความรู้เกี่ยวกับเทคนิควิธีการสร้างสรรค์เครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิม ดังนั้น การสัมภาษณ์นี้จึงเป็นการให้ข้อมูลโดยตรงที่มีความหมายในเชิงอ้างอิง

ภาพที่ 3-5 ภาพซ้าย: คุณหนูและโรงงานของเขา ภาพกลาง: ภาพคุณหนูขณะเข้าร่วมกิจกรรมฮั่นฝู ภาพขวา: ภาพผลิตภัณฑ์ของแบรนด์ฮั่นฝูของแบรนด์ Chengyue
(ที่มา: ถ่ายโดย Hu Kaimin, n.d.)

ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 4 ท่านต่างก็เป็นผู้เชี่ยวชาญในสายงานแขนงย่อยต่าง ๆ ในอุตสาหกรรมเครื่องแต่งกาย จากการสัมภาษณ์ตัวอย่างกลุ่มประชากรเหล่านี้ทำให้ผู้วิจัยเข้าใจว่าการศึกษาวินัยวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายประจำชนชาตินั้นต้องหลีกเลี่ยงการวิจัยด้วยมุมมองอัตวิสัยที่คับแคบ ต้องรักษาวินัยพิจารณาข้อมูลต่าง ๆ ด้วยมุมมองที่เป็นกลางและเคารพในประวัติศาสตร์

อีกทั้งในการศึกษาวินัยยังควรให้ความสำคัญกับการรวบรวม จำแนกและเรียบเรียงประเภทข้อมูลอย่างเป็นระบบ ให้ความสนใจกับข้อมูลเกี่ยวกับสภาพตลาดและสภาพแวดล้อมทางสังคม และยิ่งต้องพิจารณาถึงการควบคุมต้นทุนระหว่างงานหัตถศิลป์ทำมือล้วนกับงานผลิตแบบอุตสาหกรรม การประยุกต์ใช้ข้อบังคับประกอบจะต้องไม่ใช่การนำมาใช้แบบผิวเผิน การสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ควรพิจารณาในส่วนของคุณสมบัติของวัสดุและเทคนิควิธีที่นำมาประยุกต์ใช้ให้มากยิ่งขึ้น วิเคราะห์และสังเคราะห์ให้ลึกถึงแก่นแท้เพื่อค้นพบนัยแฝงของวัฒนธรรมจีนดั้งเดิมและสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ อย่างเต็มประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ยังต้องให้ความสำคัญกับข้อดีและจุดที่ควรปรับปรุงแก้ไขของเครื่องแต่งกายแบบดั้งเดิมเพื่อดำเนินการปรับปรุงสร้างเสริมให้ดียิ่งขึ้น และยังต้องให้ความสำคัญกับความต้องการของกลุ่มผู้บริโภคที่ชื่นชอบเครื่องแต่งกายประเภทดังกล่าว ต้องไม่ลืมว่าหัวใจของการออกแบบคือหลักการบริการที่มีมนุษย์เป็นศูนย์กลาง

วิธีวิจัยเชิงคุณภาพนี้ทำให้ผู้วิจัยได้เรียนรู้และเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ที่มีคุณค่าเชิงอ้างอิงสำหรับงานวิจัยนี้โดยผ่านการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรม ถือเป็นวิธีที่เอื้อประโยชน์ต่อการรับและซึมซับองค์ความรู้จำเพาะอย่างมาก

ผู้วิจัยได้รับข้อมูลระดับปฐมภูมิที่มีประสิทธิภาพสูง เนื่องจากผู้ให้สัมภาษณ์ล้วนเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีองค์ความรู้และประสบการณ์ทำงานในวงการวิชาชีพที่เกี่ยวข้องมานานหลายปี ทั้งยังมีประสบการณ์ด้านการศึกษาวินัยการนำวัฒนธรรมดั้งเดิมประจำชนชาติผสมผสานเข้ากับการออกแบบเครื่องแต่งกาย ผู้ให้สัมภาษณ์มีตั้งแต่พนักงานออกแบบเรื่อยไปจนถึงอาจารย์ผู้สอนในสาขาวิชาเกี่ยวกับเครื่องแต่งกายและศึกษาวินัยงานหัตถศิลป์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะของเหล่าชนกลุ่มน้อยในจีนเรื่อยไปจนถึงชนชาติในอาเซียน มีส่วนร่วมและทำงานในอุตสาหกรรมเครื่องแต่งกายอันผู้ และมีข้อมูลเชิงลึกเฉพาะด้านการออกแบบเสื้อผ้าสตรี ฯลฯ ความรู้และเทคโนโลยีจำเป็นต้องมีการสืบทอดและส่งต่อสืบทอด การศึกษาค้นคว้าองค์ความรู้เฉพาะทางในสาขาวิชาเฉพาะต่าง ๆ ไม่เพียงเป็นประโยชน์ต่อตัวผู้วิจัยเท่านั้น แต่ยังเป็นข้อมูลอันทรงคุณค่าที่อันเกิดจากผลผลิตทางองค์ความรู้ที่เผยแพร่ด้วยความเต็มใจและการอุทิศตนเพื่อประโยชน์ด้านการศึกษาของเหล่าผู้ให้สัมภาษณ์ทุกท่าน

การสำรวจข้อมูลจากกลุ่มประชาชนทั่วไปด้วยแบบสอบถาม

เพื่อศึกษาค้นคว้าความเป็นไปได้ในการนำองค์ประกอบวัฒนธรรมจีนดั้งเดิมและองค์ประกอบเครื่องแต่งกายอันผู้ในสมัยราชวงศ์ถังมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบแฟชั่น ศึกษาทำความเข้าใจการปรับตัวยอมรับของกลุ่มประชากรเป้าหมายและความนิยมของวัฒนธรรมจีนดั้งเดิมในหมู่ประชาชนชาวจีนทั่วไป ขยายช่องทางการวิเคราะห์เพื่อการศึกษาวิจัย ตลอดจนเพื่อเพิ่มข้อมูลอ้างอิงเชิงสถิติเพื่อการออกแบบผลงานที่มีความหลากหลายในลำดับต่อไป ผู้วิจัยจึงดำเนินการสำรวจข้อมูลโดยใช้ซอฟต์แวร์ “WJX (Wenjuanxing)” โปรแกรมจัดทำแบบสอบถามออนไลน์มีอาชีพ ซึ่งสามารถใช้เพื่อการสำรวจข้อมูล ตรวจสอบ ประเมินผลข้อมูล ตลอดจนการไหลตลงคะแนนเสียง ฯลฯ โดยตัวแพลตฟอร์มมีบริการรูปแบบต่าง ๆ อาทิ การออกแบบแบบสอบถามออนไลน์ การวิเคราะห์เชิงสถิติด้วยโปรแกรม SPSS การรวบรวมข้อมูล การรายงานข้อมูลที่สามารถกำหนดได้ด้วยตนเอง รวมถึงการวิเคราะห์ผลการสำรวจข้อมูล ฯลฯ ไว้อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ใช้งาน ซึ่งผู้วิจัยทำและแจกจ่ายแบบสอบถามออนไลน์สำหรับกลุ่มประชากรเป้าหมายนั้นคือประชาชนชาวจีนทั่วไปจำนวน 200 คนที่อาศัยอยู่ในเขตมณฑลต่าง ๆ โดยแจกจ่ายผ่านทางแอปพลิเคชัน Wechat ซึ่งหัวข้อคำถามในแบบสอบถามออนไลน์ฉบับนี้ มีดังต่อไปนี้

ภาพที่ 3-6 ภาพโลโก้ซอฟต์แวร์ WJX แพลตฟอร์มสำหรับจัดทำแบบสอบถามออนไลน์แบบมีอาชีพ ทั้งการสำรวจข้อมูล ตรวจสอบ ประเมินผล และการไหลตลงคะแนนเสียง ฯลฯ โดยตัวแพลตฟอร์มมีบริการรูปแบบต่าง ๆ อาทิ การออกแบบแบบสอบถามออนไลน์ การวิเคราะห์เชิงสถิติด้วยโปรแกรม SPSS การรวบรวมข้อมูล การรายงานข้อมูลที่สามารถกำหนดได้ด้วยตนเอง รวมถึงการวิเคราะห์ผลการสำรวจข้อมูล ฯลฯ ไว้อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ใช้งาน

(YIQI LIN, 2022)

ข้อมูลเบื้องต้นของแบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้: ซอฟต์แวร์ WJX (ดังภาพที่ 3-6)

จำนวนตัวอย่างกลุ่มประชากร: 200 คน

ช่องทางการสุ่มตัวอย่างกลุ่มประชากร: ผู้ใช้งานแอปพลิเคชัน Wechat การเผยแพร่แบบสอบถามในกลุ่มสนทนาบนแอปพลิเคชัน Wechat และการแบ่งปันผ่านโพสต์ Wechat Moments (พีเจอร์ของ Wechat เป็นหน้าฟีดคล้ายไทม์ไลน์ที่ให้ผู้ใช้งานได้โพสต์เรื่องที่ยากแบ่งปันกับเพื่อนใน Wechat)

เอกลักษณ์เฉพาะของกลุ่มประชากร: เป็นบุคคลชาวจีนทั่วไปที่สามารถใช้งานโทรศัพท์มือถือและเข้าถึงแอปพลิเคชัน Wechat ได้ ไม่จำกัดเพศ

เกณฑ์อายุของกลุ่มประชากร: ไม่จำกัด ขอเพียงมีความสามารถในการอ่านทำความเข้าใจและกรอกแบบสอบถามออนไลน์ฉบับนี้ได้

ช่องทางสำรวจข้อมูล: แจกจ่ายและรวบรวมผลตอบกลับของแบบสอบถามผ่านช่องทางแอปพลิเคชัน Wechat

วิธีการสำรวจ: แบบสอบถามแบบสุ่มปฏิสัมพันธ์เชิงโต้ตอบในแพลตฟอร์มออนไลน์

กำหนดช่วงเวลาที่ใช้ในการสำรวจ: 3/7/2023-20/8/2023

กระบวนการสำรวจข้อมูล

ตารางที่ 3-6 ขั้นตอนการเก็บข้อมูลแบบออนไลน์

1. ผู้วิจัยออกแบบและจัดทำแบบสอบถามออนไลน์โดยใช้ซอฟต์แวร์ WJX
2. เลือกกลุ่มสนทนาในแอปพลิเคชัน Wechat ที่เหมาะสมต่อการแจกจ่ายแบบสอบถาม
3. โพสต์และแชร์ลิงค์แบบสอบถามขึ้นฟีดใน Wechat Moments อธิบายวัตถุประสงค์ในการวิจัย แสดงความจำนงและขอความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถาม รวมถึงขอความกรุณาให้ผู้เห็นโพสต์ช่วยแชร์ต่อไปเรื่อย ๆ เพื่อขยายขอบเขตตัวอย่างกลุ่มประชากร
4. รวบรวมผลตอบกลับประมาณ 2 สัปดาห์ จากนั้นจึงรวบรวมและตรวจสอบจำนวนผลตอบกลับของแบบสอบถามที่ได้รับเป็นระยะ ๆ
5. เมื่อครบกำหนดเวลาการสำรวจข้อมูลที่ตั้งไว้จึงปิดช่องทางรับผลตอบกลับของแบบสอบถาม
6. ตาวนโหลดผลตอบกลับของแบบสอบถามทั้งหมดเก็บไว้ ดำเนินการจัดทำข้อมูลเชิงสถิติและวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ 3-7 วัตถุประสงค์ของการสำรวจข้อมูล

1. เพื่อศึกษาทำความเข้าใจระดับความรู้ความเข้าใจ ความชื่นชอบและการยอมรับในวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมในสมัยราชวงศ์ถังของประชาชนชาวจีนทั่วไปซึ่งเป็นกลุ่มประชากรเป้าหมายของงานวิจัยนี้
2. เพื่อสำรวจความเข้าใจและมุมมองของกลุ่มประชากรเป้าหมายที่มีต่อวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมในสมัยราชวงศ์ถัง รวมถึงช่องทางการรับรู้ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
3. เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับความประทับใจที่กลุ่มประชากรเป้าหมายที่มีต่อวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมในสมัยราชวงศ์ถัง รวมถึงสำรวจและรวบรวมความคิดเห็นที่เกี่ยวข้อง
4. เพื่อทำความเข้าใจแนวโน้มความต้องการในการสวมใส่ผลงานการออกแบบชุดที่นำองค์ประกอบจีนดั้งเดิม องค์ประกอบเครื่องแต่งกายอันผู้ผสมผสานเข้ากับแฟชั่นสมัยใหม่ของกลุ่มประชากรเป้าหมาย
5. เพื่อทำความเข้าใจการคาดการณ์ทางจิตวิทยาของกลุ่มประชากรเป้าหมายเกี่ยวกับราคาของสินค้าเครื่องแต่งกายที่มีองค์ประกอบจีนดั้งเดิม ฮันฝู ฯลฯ เป็นส่วนประกอบ
6. ใช้ข้อคำถามจำเพาะเกี่ยวกับปรากฏการณ์บางประการเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่สามารถช่วยประเมินและตัดสินใจแนวโน้มที่ผู้วิจัยคาดการณ์ไว้ในเนื้อหาของงานวิจัยข้างต้น
7. สร้างเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนชาวจีนทั่วไป ให้กลุ่มประชากรเป้าหมายได้มีส่วนร่วมและแสดงข้อคิดเห็นเกี่ยวกับแนวคิดการออกแบบโดยผ่านการกรอกแบบสอบถาม
8. เปิดโอกาสและพื้นที่ให้กลุ่มประชากรเป้าหมายได้แสดงความคิดเห็นและเสนอแนะอย่างเสรีโดยผ่านการกรอกแบบสอบถาม

หลักการออกแบบแบบสอบถาม (ข้อคำถามที่มีเครื่องหมาย * หมายถึงจำเป็นจำเป็นต้องตอบหรือระบุข้อมูลให้ครบถ้วน)

ข้อคำถามในแบบสอบถามฉบับนี้มีจำนวน 20 ข้อประกอบด้วยคำถามปรนัย 15 ข้อและคำถามอัตนัย 5 ข้อ ดังนี้

ข้อ 1-4 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้เข้าร่วมทำแบบสอบถาม

ข้อ 5-8 คำถามเกี่ยวกับระดับความนิยมเครื่องแต่งกายฮันฝู

ข้อ 9-11 คำถามเกี่ยวกับระดับความรู้ความเข้าใจที่มีต่อวัฒนธรรมจีนในสมัยราชวงศ์ถัง

ข้อ 12-13 คำถามเกี่ยวกับความประทับใจที่มีต่อเครื่องแต่งกายฮันฝู

ข้อที่ 14 คำถามเกี่ยวกับการคาดการณ์ราคาสินค้าที่คิดว่าเหมาะสม

ข้อที่ 15-20 คำถามอัตนัย ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ โดยอิงตามสถานการณ์ในคำถาม

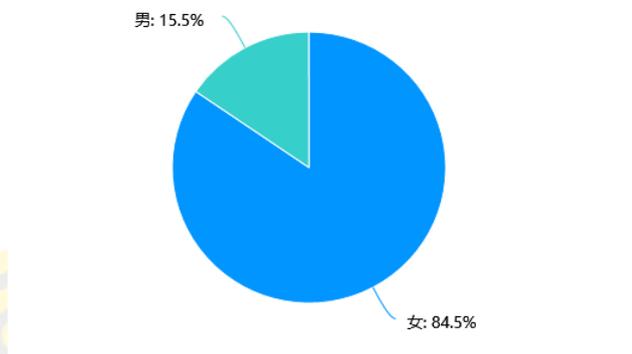
ข้อมูลในแบบสอบถามที่ต้องนำมาดำเนินการวิเคราะห์:

1. ดึงข้อมูลเชิงสถิติจากผลแบบสอบถามนำเข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์และสรุปผล
2. สังเคราะห์และสรุปข้อมูล อาทิ ประชาชนชาวจีนทั่วไปในกลุ่มช่วงอายุใดมีความชื่นชอบในเครื่องแต่งกายอันผู้ดั้งเดิมมากกว่า
3. ประชาชนชาวจีนจากภูมิภาคใดมีส่วนร่วมในการตอบแบบสอบถามสูงกว่า รวมถึงการเปรียบเทียบสัดส่วนการมีส่วนร่วมตอบแบบสอบถามระหว่างกลุ่มประชากรเพศชาย-เพศหญิง
4. ประมวลและสรุปผลเกี่ยวกับระดับความรู้ความเข้าใจที่กลุ่มประชากรเป้าหมายมีต่อวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมสมัยราชวงศ์ถัง
5. รวบรวมและเรียบเรียงข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำองค์ประกอบเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบ
6. ประมวลผลเกี่ยวกับระดับความสนใจของกลุ่มประชากรเป้าหมายต่อการนำวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมสมัยราชวงศ์ถังและองค์ประกอบเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมมาออกแบบใหม่ (Redesign)

หลังจากแจกจ่ายแบบสอบถามออนไลน์และรอให้ตัวอย่างกลุ่มประชากรเป้าหมายกรอกข้อมูลเป็นเวลา 2 สัปดาห์ จากนั้นจึงรวบรวมผลตอบกลับของแบบสอบถามและจัดทำรายงานผลการสำรวจด้วยโปรแกรม PPT (Power Point) ซึ่งผลสำรวจที่ได้เป็นดังต่อไปนี้

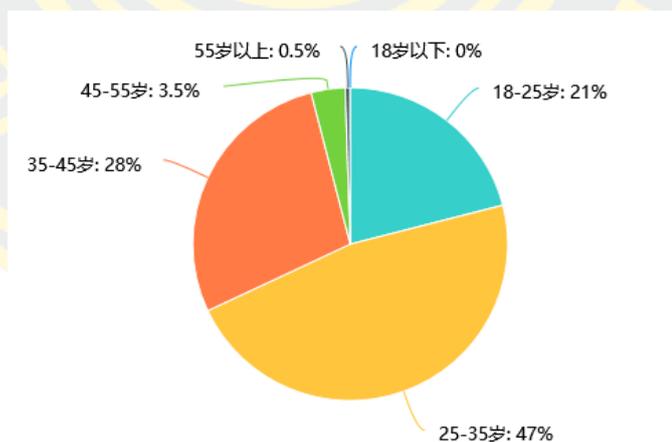
การสำรวจข้อมูลด้วยแบบสอบถามครั้งนี้มีตัวอย่างกลุ่มประชากรเป้าหมายที่เข้าร่วมจำนวน 200 คน

สรุปผลคำถามที่ 1: จากจำนวนผู้เข้าร่วม 200 คน มีเพศหญิงจำนวน 169 คน คิดเป็น 84.5% ของจำนวนทั้งหมด ในขณะที่เพศชายมีจำนวน 31 คน คิดเป็น 15.5% ของจำนวนทั้งหมด จากข้อมูลในข้างต้นจึงสรุปได้ว่าเพศหญิงมีส่วนร่วมในการสำรวจข้อมูลด้วยแบบสอบถามฉบับนี้สูงกว่าเพศชาย แสดงให้เห็นว่าเพศหญิงให้ความสนใจในประเด็นหัวข้อประเภท “การนำองค์ประกอบจีนดั้งเดิมมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบเครื่องแต่งกาย” มากกว่า (ดังภาพที่ 3-7)

ภาพที่ 3-7 แผนภูมิวงกลมแสดงข้อมูลสรุปผลของคำถามที่ 1

สรุปผลคำถามที่ 2: จากข้อมูลเชิงสถิติในตารางจำนวนผู้กรอกข้อมูลที่มีประสิทธิภาพในการสำรวจด้วยแบบสอบถามฉบับนี้มี 200 คน ผู้วิจัยใช้ช่วงอายุเป็นเกณฑ์ในการจำแนกข้อมูล จึงพบว่าในตัวอย่างกลุ่มประชากรจำนวน 200 คนนี้ ผู้ที่มีอายุระหว่าง 25-35 ปี คิดเป็นสัดส่วนสูงสุดถึง 47% รองลงมาคือผู้ที่มีอายุระหว่าง 35-45 ปี คิดเป็น 28% ส่วนผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีและมากกว่า 55 ปีมีสัดส่วนต่ำสุดที่ 0% และ 0.5% ตามลำดับ จากข้อมูลในข้างต้นจะเห็นได้ว่าผู้เข้าร่วมการสำรวจนี้ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้ที่มีอายุระหว่าง 25-45 ปี (ดังภาพที่ 3-8)

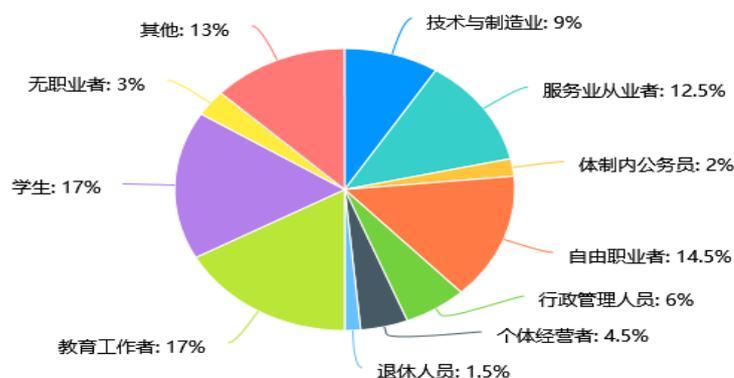

ภาพที่ 3-8 แผนภูมิวงกลมแสดงข้อมูลสรุปผลของคำถามที่ 2

สรุปผลคำถามที่ 3: ข้อมูลตอบกลับในแบบสอบถามแสดงให้เห็นว่ามีประชาชนชาวจีนจาก 15 มณฑลทั่วประเทศจีนได้เข้าร่วมการสำรวจครั้งนี้ เนื่องจากผู้วิจัยมีภูมิลำเนาและอาศัยอยู่ที่เมืองหนานหนิง มณฑลกว่างซี ดังนั้น การแจกจ่ายแบบสอบถามออนไลน์ผ่านช่องทางโซเชียลมีเดียและกลุ่มสังคมออนไลน์รอบตัวผู้วิจัยจึงเป็นเหตุปัจจัยหลักที่ทำให้ตัวอย่างกลุ่มประชากรที่เข้าร่วมส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มาจากมณฑลกว่างซีซึ่งมีจำนวนมากถึง 142 คน คิดเป็น 71% ของจำนวนทั้งหมด ด้วยเหตุนี้ แนวทางภูมิศาสตร์โดยภาพรวมของตัวอย่างกลุ่มประชากรจึงมีแนวโน้มเอนเอียงไปทางประชาชนชาวจีนในพื้นที่แถบตอนใต้ของประเทศจีน

สรุปผลคำถามที่ 4: คำถามในแบบสอบถามข้อ “อาชีพของคุณ” มีตัวเลือกหมวดหมู่อาชีพอย่างกว้าง ๆ ให้ 11 ตัวเลือก จำนวนผู้กรอกข้อมูลที่มีประสิทธิภาพของแบบสอบถามฉบับนี้คือ 200 คน อาชีพ 3 อันดับแรกที่มีจำนวนสูงสุด ได้แก่ ผู้ประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา นักเรียนหรือนักศึกษาและผู้ประกอบอาชีพอิสระ ซึ่งข้อมูลเชิงสถิติในตารางแสดงให้เห็นว่าประเภทอาชีพที่มีสัดส่วนมากที่สุดคือผู้ประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและนักเรียนหรือนักศึกษา แต่ละครึ่งคิดเป็น 17% ของจำนวนทั้งหมด รองลงมาคือผู้ประกอบอาชีพอิสระและอื่น ๆ คิดเป็น 14.5% และ 13% ตามลำดับ

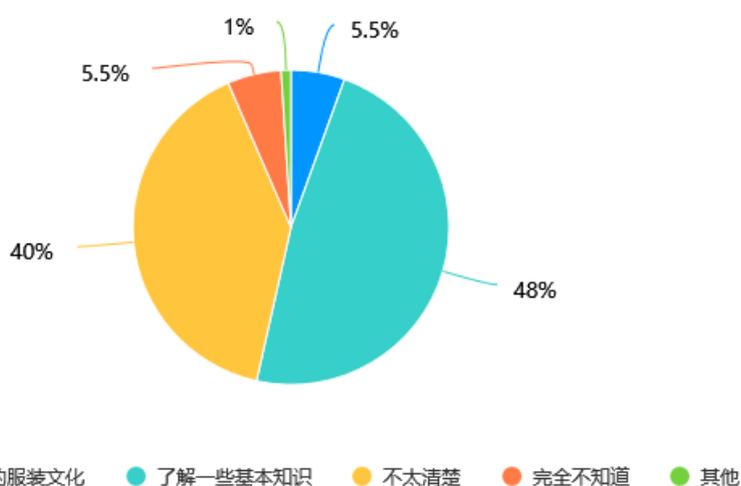
เมื่อเปรียบเทียบแล้วพนักงานบริการและผู้ประกอบอาชีพในแวดวงอุตสาหกรรมเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมการผลิตมีสัดส่วนค่อนข้างต่ำ คิดเป็น 12.5% และ 9% ตามลำดับ ผู้เกษียณอายุบุคคลไม่ประกอบอาชีพและข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจมีสัดส่วนต่ำสุด คิดเป็น 1.5%, 3% และ 2% ตามลำดับ จากข้อมูลในข้างต้นจะเห็นได้ว่าตัวอย่างกลุ่มประชากรที่มีความสนใจและเข้าร่วมกรอกแบบสอบถามฉบับนี้ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและนักเรียนหรือนักศึกษา รองลงมาคือผู้ประกอบอาชีพอิสระและอื่น ๆ ซึ่งมีความสนใจและความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกรอกแบบสอบถามเช่นกัน (ดังภาพที่ 3-9)

ภาพที่ 3-9 แผนภูมิวงกลมแสดงข้อมูลสรุปผลของคำถามที่ 4

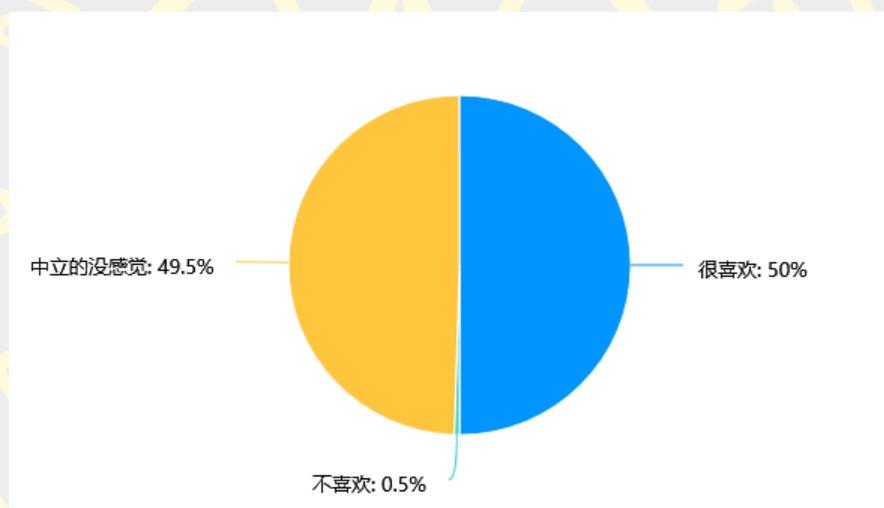
สรุปผลคำถามที่ 5: บทสรุปของการวิเคราะห์คำถาม “คุณรู้และเข้าใจประวัติศาสตร์ความเป็นมาของราชวงศ์ถัง และรู้จักเครื่องแต่งกายจีนแบบดั้งเดิมในสมัยราชวงศ์ถังหรือไม่?” จากข้อมูลเชิงสถิติในตารางสามารถสรุปผลๆได้ ดังนี้ 53.5% ของตัวอย่างกลุ่มประชากรที่ตอบแบบสอบถามเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมในสมัยราชวงศ์ถัง โดยผู้ที่รู้เพียงข้อมูลพื้นฐานบางประการมีสัดส่วนสูงสุด คิดเป็น 48% อีก 40% เป็นผู้ที่มีความรู้ยู่บ้างแต่ไม่มาก ซึ่งสามารถพิจารณาดำเนินการศึกษาวิจัยโดยมุ่งเน้นไปที่การเผยแพร่และส่งเสริมให้วัฒนธรรมเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมในสมัยราชวงศ์ถังเป็นที่นิยมแพร่หลายในกลุ่มประชากรส่วนนี้ ส่วนผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งเป็นพิเศษคิดเป็น 5.5% ซึ่งสามารถพิจารณาดำเนินการศึกษาวิจัยโดยเชิญกลุ่มประชากรส่วนนี้มาแบ่งปันองค์ความรู้และประสบการณ์ที่พวกเขามี ส่วนอีก 1% เลือกตอบ “อื่น ๆ โปรดระบุ:”

กล่าวโดยสรุปตัวอย่างกลุ่มประชากรจำนวน 200 คน มี 48% ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมในสมัยราชวงศ์ถังเพียงข้อมูลพื้นฐาน 40% มีความรู้ความเข้าใจอยู่บ้างแต่ไม่มาก (มีความไม่แน่ใจ แนวคิดกระจัดกระจายไม่ชัดเจน) และมีเพียง 5.5% ที่มีความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งเป็นพิเศษ ข้อมูลในข้างต้นแสดงให้เห็นว่าวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมสมัยราชวงศ์ถังในประวัติศาสตร์จีนสมัยโบราณไม่ค่อยเป็นที่นิยมและมีระดับการรับรู้ในหมู่ประชาชนชาวจีนทั่วไปในปัจจุบันไม่สูงนัก ซึ่งข้อมูลในส่วนนี้มีความหมายและช่วยสร้างเสริมการสนับสนุนเชิงทฤษฎีของงานวิจัยนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น (ดังภาพตารางที่ 3-10)

ภาพที่ 3-10 แผนภูมิวงกลมแสดงข้อมูลสรุปผลของคำถามที่ 5

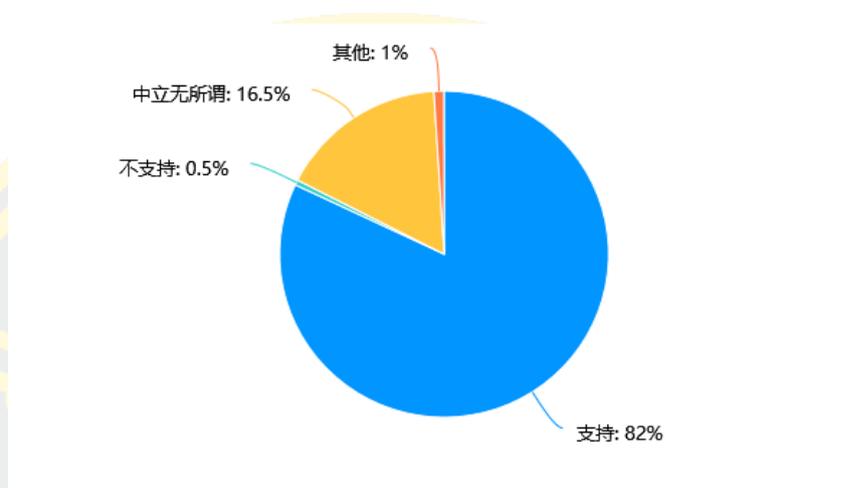
สรุปผลคำถามที่ 6: บทสรุปการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติของคำถาม “คุณชื่นชอบราชวงศ์ถังและวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมสมัยราชวงศ์ถังหรือไม่?” มีดังนี้ จากข้อมูลเชิงสถิติในตารางแสดงให้เห็นว่า 50% ของผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้มีความชื่นชอบในวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมสมัยราชวงศ์ถัง อีก 49.5% ไม่แสดงความคิดเห็น และมีเพียง 0.5% เท่านั้นที่เลือกตอบว่าไม่ชอบ ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่าตัวอย่างกลุ่มประชากรส่วนใหญ่มีทัศนคติเชิงบวกต่อวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมสมัยราชวงศ์ถัง จะเห็นได้ว่าการสืบสานและการนำปัจจัยเก่าแก่ดั้งเดิมในวัฒนธรรมจีนดั้งเดิมมาประยุกต์ใช้มีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะหากปล่อยทิ้งไว้ให้อยู่นอกสายตาและความสนใจของผู้คนนานเกินไป วัฒนธรรมดั้งเดิมอันดีงามอาจสูญหายไปตามกาลเวลาซึ่งนำความสูญเสียมาสู่การอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมประจำชาติ (ดังภาพตารางที่ 3-11)

ภาพที่ 3-11 แผนภูมิวงกลมแสดงข้อมูลสรุปผลของคำถามที่ 6

สรุปผลคำถามที่ 7: บทสรุปการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติของคำถาม “คุณสนับสนุนเครื่องแต่งกายที่ออกแบบโดยผสมผสานอัตลักษณ์ด้านความงามของเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมสมัยราชวงศ์ถังเข้ากับสไตล์เครื่องแต่งกายสมัยใหม่หรือไม่?” มีดังนี้ จากข้อมูลเชิงสถิติในตาราง ตัวอย่างกลุ่มประชากรที่เข้าร่วมตอบแบบสอบถามฉบับนี้จำนวน 200 คน 82% เลือกให้การสนับสนุนผลงานเครื่องแต่งกายที่ออกแบบโดยผสมผสานอัตลักษณ์ด้านความงามของเครื่องแต่งกายจีนแบบดั้งเดิมสมัยราชวงศ์ถังเข้ากับสไตล์เครื่องแต่งกายสมัยใหม่ ในขณะที่ 16.5% เลือกแสดงทัศนคติเป็นกลาง ไม่สนับสนุนแต่ก็ไม่ต่อต้าน อีก 0.5% ไม่สนับสนุน และอีก 1% เลือก “อื่น ๆ โปรดระบุ.” จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่าตัวอย่างกลุ่มประชากรส่วนใหญ่สนับสนุนการออกแบบโดยนำอัตลักษณ์ด้านความงามของเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมสมัยราชวงศ์ถังผสมผสานเข้ากับสไตล์เครื่องแต่งกายสมัยใหม่ แสดง

ให้เห็นถึงความคาดหวังและทัศนคติที่มีแนวโน้มเชิงบวกมากขึ้นต่อการประยุกต์ใช้องค์ประกอบเงินตั้งเดิมในการออกแบบเครื่องแต่งกายสมัยใหม่ ข้อมูลในส่วนนี้ถือเป็นปัจจัยสนับสนุนเชิงทฤษฎีจากข้อมูลเชิงสถิติจริงที่ช่วยส่งเสริมให้งานวิจัยสมบูรณ์ยิ่งขึ้น (ดังภาพที่ 3-12)

ภาพที่ 3-12 แผนภูมิวงกลมแสดงข้อมูลสรุปผลของคำถามที่ 7

สรุปผลคำถามที่ 8: จากข้อมูลเชิงสถิติในตารางของหัวข้อคำถาม “คุณรู้จักวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายเงินตั้งเดิมในสมัยราชวงศ์ถังจากช่องทางใด” (เลือกได้หลายคำตอบ) จึงสามารถอธิบายบทสรุปการวิเคราะห์ที่ได้ ดังนี้ (เนื่องจากอัตราส่วนรวมของตัวเลือกคำถามแบบปรนัยเกิน 100% ผู้วิจัยจึงต้องคำนวณสัดส่วนโดยใช้สูตร $N=X/Y$ เพื่อแปลงข้อมูลเป็นค่าเปอร์เซ็นต์ที่ต้องการ) ในจำนวนผู้กรอกข้อมูลที่มีประสิทธิภาพของแบบสอบถามฉบับนี้ 200 คน มี 30.8% ที่รู้จักวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายเงินตั้งเดิมในสมัยราชวงศ์ถังจากสื่อภาพยนตร์ ละครโทรทัศน์ 23.3% รู้จักผ่านวิดีโอที่ค้นมาโดยเดียวตามช่องทางออนไลน์ 17.3% รู้จักผ่านหนังสือวรรณกรรมประวัติศาสตร์ 15.2% รู้จักผ่านนิทรรศการตามพิพิธภัณฑ์ 9.91% รู้จักผ่านการสนทนากับเพื่อนหรือผู้คนรอบข้าง อีก 2.65% รู้จักผ่านสื่อสิ่งพิมพ์หรือช่องทางอื่น ๆ มีเพียง 0.07% เท่านั้นที่ไม่สนใจและไม่มีช่องทางเรียนรู้

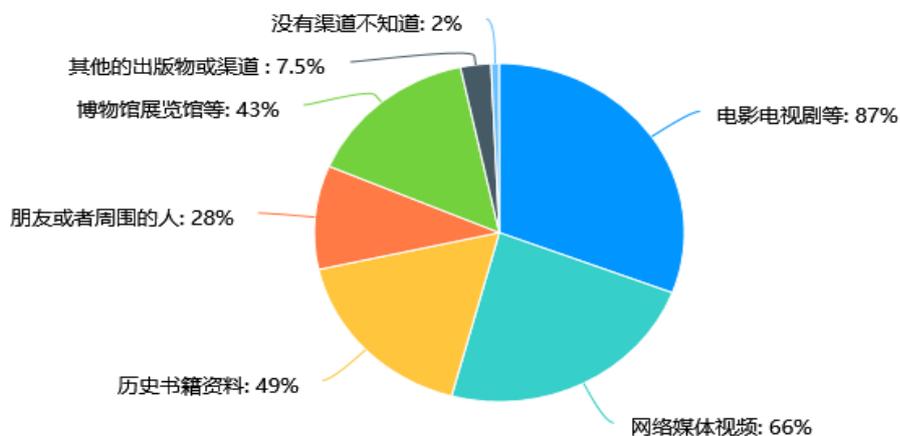
จากข้อมูลในข้างต้นจะเห็นได้ว่าสื่อโทรทัศน์และภาพยนตร์เป็นช่องทางหลักในการเข้าถึงและทำความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายเงินตั้งเดิมในสมัยราชวงศ์ถัง รองลงมาคือสื่อวิดีโอที่ค้นมาโดยเดียวตามช่องทางออนไลน์ หนังสือวรรณกรรมประวัติศาสตร์และนิทรรศการตามพิพิธภัณฑ์ที่มีผู้เลือกตอบเป็นจำนวนมากเช่นกัน เมื่อเปรียบเทียบกับสื่อดั้งเดิม อาทิ หนังสือวรรณกรรมประวัติศาสตร์และนิทรรศการในพิพิธภัณฑ์ ฯลฯ ในปัจจุบันอิทธิพลของสื่อช่องทางใหม่ ๆ อาทิ สื่อโซเชียลมีเดีย ฯลฯ กำลังค่อย ๆ เพิ่มขึ้น ตัวอย่างเช่น สัดส่วนการเลือกตอบสื่อวิดีโอที่ค้นมาโดยเดียว

ออนไลน์ในรูปแบบสอบถามฉบับนี้นั้นมากกว่าสัดส่วนของหนังสือวรรณกรรมประวัติศาสตร์ ดังข้อมูลในเอกสารอ้างอิงที่ผู้วิจัยกล่าวถึงในบทที่ 2.5 “หลังเข้าสู่ช่วงปีค.ศ.2021 เป็นต้นมา ทิวดาวเทียมเหอหนานได้ผลิตชุดรายการสื่อเกี่ยวกับวัฒนธรรมจีนดั้งเดิมซึ่งรายการดังกล่าวได้รับกระแสนิยมอย่างครึกโครมเป็นปรากฏการณ์ ซึ่งรายการนี้ออกอากาศในช่วงเทศกาลโคมไฟ เป็นรายการต้นตำรับที่ใช้ชื่อว่า ‘Tang Palace Night Banquet’” ในขณะที่สื่อสิ่งพิมพ์หรือช่องทางอื่น ๆ ก็ยังพอมีสัดส่วนอยู่เล็กน้อย (7.5%)

ช่องทางในการเข้าถึงและทำความเข้าใจวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมในสมัยราชวงศ์ถึงนั้นมีหลากหลายรูปแบบ จากข้อมูลเชิงสถิติจะเห็นได้ว่าข้อมูลเกี่ยวกับช่องทางดังกล่าวมีการกระจายตัวอย่างกว้างขวาง มีทั้งช่องทางแบบดั้งเดิม อาทิ หนังสือวรรณกรรมประวัติศาสตร์และนิทรรศการในพิพิธภัณฑ์ ฯลฯ ช่องทางสื่อบันเทิง อาทิ ภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ ฯลฯ ตลอดจนช่องทางปฏิสัมพันธ์ทางสังคม อาทิ เพื่อนหรือคนรอบข้าง ฯลฯ ซึ่งสะท้อนถึงระดับความสนใจและการเล็งเห็นถึงความสำคัญในวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมในสมัยราชวงศ์ถึงของประชาชนชาวจีน (ดังภาพที่ 3-13)

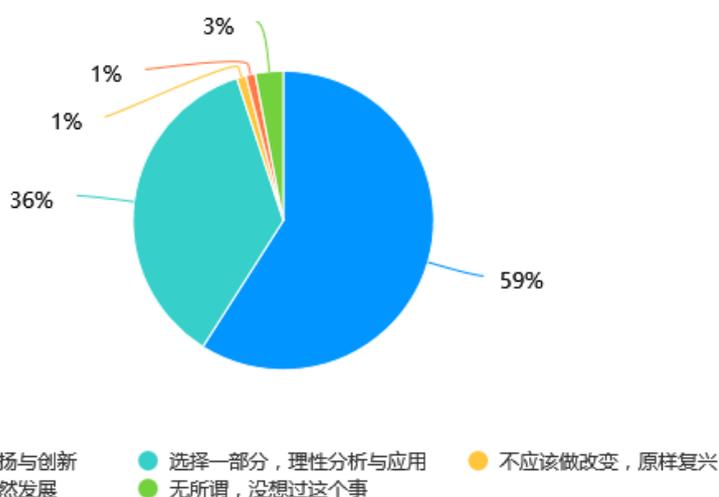
$$N = \frac{X}{Y}$$

คำอธิบายสูตรคำนวณ: N=ค่าเปอร์เซ็นต์ที่ถูกต้อง X=ผลรวมย่อยเดียวของตัวเลือกแบบเลือกหลายคำตอบ Y=ผลรวมย่อยแบบรวมของตัวเลือกแบบเลือกหลายคำตอบ

ภาพที่ 3-13 แผนภูมิวงกลมแสดงข้อมูลสรุปผลของคำถามที่ 8

สรุปผลคำถามที่ 9: ในประเด็นเกี่ยวกับแนวคิดด้านการสืบทอดวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมในสมัยราชวงศ์ถังและการนำมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบได้บทสรุปการวิเคราะห์ ดังนี้ ตามข้อมูลเชิงสถิติในตารางแสดงให้เห็นว่าตัวอย่างกลุ่มประชากรจำนวนมากกว่าครึ่ง (59%) เชื่อว่า วัฒนธรรมเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมในสมัยราชวงศ์ถังควรได้รับการส่งเสริมและดำเนินการคิดค้นนวัตกรรมสร้างสรรค์ทางด้านนี้อย่างจริงจัง ในขณะที่เดียวกัน มีตัวอย่างกลุ่มประชากร 36% ที่เห็นด้วย ในการนำองค์ประกอบส่วนหนึ่งมาสืบสานต่อยอดและประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม มีเพียงส่วนหนึ่ง (1%) เท่านั้นที่เชื่อว่าไม่จำเป็นต้องนำมาสืบสานต่อยอด ควรฟื้นฟูโดยคงรูปแบบเอาไว้ดั้งเดิมหรือปล่อยให้ วัฒนธรรมเหล่านี้พัฒนาเองตามครรลองทางธรรมชาติ และอีก 3% ไม่สนใจ ไม่เคยคิดถึงประเด็น ดังกล่าว จากภาพรวมของข้อมูลในข้างต้นจะเห็นได้ว่าผู้คนส่วนใหญ่เชื่อว่าควรมีการสืบสานและต่อยอดสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ และรู้สึกว่ “เป็นแนวคิดที่ดี ควรได้รับการส่งเสริมและดำเนินการต่อยอดเพื่อสร้างนวัตกรรมสร้างสรรค์รูปแบบใหม่อย่างจริงจัง” ดังนั้น ภายหลังจากการสำรวจข้อมูล รวมถึงวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารอ้างอิงและแหล่งข้อมูลอื่น ๆ อย่างรอบด้านจึงได้ข้อสรุปว่าควรนำ แก่นแท้ของวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมในสมัยราชวงศ์ถังมาใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสมเพื่อ การสืบสานและการต่อยอดเพื่อสร้างนวัตกรรมสร้างสรรค์รูปแบบใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น แทนที่จะยึดติดกับกฎเกณฑ์และความดั้งเดิมจนไม่ยอมเปลี่ยนแปลง ซึ่งการประยุกต์ใช้ในการ ออกแบบอย่างสร้างสรรค์คือการใช้ภาษาสมัยใหม่ในการตีความและสืบสานมรดกอันล้ำค่าทาง ประวัติศาสตร์ของชนชาติจีนในคงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน (ดังภาพตารางที่ 3-14)

ภาพที่ 3-14 แผนภูมิวงกลมแสดงข้อมูลสรุปผลของคำถามที่ 9

สรุปผลคำถามที่ 10: ในประเด็นเกี่ยวกับสีสันทันที่เป็นตัวแทนและแสดงออกถึงความเป็นวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมในสมัยราชวงศ์ถัง (ตัวเลือกในข้อนี้สามารถเลือกได้หลายคำตอบ) จากข้อมูลเชิงสถิติในตารางแสดงให้เห็นว่าสีแดงเป็นสีที่ตัวอย่างกลุ่มประชากรส่วนใหญ่เชื่อว่าเป็นตัวแทนและแสดงออกถึงความเป็นวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมในสมัยราชวงศ์ถัง โดยมีสัดส่วนการเลือกสูงที่สุด คิดเป็น 23.5% รองลงมาคือสีเหลือง สีทอง และสีเขียวซึ่งมีตัวอย่างกลุ่มประชากรเชื่อว่าเป็นสีที่เหมาะสมเป็นตัวแทนเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมในสมัยราชวงศ์ถังมากถึง 18.4%, 14% และ 12% ตามลำดับ ในขณะที่อัตราการเลือกสีม่วงและสีน้ำเงินถือว่าอยู่ในเกณฑ์ต่ำ คิดเป็นสัดส่วน 8.2% และ 8% ตามลำดับ รองลงมาคือสีเงินและสีน้ำตาล คิดเป็นสัดส่วน 7.1% และ 4.5% ตามลำดับ ส่วนสีดำและสีอื่น ๆ มีอัตราเลือกน้อยที่สุด คิดเป็นสัดส่วน 3.3% และ 1% ตามลำดับ จากการวิเคราะห์ทบทวนวรรณกรรมในบทที่ 2 (ดูได้ในบทที่ 2.2.6) ซึ่งสรุปไว้ว่า “เทคโนโลยีสำหรับย้อมผ้าในสมัยราชวงศ์ถังนั้นได้รับการพัฒนาอย่างมาก กอปรกับอิทธิพลจากการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ทางวัฒนธรรมกับกลุ่มชาติพันธุ์อื่นที่เพิ่มจำนวนสูงขึ้นเรื่อย ๆ สตรีชนชาติฮั่นจึงเริ่มนิยมชมชอบเสื้อผ้าที่มีสีสันสวยสดและกล้าที่จะสวมใส่เสื้อผ้าสีสันจัดจ้าน ซึ่งสตรีโดยส่วนมากนิยมสวมใส่เสื้อผ้าสีแดงสด (ดังภาพเขียน ‘นางกำนัลโฉมงามประดับเรือนผมด้วยปิ่นลายดอกไม้’ โดย Zhou Fang ศิลปินในสมัยราชวงศ์ถัง ปัจจุบันถูกเก็บรักษาอยู่ที่พิพิธภัณฑสถานเหลียวหนิง) สีเขียว สีม่วงและสีเหลือง ทั้งยังนิยมจับคู่สีที่ให้ความรู้สึกสวยเด่นสดใสและตัดกันได้อย่างลงตัว เช่น สีแดง-เขียว (ดัง ‘องค์ประกอบเสื้อผ้าสีเขียว-แดงที่เข้าคู่กันอย่างลงตัวในภาพเขียน ‘A Palace Concert’ สมัยราชวงศ์ถัง”) แดง-เหลือง และแดง-น้ำเงิน เครื่องแต่งกายที่ได้รับความนิยมที่สุดในยุคนั้นคือกระโปรงสีแดงทับทิมกับชุดกระโปรงและผ้าแถบรัดตัวสองโทนสี อีกทั้งในสมัยนั้นสีเหลืองถูกยกย่องให้เป็นสีสำหรับฮ่องเต้ (สีเหลืองจึงเป็นสีที่สูงศักดิ์ที่สุดในสมัยราชวงศ์ถัง สีที่มีเกียรติรองลงมา ได้แก่ สีแดง สีม่วง สีน้ำเงิน สีเขียว สีดำและสีน้ำตาล)” (ดังภาพตารางที่ 3-17)

จากการสืบค้นและศึกษาข้อมูลในโบราณวัตถุทางวัฒนธรรม อาทิ ผลงานภาพเขียนที่มีชื่อเสียงของราชวงศ์ถัง ฯลฯ อย่างเช่นชุดผลงานเก่าแก่ดั้งเดิม ‘นางกำนัลในวังราชวงศ์ถัง (唐工仕女图)’ จากรายละเอียดในภาพจะเห็นได้ว่าการใช้สีแดงระบายแต้มแต่งบนส่วนเครื่องแต่งกายเป็นจำนวนมาก ด้วยข้อสรุปและหลักฐานอ้างอิงเชิงประจักษ์ทำให้แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบสีสันทันในโครงร่างการออกแบบผลงานของงานวิจัยนี้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งได้ข้อสรุปว่าสีแดงและสีเหลืองเป็นสีที่กลุ่มประชากรเป้าหมายเห็นชอบว่ามีคุณสมบัติเหมาะสมเป็นตัวแทนและสามารถนำมาประยุกต์ใช้เป็นองค์ประกอบสีหลักในการออกแบบผลงาน

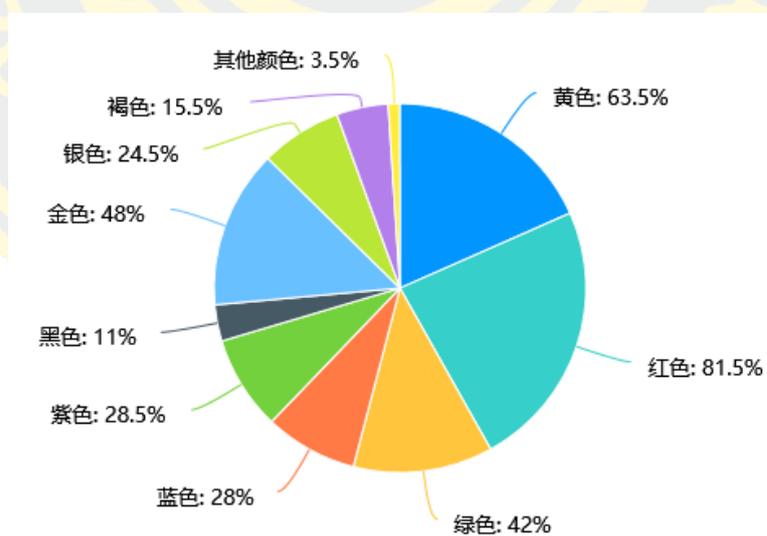
ภาพที่ 3-15 ภาพเขียน ‘A Palace Concert’ (ภาพซ้าย) และภาพเขียน ‘นางกำนัลโฉมงามประดับเรือนผมด้วยปิ่นลายดอกไม้’ (ภาพขวา)

(ที่มา: Tang Palace Ladies Picture Series, n.d.)

ภาพที่ 3-16 ชุดผลงานภาพเขียน ‘นางกำนัลในวังราชวงศ์ถัง’

(ที่มา: ที่มา: Tang Palace Ladies Picture Series, n.d.)

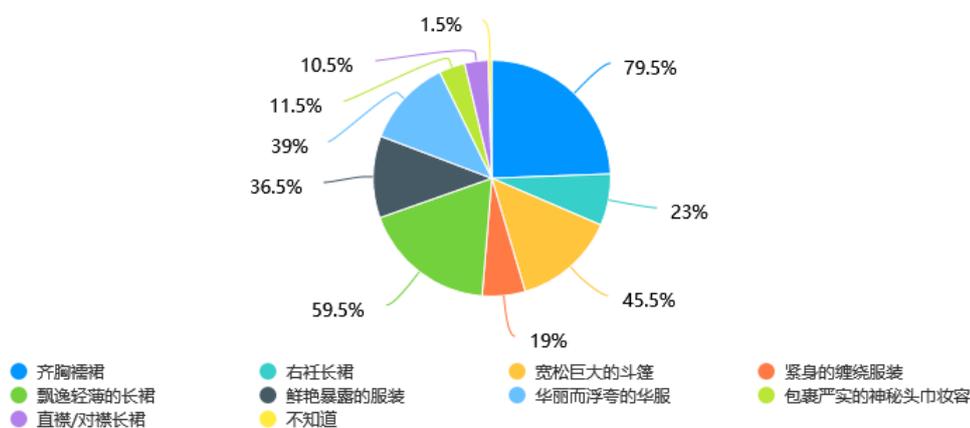

ภาพที่ 3-17 แผนภูมิวงกลมแสดงข้อมูลสรุปผลของคำถามที่ 10

สรุปผลคำถามที่ 11: ในหัวข้อเกี่ยวกับอัตลักษณ์ที่เป็นตัวแทนด้านรูปลักษณ์ภายนอกของเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมในสมัยราชวงศ์ถัง จากข้อมูลเชิงสถิติในตารางสามารถสรุปได้ ดังนี้ ชุดกระโปรงรัดอก กระโปรงยาวบางเบาพลิ้วไหวและเครื่องแต่งกายที่งดงามหรูหราอลังการคืออัตลักษณ์ที่เป็นตัวแทนด้านรูปลักษณ์ภายนอกของเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมในสมัยราชวงศ์ถัง คิดเป็นสัดส่วน 24.4%, 18.3% และ 12% ตามลำดับ รองลงมาคือเสื้อคลุมไหล่ที่มีขนาดใหญ่สวมคลุมทับทั้งตัวและเครื่องแต่งกายสีสันสดใสเปิดเผยผิวกาย คิดเป็นสัดส่วนอยู่ที่ 14% และ 11.2% ตามลำดับ อัตราการเลือกชุดกระโปรงยาวที่สวมโดยปิดชายเสื้อทางซ้ายทับไปทางด้านขวา เครื่องแต่งกายที่รัดพันรอบตัวปกปิดอย่างแน่นหนา ผ้าคลุมศีรษะชวนให้รู้สึกถึงกลิ่นอายความลึกลับ และชุดกระโปรงยาวคอปกตรง/ปกไขว้อยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่าอย่างเห็นได้ชัด คิดเป็นสัดส่วน 7%, 5.8%, 3.5% และ 3.2% ตามลำดับ ซึ่งในจำนวนผู้กรอกข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ 200 คน มีเพียง 0.6% ที่เลือกตอบว่า “ไม่ทราบ” (ดังภาพที่ 3-18)

กล่าวโดยสรุป เครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมในสมัยราชวงศ์ถังมีอัตลักษณ์ด้านรูปลักษณ์ภายนอกที่โดดเด่นคือชุดกระโปรงรัดอก ชุดกระโปรงยาวบางเบาพลิ้วไหว เครื่องแต่งกายที่งดงามหรูหราอลังการ ในขณะเดียวกันผ้าคลุมขนาดใหญ่สวมทับได้ทั้งตัวและเครื่องแต่งกายสีสันสดใสที่เปิดเผยผิวกายก็ถือเป็นอัตลักษณ์ที่โดดเด่นเช่นกัน จากข้อมูลการทบทวนวรรณกรรมในบทที่ 2.2.1 ในย่อหน้าแรกซึ่งกล่าวถึง “อีกหนึ่งอัตลักษณ์ที่โดดเด่นไม่แพ้กัน คือชุดเสื้อและกระโปรงเกาะอก (齐胸衫裙) ชุดเสื้อและกระโปรงเอวสูง (高腰衫裙) ชุดคลุมคอกลม (圆领袍) รวมถึงชุดเสื้อกระโปรงซึ่งสวมแบบไขว้ทับปกเสื้อ (交领衫裙)” ย่อหน้าแรกในบทที่ 2.2.3 “การผลิตเครื่องแต่งกายอันผู้ในสมัยราชวงศ์ถังส่วนใหญ่ใช้การปักในแนวระนาบและเทคนิคการตัดเย็บเป็นหลัก เป็นเสื้อผ้ารูปแบบเรียบ ๆ ไม่มีมิติ ซึ่งแตกต่างจากการตัดเย็บเสื้อผ้าแบบสามมิติสไตล์ตะวันตกที่เน้นให้เสื้อผ้ามีลูกเล่นหลากหลายและเข้ารูปพอดีตัวผู้สวมใส่ อันผู้ในสมัยนั้นทำให้ผู้สวมใส่สัมผัสได้ถึงกลิ่นอายและความพลิ้วไหวผืนผ้าที่ไฉ่เรียงซ้อนกันเป็นชั้นคลื่น โปรงบาง เบาสบาย ไม่ทำให้รู้สึกอึดอัด” ในสมัยนั้นเนื่องด้วยอิทธิพลจากวัฒนธรรมของชาวฮั่นในภูมิภาคตะวันตก เครื่องแต่งกายของสตรีชาวฮั่นในสมัยราชวงศ์ถังจึงเปี่ยมด้วยความเปิดเผย กล่าวที่จะออกนอกกรอบจำกัด ข้อมูลเชิงสถิติในข้างต้นเป็นข้อพิสูจน์ถึงความประทับใจที่ประชาชนชาวฮั่นจำนวนมากมีต่ออัตลักษณ์ด้านรูปลักษณ์ภายนอกของเครื่องแต่งกายในสมัยราชวงศ์ถังซึ่งสอดคล้องกับข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์

ดังนั้น บทสรุปเกี่ยวกับอัตลักษณ์ด้านรูปลักษณ์ภายนอกของเครื่องแต่งกายในสมัยราชวงศ์ถังที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิตินี้จึงสามารถใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงในส่วนองค์ประกอบภาพโครงร่าง (Silhouette) สำหรับแผนการออกแบบผลงานในงานวิจัยนี้

ภาพที่ 3-18 แผนภูมิวงกลมแสดงข้อมูลสรุปผลของคำถามที่ 11

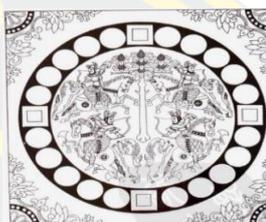
สรุปผลคำถามที่ 12: ในหัวข้อรูปแบบลวดลายที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเป็นภาพแทนเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมในสมัยราชวงศ์ถัง จากข้อมูลเชิงสถิติในตารางสามารถสรุปได้ ดังนี้ ภาพลวดลายประเภทดอกไม้ พืชพันธุ์เป็นประเภทลวดลายที่ได้รับความนิยมมากที่สุดโดยมีผู้เลือกมากถึง 134 คน คิดเป็น 28.4% ของจำนวนทั้งหมด รองลงมาคือลายโทเทมที่มีลักษณะเป็นเส้นขีด โดยยมีผู้เลือก 103 คน คิดเป็น 21.8% ของจำนวนทั้งหมด ลวดลายรูปสัตว์ประเภทสัตว์ป่า สัตว์ปีกชนิดต่าง ๆ และลวดลายผสมที่มีความสลับซับซ้อนมีจำนวนผู้เลือกในระดับหนึ่ง คิดเป็น 17.8% และ 14.2% ตามลำดับ ลวดลายประเภทรูปทรงเรขาคณิตที่จัดเรียงอย่างเป็นระเบียบมีกฎเกณฑ์และการไม่ตกแต่งด้วยภาพลวดลายใด ๆ มีอัตราการเลือกอยู่ในเกณฑ์ต่ำ คิดเป็น 10.8% และ 4.7% ตามลำดับ และมี 22 คนที่เลือกตอบว่า “ไม่ทราบ” คิดเป็น 1.5% ของจำนวนทั้งหมด ส่วนตัวเลือก “อื่น ๆ” (ลวดลายที่ไม่สามารถจำแนกประเภทได้) มีผู้เลือกเพียง 4 คน คิดเป็น 0.8% ของจำนวนทั้งหมด (ดังภาพที่ 3-21)

กล่าวโดยสรุป อัตลักษณ์ด้านภาพลวดลายของเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมในสมัยราชวงศ์ถังที่โดดเด่นคือลวดลายประเภทดอกไม้พืชพันธุ์และสัญลักษณ์โทเทมที่มีลักษณะเป็นเส้นขีด ในขณะที่เดียวกันยังมีอัตลักษณ์ที่โดดเด่นรองลงมาคือลวดลายรูปสัตว์ประเภทสัตว์ป่า สัตว์ปีกชนิดต่าง ๆ และลวดลายผสมที่มีความสลับซับซ้อน ส่วนลวดลายประเภทรูปทรงเรขาคณิตที่จัดเรียงอย่างเป็นระเบียบมีกฎเกณฑ์และการไม่ตกแต่งด้วยภาพลวดลายใด ๆ มีสัดส่วนความสอดคล้องที่ต่ำกว่าลวดลายอื่น ๆ จึงไม่ใช่ตัวเลือกหลักที่เหมาะสม เมื่อนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เชิงสถิติบูรณาการร่วมกับข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารอ้างอิงก่อนหน้าจึงพบว่าลวดลายที่ได้รับความนิยมในสมัย

ราชวงศ์ถังตอนกลางและตอนปลายส่วนใหญ่คือลวดลายพืชพันธุ์ ดอกไม้และนก ในขณะที่ลวดลายอื่นเริ่มค่อย ๆ ปรากฏให้เห็นลดน้อยลง ในบรรดาภาพลวดลายในสมัยนั้น “ลายเป่าเซียงฮวา” “ลายสร้อยร้อยมุก” “ลายจ๋วนเฉา” และ “ลายเร็นตง (ชื่อพันธุ์ไม้เลื้อยชนิดหนึ่ง)” เป็นลวดลายกระแสหลักที่ได้รับความนิยมอย่างมากในหมู่ชาวจีนและเหมาะสมเป็นตัวแทนลวดลายของเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมในสมัยราชวงศ์ถังมากที่สุด

宝相花唐

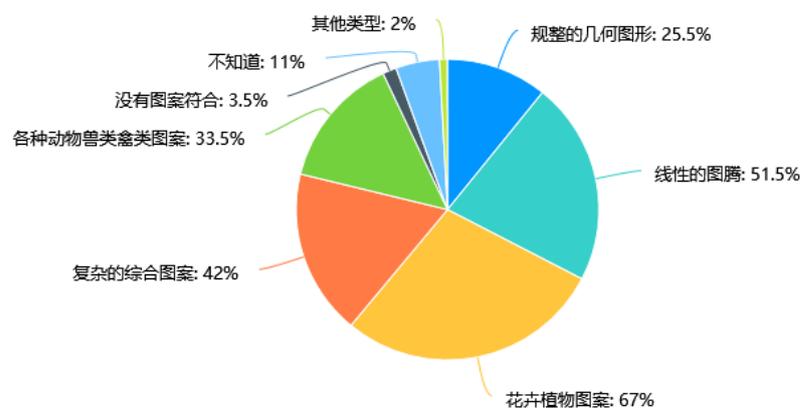
联珠纹唐

ภาพที่ 3-19 ภาพลวดลายเป่าเซียงฮวา (ภาพซ้าย) และลายสร้อยร้อยมุก (ภาพขวา) ในสมัยราชวงศ์ถัง (YIQI LIN, 2022)

卷草纹唐

ภาพที่ 3-20 ภาพลวดลายจ๋วนเฉาในสมัยราชวงศ์ถัง (YIQI LIN, 2022)

ภาพที่ 3-21 แผนภูมิวงกลมแสดงข้อมูลสรุปผลของคำถามที่ 12

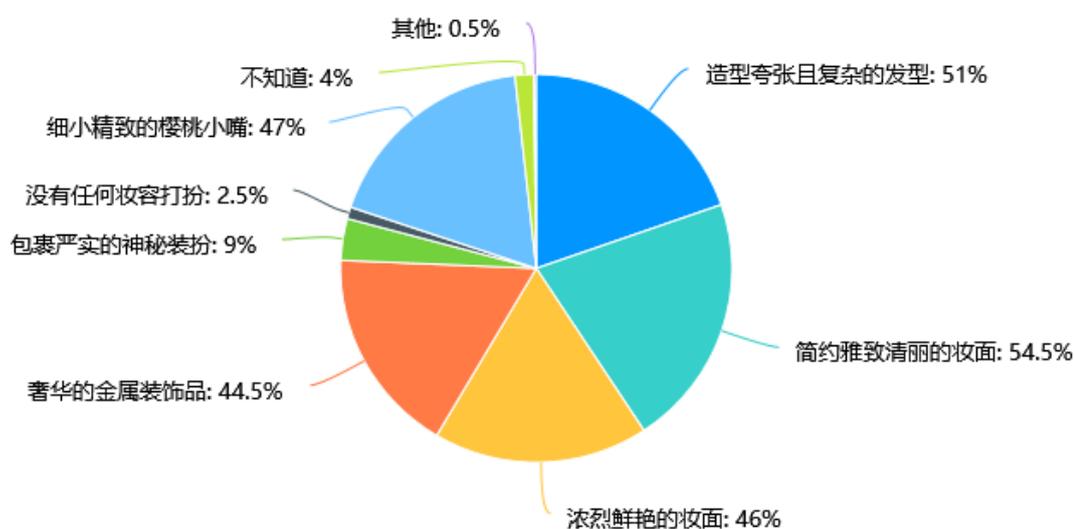
สรุปผลคำถามที่ 13: ในหัวข้อความประทับใจด้านรูปแบบการแต่งหน้าของสตรีชาวจีนในสมัยราชวงศ์ถัง ผู้วิจัยพบว่าความประทับใจของตัวอย่างกลุ่มประชากรส่วนใหญ่สอดคล้องกับข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ ซึ่งข้อมูลเชิงสถิติในตารางสามารถสรุปได้ ดังนี้ ชาวจีนส่วนใหญ่เชื่อว่าการแต่งหน้าในสไตล์เรียบง่ายและงามสง่าเป็นอัตลักษณ์หลักด้านการแต่งหน้าของสตรีชาวจีนในสมัยราชวงศ์ถัง เนื่องจากในแบบสอบถามฉบับนี้ตัวเลือกดั้งกล่าวมีสัดส่วนผู้เลือกมากถึง 21% จากข้อมูลที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมในบทที่ 2.1.3 “การตกแต่งบนใบหน้าของสตรีสมัยราชวงศ์ถังมีเอกลักษณ์สำคัญอยู่ที่การใช้แป้งผงตะกั่วผัดแต่งหน้าจนขาวนวลซึ่งเรียกว่าไปจวง (白妆) และการใช้ชาดแต้มแต่งสีบนใบหน้าให้แดงก่ำเรียกว่าหงจวง (红妆) นอกจากนี้ก็ยังมี การแต่งหน้าแบบเลียอวันจวง (血晕妆) คือการเขียนขอบตาสีเส้นทั้งขอบบนและล่างด้วยหมึกสีม่วงคล้ำรอยข้ำเลือด การแต่งหน้าแบบเกาฮวาจวง (桃花妆) คือการใช้ผงแป้งและชาดผัดแต่งใบหน้าจนมีสีส้มคล้ายสีของผลท้อ การแต่งหน้าแบบเฟยเสียวจวง (飞霞妆) คือการแต่งหน้าโดยใช้ชาดระบายลงบนใบหน้าให้ทั่ว จากนั้นจึงลงผงแป้งสีขาวทับบาง ๆ การแต่งหน้าแบบจิวอวันจวง (酒晕妆) คือการแต่งให้สองแก้มแดงก่ำราวกับกำลังเมามายสุรา โดยลงแป้งขาวบนใบหน้าก่อนจะทาชาดทับลงไป การแต่งหน้าแบบถี้จวง (脂妆) คือการใช้ผงแป้งสีแดงทาบาง ๆ บริเวณขอบตาล่าง จากนั้นปิดเบา ๆ ให้ได้สีแดงระเรื่อราวกับกำลังร่ำไห้ และการแต่งหน้าแบบเลี้ยวจวง (泪妆) คือการใช้แป้งขาวประพรมบริเวณแก้มทั้งสองข้างให้มีลักษณะคล้ายหยดน้ำตา” ดังข้อมูลในข้างต้น ไปจวงคือการตกแต่งให้ทั่วใบหน้าขาวผ่อง (โดยใช้แป้งผงตะกั่วเป็นแป้งรองพื้นเสริมความงามด้วยการจัดแต่งสร้างทรงผมให้มีรูปทรงอลังการเกินจริงและซับซ้อน) การแต่งหน้าแบบไปจวงจนทั่วทั้งหน้าขาวนวลทำให้ผู้คนรู้สึกประทับใจในใบหน้าขาวผ่องซึ่งดูเรียบง่ายและสะอาดตา

การจัดแต่งทรงผมที่มีรูปทรงซับซ้อนและหวือหวาเกินจริงก็เป็นตัวเลือกที่มีอัตราการเลือกสูงในระดับหนึ่ง คิดเป็น 19.8% จากจำนวนทั้งหมด การแต่งหน้าโดยใช้ชาดแดงแต้มเล็ก ๆ ตรงบริเวณกลางริมฝีปากเป็นทรงผลองเถา (เซอรี้) ก็ถือเป็นอัตลักษณ์ที่โดดเด่นประการหนึ่ง เนื่องจากมีสัดส่วนการเลือกสูงถึง 18.2% การแต่งริมฝีปากให้เป็นทรงผลองเถาด้วยชาดแดงเป็นอัตลักษณ์ที่สร้างความประทับใจให้กับประชาชนชาวจีนอย่างมาก ตามข้อมูลในเอกสารอ้างอิง ในสมัยราชวงศ์ถังตอนต้นการแต่งริมฝีปากให้มีขนาดเล็กและบางกว่าขนาดริมฝีปากจริงถือเป็นมาตรฐานและค่านิยมด้านความงามในสมัยนั้น จนภายหลังในยุคสมัยต่อมาจึงค่อย ๆ มีการเปลี่ยนแปลงสไตล์การแต่งริมฝีปากให้อวบหนากลมมนอิมเอิบ ช่วงกลางสมัยราชวงศ์ถังกระแสความนิยมในรูปแบบการแต่งริมฝีปากให้เรียวเล็กกว่าขนาดจริงได้พุ่งทะยานจนถึงขีดสุด จากนั้นรูปแบบการแต่งหน้าจึงได้พัฒนาเป็นการแต่งริมฝีปาก “แบบผลองเถา”

การประคองแต่งหน้าด้วยสีสันทัดจ้านและการเสริมเติมแต่งด้วยเครื่องประดับโลหะสไตล์หูหრაถือเป็นอัตลักษณ์หนึ่งของการแต่งหน้าแบบสตรีชาวจีนในสมัยราชวงศ์ถังเช่นกัน โดยคิดเป็น

17.8% และ 17.2% ตามลำดับ ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าการแต่งหน้าที่หวิอหวาเกินจริงแบบ “หงจวง” ได้สร้างความประทับใจให้แก่ชาวจีนจนทำให้ “การประโคมแต่งหน้าด้วยสีสันทัดจำน” กลายเป็นอัตลักษณ์ภาพจำหนึ่งของการแต่งหน้าแบบสตรีชาวจีนในสมัยราชวงศ์ถัง อีกทั้งเนื่องจากเทคโนโลยีและเทคนิคการสร้างสรรคงานอัญมณีและโลหะในสมัยราชวงศ์ถังมีความซับซ้อนและวิจิตรประณีตอย่างมาก ผู้คนในสมัยนั้นจึงมีความกระตือรือร้นในการแสวงหาสิ่งประดับตกแต่งที่สร้างขึ้นจากการขัดเจียรหินหยก การขึ้นรูปงานโลหะเงินและทอง ตลอดจนการเลี่ยมฝังหินอัญมณี ฯลฯ มากขึ้นเรื่อย ๆ ส่งผลให้ “การเสริมเติมแต่งด้วยเครื่องประดับโลหะสไตล์หุรหุรา” เป็นตัวเลือกที่มีสัดส่วนการเลือกสูงในระดับหนึ่ง

การแต่งหน้าและแต่งกายในสไตล์ลึกลับโดยสวมหมวกปกปิดใบหน้าเอาไว้ให้มืดซิดและการไม่แต่งหน้ามีอัตราการเลือกอยู่ในเกณฑ์ต่ำ คิดเป็น 3.4% และ 0.96% มีเพียง 1.5% ที่เลือกตอบ “อื่น ๆ” โดยให้เหตุผลว่าตนไม่รู้ว่่าสิ่งใดคืออัตลักษณ์ด้านการแต่งหน้าของสตรีชาวจีนในสมัยราชวงศ์ถัง ซึ่งมีเพียงแค่ 1 คนที่เลือกตอบตัวเลือกนี้จึงไม่สามารถนำมาใช้เป็นจุดสำคัญในการวิเคราะห์ได้

ภาพที่ 3-22 แผนภูมิวงกลมแสดงข้อมูลสรุปผลของคำถามที่ 13

สรุปผลคำถามที่ 14: ในหัวข้ออัตลักษณ์ด้านเทคนิคหัตถศิลป์ของเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิม สมัยราชวงศ์ถังมีบทสรุปการวิเคราะห์ ดังนี้ สัดส่วนการเลือก “งานหัตถศิลป์ที่เย็บปักด้วยดินโลหะ หรุหร่า” ให้เป็นตัวเลือกที่มีความสอดคล้องกับอัตลักษณ์ด้านเทคนิคหัตถศิลป์ของเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมสมัยราชวงศ์ถัง คิดเป็น 39.1% ทั้งนี้ตามข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารอ้างอิง จึงได้ข้อสรุปว่าอาจมีเหตุปัจจัยเนื่องมาจากเทคนิคเย็บปักได้รับการพัฒนาอย่างมากในสมัยราชวงศ์ถัง กอปรกับชาวจีนในสมัยนั้นมักใช้ดินทองเพื่อเพิ่มความสวยงามให้กับเสื้อผ้า เทคนิคการเย็บปักดินโลหะจึงกลายเป็นองค์ประกอบหลักในการสร้างสรรค์งานเครื่องแต่งกายที่ได้รับความนิยมอย่างมาก

สัดส่วนการเลือก “อุดมไปด้วยวัสดุผ้าทอสีสันสดใสหลากหลายเฉดสี” คิดเป็น 35.9% อาจมีเหตุปัจจัยเนื่องมาจากเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมในสมัยราชวงศ์ถังให้ความสำคัญกับความหลากหลายด้านสีสันและประเภทวัสดุจึงมักใช้วัสดุสิ่งทอหลากหลายชนิดในการตัดเย็บเครื่องแต่งกาย

สัดส่วนการเลือก “งานหัตถศิลป์ผ้ามัดย้อมลายด้วยสีชาและสีน้ำเงิน” คิดเป็น 17% อาจมีเหตุปัจจัยเนื่องมาจากเทคนิคการย้อมและทอผ้าในสมัยราชวงศ์ถังที่พัฒนาขึ้นอย่างมาก ชาวจีนในสมัยนั้นจึงมักใช้เทคนิคมัดย้อมลายด้วยสีชาและสีน้ำเงินในการตกแต่งเสื้อผ้าให้สวยงาม

สัดส่วนการเลือก “ผ้าฝ้ายและผ้าป่านเนื้อหยาบ” มีเพียง 5.4% จึงถือว่าตัวเลือกนี้ไม่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ด้านเทคนิคหัตถศิลป์ของเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมสมัยราชวงศ์ถัง ทั้งนี้อาจมีเหตุปัจจัยเนื่องมาจากเครื่องแต่งกายของชาวจีนในสมัยราชวงศ์ถังมักมุ่งเน้นไปที่ความหรูหรางดงาม วิจิตรอลังการ วัสดุสิ่งทอที่ใช้ในการตัดเย็บจึงมักเป็นผ้าทอไหมคุณภาพสูง

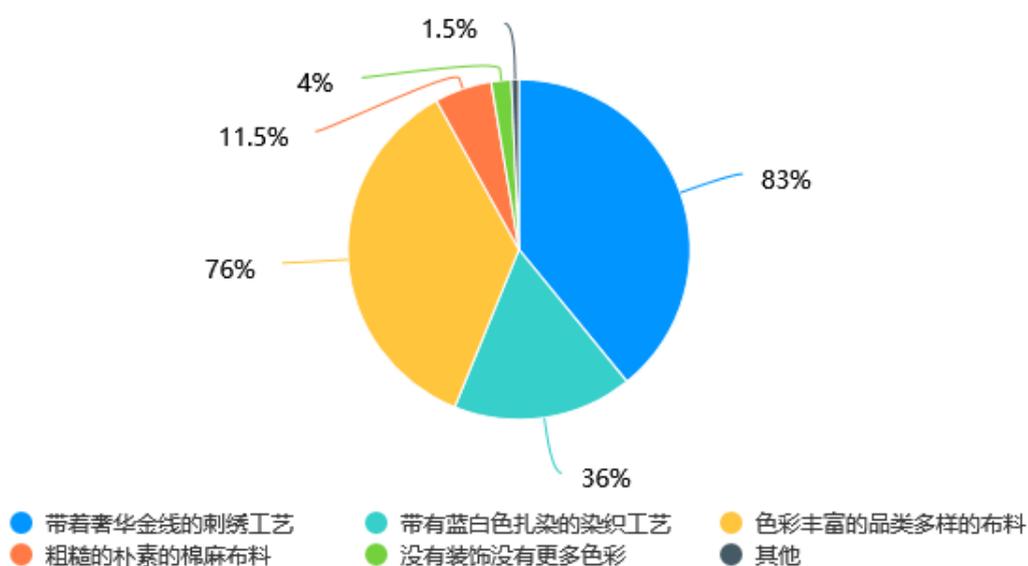
สัดส่วนการเลือก “ไม่มีการตกแต่งและไม่มีการใช้สีสันหลากหลาย” คิดเป็น 1.9% จึงถือว่าตัวเลือกนี้ไม่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ด้านเทคนิคหัตถศิลป์ของเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมสมัยราชวงศ์ถัง ทั้งนี้อาจมีเหตุปัจจัยเนื่องมาจากเครื่องแต่งกายของชาวจีนในสมัยราชวงศ์ถังมักให้ความสำคัญกับความสวยงามและสีสันสวยสดใสจึงมักมีการใช้วิธีการตกแต่งรูปแบบต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้เครื่องแต่งกายมีความงดงามมากยิ่งขึ้น

จากข้อมูลเชิงสถิติในตารางจะเห็นได้ว่า “งานหัตถศิลป์ที่เย็บปักด้วยดินโลหะหรุหร่า” และ “อุดมไปด้วยวัสดุผ้าทอสีสันสดใสหลากหลายเฉดสี” เป็นตัวเลือกที่ตัวอย่างกลุ่มประชากรเลือกมากที่สุด กอปรกับข้อมูลที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม “หลังจากผ่านการพัฒนามานานกว่า 30 ปี ในที่สุดราชวงศ์ถังก็ค่อย ๆ นำพาแผ่นดินจีนก้าวขึ้นสู่ยุคสมัยแห่งความเจริญรุ่งเรืองเป็นผลสำเร็จ ช่วงเวลานี้ได้รับการขนานนามทางประวัติศาสตร์ว่า “ไคหยวน ยุคสมัยแห่งความรุ่งโรจน์” กล่าวได้ว่าในช่วงเวลานี้ถือเป็นจุดเริ่มต้นสู่ความเจริญรุ่งเรืองของการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน แต่ในขณะเดียวกันก็ยังเป็นช่วงเวลาที่แสงระยิบระยับจากกระดาษเงินกระดาษทองแห่งความมั่งคั่งเจิดจ้าเสียจนพาให้ผู้คนหูดาท่ามัว หลงใหลมีเมามาไปกับแสงสีของความเจริญรุ่งเรืองจนปล่อยตัวปล่อยใจให้สำเร็จสำราญ ทำตัวสุรุ่ยสุร่าย แต่อย่างไรเสียในช่วงเวลานี้ก็ถือเป็นยุคเฟื่องฟูของราชวงศ์ถังอย่างแท้จริง ความเจริญ

ทางเศรษฐกิจในขณะนั้นถือเป็นรากฐานชั้นเยี่ยมที่คอยเกื้อกูลให้เกิดการพัฒนาทางศิลปวัฒนธรรม กอปรกับความเข้มแข็งและอำนาจของประเทศชาติที่เพิ่มพูนขึ้นอย่างมหาศาล ทั้งยังส่งผลให้ สภาพแวดล้อมในการดำรงชีวิตของประชาชนในปกครองดีขึ้นตามไปด้วย ซึ่งปัจจัยเหล่านี้เป็นสิ่งที่ทำให้การพัฒนาทางวัฒนธรรมในสมัยราชวงศ์ถังเฟื่องฟูถึงขีดสุด”

จากข้อมูลในข้างต้นจึงสามารถสรุปได้ว่าในสมัยราชวงศ์ถังหลังข้ามผ่านการพัฒนาในช่วงแรกจึงก่อให้เกิดการวางรากฐานที่มั่นคงและการสร้างเสริมบรรยากาศทางวัฒนธรรมที่เป็นผลต่อการพัฒนาในระยะกลางและระยะหลัง ชาวจีนมีระดับความต้องการที่สูงขึ้นและมุ่งแสวงหารูปแบบ การแต่งตัวที่วิจิตรประณีตยิ่งขึ้น ส่งผลให้ในยุคสมัยราชวงศ์ถังมีการทดลองและการริเริ่มสร้างสรรค์ นวัตกรรมในด้านเทคนิคที่ใช้สร้างสรรค์ตัดเย็บเครื่องแต่งกายมากกว่ายุคสมัยแต่ละราชวงศ์ที่ผ่านมา และก่อให้เกิดเทคนิคหัตถศิลป์สำหรับตกแต่งเครื่องแต่งกายเพื่อความสวยงามขึ้นหลากหลายรูปแบบ อาทิ เทคนิคเย็บปักด้วยด้ายโลหะทอง เทคนิคเย็บตอกดินทอง (ดิงจินชีว) เทคนิคชุวจินชีว ฯลฯ (ดัง ภาพตารางที่ 3-23)

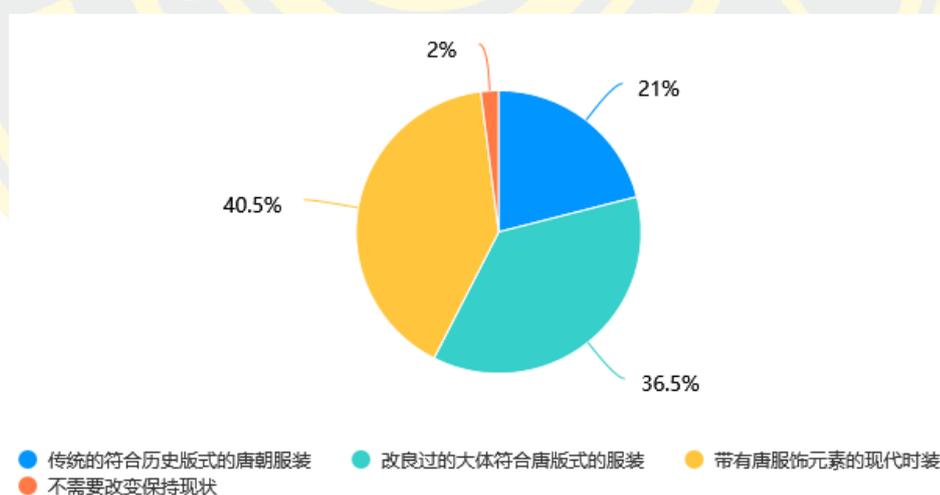
อีกทั้งจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเอกสารอ้างอิงทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับโบราณวัตถุที่ ขุดค้นพบจึงทราบว่าโบราณวัตถุทางวัฒนธรรมจำนวนมากที่ขุดพบจากถ้ำเก็บพระคัมภีร์ตุนหวง โกง ถ้าย่อยในถ้ำหินสลักโมเกา เมืองตุนหวงและพระราชวังใต้ดินใต้พุทธสถานวัดฝ่าเหมินชื่อเป็นหลักฐาน เชิงประจักษ์ที่ช่วยพิสูจน์ให้เห็นว่า “การตกแต่งด้วยเทคนิคเย็บปักด้วยดินทองได้รับการพัฒนาจน แดกฉานและเป็นที่ยอมรับอย่างมากในสมัยราชวงศ์ถัง”

ภาพที่ 3-23 แผนภูมิวงกลมแสดงข้อมูลสรุปผลของคำถามที่ 14

สรุปผลคำถามที่ 15: จากการสำรวจในหัวข้อ “แนวโน้มความต้องการในการสวมใส่เครื่องแต่งกายรูปแบบต่าง ๆ ” ตามข้อมูลเชิงสถิติที่ปรากฏในตารางแสดงให้เห็นว่ารูปแบบการสวมใส่ที่ได้รับความนิยมในหมู่ตัวอย่างกลุ่มประชากรที่เข้าร่วมในการสำรวจข้อมูลนี้มากที่สุดคือ “เครื่องแต่งกายตามแฟชั่นสมัยนิยมที่ผสมผสานด้วยองค์ประกอบจากเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมในสมัยราชวงศ์ถัง” คิดเป็น 40.5% ของจำนวนทั้งหมด รองลงมาคือ “เครื่องแต่งกายแบบจีนสมัยราชวงศ์ถังที่ดัดแปลงให้มีรูปแบบทันสมัย” คิดเป็น 36.5% ตามด้วย “เครื่องแต่งกายตามแบบฉบับจีนโบราณดั้งเดิมสมัยราชวงศ์ถัง” คิดเป็น 21% มีเพียงส่วนน้อยที่เลือก “ไม่จำเป็นต้องปรับแก้หรือดัดแปลงใด ๆ แคร์รักษาสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันเอาไว้ก็เพียงพอแล้ว”

ดังนั้น จึงสามารถกล่าวได้ว่าการบูรณาการองค์ประกอบแฟชั่นสมัยใหม่ร่วมกับเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมในสมัยราชวงศ์ถังกำลังเป็นกระแสที่ได้รับความนิยมอย่างมากในหมู่ประชาชนชาวจีน จะเห็นได้ว่าแม้ในการวางแผนงานออกแบบจำเป็นต้องสืบทอดและรักษาปัจจัยอันเป็นอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมเอาไว้ แต่ในขณะเดียวกันยังจำเป็นต้องออกแบบให้ผลงานเครื่องแต่งกายที่สร้างสรรค์ขึ้นมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตและฉากทัศน์ด้านการใช้งานในปัจจุบันด้วยเช่นกัน รวมถึงส่งเสริมให้เอกลักษณ์ต่าง ๆ อาทิ กลิ่นอายทางวัฒนธรรม ความสวยงามและความเอื้ออำนวยด้านการใช้งาน ฯลฯ สามารถบูรณาการร่วมกันได้อย่างกลมกลืนและมีประสิทธิภาพมากขึ้น (ดังภาพที่ 3-24)

ภาพที่ 3-24 แผนภูมิวงกลมแสดงข้อมูลสรุปผลของคำถามที่ 15

ข้อที่ 19: “จากตลาดสินค้าประเภทเสื้อผ้าในปัจจุบัน คุณคิดว่าชุดแฟชั่น (ชุดพิธีการ) ที่ออกแบบโดยนำองค์ประกอบเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมในสมัยราชวงศ์ถังมาประยุกต์ใช้ควรมีราคาเท่าใด?”

พิจารณาจากผลตอบกลับในแบบสอบถาม ตัวอย่างกลุ่มประชากรส่วนใหญ่มีความเห็นว่าราคาควรอยู่ในช่วง 300-800 หยวน (ประมาณ 1,500-4,000 บาท) บางส่วนยังให้ความเห็นว่า “หากเป็นชุดพิธีการสำหรับใส่ออกงานในโอกาสทางการต่าง ๆ ควรมีชุดผลงานสัก 3 ชุดแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้ ระดับแรก (ราคาย่อมเยา) ราคาควรอยู่ที่ประมาณ 1,000-3000 หยวน ระดับกลาง 4,000-5,500 หยวน และระดับสูง ราคา 5,500 หยวนขึ้นไป หากเป็นชุดที่ใส่เป็นปกติแนะนำว่าไม่ควรขายในราคาที่แพงเกินควร ควรอยู่ราว ๆ 100-300 หยวน”

ภาพที่ 3-28 ภาพข้อคิดเห็นบางส่วนที่ตัวอย่างกลุ่มประชากรได้แสดงในข้อที่ 19 (YIQI LIN, 2023)

ข้อที่ 20: “คุณมีข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอย่างไรเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางการออกแบบที่บูรณาการแฟชั่นสมัยนิยมเข้ากับวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมในสมัยราชวงศ์ถัง?”

ผู้วิจัยได้คัดสรรและเรียบเรียงคำตอบที่มีความหมายและเหมาะสมเป็นตัวแทนความคิดเห็นของตัวอย่างกลุ่มประชากรไว้ ดังนี้

ตารางที่ 3-8 ตัวแทนคำตอบของคำถามข้อที่ 20

ลำดับ	ข้อคิดเห็น-ข้อเสนอแนะ
1	การออกแบบควรมีทั้งเอกลักษณ์ของเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมในสมัยราชวงศ์ถังและความงามแบบสมัยใหม่ ไม่จำเป็นต้องจำกัดตนเองอยู่ในกรอบสไตล์ดั้งเดิม ปรับรูปแบบการออกแบบเพื่อให้ได้ชุดที่เหมาะสมใส่ในชีวิตประจำวันยุคปัจจุบันหรืออาจนำองค์ประกอบเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมในสมัยราชวงศ์ถังมาใช้ในการออกแบบและสร้างสรรค์ลวดลายดอกไม้ที่เรียงต่อกันเป็นแพทเทิร์นและนำลวดลายดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ต่อไป
2	หวังว่าผลงานที่ได้จะเป็นชุดที่เคลื่อนไหวสะดวกเหมาะกับการเดินทางในแต่ละวันมากกว่าชุดสไตล์โบราณที่มีความซับซ้อนและมีวิธีการสวมใส่ยุ่งยากเกินไปสำหรับคนสมัยใหม่ หากต้องการนำองค์ประกอบเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมในสมัยราชวงศ์ถังผสมผสานเข้ากับเสื้อผ้าสมัยใหม่ การออกแบบโดยมุ่งเน้นไปที่ความเรียบง่ายน่าจะสอดคล้องกับสุนทรียภาพของคนยุคใหม่มากกว่า ทั้งยังทำให้ชุดที่ออกแบบมีความสอดคล้องกับวิถีทั่วไปในปัจจุบันมากขึ้น ซึ่งการออกแบบสามารถนำการจับคู่สีเส้นและองค์ประกอบลวดลายจากในสมัยราชวงศ์ถังมาประยุกต์ใช้เพิ่มเติมได้
3	การออกแบบควรเป็นการสร้างเสริมความทันสมัยและนวัตกรรมสร้างสรรค์ที่เหมาะสมโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของการรักษาอัตลักษณ์ดั้งเดิมของวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมในสมัยราชวงศ์ถังเอาไว้ อันประกอบด้วยการใช้วัสดุสิ่งทอและเทคนิคเทคโนโลยีสมัยใหม่ ผสมผสานร่วมกับองค์ประกอบยอดนิยมและกระแสแฟชั่น ให้ความสำคัญกับการใช้งานจริงและความสะดวกสบายในการสวมใส่ ด้วยวิธีพัฒนาแนวทางการออกแบบดังนี้จึงจะสามารถนำองค์ประกอบเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมในสมัยราชวงศ์ถังบูรณาการร่วมกับการออกแบบแฟชั่นสมัยใหม่ได้อย่างเหมาะสม การออกแบบนี้ไม่เพียงมีความหมายในด้านการสืบทอดวัฒนธรรม ในขณะเดียวกันยังสามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคยุคใหม่ในด้านแฟชั่น คุณภาพและการแสวงหาเอกลักษณ์ความปัจเจก
4	การออกแบบไม่ควรนำองค์ประกอบจำนวนมาก อาทิ สีเส้น กระดุม คอเสื้อ เส้นสายโครงร่าง ฯลฯ มาใช้ในเวลาเดียวกันจนกลายเป็นว่ามีองค์ประกอบล้นเกินจนรก ในสายตาคนนอกสิ่งสำคัญคือการออกแบบไม่ควรอิงประวัติศาสตร์มากเกินไป แต่ควรออกแบบให้มีความทันสมัยและแสดงออกถึงวัฒนธรรมดั้งเดิมด้วยการสอดแทรกสัญลักษณ์วัฒนธรรมบางประการลงในความทันสมัย
5	หวังว่าการออกแบบจะสามารถถ่ายทอดแนวคิดทางวัฒนธรรมของเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมในสมัยราชวงศ์ถังออกมาได้อย่างเด่นชัด ชุดที่ออกแบบควรสามารถสวมใส่ได้อย่าง

ลำดับ	ข้อคิดเห็น-ข้อเสนอแนะ
	อิสระตามโอกาสที่ต้องการ การออกแบบสามารถอ้างอิงหลักการจับคู่สี และปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับการแต่งหน้าตามเอกลักษณ์ของเสื้อผ้าสมัยใหม่
6	หวังว่าแนวทางการออกแบบจะทำให้วัฒนธรรมเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมในสมัยราชวงศ์ถังจะเป็นที่ชื่นชอบของผู้คนมากขึ้นในอนาคต ส่งเสริมให้มีการนำเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมมาพัฒนาต่อยอดและสืบสานวัฒนธรรมต่อไป
7	สไตล์และรูปแบบลวดลายเป็นองค์ประกอบที่สามารถศึกษาวิจัยในเชิงลึกและเจาะลึกในประเด็นจำเพาะต่อไป สร้างการบูรณาการที่มีประสิทธิภาพให้ปัจจัยต่าง ๆ ส่งเสริมซึ่งกันและกัน และออกแบบผลงานเสื้อผ้าสำหรับสวมใส่ในชีวิตประจำวันยุคปัจจุบันที่โดดเด่นด้วยองค์ประกอบลูกเล่นสไตล์จีนดั้งเดิมในสมัยราชวงศ์ถัง
8	ผลงานการออกแบบควรมีรูปร่างที่ให้ความรู้สึกหรูหราสง่างาม เนื้อผ้าสวมใส่สบายในราคาที่ยอมรับได้
9	ศึกษาค้นคว้าเพื่อรวบรวมองค์ประกอบที่สามารถนำมาพัฒนาต่อยอด สืบสาน และเป็นองค์ประกอบที่มีความสวยงามซึ่งสามารถนำมาบูรณาการร่วมกับเสื้อผ้าสมัยใหม่ได้ มรดกทางประวัติศาสตร์ของเราชาวจีนอุดมไปด้วยความหลากหลาย ถ้าเราสามารถนำมาพัฒนาให้เกิดประโยชน์ได้ย่อมมีอนาคตที่รุ่งโรจน์สดใส
10	ดังที่ท่านประธานเหมาเคยกล่าวไว้ว่า “หากเราไม่ยึดครองพื้นที่ยุทธศาสตร์ระดับสูงทางวัฒนธรรม ศัตรูก็จะยึดครองแทน” ประวัติศาสตร์ 5,000 ปีของประเทศจีนที่อุดมไปด้วยวัฒนธรรมอันรุ่งโรจน์และวิจิตรงดงามจำนวนมหาศาลไม่อาจสูญสิ้นภายใต้เงื้อมมือเรา อีกทั้งในขณะเดียวกันการออกแบบผลงานเสื้อผ้าเหล่านี้ควรเป็นไปตามคำที่ท่านประธานเหมากล่าวไว้ว่า “มาจากประชาชนย่อมต้องไปสู่ประชาชน!” ผลงานที่ได้จากการออกแบบนี้ไม่เพียงต้องมีราคาที่ชาวจีนทั่วไปสามารถเอื้อมถึงได้ แต่ยังคงควรเป็นผลิตภัณฑ์ระดับสูงที่สามารถคุ้มครองบรรยากาศภายในงานต่าง ๆ ได้อย่างโดดเด่นทั่วทุกมุมโลก
11	การพัฒนาและการสร้างนวัตกรรมสร้างสรรค์อันดับแรกต้องอาศัยความเข้าใจอย่างละเอียดรอบด้าน ฉันทันไม่คาดหวังที่จะเห็นการพัฒนาแค่ค่ากล่าวอ้างโดยใช้อ้างอิงเพียงไม่กี่อย่างและการวิจัยเพียงเล็กน้อย สิ่งที่ยากเห็นคือแนวทางการออกแบบที่มีรากฐานมาจากวัฒนธรรมในสมัยราชวงศ์ถังอย่างแท้จริง มีการศึกษาทำความเข้าใจการเมือง เศรษฐกิจ ธุรกิจ และองค์ประกอบทุก ๆ ด้านในยุคสมัยนั้น พัฒนาและสร้างนวัตกรรมสร้างสรรค์รูปแบบใหม่โดยมีองค์ความรู้และความเข้าใจดังกล่าวเป็นพื้นฐานแล้วบูรณาการร่วมกับวิถีชีวิตในปัจจุบัน อย่างไรก็ตามนี้ย่อมแตกต่างจากอดีต จึงเป็นไปได้ที่จะ

ลำดับ	ข้อคิดเห็น-ข้อเสนอแนะ
	สวมใส่เสื้อผ้าแบบดั้งเดิมเหมือนในยุคสมัยก่อน แต่เราสามารถเข้าใจถึงจิตวิญญาณของชาวจีนในสมัยราชวงศ์ถังได้โดยผ่านการถ่ายทอดจากองค์ประกอบต่าง ๆ ของผลงานเสื้อผ้า
12	ควรเริ่มต้นจากการจับคู่สีของเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมในสมัยราชวงศ์ถัง จากนั้นจึงบูรณาการร่วมกับวัสดุสิ่งทอที่มีอัตลักษณ์โดดเด่น ใช้ความต้องการของตลาดเป็นเครื่องนำทาง ออกแบบให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการออกแบบและพัฒนาให้มีความหลากหลาย
13	ควรนำองค์ประกอบเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมในสมัยราชวงศ์ถัง อาทิ ภาพลวดลาย สี สัน รูปแบบและปัจจัยทางวัฒนธรรม ฯลฯ มาใช้เป็นปัจจัยสนับสนุนตรรกะพื้นฐานในการออกแบบ จากนั้นจึงบูรณาการร่วมกับนวัตกรรมสร้างสรรค์ด้านเครื่องแต่งกายสมัยใหม่ เพื่อตอบสนองความต้องการในการสวมใส่เครื่องแต่งกายที่เหมาะสมกับวาระโอกาสต่าง ๆ ในยุคสมัยปัจจุบัน รวมถึงการสืบสานต่อยอดประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมประจำชาติ
14	ควรผสมผสานรูปแบบและองค์ประกอบลวดลายสไตล์สมัยราชวงศ์ถังเข้ากับเสื้อผ้าที่ทันสมัยแทนที่จะปรับปรุงเครื่องแต่งกายในสมัยราชวงศ์ถังให้ทันสมัย การบูรณาการควรเป็นผลลัพธ์ไม่ใช่จุดเริ่มต้น จุดเริ่มต้นอันดับแรกควรเป็นความต้องการของประชาชนชาวจีน
15	ควรออกแบบโดยบูรณาการร่วมกับเสื้อผ้าสมัยใหม่ ทำให้ผลงานออกแบบมีรูปแบบที่สร้างสรรค์มากขึ้น โดยใช้การจับคู่สีซึ่งเป็นอัตลักษณ์หนึ่งของเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมในสมัยราชวงศ์ถัง พัฒนาการสืบสานและการสร้างนวัตกรรมสร้างสรรค์อย่างเหมาะสม ฉันทันหวังว่าแนวทางการออกแบบนี้จะสามารถพัฒนาได้อย่างลึกซึ้งและมั่นคง และไม่ไหลไปตามกระแสนิยม

ที่มา: (YIQI LIN, 2023)

บทสรุปส่วนแบบสอบถาม: จากการวิเคราะห์ผลการสำรวจแบบสอบถามโดยมีตัวอย่างกลุ่มประชากรคือประชาชนชาวจีนทั่วไปจำนวน 200 คน พบว่าเพศหญิงมีอัตราการมีส่วนร่วมในการวิจัยนี้สูงกว่า กลุ่มช่วยอายุ 25-35 ปีมีความสนใจในหัวข้อวิจัยประเภทนี้มากกว่าและยังเป็นกลุ่มประชากรที่มีความเชี่ยวชาญในการเข้าถึงองค์ความรู้ข่าวสารต่าง ๆ บนโลกอินเทอร์เน็ตมากกว่า และผู้เข้าร่วมตอบแบบสอบถามฉบับนี้ส่วนใหญ่เป็นชาวจีนทางตอนใต้

จากข้อมูลเชิงสถิติในผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าชาวจีนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมในสมัยราชวงศ์ถังเพียงเล็กน้อยหรือมีความเข้าใจที่

क्रमเครื่องผิวเผิน ไม่ชัดเจน ในบรรดาตัวอย่างกลุ่มประชากรผู้ที่ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการศึกษาและนักเรียน/นักศึกษาเป็นกลุ่มที่ให้ความสนใจในหัวข้อวิจัยนี้มากกว่า อีกทั้งคนส่วนใหญ่ยังเห็นชอบและสนับสนุนการนำวัฒนธรรมจีนดั้งเดิมบูรณาการร่วมกับเทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อสร้างนวัตกรรมสร้างสรรค์รูปแบบใหม่ คนส่วนใหญ่เข้าถึงและเรียนรู้วัฒนธรรมเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมในสมัยราชวงศ์ถังผ่านช่องทางสื่อภาพยนตร์-โทรทัศน์หรือช่องทางสื่อออนไลน์ ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าข้อมูลจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและสื่อภาพยนตร์-โทรทัศน์จึงมีผลกระทบอย่างมากต่อความเข้าใจของผู้คนเกี่ยวกับวัฒนธรรมจีนในสมัยราชวงศ์ถัง

สีเหลืองและสีแดงเป็นสีตัวแทนของวัฒนธรรมในสมัยราชวงศ์ถังซึ่งสร้างความประทับใจและภาพจำให้กับชาวจีนอย่างลึกซึ้ง เครื่องแต่งกายแบบชุดกระโปรงรัดอกคือตัวแทนที่โดดเด่นที่สุดของเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมในสมัยราชวงศ์ถัง และลวดลายประเภทพีชพันธุ์เป็นลวดลายหลักที่ใช้ในการตกแต่ง

ในส่วนของอัตลักษณ์ด้านการแต่งหน้าชาวจีนส่วนใหญ่มีความประทับใจและภาพจำเกี่ยวกับเอกลักษณ์นี้ค่อนข้างหลากหลาย เครื่องแต่งกายที่หรูหราและประณีตนั้นสอดคล้องกับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับภูมิหลังทางประวัติศาสตร์สมัยราชวงศ์ถังซึ่งเป็นยุคสมัยที่แผ่นดินจีนรุ่งเรืองอย่างมาก ความคาดหวังของผู้คนต่อวิธีการนำเสนอรรถทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมส่วนใหญ่เอนเอียงไปทางการนำองค์ประกอบวัฒนธรรมในสมัยราชวงศ์ถังมาประยุกต์ใช้และการปรับปรุงต่อยอดให้ดียิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ผู้คนยังหวังว่าราคาของผลงานเสื้อผ้าประเภทนี้จะอยู่ในช่วง 500-3,000 หยวน การออกแบบควรมีนวัตกรรมสร้างสรรค์ที่มากยิ่งขึ้นโดยที่ในขณะเดียวกันยังต้องมีการประยุกต์ใช้องค์ประกอบต่าง ๆ อย่างสมเหตุสมผล ทำให้รู้สึกถึงนัยแฝงทางวัฒนธรรมที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น บูรณาการการออกแบบร่วมกับประสบการณ์ชีวิตและลักษณะนิสัยด้านการสวมใส่เสื้อผ้าของชาวจีนยุคสมัยใหม่ ดำเนินการศึกษาวิจัยและออกแบบผลงานที่โดดเด่นด้วยเอกลักษณ์ตามกาลยุคสมัยและนัยแฝงทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่มากยิ่งขึ้น

กระบวนการออกแบบและสร้างสรรค์ผลงาน

ภายหลังจากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากผลสรุปการสำรวจด้วยแบบสอบถามและผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และนำข้อมูลในส่วนนี้บูรณาการร่วมกับข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารอ้างอิงในบทบทวนวรรณกรรม จึงได้ข้อสรุปว่าชุดผลงานของงานวิจัยนี้จะใช้สีแดงเป็นสีหลัก ผู้วิจัยต้องการนำรูปแบบเสื้อผ้าที่ทับซ้อนกันหลายชั้นทว่ามีขนาดใหญ่ กว้าง หลวมและพลิ้วไหวมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบเพื่อสร้างเสริมความมีมิติให้กับ

ผลงาน ต่อมาคือการทลายกรอบความสมมาตรที่มากเกินไปของเสื้อผ้าสตรีในสมัยราชวงศ์ถังด้วยการใช้โครงสร้างที่ไม่สมมาตร ส่วนอัตลักษณ์ด้านการแต่งหน้าและการจัดทรงผมผู้วิจัยเลือกการแต่งหน้าแบบหงจวงเป็นองค์ประกอบหลักและผสมผสานกับสไตล์เรียบง่ายแบบยุคสมัยใหม่ และในด้านลวดลายผู้วิจัยเลือกลายเป่าเซียงฮวา ลวดลายพืชพันธุ์ประเภทหนึ่งเป็นลวดลายหลักที่นำมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบ โดยกระบวนการออกแบบและสร้างสรรค์ผลงานมีขั้นตอน ดังนี้

1. แร้งบันดาลใจและการออกแบบภาพร่าง

แรงบันดาลใจและการอธิบายกรอบแผนภาพการออกแบบ: ผลงาน “คนงามแห่งราชวังถัง” บอกเล่าเรื่องราวของสตรีชนชั้นสูงจากราชวังในรัชสมัยราชวงศ์ถังที่อาศัยอยู่ในพระราชวังมาเป็นเวลานาน ความอยากรู้อยากเห็นและความปรารถนาต่อโลกภายนอกของนางเพิ่มขึ้นทุกวัน จนกระทั่งวันหนึ่งนางได้สวมใส่ชุดพิธีการอันงดงามตามกาลยุคสมัย พร้อมหมวกและผ้าคลุมหน้าที่สร้างบรรยากาศอันลึกลับ ก้าวเดินช้า ๆ ออกไปนอกประตูพระราชวัง ถนนด้านนอกประตูพระราชวังคือเวลาที่ทรง T ที่นางไปยังโลกใบใหม่และได้สัมผัสชีวิตทางโลกที่เต็มไปด้วยสีสันและความคึกคัก (ดังภาพที่ 3-28)

ภาพที่ 3-29 ภาพร่างการออกแบบที่ 1 กรอบแผนภาพการออกแบบ (YIQI LIN, 2023)

คำอธิบายแรงบันดาลใจจากแนวโน้มกระแส: ด้านการแต่งหน้า (ดังภาพร่างที่ 2) ผู้วิจัยใช้หมวกม่านเหวยเม่าเป็นเอกลักษณ์หลักของสตรีสมัยราชวงศ์ถัง พร้อมผมที่เกล้ามวยอย่างเรียบง่ายและการแต่งหน้าแบบหงจวงอันเป็นเอกลักษณ์หนึ่งของวัฒนธรรมการแต่งกายของสตรีชาวจีนในสมัยราชวงศ์ถังเพื่อสร้างบรรยากาศลึกลับชวนพิศวง โครงสร้างเสื้อผ้าเป็นการออกแบบโดยดึงแนวโน้มชุดพิธีการกระแสหลักในปัจจุบันมาใช้พิจารณาอ้างอิง (ดังภาพร่างที่ 3) จากนั้นจึงรวบรวมเอกลักษณ์โครงสร้างรูปทรงเสื้อผ้าที่สร้างมิติระดับชั้น (Layer) และดึงองค์ประกอบรายละเอียดที่โดดเด่นมาอ้างอิงและประยุกต์ในการออกแบบ อาทิ การตีให้ผ้าเป็นชั้นฟูฟ่อง การสร้างระดับชั้นทับซ้อนจำนวน

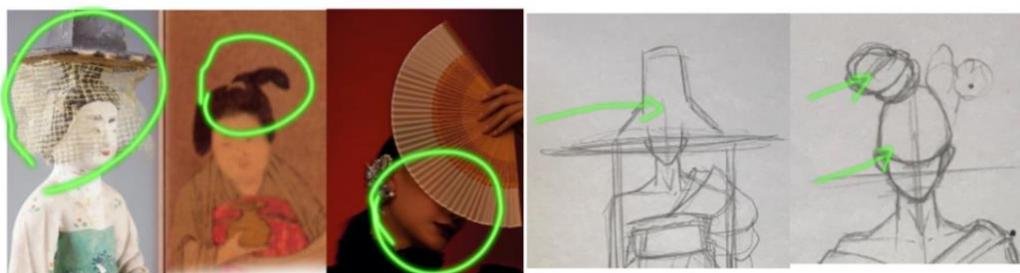
มาก ตลอดจนการทำให้ผ้าเกี่ยวพันกันเป็นชั้นที่ขยายใหญ่ขึ้น เสื้อผ้าในสมัยราชวงศ์ถังมีเอกลักษณ์อยู่ที่รูปแบบโครงสร้างที่เหมือนการทอแขวนผ้าจำนวนมากไว้บนร่างกาย โดยไม่มีการแบ่งส่วนโครงสร้างและมีตีความฟูฟ่อง ดังนั้นจึงสามารถนำเอกลักษณ์แบบเสื้อผ้าสมัยใหม่มาเสริมแต่งลูกเล่นในส่วนนี้ได้

ภาพที่ 3-30 ภาพร่างการออกแบบที่ 2 และ 3 สไตล์การแต่งหน้าและสไตล์โครงสร้างเสื้อผ้าที่นำมาใช้อ้างอิง (YIQI LIN, 2023)

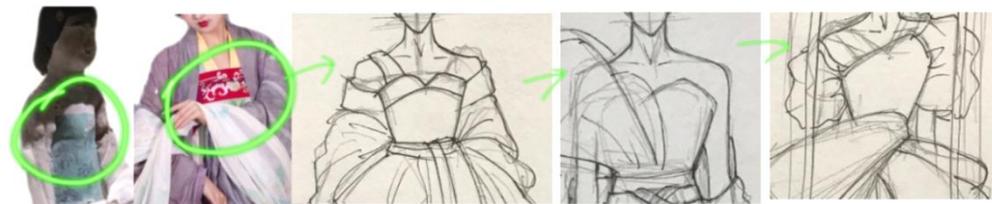
คำอธิบายแรงบันดาลใจที่ดึงมาใช้และการนำมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบ:

การออกแบบการตกแต่งศีรษะและการแต่งหน้า: ผู้วิจัยนำหมวกม่านสวยๆ มาดัดแปลงอย่างสร้างสรรค์ เข้าคู่กับทรงผมเกล้ามวยแบบเรียบง่าย เสริมแต่งส่วนบริเวณใบหน้าให้มีบรรยากาศลึกลับชวนค้นหา (ดังภาพร่างที่ 4)

ภาพที่ 3-31 ภาพร่างการออกแบบที่ 4 การออกแบบรายละเอียดองค์ประกอบส่วนศีรษะ (YIQI LIN, 2023)

การออกแบบรูปทรงบริเวณช่วงอกโดยประยุกต์ใช้รูปแบบการกระจายองค์ประกอบ: เริ่มจากการตั้งรูปทรงเสื้อผ้าช่วงบริเวณอกที่เป็นเอกลักษณ์ของเครื่องแต่งกายสมัยราชวงศ์ถังมาออกแบบ โดยตัดแปลงโครงสร้าง (ดังภาพร่างที่ 5) เพิ่มการแบ่งส่วนและมีติระดับชั้นเข้าไปโดยที่ยังคงรักษาเอกลักษณ์ความกว้างและหลวมของแขนเสื้อขนาดใหญ่ตามสไตล์เสื้อผ้าในสมัยราชวงศ์ถังเอาไว้

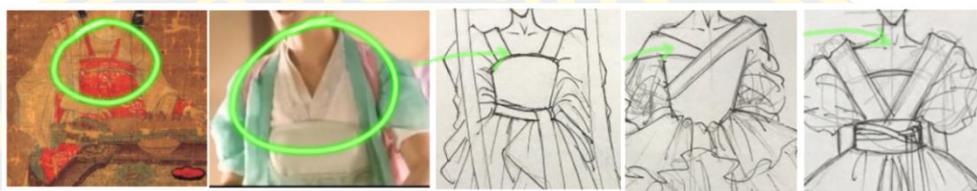
ภาพที่ 3-32 ภาพร่างการออกแบบที่ 5 การออกแบบรายละเอียดองค์ประกอบส่วนครึ่งบน (YIQI LIN, 2023)

การออกแบบโดยนำการผูกปมเชือกผ้าหนึ่งในเอกลักษณ์ของเครื่องแต่งกายในสมัยราชวงศ์ถังมาประยุกต์ใช้: ส่วนแขนเสื้อของเครื่องแต่งกายอันงดงามในราชสำนักสมัยราชวงศ์ถังมีขนาดใหญ่ มากซึ่งส่งผลต่อน้ำหนักโดยรวมของเครื่องแต่งกาย ด้วยเหตุนี้ เพื่อให้ตนเองสามารถเคลื่อนไหวได้ สะดวกมากขึ้นทั้งในเวลาทำงานและทำกิจวัตรต่าง ๆ ในชีวิต ชาวจีนในสมัยนั้นจึงมักผูกริ้งแขนเสื้อ ขนาดใหญ่ด้วยเชือกผ้าชั่วคราวเพื่อความทะมัดทะแมง โดยจะผูกเชือกเพื่อริ้งแขนเสื้อไว้ตรงช่วงท่อน บนบริเวณอกหรือเอวเพื่อความปลอดภัย การผูกปมเชือกจึงกลายเป็นเอกลักษณ์หนึ่งของการแต่งกาย ในสมัยราชวงศ์ถัง (ดังภาพร่างที่ 6)

ภาพที่ 3-33 ภาพร่างการออกแบบที่ 6 การออกแบบรายละเอียดองค์ประกอบส่วนช่วงเอว (YIQI LIN, 2023)

การออกแบบโดยประยุกต์ใช้องค์ประกอบส่วนคอปกเสื้อกับรูปแบบการกระจายองค์ประกอบ: ส่วนคอปกเสื้อของเครื่องแต่งกายในสมัยราชวงศ์ถังมีเอกลักษณ์อยู่หลายประการ อาทิ คอปกแบบผ่าหน้า คอปกไขว้ทับทางซ้ายสำหรับบุรุษและคอปกไขว้ทับทางขวาสำหรับสตรี ตลอดจนคอปกแบบกลม ฯลฯ ผู้วิจัยนำเอกลักษณ์ดังกล่าวมาปรับแก้และประยุกต์ใช้ในการออกแบบชุดผลงานนี้จนได้ภาพร่างการออกแบบรายละเอียดองค์ประกอบส่วนช่วงอก ส่วนคอเสื้อแนวเฉียงและคอเสื้อผ่าหน้าแบบสมมาตร (ดังภาพที่ 3-33)

ภาพที่ 3-34 ภาพร่างการออกแบบที่ 7 การออกแบบรายละเอียดองค์ประกอบส่วนคอเสื้อ (YIQI LIN, 2023)

การออกแบบโดยประยุกต์ใช้กระโปรงและแขนเสื้อที่ซ้อนทับกันเป็นชั้นกับรูปแบบการกระจายองค์ประกอบ: ในสมัยราชวงศ์ถังยิ่งสถานะของบุคคลโดดเด่นมากขึ้น ขนาดของแขนเสื้อก็จะยิ่งใหญ่ขึ้นตามไปด้วย ส่วนของสตรีดูได้ที่ชายหางเสื้อที่กว้างมากขึ้น (ดังภาพที่ 3-34) ดังนั้น เพื่อให้ภาพรวมของเสื้อผ้าให้ความรู้สึกถึงการทับซ้อนของระดับชั้นที่เด่นชัดจึงออกแบบให้ส่วนกระโปรงมีการใช้ผ้าจำนวนมากจัดทรงซ้อนทับกันเพื่อสร้างสุนทรียภาพที่โดดเด่นซึ่งให้ความรู้สึกยิ่งใหญ่ พลั้วไหวงามสง่าและความงดงามอันเป็นเอกลักษณ์

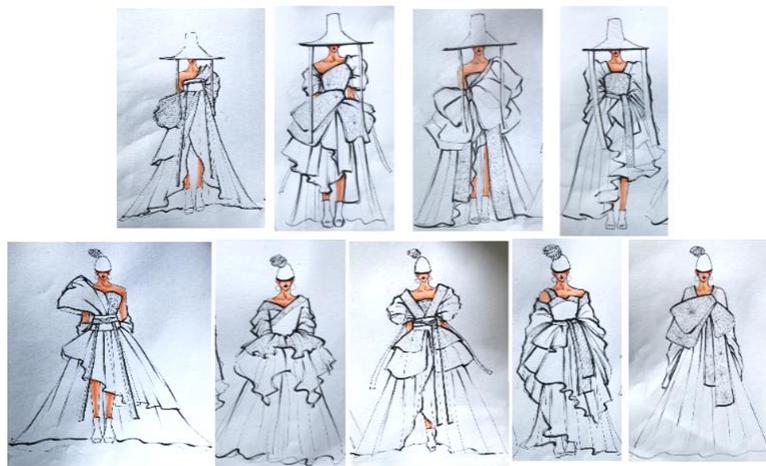
ภาพที่ 3-35 ภาพร่างการออกแบบที่ 8 การออกแบบรายละเอียดองค์ประกอบส่วนกระโปรง (YIQI LIN, 2023)

จากนั้นผู้วิจัยจึงนำข้อมูลการออกแบบที่ได้จากการวิเคราะห์ในข้างต้นมาผสมผสานรวมกัน ดึงรายละเอียดองค์ประกอบที่มีรูปแบบการแสดงออกตรงหรือใกล้เคียงกับแนวคิดการออกแบบที่ผู้วิจัยคิดเอาไว้ออกมาและรวบรวมไว้ แล้วจึงใช้ซอฟต์แวร์กราฟิกเพื่อนำองค์ประกอบแต่ละส่วนประกอบสร้างเข้าด้วยกันอย่างรวดเร็วในสไตล์งานคอลลาจ (Collage) (ดังภาพที่ 3-35) จนออกมาเป็นภาพร่างผลงานที่ตรงตามแนวคิดการออกแบบของผู้วิจัยที่สามารถมองเห็นภาพรวมของรายละเอียดต่าง ๆ ได้โดยตรงและชัดเจน ภาพต่อไปนี้เป็นตัวอย่างชิ้นต้นแสดงตัวอย่างผลงาน ซึ่งวิธีการออกแบบนี้ทำให้แผนงานออกแบบสามารถแสดงรายละเอียดต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน มีประสิทธิภาพและรวดเร็วยิ่งขึ้น

ภาพที่ 3-36 ภาพร่างการออกแบบที่ 9 ภาพร่างการออกแบบด้วยวิธีสไตล์คอลลาจ (YIQI LIN, 2023)

ใช้แผนงานออกแบบสไตล์คอลลาจในข้างต้นเป็นข้อมูลอ้างอิงพื้นฐาน ดำเนินการออกแบบโดยปรับแก้และต่อยอดรายละเอียดส่วนต่าง ๆ ให้เหมาะสม จากนั้นจึงร่างภาพงานออกแบบด้วยเทคนิควาดมือเพื่อให้เส้นร่างรายละเอียดต่าง ๆ ชัดเจนและถูกต้องยิ่งขึ้น (ดังภาพที่ 3-36) ทั้งนี้เพื่อสังเกตและพิจารณาภาพรวมของงานออกแบบ

ภาพที่ 3-37 ภาพร่างการออกแบบที่ 10 ภาพร่างสเก็ตซ์งานออกแบบ (YIQI LIN, 2023)

ผู้วิจัยใช้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารอ้างอิงและผลสรุปจากการสำรวจข้อมูลด้วยแบบสอบถามเป็นหลักฐานสนับสนุนการออกแบบ จากนั้นจึงนำข้อมูลในส่วนนี้บูรณาการร่วมกับกระแสความนิยมด้านแฟชั่นในปัจจุบัน ชุดผลงานของงานวิจัยนี้มีการปรับแต่งค่าความสว่างและความอิ่มตัวของสีเพียงเล็กน้อยโดยมีสีแดงเป็นสีหลักของผลงานและอ้างอิงสีอื่นในผลงานภาพเขียน “A Palace Concert” โบราณวัตถุทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่มีชื่อเสียงของแผ่นดินจีนยุคสมัยราชวงศ์ถังเป็นโทนสีหลัก เสริมแต่งด้วยสีเขียวทะเลสาบที่ให้ความรู้สึกเก่าแก่โบราณ ซึ่งจากองค์ประกอบด้านสีดังกล่าวจึงได้รูปแบบการจับคู่สี ดังต่อไปนี้ (ดังภาพที่ 3-37)

RGB:100.7.17	RGB:192.143.126
RGB:186.18.5	RGB:113.157.156
RGB:190.65.17	RGB:241.236.230
RGB:229.202.1	

ระบบโทนสีหลัก: รหัสสี

ระบบโทนสีเสริม: รหัสสี

ภาพที่ 3-38 ภาพร่างการออกแบบที่ 11 แผนภาพออกแบบการจับคู่สีของผลงาน (YIQI LIN, 2023)

ภาพที่ 3-39 ภาพร่างการออกแบบที่ 12 ภาพผลงานออกแบบด้วยวิธีวาดมือที่ได้หลังจากลงสีเสร็จสิ้น (YIQI LIN, 2023)

เมื่อนำการออกแบบกำหนดรายละเอียดองค์ประกอบต่าง ๆ ของผลงานชุดเสื้อผ้าลวงหน้า บูรณาการร่วมกับการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารอ้างอิงจึงสรุปได้ ดังนี้

เทคนิคการเย็บปักและเทคนิคการย้อมทอในสมัยราชวงศ์ถังมีเอกลักษณ์ที่โดดเด่นอย่างมาก ส่วนลวดลายประเภทพืชพันธุ์ในสมัยราชวงศ์ถัง อาทิ ลายเป่าเซียงฮวา ลายดอกโบตั๋น ฯลฯ เป็นลวดลายที่เหมาะสมเป็นตัวแทนลวดลายที่ใช้ตกแต่งเครื่องแต่งกายในสมัยราชวงศ์ถังมากที่สุด ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้เทคนิควิธีเย็บปักผ้าในสมัยราชวงศ์ถังเป็นแรงบันดาลใจพื้นฐานและผสมผสานร่วมกับเทคนิคการเย็บปักในปัจจุบัน (ดังภาพที่ 3-39) เพื่อชดเชยปัญหาด้านความแบนราบไร้มิติของงานเย็บปักในสมัยราชวงศ์ถังโดยภาพรวม และนำเทคนิคเย็บปักสร้างมิติแบบสมัยใหม่บูรณาการสู่การออกแบบและสร้างสรรค์ผลงานเพื่อสร้างเสริมผิวสัมผัสบนเนื้อผ้า ทำให้ผลงานการออกแบบในขั้นสุดท้ายมีมิติในเชิงพื้นผิวมากขึ้น

ภาพที่ 3-40 งานปักดิ้นทองในสมัยราชวงศ์ถัง (ภาพซ้าย) การตกแต่งแบบมีมิติทันสมัย (ภาพขวา)
(YIQI LIN, 2023)

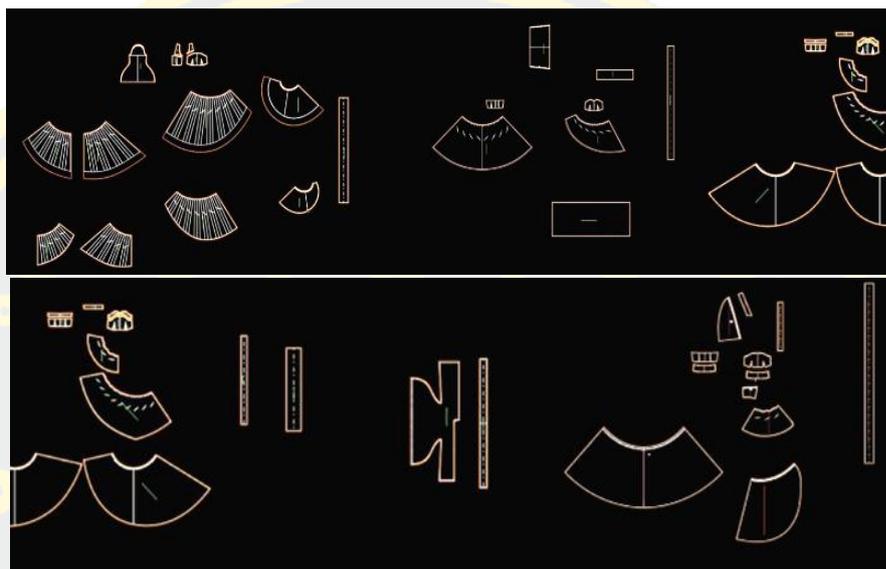
2. กระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน

เพื่อให้มั่นใจได้ว่าผลงานในขั้นตอนสุดท้ายจะออกมาดีที่สุดและมีการคำนึงถึงต้นทุนการผลิตอย่างถี่ถ้วน กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานจึงมีขั้นตอนการเตรียมการดังนี้ ผู้วิจัยเลือกภาพร่างงานออกแบบในหัวข้อ “คนงามแห่งราชวงศ์ถัง” มาจำนวน 4 (ดังภาพที่ 3-40) แบบซึ่งเป็นงานออกแบบที่มีสไตล์โดดเด่นมากที่สุดจากบรรดาภาพร่างงานออกแบบทั้งหมด จากนั้นจึงนำรูปแบบที่ได้รับเลือกมาปรับแก้รายละเอียดงานออกแบบให้เหมาะสมเพื่อนำไปใช้อ้างอิงในกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานในลำดับต่อไป

ภาพที่ 3-41 ภาพร่างการออกแบบที่ 13 ภาพผลงานออกแบบในขั้นสุดท้าย (YIQI LIN, 2023)

ใช้โปรแกรมซอฟต์แวร์ ET Clothing ในการวาดแบบโครงสร้างแนวระนาบของผลงานชุดเสื้อผ้า (ดังภาพที่ 3-41) จากนั้นจึงใช้สีขาวตัดเส้นขึ้นทรงมิติส่วนรอยตัด (ดังภาพที่ 3-42) จากนั้นในระหว่างกระบวนการขึ้นรูปแพทเทิร์นและโครงร่างงานตัดเย็บจึงปรับแก้ส่วนองค์ประกอบในภาพร่างการออกแบบที่รู้สึกว่าจะไม่เหมาะสมหรือมีความยากในการตัดเย็บมากเกินไป

ภาพที่ 3-42 ภาพร่างการออกแบบที่ 14 ภาพวาดโครงสร้างแนวระนาบด้วยโปรแกรม ET Clothing (YIQI LIN, 2023)

ภาพที่ 3-43 ภาพขณะผู้วิจัยกำลังขึ้นโครงบนหุ่นและปรับแก้รายละเอียดต่าง ๆ ตามความเหมาะสมในห้องปฏิบัติงานตัดเย็บเสื้อผ้า (YIQI LIN, 2023)

การกำหนดชนิดวัสดุสิ่งทอที่ใช้ในขั้นสุดท้ายพิจารณาจากภาพแรงบันดาลใจและภาพการออกแบบโดยภาพรวม รวมถึงรูปแบบโครงร่างงานตัดเย็บที่ขึ้นไว้บนหุ่น จากนั้นผู้วิจัยจึงไปยังตลาดผ้าเพื่อสำรวจสินค้าผ้าชนิดต่าง ๆ ที่จำหน่ายอยู่ในตลาด (ดังภาพที่ 3-43) จากปัจจัยทั้งหมดในข้างต้น ผู้วิจัยจึงเลือกแผนรูปแบบการจับคู่ผ้า ดังนี้ (ดังภาพที่ 3-44 และ 3-45)

ภาพที่ 3-44 ภาพบรรยากาศและสินค้าในตลาดผ้า (YIQI LIN, 2023)

ภาพที่ 3-45 ภาพผลงานออกแบบและชนิดผ้าที่เลือกนำมาใช้ (YIQI LIN, 2023)

ภาพที่ 3-46 ภาพแสดงตัวอย่างชนิดผ้าที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน (YIQI LIN, 2023)

3. กระบวนการสร้างสรรค์รายละเอียดงานปัก:

ผู้วิจัยนำข้อมูลเกี่ยวกับลวดลายในสมัยราชวงศ์ถังที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าในขั้นตอนการวิจัยก่อนหน้ามาดำเนินการจำแนกองค์ประกอบ โดยเลือกลวดลายเป่าเซียงฮวาและลายดอกโบตันเป็นเป้าหมายในการจำแนกและตั้งองค์ประกอบลายละเอียดต่าง ๆ ของลวดลายออกมาและนำมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบลวดลายงานปักเดี่ยวและลวดลายงานปักเป็นแพทเทิร์นเรียงต่อกัน อาทิ ลายเป่าเซียงฮวาและลายหมู่ดอกไม้ล้อมเป็นทรงกลม (ดังภาพที่ 3-46) เทคนิคเย็บปักหลักที่เลือกใช้คือเทคนิคชูจินชีว ผานจินชีวและพีจินชีวซึ่งเป็นเทคนิคในสมัยราชวงศ์ถัง ลวดลายงานปักที่ใช้ประดับตกแต่งบนผลงาน ได้แก่ ลายดอกจิวเซียว ลายดอกโบตันล้อมผีเสื้อและลายดอกบัวจากนั้นจึงประดับตกแต่งเพิ่มเติมด้วยลูกปัดมุก (ดังภาพที่ 3-47)

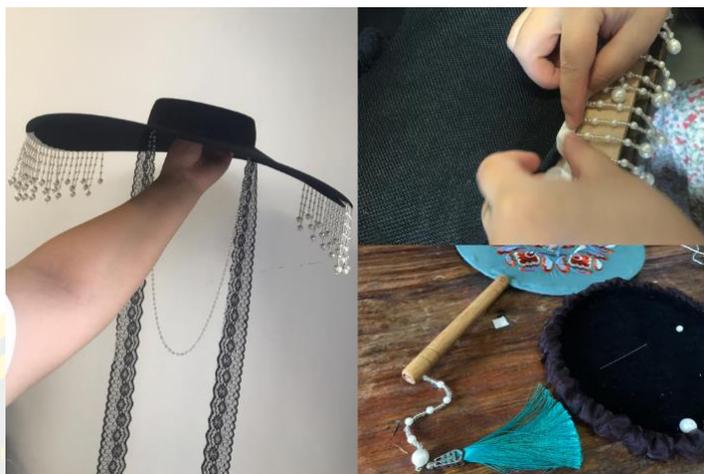
ภาพที่ 3-47 ภาพงานปักลายและแผ่นชิ้นงานปักลายที่ผลิตจากโรงงานเย็บปัก (YIQI LIN, 2023)

ภาพที่ 3-48 ภาพผู้วิจัยขณะปักลูกปัดมุกตกแต่งเพิ่มเติมลงบนงานปักลาย (YIQI LIN, 2023)

ภาพที่ 3-49 ภาพขณะวางทาบงานปักลายที่เสร็จสมบูรณ์แล้วบนโครงร่างผลงานบนหุ่นเพื่อประเมินภาพผลงานผลงานเมื่อเย็บงานปักลายเข้าไป (YIQI LIN, 2023)

ภาพที่ 3-50 ภาพขณะผู้วิจัยกำลังตัดเย็บองค์ประกอบส่วนหมวกม่านและเครื่องประดับเสริมอื่น ๆ
(YIQI LIN, 2023)

ภาพที่ 3-51 ภาพขั้นตอนขณะผู้วิจัยตัดเย็บองค์ประกอบส่วนต่าง ๆ ของชุดจนเป็นผลงานชิ้นสมบูรณ์
(YIQI LIN, 2023)

ภาพที่ 3-52 ภาพขณะผู้วิจัยจัดแต่งผลงานเพื่อถ่ายรูปผลงานที่เสร็จสมบูรณ์ (YIQI LIN, 2023)

4. ภาพผลงานชิ้นสมบูรณ์

ภาพที่ 3-53 ภาพชุดผลงาน “คนงามแห่งราชวังถัง” ออกแบบและสร้างสรรค์โดย YIQI LIN (YIQI LIN, 2023)

จากการสืบค้นและศึกษาข้อมูลจากแหล่งอ้างอิงต่าง ๆ ทั้งหนังสือประวัติศาสตร์ เอกสารอ้างอิง สื่อวิดีโอ และเว็บไซต์ ฯลฯ รวมถึงการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในสายอาชีพที่เกี่ยวข้อง เพื่อรวบรวมและเสริมสร้างองค์ความรู้ทางทฤษฎีและทางปฏิบัติ สิ่งที่ได้วิจัยได้เรียนรู้จากงานวิจัยนี้ ไม่ได้จำกัดอยู่เพียงองค์ความรู้ในตำราเท่านั้น แต่ยังสามารถเรียนรู้แนวความคิดการออกแบบที่บูรณาการร่วมกับ แนวทางของตลาดและการให้บริการเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค

ผลลัพธ์ที่ได้จากการสำรวจข้อมูลด้วยแบบสอบถามถือเป็นแหล่งข้อมูลทางทฤษฎีที่น่าเชื่อถือและให้การสนับสนุนอย่างมากต่องานวิจัยนี้ ซึ่งทำให้ชุดผลงานการออกแบบชุดพิธีการใน หัวข้อ “คนงามแห่งราชวังถึง” มีรูปแบบที่หลากหลาย ทั้งยังช่วยให้การวิจัยและการออกแบบผลงาน ภายใต้ภูมิหลังทางวัฒนธรรมระดับมหาคามีมุมมองที่เป็นกลาง สมเหตุสมผลมากขึ้น ไม่ได้เอนเอียงไป ทางความชอบส่วนบุคคลเพียงอย่างเดียว

จากการศึกษาวิจัยและสำรวจข้อมูลต่าง ๆ ในข้างต้นทำให้ได้แนวคิดและองค์ความรู้ในการ ออกแบบและสร้างสรรค์ผลงาน ผู้วิจัยจึงดำเนินการสรุปรูปแบบการประยุกต์ใช้องค์ประกอบต่าง ๆ ในแผนงานออกแบบแล้วจึงได้ออกมาเป็นแผนงานออกแบบชุดผลงานที่เสร็จสมบูรณ์ ภายหลังจาก เสร็จสิ้นกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานจึงนำผลงานขึ้นสมบูรณ์จัดแสดงสู่สายตาสาธารณชน

สำหรับการวิจัยประเภทการประยุกต์ใช้ ผู้วิจัยมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการศึกษาวิจัย ข้อมูลอย่างเข้มงวดและรอบด้าน ต้องมีพื้นฐานทางทฤษฎีที่สอดคล้องกับข้อเท็จจริงเชื่อถือได้และ สามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม

ยุคสมัยราชวงศ์ถังเป็นช่วงเวลาทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญช่วงหนึ่งของแผ่นดินจีนซึ่งมี ความเป็นมาอย่างยาวนาน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องดำเนินการศึกษาค้นคว้าและสืบค้นข้อมูลหลักฐาน ต่าง ๆ อย่างจริงจังและถี่ถ้วน นอกจากนี้ วัฒนธรรมในยุคสมัยราชวงศ์ถังและอันยังกว้างขวาง ลึกซึ้ง และเปี่ยมด้วยสีสันอันหลากหลาย การศึกษาวิเคราะห์วัฒนธรรมเครื่องแต่งกายในยุคสมัยนั้นแล้วดึง องค์ประกอบที่โดดเด่นมาใช้เป็นแรงบันดาลใจในการออกแบบผลงานเสื้อผ้าสมัยใหม่ถือเป็นวิธีการที่ดี ในการสืบสานและอนุรักษ์วัฒนธรรมดั้งเดิมอันดีงามประจำชนชาติจีน

สิ่งที่อยู่ภายใต้กระแสการฟื้นฟูเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมที่กำลังรื้อฟื้นคือการฟื้นฟู วัฒนธรรมที่เปี่ยมด้วยนัยแฝงอันลึกซึ้ง ในการออกแบบผลงานที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมจีนดั้งเดิมควร ตั้งสมมติฐานอย่างกล้าหาญและดำเนินการศึกษาวิจัยอย่างถี่ถ้วนรอบด้าน รวมถึงยังควรรับฟังความ คิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญจากหลากหลายมุมมองเพื่อให้แน่ใจว่าการวิจัยที่ดำเนินอยู่นั้น สมเหตุสมผลและสอดคล้องกับตรรกะวิทยาศาสตร์

บทที่ 4

บทวิเคราะห์และการจัดแสดงผลงาน

การออกแบบผลงานชุดนี้ประกอบด้วยภาพร่างทั้งหมด 9 ชุด ซึ่งผู้วิจัยเลือกแบบร่างที่โดดเด่นจำนวน 4 ชุดเพื่อนำมาพัฒนาต่อยอดการออกแบบและสร้างสรรค์ออกเป็นผลงานชุดพิธีการประยุกต์ เนื้อหาในบทนี้เป็นการวิเคราะห์แง่มุมต่าง ๆ เกี่ยวกับผลงานชิ้นสมบูรณ์และการจัดแสดงผลงานในห้องนิทรรศการแพชั่น ตลอดจนการประเมินผลงานการออกแบบ

การวิเคราะห์ผลงานและการจัดแสดงในนิทรรศการ

1. การวิเคราะห์แนวคิดที่ใช้สร้างสรรค์

แนวคิดหลักของผลงานชุดนี้ใช้ชื่อว่า “คนงามราชวังถึง” โดยผู้วิจัยมีแนวคิดการตีความดังนี้ แนวคิดการออกแบบมุ่งประเด็นไปที่การสร้างฉากทัศน์สมมติซึ่งมีตัวเอกคือหญิงสาวนางหนึ่ง หญิงสาวเป็นคนงามที่ให้บรรยากาศลึกลับชวนค้นหาซึ่งเดินออกมาจากพระราชวังในยุคสมัยราชวงศ์ถังพร้อมกับการแต่งตัวและสไตล์แฟชั่นที่สอดคล้องกับตัวตนของหญิงสาว

การออกแบบผลงานชุดนี้ได้รับแรงบันดาลใจจากองค์ประกอบเครื่องแต่งกายอย่างเลิศหรูของสตรีชาวจีนในสมัยราชวงศ์ถัง อันประกอบด้วยการใช้สีสันทันเป็นตัวแทนสีสันทันของเครื่องแต่งกายสตรีชาวจีนในสมัยราชวงศ์ถัง อาทิ สีแดง สีเขียวทะเลสาบ ฯลฯ ทั้งยังบูรณาการร่วมกับรูปแบบลวดลายที่เป็นตัวแทนลวดลายที่ใช้ตกแต่งบนเครื่องแต่งกายในสมัยราชวงศ์ถัง อาทิ “ลายเป่าเซียงฮวา” “ลายดอกโบตั๋น” ฯลฯ เสริมด้วยองค์ประกอบโครงร่างเครื่องแต่งกายที่เป็นตัวแทนเครื่องแต่งกายในสมัยราชวงศ์ถัง อาทิ ชุดรัดอกสูง รัดเอว แขนเสื้อกว้าง คอปกผ่าหน้า หมวกม่านเหวนเม่า ผ้าคลุมไหล่ และองค์ประกอบที่เป็นเอกลักษณ์อื่น ๆ ฯลฯ ในขณะเดียวกันยังนำองค์ประกอบเหล่านี้บูรณาการร่วมกับสไตล์การออกแบบเครื่องแต่งกายสมัยใหม่และกระแสแฟชั่นสมัยนิยมเพื่อแสดงให้เห็นถึงความเข้าใจ การประยุกต์ และการตีความการออกแบบโดยใช้องค์ประกอบจากวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมในสมัยราชวงศ์ถังจากมุมมองร่วมสมัย

ผู้วิจัยออกแบบและสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ด้วยหวังว่าจะสามารถช่วยเพิ่มจำนวนผู้คนที่เข้าใจศิลปะการแต่งกายแบบจีนดั้งเดิมในสมัยราชวงศ์ถังและมีความสนใจในวัฒนธรรมจีนดั้งเดิมให้มากขึ้น ในขณะเดียวกัน ผู้วิจัยยังศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับความขัดแย้งระหว่างประวัติศาสตร์

วัฒนธรรมเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมสมัยราชวงศ์ถังและวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายสมัยใหม่เพื่อแสวงหาความเป็นไปได้ทางแฟชั่นที่หลากหลายยิ่งขึ้น

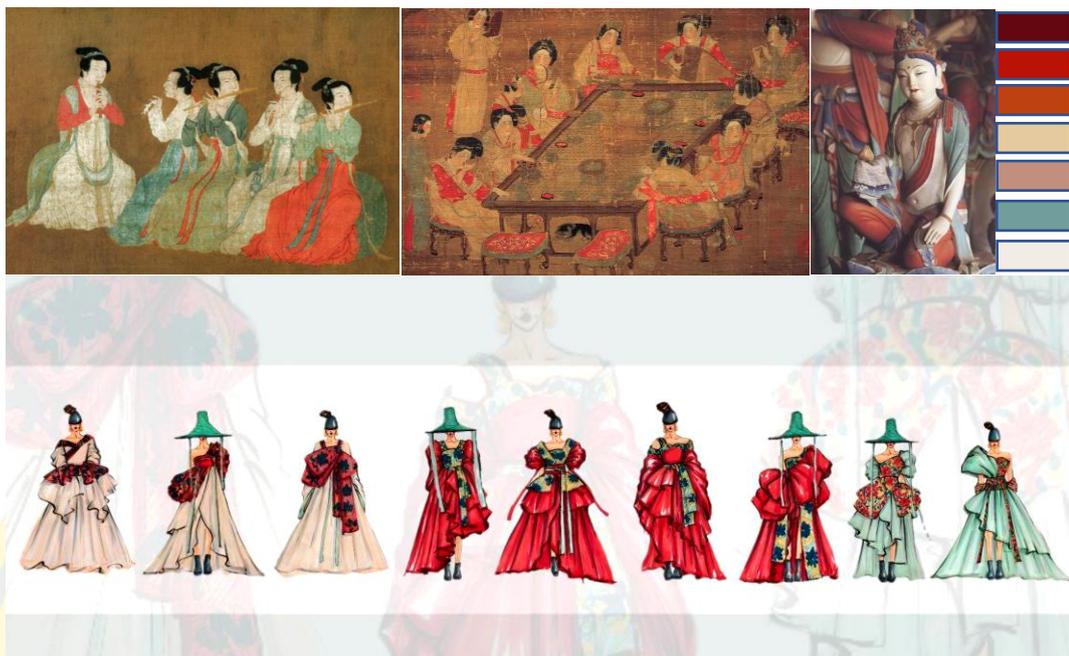

ภาพที่ 4-1 ภาพถ่ายชุดผลงานที่แสดงรูปแบบและรายละเอียดบางส่วนของผลงาน (YIQI LIN, 2023)

2. การวิเคราะห์องค์ประกอบสีสัน

สีสันของเครื่องแต่งกายเป็นองค์ประกอบสำคัญของการออกแบบ วิธีการจับคู่สีสามารถแบ่งประเภทอย่างคร่าว ๆ ได้ 3 รูปแบบ ได้แก่ วิธีจับคู่สีแบบจับคู่สีเดียวกัน จับคู่สีที่คล้ายกัน และจับคู่สีในโทนสีหลัก

ในการออกแบบผู้วิจัยใช้วิธีการจับคู่สีในโทนสีหลักให้เกิดความเปรียบเทียบ (Contrast) การจับคู่สีได้รับแรงบันดาลใจจากผลงานภาพเขียนที่มีชื่อเสียงในสมัยราชวงศ์ถัง อาทิ “A Palace Concert” และ “The Night Revels of Han Xizai” ฯลฯ รวมถึงกระแสนิยมด้านสีสันในตลาดแฟชั่น ซึ่งผู้วิจัยกำหนดให้สีแดงเป็นโทนสีหลักโดยมีสีเขียวเป็นโทนสีเสริมที่คอยตัดกับสีแดงให้เกิดผลความเปรียบเทียบและวางให้อยู่ใกล้สีทองเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงสไตล์การออกแบบที่มุ่งให้ความสำคัญกับความสวยงามหรูหราอลังการที่สอดคล้องกับสไตล์ชุดพิธีการและฉากทัศน์ตามโอกาสต่าง ๆ ที่ให้บรรยากาศเป็นทางการ เครื่องขริมจริงจัง

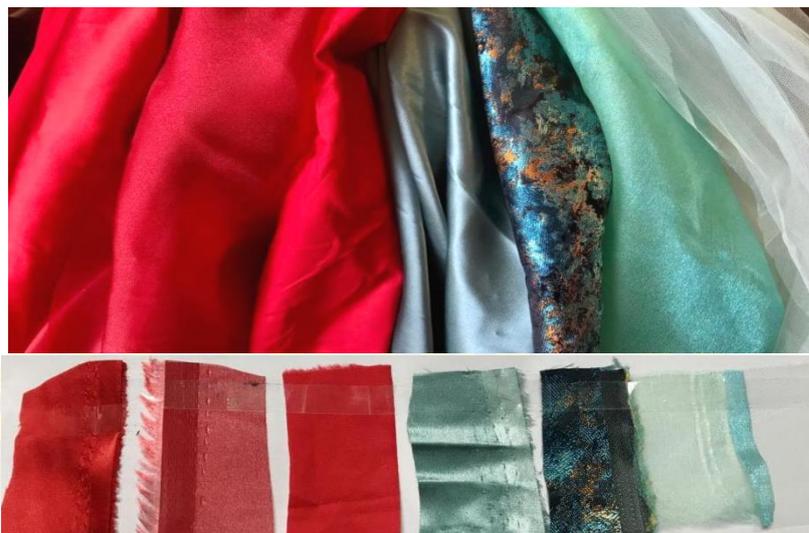
ภาพที่ 4-2 ภาพเปรียบเทียบให้เห็นรายละเอียดด้านระบบสีสันของโบราณวัตถุทางวัฒนธรรมและผลงานการออกแบบที่สมบูรณ์ (YIQI LIN, 2023)

3. การวิเคราะห์ด้านวัสดุ

วัสดุที่ใช้ตัดเย็บเสื้อผ้า: หมายถึงวัสดุทั้งหมดที่ใช้ในการตัดเย็บประกอบสร้างเป็นเสื้อผ้าชุดหนึ่ง ถือเป็นหนึ่งในสามองค์ประกอบของเสื้อผ้า (สไตล์ วัสดุ สีสัน) โดยแบ่งออกเป็นวัสดุเนื้อผ้าและวัสดุเสริม

ผ้าเป็นวัสดุหลักที่ใช้ในการตัดเย็บเสื้อผ้า ในฐานะสื่อกลางรูปแบบหนึ่งผ้าเป็นองค์ประกอบที่มีบทบาทในการอธิบายถึงนัยแฝงของผลงานเสื้อผ้าและแสดงให้เห็นถึงความสามารถด้านการใช้งาน ผลงานการออกแบบชุดพิธีการของงานวิจัยนี้ใช้ผ้าไหมเนื้อนุ่มเป็นวัสดุหลัก (ดังภาพที่ 4-3) ซึ่งเนื้อผ้ามีลักษณะบางเบา น้ำหนักผ้าที่ทิ้งตัวดิ่งลงมากำลังพอเหมาะ มีเส้นสายทรงผ้าเรียบเนียน ส่งเสริมให้โครงสร้างของเสื้อผ้าสามารถยืดขยายได้อย่างเป็นธรรมชาติ วัสดุผ้าเสริมที่ใช้คือผ้าซาตินแจ็กการ์ดมันวาวและผ้าใยฝ้ายโปร่งแสง ผ้าซาตินแจ็กการ์ดโดดเด่นด้วยเนื้อสัมผัสที่เรียบลื่น สวยงามและลือแสง ส่วนผ้าใยฝ้ายมีน้ำหนักเบาและโปร่งแสง

การประยุกต์ใช้วัสดุผ้าเสริมต้องออกแบบและนำมาใช้ให้สอดคล้องกับสไตล์ของชุดพิธีการที่มีอัตลักษณ์อยู่ที่ความสวยและสง่า ตัวชุดต้องแสดงและขบขันให้เห็นถึงความสวยงามของเส้นโค้งส่วนเว้าตามสรีระของมนุษย์ก่อเกิดเป็นภาพที่สวยงามตระการตา ทว่าข้อเสียของวัสดุผ้าเหล่านี้คือเนื้อผ้ายังง่าย แบนหรือเข้าไปติดตามร่องหลืบบนร่างกายได้ง่าย ความทนทานต่ำและซีดจางเร็ว

ภาพที่ 4-3 ภาพวัสดุผ้าที่ตัดสนใจใช้เป็นองค์ประกอบในการตัดเย็บผลงานในขั้นสุดท้าย (YIQI LIN, 2023)

4. การวิเคราะห์ภาพลวดลาย

ภาพลวดลายบนเสื้อผ้าเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งในการออกแบบเสื้อผ้ารูปแบบต่าง ๆ ทั้งยังเป็นวิธีสำคัญในการแสดงออกถึงสไตล์เสื้อผ้าและถ่ายทอดนัยแฝงทางวัฒนธรรมภายในผลงานการออกแบบ องค์ประกอบภาพลวดลายในงานออกแบบชุดนี้แบ่งออกเป็นลวดลายแนวระนาบและลวดลายสามมิติ (ดังภาพที่ 4-4) เนื้อหาของลวดลายประกอบด้วยภาพลวดลายที่เป็นตัวแทนเอกลักษณ์ด้านลวดลายของเครื่องแต่งกายในสมัยราชวงศ์ถัง อาทิ ลวดลายเตี้ยรูปดอกบัว ลวดลายเตี้ยรูปวงดอกไม้เขียว ลวดลายเตี้ยรูปดอกโบตั๋น และลวดลายยวงดอกไม้ครึ่งวงกลมเรียงต่อกันจากสองมุม ฯลฯ ภาพลวดลายมีรูปแบบที่เรียบง่ายซึ่งสร้างสรรค์ขึ้นโดยใช้เทคนิคเย็บปักซึ่งหุ่นแรงด้วยเครื่องจักรและตกแต่งเพิ่มเติมด้วยการปักเลื่อมลูกปัดมุก

ภาพที่ 4-4 ภาพแผ่นงานปักลายที่เสร็จสมบูรณ์แล้ว YIQI LIN, 2023)

5. การวิเคราะห์เทคนิคเย็บปัก

งานหัตถศิลป์เย็บปักเป็นส่วนสำคัญของเทคนิคการตกแต่งเครื่องแต่งกาย เทคนิคหัตถศิลป์สำหรับงานปักลายคือการเย็บปักลวดลายต่าง ๆ ลงบนผ้าโดยผ่านวิธีการเจาะรูและปักเพื่อเติมด้วยสีเส้นหลากหลายนลงไปให้เกิดเป็นลวดลายบนผืนผ้า วิธีเย็บปักมีหลายรูปแบบ อาทิ การปักแนวระนาบ การปักแนวตั้งและการปักเป็นรูปกากบาทหรือครอสติช การสร้างสรรค์งานปักลายบนผลงานชุดนี้ใช้การผสมผสานระหว่างเทคนิคปักลายแนวตั้งเพื่อให้เกิดมิติ (ดังภาพที่ 4-5 (ภาพซ้าย)) เทคนิคผานจินชีว (ดังภาพที่ 4-5 (ภาพขวา)) และเทคนิคพั่วเสี้ยนชีว (ดังภาพที่ 4-6) ในการปักด้วย เลื่อม ท่อลูกบิด คริสตัล และวัสดุเสริมรูปแบบอื่น ๆ ลงบนผ้าด้วยฝีเข็มที่แตกต่างกันไป เพื่อให้ลวดลายส่วนกลีบดอกไม่มีมิติและให้ความรู้สึกถึงการแบ่งระดับชั้นอย่างชัดเจน ผู้วิจัยใช้เทคนิคที่หลากหลายเพื่อก่อให้เกิดผลด้านการตกแต่งหลากหลายนรูปแบบ โดยมีสีแดง สีเหลืองและสีเขียวเป็นสีหลักของลวดลายพร้อมทั้งจับคู่กับดินทอง ใช้พื้นที่ในงานปักแสดงออกถึงการแบ่งระดับชั้นและสร้างลวดลายรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งช่วยเสริมสร้างการแสดงผลออกของงานหัตถศิลป์ดั้งเดิมให้มีความหลากหลาย

ภาพที่ 4-5 ภาพรายละเอียดลวดลายในงานปัก (YIQI LIN, 2023)

ภาพที่ 4-6 ภาพรายละเอียดส่วนงานปัก (YIQI LIN, 2023)

ภาพที่ 4-7 ภาพรายละเอียดส่วนงานปัก (YIQI LIN, 2023)

ภาพที่ 4-8 ภาพรายละเอียดส่วนงานปัก (YIQI LIN, 2023)

ภาพที่ 4-9 ภาพรายละเอียดส่วนงานปัก (YIQI LIN, 2023)

6. การวิเคราะห์โครงสร้างชุด

โครงสร้างชุดหรือที่เรียกว่าองค์ประกอบของเสื้อผ้าคือกระบวนการที่นำองค์ประกอบส่วนต่าง ๆ ของเสื้อผ้ามาผสมรวม (เย็บ) เข้าด้วยกันจนได้เป็นเสื้อผ้าหนึ่งชุด หากพิจารณาจากส่วนของเสื้อผ้าที่ห่อหุ้มตามสรีระร่างกายของมนุษย์ โครงสร้างชุดประกอบด้วยคอปก แขน ส่วนลำตัว เอว กางเกงและขากางเกงหรือเอวกระโปรงและกระโปรง รูปทรงของโครงสร้างชุดสามารถแบ่งได้เป็น 3 รูปแบบใหญ่ ได้แก่ แบบขึ้นเดียว แบบหลายชิ้นต่อกันและแบบผสม ผลงานการออกแบบชุดนี้เป็นชุดที่มีรูปทรงโครงสร้างแบบผสม รูปแบบการแบ่งส่วนโครงสร้างและสไตล์ของเสื้อผ้ามีความเชื่อมโยงกันอย่างใกล้ชิด เทคนิคและองค์ประกอบต่างๆ เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและแนวความคิดการออกแบบโดยรวมมีความสอดคล้องกัน

ภาพที่ 4-10 ภาพผลงานจัดแสดงชุดที่ 1 (YIQI LIN, 2023)

ผลงานชุดที่ 1: เป็นการออกแบบโดยดึงเอกลักษณ์ช่วงท่อนบนส่วนนอกแบบสไตล์สมัยราชวงศ์ถังมาประยุกต์ใช้ ตัวเสื้อช่วงอก แขนเสื้อและกระโปรงมีการออกแบบโดยปรับแก้รายละเอียดโครงสร้างชุดโดยภาพรวมเป็นรูปทรงตัว X แสดงให้เห็นถึงความงามแบบมีมิติที่รับรู้ได้ผ่านสายตา

ภาพที่ 4-11 ภาพผลงานจัดแสดงชุดที่ 2 (YIQI LIN, 2023)

ผลงานชุดที่ 2: ผู้วิจัยได้นำผ้าคลุมไหล่ (แถบผ้าที่มีลักษณะคล้ายผ้าคลุมไหล่) ซึ่งเป็นเอกลักษณ์หนึ่งของวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายสมัยราชวงศ์ถังมาออกแบบโดยปรับแก้รายละเอียดรูปทรงบางส่วน จากนั้นจึงจัดวางให้อยู่ตรงส่วนไหล่โดยที่ในขณะเดียวกันยังรักษาเอกลักษณ์ด้านความโปร่งบางพลิ้วไหวที่สามารถเคลื่อนไหวได้อย่างมีชีวิตชีวาของผ้าคลุมไหล่เอาไว้

ภาพที่ 4-12 ภาพผลงานจัดแสดงชุดที่ 3 (YIQI LIN, 2023)

ผลงานชุดที่ 3: เป็นการนำองค์ประกอบส่วนแขนเสื้อที่มีขนาดใหญ่และความกว้างมากเป็นพิเศษหนึ่งในเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายสมัยราชวงศ์ถังมาบูรณาการ โดยออกแบบให้ส่วนแขนเสื้อมีความเรียบง่ายมากขึ้น แล้วเพิ่มมิติในส่วนกระโปรง จากนั้นจึงนำรูปแบบเสื้อผ้าที่มีช่วงอกสูงตามสไตล์สมัยราชวงศ์ถัง (เสื้อช่วงท่อนบนแบบปิดขึ้นเหนืออก) มาออกแบบต่อยอด ทั้งยังทำให้รูปแบบโดยรวมมีมิติมากขึ้นและทำให้รู้สึกได้ถึงวอลุ่ม

ภาพที่ 4-13 ภาพผลงานจัดแสดงชุดที่ 4 (YIQI LIN, 2023)

ผลงานชุดที่ 4: ในการออกแบบชุดนี้ผู้วิจัยนำองค์ประกอบ “คอปกผ่าหน้า” ในสไตล์สมัยราชวงศ์ถังมาออกแบบโดยปรับแก้รูปทรง จากนั้นจึงนำไปบูรณาการร่วมกับอัตลักษณ์ “เสื้ออกสูง” อีกทั้งส่วนกระโปรงมีการออกแบบให้เป็นทรงดอกตูมสร้างมิติระดับชั้นให้กับชุด ทำให้ผลงานให้ความรู้สึกถึงระดับชั้นมากยิ่งขึ้น

การจัดนิทรรศการ

ผลงานออกแบบชุดนี้ได้จัดแสดงที่งานนิทรรศการ “Yudi Design: หอศิลป์แห่งชาติ” สถานที่จัดแสดงนิทรรศการแห่งนี้ส่วนใหญ่มีกิจกรรมเกี่ยวกับการวิจัยและการออกแบบพัฒนาต่อยอดที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมดั้งเดิมประจำชนชาติจีน ตลอดจนเก็บรวบรวมและจัดนิทรรศการแสดงผลงานศิลปะประจำชนชาติ ซึ่งสไตล์การออกแบบและองค์ประกอบแนวคิดหลักของผลงานชุดนี้มีความสอดคล้องกับความต้องการของสถานที่จัดงานและแนวทางของงานนิทรรศการ

ภาพที่ 4-14 ภาพบรรยากาศการจัดแสดงผลงานขึ้นสมบูรณ์ (YIQI LIN, 2023)

ภาพด้านบนคือภาพบรรยากาศบางส่วนจากสถานที่จัดนิทรรศการและภาพในขณะจัดแสดงผลงานที่ผู้วิจัยถ่ายเอาไว้ ในวันแรกของการจัดแสดงผู้วิจัยได้อธิบายข้อมูลเกี่ยวกับการออกแบบผลงานชุดนี้ให้ผู้เข้าชมบางส่วนได้รับทราบ งานนิทรรศการนี้จัดแสดงเป็นเวลา 3 วันและลุล่วงด้วยดี

การประเมินผลงาน

1. การประเมินผลงานโดยผู้เชี่ยวชาญ

ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1 คือคุณจางเฟิงหว่า ผู้ก่อตั้งและผู้อำนวยการฝ่ายออกแบบของแบรนด์อวี้ตี้ที่ออกแบบผลงานเครื่องแต่งกายประเภทศิลปะประจำชนชาติซึ่งตั้งอยู่ที่เมืองหนานหนิง มณฑลกว่างซี ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน คุณจางแสดงออกว่าให้การยอมรับในผลงานชุดนี้ซึ่งเธอได้แสดงความเห็นไว้ว่าการศึกษาวิจัยนี้มีความหมายอย่างยิ่งในแง่การเลือกหัวข้อและการกำหนดจุดยืนการออกแบบ โดยเฉพาะการวิจัยและออกแบบโดยเริ่มต้นจากวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมในสมัยราชวงศ์ถัง แต่ในแง่ของการประยุกต์ใช้องค์ประกอบวัฒนธรรมประจำชนชาติในสมัยราชวงศ์ถังยังจำเป็นต้องมีการศึกษาวิจัยอย่างเจาะลึกยิ่งขึ้น ไม่ใช่แค่การแสดงออกเพียงด้านเดียว อาทิ การเปลี่ยนแปลงต่อยอดที่เริ่มจากเทคนิควิธีทางทัศนศิลป์และองค์ประกอบลวดลาย การออกแบบโดยประกอบสร้างขึ้นมาใหม่ด้วยเทคนิคการออกแบบที่ทันสมัย อีกทั้งการประยุกต์ใช้ในการออกแบบเสื้อผ้าควรให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงและนวัตกรรมสร้างสรรค์ด้านรูปทรงและโครงสร้าง

ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 2 คืออาจารย์หลิว เป็นอาจารย์หัวหน้าหลักสูตรและอาจารย์ชำนาญการพิเศษ ปัจจุบันอาจารย์ท่านนี้ทำงานอยู่ที่สถาบันศึกษาการออกแบบเครื่องแต่งกายเซี่ยงเสี้ยนผู่จวง เมืองเซินเจิ้น มณฑลกว่างตง และยังมีประสบการณ์ด้านการวิจัยเกี่ยวกับการออกแบบชุดแฟชั่นร่วมกับวัฒนธรรมจีน อาจารย์หลิวได้แสดงความชื่นชมในการเลือกหัวข้อวิจัยและให้การยอมรับผลงานการออกแบบของงานวิจัยนี้ และยังแสดงความเห็นว่าการศึกษาวิจัยวัฒนธรรมดั้งเดิมภายใต้สภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมระดับมหภาคในปัจจุบันเป็นสิ่งที่มีความหมายอย่างยิ่ง อาจารย์หลิวเชื่อว่าการจับคู่โดยรวม (อาทิ การนำผลงานออกแบบถ่ายภาพร่วมกับกับสภาพแวดล้อม และการออกแบบเครื่องประดับเสริมที่สอดคล้องกับผลงานชุดพิธีการที่ออกแบบ ฯลฯ) สามารถช่วยส่งเสริมให้การออกแบบยอดเยี่ยมยิ่งขึ้น ทั้งยังช่วยสร้างเสริมบรรยากาศการออกแบบโดยรวมและองค์ประกอบภาษาที่ใช้ถ่ายทอดแนวคิดหลักของการออกแบบ อีกทั้งวัสดุองค์ประกอบเสริมที่ใช้ในการสร้างสรรค์ให้ผลงานเสร็จสมบูรณ์ก็เป็นปัจจัยหนึ่งช่วยสร้างเสริมให้ผลงานมีผิวสัมผัสที่หลากหลายยิ่งขึ้น นอกจากนี้ อาจารย์ท่านนี้ยังกล่าวว่าหัวข้อวิจัยนี้ยังสามารถดำเนินการวิจัยในเชิงลึกเกี่ยวกับการพัฒนาต่อยอดการออกแบบชุดผลงานเสื้อผ้ารูปแบบต่าง ๆ ให้มีความหลากหลายมากขึ้นซึ่งเป็นแนวทางการวิจัยที่ดีมากทีเดียว

2. การประเมินผลงานโดยประชาชนชาวจีนทั่วไป

ในระหว่างการจัดแสดงผลงานในช่วงหลัง มีผู้บริโภคร่วมและผู้ชมได้คิดเห็นต่อผลงานชุดนี้ อาทิ “ตอนที่ฉันได้ชมผลงานออกแบบเสื้อผ้าแฟชั่นชุดนี้ ฉันก็รู้สึกอยากที่จะซื้อ มาก ๆ เลยค่ะ เพราะตัวชุดมีเอกลักษณ์ทางแฟชั่นที่ล้ำสมัย องค์ประกอบและการออกแบบผสมผสานกันอย่างกลมกลืน ทั้งยังมีสไตล์ความเป็นปัจเจกเฉพาะตัวที่เด่นชัดมาก ๆ ” “เป็นผลงานที่โดดเด่นด้วยอัตลักษณ์ที่สอดคล้องกับกระแสนิยมในปัจจุบัน แต่สีสันและลวดลายยังมีการรักษาเอกลักษณ์ที่ทำให้รู้สึกได้ถึงวัฒนธรรมการแต่งกายแบบจีนดั้งเดิมในสมัยราชวงศ์ไฉราชวงศ์หนึ่งในประวัติศาสตร์ชาติจีน องค์ประกอบต่าง ๆ บูรณาการร่วมกันอย่างเป็นธรรมชาติ ตัวผลงานมีเสน่ห์ดึงดูดที่พิเศษเฉพาะมาก ๆ ”

นอกจากนี้ ในช่วงงานนิทรรศการยังมีผู้ชมหญิงท่านหนึ่งสอบถามว่าผลงานออกแบบชุดนี้มีวางจำหน่ายหรือไม่ เพราะเธอตั้งใจที่จะซื้อเพื่อใส่เป็นชุดแต่งงาน โดยผู้ชมหญิงท่านนี้กล่าวถึงการออกแบบผลงานชุดนี้ไว้ ดังนี้ “ฉันรู้สึกว่าผลงานการออกแบบชุดนี้มีความแตกต่างจากชุดแต่งงานแบบ ‘ซิ่วเหอ’ (ชุดแต่งงานยอดนิยมของจีนในปัจจุบันดัดแปลงมาจากชุดของชาวจีนฮั่นช่วงปลายสมัยราชวงศ์ชิง กระแสดังกล่าวเกิดจากการที่ดาราดาราที่เล่นเป็นหญิงชื่อ ‘ซิ่วเหอ’ ซึ่งเป็นนางเอกของเรื่องแต่งชุดนี้เข้าฉากในละคร)” ที่ตอนนี้ในตลาดมีแต่แบบที่ดูเหมือนหรือคล้าย ๆ กันเต็มไปหมด ฉันจึงรู้สึกว่า การออกแบบของผลงานชุดนี้มีความแปลกใหม่มาก ทั้งยังมีสไตล์และองค์ประกอบที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์” และ “ผลงานชุดนี้เป็นชุดพิธีการสำหรับงานทางการที่ตรงตามความคาดหวังของ

ผู้บริโภครอชิงช่วงวัยรุ่น (จำนวนหนึ่ง) ที่ต้องการหาซื้อชุดแต่งงานแบบจีนดั้งเดิมที่มีการออกแบบแปลกใหม่ แตกต่างจากงานที่มีอยู่ในท้องตลาดปัจจุบัน” ฯลฯ

หลังจากได้ฟังการประเมินและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้ว ผู้วิจัยจึงเก็บแนวคิดต่าง ๆ ที่ได้รับมาพิจารณาต่ออย่างลึกซึ้งเพื่อปรับปรุงงานวิจัยเกี่ยวกับวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมในสมัยราชวงศ์ถังให้มีการศึกษาวิจัยอย่างเจาะลึกมากขึ้น มีแนวทางที่ชัดเจนและการคิดวิเคราะห์ที่ละเอียดรอบด้านยิ่งขึ้น อาทิ การวิจัยโดยต่อยอดจากองค์ประกอบลวดลายหรือรูปทรงโครงสร้างของเครื่องแต่งกาย ฯลฯ สร้างนวัตกรรมสร้างสรรค์รูปแบบใหม่ด้านเทคนิคหัตถศิลป์ให้มากยิ่งขึ้น พร้อมทั้งส่งเสริมการริเริ่มเพิ่มวัสดุเย็บปักรูปแบบใหม่ ๆ มาทดลองใช้สร้างสรรค์ผลงาน สร้างเสริมการเปลี่ยนแปลงเชิงนวัตกรรมสร้างสรรค์ในการออกแบบและการเปลี่ยนแปลงผลสำเร็จที่ได้จากการนำองค์ประกอบในสมัยราชวงศ์ถังมาประยุกต์ใช้ ดึงศักยภาพในการพัฒนาวัฒนธรรมออกมาใช้ประโยชน์อย่างเต็มประสิทธิภาพ เพื่อสืบสานและอนุรักษ์ควบคู่ไปกับการเปิดรับพลังชีวิตรูปแบบใหม่ ๆ เข้ามาเติมชีวิตชีวาให้กับวัฒนธรรมดั้งเดิมประจำชนชาติ

อีกทั้งการประเมินและข้อคิดเห็นจากเหล่าผู้ชมและผู้บริโภคยังทำให้พบว่างานวิจัยการออกแบบผลงานเสื้อผ้าในสไตล์นี้โดยประยุกต์ใช้องค์ประกอบวัฒนธรรมดั้งเดิมเป็นที่ต้องการของตลาดยุคปัจจุบันในระดับหนึ่งจึงควรมีการศึกษาวิจัยเชิงลึกเพิ่มเติมเกี่ยวกับการนำองค์ประกอบในสมัยราชวงศ์ถังบูรณาการร่วมกับการออกแบบเครื่องแต่งกายร่วมสมัยอีกหลากหลายรูปแบบเพื่อขยายกลุ่มผู้บริโภคให้เพิ่มจำนวนมากขึ้น และใช้ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการออกแบบเพื่อบรรลุความตั้งใจดั้งเดิมในการเผยแพร่วัฒนธรรมประจำชนชาติและสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรม

บทที่ 5

สรุปการวิจัย การอภิปรายและข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยสู่กระบวนการออกแบบและสร้างสรรค์ผลงาน ผลสำเร็จทางการวิจัยที่ผู้วิจัยได้รับมี ดังนี้

ตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยข้อที่ 1 “เพื่อศึกษาและวิเคราะห์อัตลักษณ์ของวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายสตรีในสมัยราชวงศ์ถัง” แล้วสรุปเอกลักษณ์ของเครื่องแต่งกายสตรีจีนในสมัยราชวงศ์ถัง จำแนกและเรียบเรียงข้อมูลทั้งหมดอย่างเป็นระบบแล้วตั้งโครงสร้างดำเนินงานทัศนศิลป์และองค์ประกอบที่โดดเด่นเหมาะสมเป็นตัวแทนวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายสตรีในสมัยราชวงศ์ถังเพื่อนำประยุกต์ใช้เป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน กระบวนการวิจัยทำให้ผู้วิจัยได้เข้าใจถึงศิลปวัฒนธรรมการแต่งกายของชาวจีนในบริบททางประวัติศาสตร์สมัยราชวงศ์ถัง ซึ่งได้ข้อสรุปว่าเอกลักษณ์ของเครื่องแต่งกายสตรีชาวจีนในสมัยราชวงศ์ถัง อาทิ “รูปลักษณะภายนอกที่เปิดเผย พลั้วไหวงามสง่า” “รูปแบบความงดงามที่เปิดกว้าง” “ชุดกระโปรงที่เลยขึ้นมาถึงช่วงอก” ตลอดจน “เสื้อผ้าที่มีสีแดงเป็นสีหลัก” ฯลฯ สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นองค์ประกอบที่เป็นตัวแทนวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมในสมัยราชวงศ์ถัง

ตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยข้อที่ 2 “เพื่อประยุกต์ใช้องค์ความรู้จากการวิเคราะห์อัตลักษณ์ วัฒนธรรมเครื่องแต่งกายสตรีในสมัยราชวงศ์ถังเพื่อการออกแบบชุดพิธีการสมัยใหม่” และข้อที่ 3 “เพื่อประเมินความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายและเผยแพร่ผลงานออกแบบสู่สาธารณชน” โดยนำองค์ประกอบวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมในสมัยราชวงศ์ถังบูรณาการร่วมกับการออกแบบสมัยใหม่เพื่อรับรู้ถึงสุนทรียศาสตร์ของศิลปวัฒนธรรมจีนในรูปแบบใหม่ องค์ความรู้จากการวิจัยทำให้ผู้วิจัยสามารถสร้างสรรค์ชุดผลงานออกแบบชุดพิธีการสมัยใหม่ในหัวข้อ “คนงามราชวังถัง” และทำให้ผู้ชมได้รับรู้ถึงสุนทรียศาสตร์ของศิลปวัฒนธรรมจีนในรูปแบบใหม่ สร้างเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมดั้งเดิมของชนชาติจีนอันให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น เผยแพร่และสร้างนวัตกรรมเชิงสร้างสรรค์เกี่ยวกับคุณค่าทางวัฒนธรรมและศิลปะในเครื่องแต่งกายอันผู้ผ่านการจัดแสดงนิทรรศการ

อีกทั้งงานวิจัยนี้ยังทำให้ผู้วิจัยมีความรู้ความเข้าใจในเทคนิคเย็บปักดั้งเดิมในสมัยราชวงศ์ถัง และสามารถนำเทคนิคทัศนศิลป์เย็บปักดั้งเดิมรูปแบบต่าง ๆ อาทิ “เทคนิคชู่จินชีว” “เทคนิคผาน

จินซีว” ฯลฯ ผสมผสานร่วมกับเทคนิคเย็บปักสมัยใหม่ อาทิ เทคนิคปักปมฝรั่งเศส เทคนิคปักเลื่อม ฯลฯ จนได้มาซึ่งวิธีสร้างสรรค์งานปักรูปแบบต่าง ๆ ในเชิงสร้างสรรค์

คำชี้แนะแนวทางและข้อเสนอแนะทั้งจากผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพที่เกี่ยวข้องและประชาชนชาวจีนทั่วไปซึ่งได้จากการสำรวจข้อมูลด้วยแบบสอบถามและการสัมภาษณ์เป็นข้อมูลที่ช่วยชี้แนะแนวทางการวิจัยเพิ่มเติมเพื่อต่อยอดและยังเป็นข้อมูลอ้างอิงที่สำคัญอย่างมากต่องานวิจัยนี้ อีกทั้งการแสดงผลงานในขั้นสุดท้ายยังได้รับการประเมินผลงานและข้อเสนอแนะจากมุมมองมืออาชีพ โดยเหล่าผู้เชี่ยวชาญในอุตสาหกรรมเครื่องแต่งกาย รวมถึงข้อคิดเห็นจากประชาชนทั่วไปซึ่งเป็นผลตอบรับที่มีคุณค่าอย่างมากต่องานวิจัย นอกจากนี้ งานวิจัยนี้ยังสามารถเป็นแหล่งอ้างอิงที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจศึกษาวิจัยในประเด็นหัวข้อที่เหมือนหรือคล้ายคลึงกันในอนาคต

ผลการวิจัยของงานวิจัยนี้ยังเป็นเครื่องพิสูจน์ว่าการดัดองค์ประกอบวัฒนธรรมดั้งเดิมประจำชนชาติมาประยุกต์ใช้ การคัดสรรเพื่อละทิ้งเปลือกนอกและเก็บรักษาแก่นแท้ ทั้งหมดล้วนเป็นกระบวนการที่จำเป็นต้องอาศัยความละเอียดรอบคอบและกระบวนการแนวคิดที่ยึดหลักตรรกะเป็นสิ่งสำคัญ ไม่เพียงต้องเปิดใจและมุมมองความคิดเพื่อยอมรับความคิดและความก้าวหน้าใหม่ ๆ ที่ปรากฏขึ้นตามกาลยุคสมัยที่มุ่งไปข้างหน้าและยังต้องกฎเกณฑ์ที่ล้ำสมัย เพื่อออกแบบผลงานเสื้อผ้าสมัยใหม่ที่โดดเด่นด้วยสไตล์วัฒนธรรมสมัยราชวงศ์ถังและมีคุณลักษณะที่สอดคล้องกับอุปนิสัยทางสุนทรียภาพในยุคปัจจุบัน ซึ่งถือเป็นแนวคิดที่ดีในการพัฒนาต่อยอดเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมในเชิงนวัตกรรมสร้างสรรค์

2. การอภิปรายผลงานการวิจัย

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยนี้ทำให้ผู้วิจัยสามารถออกแบบชุดผลงานเครื่องแต่งกายในหัวข้อ “คนงามราชวงศ์ถัง” ได้เป็นจำนวน 9 ชุดและสร้างสรรค์เป็นผลงานชิ้นสมบูรณ์ได้เป็นจำนวน 4 ชุด โดยที่ผลงานมีการประยุกต์องค์ประกอบและการแสดงออกที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่การวิจัยคาดหวังไว้ อาทิ การนำลวดลายที่โดดเด่นเหมาะสมเป็นตัวแทนอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายในสมัยราชวงศ์ถัง อาทิ “ลายดอกโบตั๋น” “ลายดอกเป่าเซียวฮวา” และ “ลายจิ้งฉ蟆” มาใช้ในการออกแบบ กระบวนการวิจัย ผลงานชิ้นสมบูรณ์ ตลอดจนนิทรรศการจัดแสดงล้วนมีส่วนช่วยเผยแพร่วัฒนธรรมเครื่องแต่งกายในสมัยราชวงศ์ถังให้แพร่หลายในวงกว้างมากขึ้น ซึ่งผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพที่เกี่ยวข้องให้ความเห็นในภาพรวมไว้ว่า: การวิจัยในแง่มุมนี้สามารถช่วยพัฒนาการศึกษาเจาะลึกเนื้อหาต้นนัยแฝงทางวัฒนธรรม การประยุกต์ใช้ในเชิงลึกและต่อยอดสู่การออกแบบชุดผลงานอื่น ๆ โดยพัฒนาให้ผลงานมีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น อาทิ การศึกษาค้นคว้าการออกแบบสร้างสรรค์ในรูปแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์เชิงอนุพันธ์ ผลิตภัณฑ์สิ่งทอเนื้อนุ่ม ฯลฯ

ข้อเสนอแนะในข้างต้นถือได้ว่านำเสนอแนวทางการวิจัยเพื่อพัฒนาต่อยอดได้อย่างครอบคลุม ข้อจำกัดของงานวิจัยนี้คือวิธีการออกแบบและการประยุกต์ใช้วัสดุลายมีรูปแบบเดียวที่ตายตัวมากเกินไป รูปแบบผลงานเครื่องแต่งกายโดยภาพรวมยังให้น้ำหนักกับความดั้งเดิมมากเกินไป ยังสมควรสร้างเสริมในด้านความแปลกใหม่ ผู้วิจัยยังจำเป็นต้องศึกษาวิธีการนำอัตลักษณ์ของวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายในสมัยราชวงศ์ถังมาขยาย-ปรับเปลี่ยน-การประยุกต์ใช้ในเชิงนวัตกรรมสร้างสรรค์ ซึ่งผลงานชุดนี้ในด้านการประยุกต์ใช้เทคนิคเย็บปักไม่มีการใช้วัสดุและเทคนิคที่แปลกใหม่เท่าที่ควร ส่วนการวิจัยต่อยอดในภายหลังจากจะมีการพิจารณาเพิ่มเทคโนโลยีการพิมพ์ 3 มิติ วัสดุเส้นใยหนา วัสดุอะคริลิก วัสดุเส้นขนหนา ฯลฯ ประยุกต์สู่การออกแบบเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ที่กว้างไกลยิ่งขึ้นในการนำวัสดุประเภทต่าง ๆ มาบูรณาการร่วมกัน

ส่วนในด้านราคาเสื้อผ้าที่ออกแบบโดยมีวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายจีนสมัยโบราณเป็นแนวคิดหลัก (ซีมี) ในภาพรวมประชาชนทั่วไปคาดหวังว่าราคาชุดจะไม่เกิน 1,000 หยวน (RMB) ถือเป็นเงื่อนไขที่ทดสอบไหวพริบ แนวคิดและวิธีการนำวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและแสดงออกในรูปแบบผลงานออกแบบด้วยต้นทุนที่จำกัดของเหล่านักวิจัยและนักออกแบบ และในด้านโอกาสสวมใส่ ผลงานที่ออกแบบในงานวิจัยนี้เป็นชุดที่เหมาะสมสำหรับใส่ในโอกาส อาทิ งานแต่งงานแบบจีนสมัยใหม่และงานเดินร่ำสวมหน้ากากแฟนซี ฯลฯ ซึ่งสำหรับการออกแบบในอนาคตยังจำเป็นต้องคำนึงถึงความมั่นคงในการสวมใส่และความสะดวกในการเคลื่อนไหว โดยมุ่งเน้นไปที่การผสมผสานองค์ประกอบดั้งเดิมในสมัยราชวงศ์ถังเข้ากับเสื้อผ้าสมัยใหม่แทนที่จะเป็นการปรับปรุงรายละเอียดเกี่ยวกับเสื้อผ้าที่มีอยู่ในสมัยราชวงศ์ถัง โดยให้ความสำคัญกับความต้องการของกลุ่มประชากรเป้าหมายเป็นอันดับแรก เพื่อให้การออกแบบสามารถตอบสนองความต้องการของผู้คนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กล่าวโดยสรุปแล้ว ในการออกแบบผลงานชุดนี้ผู้วิจัยพิจารณาถึงปัจจัยด้านการออกแบบหลายประการอย่างถี่ถ้วน ประกอบด้วยแนวคิดหลักทางวัฒนธรรม สไตล์การออกแบบ กลุ่มผู้บริโภคเป้าหมาย การสวมใส่ในวาระโอกาสและฤดูกาลต่าง ๆ ตลอดจนต้นทุนค่าออกแบบ การศึกษาวิจัยและเรียบเรียงข้อมูลจากเอกสารอ้างอิงต่าง ๆ ในขั้นต้น การสำรวจข้อมูลเชิงสถิติ รวมถึงการวิเคราะห์ผลลัพธ์ที่ได้ล้วนสอดคล้องกับความคาดหวังและแนวทางของงานวิจัย โดยภาพรวมแล้วผลงานการออกแบบที่เสร็จสมบูรณ์นั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่คาดหวัง แต่ในด้านการประยุกต์ใช้องค์ประกอบต่าง ๆ ในการออกแบบยังถือว่าไม่เพียงพอ อาทิ องค์ประกอบลวดลายยังเป็นเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายในสมัยราชวงศ์ถังทั้ง “ลายเป่าเซียงฮวา” และ “ลายดอกโบตัน” ไม่ได้ถูกนำมาขยายเพื่อเจาะลึกรายละเอียดในลวดลาย และทำให้ผู้คนมีความประทับใจต่อลวดลายเหล่านี้ยิ่งมากขึ้น หรือมีรูปแบบการแสดงออกที่ละเอียดอ่อนและสอดแทรกนัยแฝงได้อย่างแยบคายมากกว่านี้

ในด้านโครงสร้างโดยภาพรวมถือได้ว่าไม่มีการพัฒนานวัตกรรมเชิงสร้างสรรค์ที่ก้าวพ้นกรอบจำกัดเดิม การเลือกและประยุกต์ใช้วัสดุยังไม่มี ความแปลกใหม่เพียงพอ เทคนิควิธีเย็บปักที่ใช้ยังอิงเทคนิคเก่ามากเกินไป ไม่มีมิติความแปลกใหม่ รวมถึงเทคนิคกระบวนการที่ใช้สร้างสรรค์ผลงานยังเอนเอียงไปทางอนุรักษ์นิยมเสียเป็นส่วนใหญ่ วัสดุผ้าโดยภาพรวมนั้นง่ายต่อการเกิดรอยยับและไฟฟ้าสถิตย์ วิธีการสวมใส่ยังมีความยุ่งยากอยู่พอสมควร หากต้องการนำผลงานออกแบบของผลงานชุดนี้ไปใช้ในการสร้างผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์ การขนส่งและการดูแลรักษายังคงเป็นปัญหาใหญ่ ดังนั้น แนวทางการวิจัยนี้ยังมีช่องว่างอยู่อีกเป็นจำนวนมากในการศึกษาค้นคว้าอย่างเจาะลึกเพื่อสร้างเสริมประสิทธิภาพในการออกแบบผลงานชุดนี้

3. แนวคิดจากการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป: ในการวิจัยด้านวัฒนธรรมประจำชนชาติควรให้ความสำคัญกับการสืบค้นรวบรวม การจำแนกและเรียบเรียงข้อมูลระดับปฐมภูมิให้เป็นหมวดหมู่ จากนั้นจึงดำเนินการวิเคราะห์ความเป็นไปได้รอบด้านและเต็มประสิทธิภาพ พร้อมทั้งตั้งสมมติฐานให้หลากหลาย คัดสรรและตั้งองค์ประกอบที่มีคุณสมบัติโดดเด่นเหมาะสมเป็นตัวแทนในด้านต่าง ๆ ออกมา และกล้าที่จะริเริ่มนำองค์ประกอบต่าง ๆ มาสร้างนวัตกรรมเชิงสร้างสรรค์ใหม่ ๆ ในระหว่างการเตรียมการวิจัยเพื่อการออกแบบในระยะเบื้องต้น ผู้วิจัยควรให้ความสำคัญกับการปลูกฝังจรรยาบรรณทางวิชาการด้วยเช่นกัน

การวิจัยในประเด็นหัวข้อนี้ควรเริ่มต้นจากต้นกำเนิดทางประวัติศาสตร์และนัยแฝงทางวัฒนธรรมของเครื่องแต่งกายดั้งเดิมที่ต้องการศึกษาวิจัย อีกทั้งการศึกษายังไม่ควรหยุดอยู่ที่การศึกษาปรากฏการณ์ผิวเผินด้านใดด้านหนึ่งเพียงด้านเดียว แต่ควรศึกษาเจาะลึกปัจจัยวัฒนธรรมที่อยู่ภายใน เรื่อยไปจนถึงปรากฏการณ์และนัยแฝงที่อยู่เบื้องหลังวัฒนธรรม นอกจากนี้ ควรใช้วิธีวิจัยอย่างยืดหยุ่นและควรทดลองใช้วัสดุหลาย ๆ รูปแบบในการออกแบบเพื่อเปิดโอกาสให้ความเป็นไปได้ใหม่ ๆ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต: ในการศึกษาวิจัยปรากฏการณ์หรือวัฒนธรรมใด ๆ ควรหลีกเลี่ยงแนวคิดคับแคบ (Parochialism) และการมุ่งสู่ทางตันในการวิจัย ควรเริ่มต้นจากการศึกษาค้นคว้าข้อเท็จจริง ให้ความสำคัญกับความต้องการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การวิจัยเพื่อออกแบบผลงานสามารถตอบสนองความต้องการและให้บริการกลุ่มเป้าหมายได้ดียิ่งขึ้น ในขณะเดียวกัน ผู้วิจัยยังต้องกำหนดจุดยืนให้ถูกต้องและเป็นกลาง รักษามุมมองเกี่ยวกับวัฒนธรรมประจำชนชาติที่ตรงตามทฤษฎีเอาไว้และต้องมีความเคารพในสิ่งดั้งเดิมถึงจะสามารถดำเนินการศึกษาวิจัยปัจจัยดั้งเดิมในด้านต่าง ๆ ได้อย่างเที่ยงตรง แล้วใช้องค์ความรู้ด้านภูมิหลังทาง

ประวัติศาสตร์เป็นเครื่องมือคอยช่วยศึกษาทำความเข้าใจในประเด็นต่าง ๆ และต้องกล้าที่จะนำองค์ความรู้ที่ได้มาริเริ่มสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ใช้ภาษาร่วมสมัยเพื่อสืบสานวัฒนธรรมดั้งเดิมและใช้วิธีการสมัยใหม่ในการตีความมรดกวัฒนธรรมทางประวัติศาสตร์

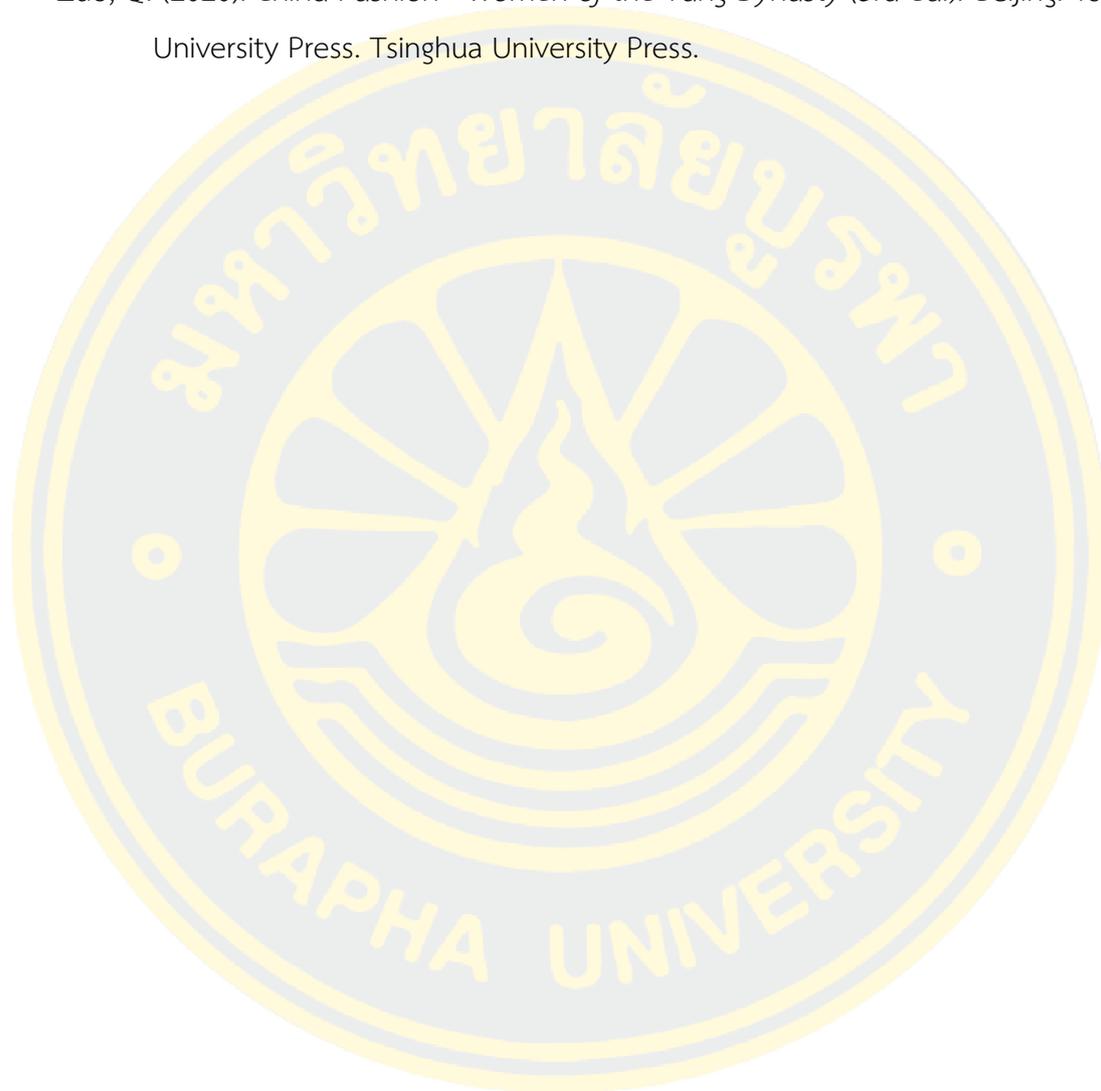
บรรณานุกรม

- Chen, F. (2019). *Pink Luoyi: ancient Chinese women's clothing fashion* (2nd ed.). Beijing: Sanlian Publishing House.
- Chen, M. (n.d.). Processions Painted in the Mausoleums of Tang Dynasty and Dunhuang Grottoes. *Cross-Cultural Communication*, Vol.3(No.1).
- Han, S. (2009). *Illustrations of Cultural Relics of Famen Temple*. Beijing: Cultural Relics Publishing House.
- Jia, X. (2018). *History of Chinese and Foreign Costumes (Vol. 2)*. Donghua University Press.
- Qin, L. & Yao, B. (2022). *Commercial Exploration and Design Application of Hanfu Cultural Value*. Beijing: College of Fine Art & Design, Tianjin Normal University.
- Shang, G. (2005). *History of Arts and Crafts in Sui, Tang and Five Dynasties*. Beijing: People's Fine Arts Publishing House.
- Shanxi History Museum. (2011). *Treasures of Tang Tomb Murals*. Xi'an: Sanqin Publishing.
- Shanxi Provincial Institute of Archaeology, et al. (n.d.). *Archaeological Excavation Report of Famen Temple*. Beijing: Cultural Relics.
- Shen, C. (2019). *Study on Ancient Chinese Costumes*. Beijing: The Commercial Press.
- Shosoin Office. (1994). *Shosoin Treasures (10 volumes in total)*. Tokyo: Mainichi Shimbun.
- Song, X., & Technical university of germany. (2017). Daily Wear for Court Ladies of the Late Tang Dynasty as Seen from the Unfolded Famen Silk Garments. *The Symposium of Qin Terra-Cotta Army and Poly-Chrome Cultural Relics Conservation and Research*, 268.
- Stein. (1928). *Innermost Asia: Detailed Report of Explorations in Central Asia, Kan-Su and Eastern Iran*. Oxford: Oxford University Press.
- Sun, J. (2013). *Chinese Ancient Public Service Commentary Series*. Shanghai: Shanghai Ancient Books Publishing House.
- Wang, L. & Zhao, F. (2012). Types and Changes of Embroidery in Tang Dynasty from the

Embroidery Discovered in Dunhuang. *SILK*, 49(09).

Xinjiang Uygur Autonomous Region Museum. (2010). *Collection of Costumes from the Ancient Western Regions*. Beijing: Cultural Relics Publishing House.

Zuo, Q. (2020). *China Fashion - Women of the Tang Dynasty (3rd ed.)*. Beijing: Tsinghua University Press. Tsinghua University Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เอกสารราชการ

เอกสารรับรองผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

สำเนา

ที่ IRB4-209/2566

เอกสารรับรองผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้พิจารณาโครงการวิจัย

รหัสโครงการวิจัย : G-HU169/2566

โครงการวิจัยเรื่อง : การประยุกต์เครื่องแต่งกายสตรีชาวจีนสมัยราชวงศ์ถังเพื่อการออกแบบชุดพิธีการสมัยใหม่

หัวหน้าโครงการวิจัย : Ms.YIQI LIN

หน่วยงานที่สังกัด : คณะศิลปกรรมศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการหลัก (สารนิพนธ์/ งานนิพนธ์) : A.Dr.SEO MIYOUNG
วิทยานิพนธ์/ คุชฎ์นิพนธ์)

หน่วยงานที่สังกัด : คณะศิลปกรรมศาสตร์

วิธีพิจารณา : Exemption Determination Expedited Reviews Full Board

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า โครงการวิจัยดังกล่าวเป็นไปตามหลักการของจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ โดยที่ผู้วิจัยเคารพสิทธิและศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์ไม่มีการล่วงละเมิดสิทธิ สวัสดิภาพ และไม่ก่อให้เกิดอันตรายแก่ตัวอย่างการวิจัยและผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย

จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยในขอบข่ายของโครงการวิจัยที่เสนอได้ (ดูตามเอกสารตรวจสอบ)

1. แบบเสนอเพื่อขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ฉบับที่ 2 วันที่ 25 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2566
2. โครงการวิจัยฉบับภาษาไทย ฉบับที่ 1 วันที่ 5 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2566
3. เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย ฉบับที่ 2 วันที่ 25 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2566
4. เอกสารแสดงความยินยอมของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย ฉบับที่ 2 วันที่ 25 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2566
5. แบบเก็บรวบรวมข้อมูล เช่น แบบบันทึกข้อมูล (Data Collection Form) แบบสอบถาม หรือสัมภาษณ์ หรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ฉบับที่ 1 วันที่ 5 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2566
6. เอกสารอื่น ๆ (ถ้ามี) ฉบับที่ - วันที่ - เดือน - พ.ศ. -

วันที่รับรอง : วันที่ 22 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2566

วันที่หมดอายุ : วันที่ 22 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2567

ลงนาม นางสาวพิมพ์พรณ เลิศล้ำ

(นางสาวพิมพ์พรณ เลิศล้ำ)

ประธานคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา

หนังสือตอบรับการตีพิมพ์บทความทางวิชาการ

FINE
ARTS
JOURNALSRINAKHARINWIROT
UNIVERSITY

No. 2024/002

Fine Arts Journal
Srinakharinwirot University
Sukhumvit 23, Bangkok 10110

19 March 2024

Subject: Notification of Article Consideration Results for Publication in the Fine Arts Journal, Srinakharinwirot University

Dear Lin Yiqi,

We are writing to you regarding the submission of your research article titled **“Women's of the TANG Dynasty Apparel Element in Modern Full dress Design Utilization”** (*Submission ID 270361*) for potential publication in the Fine Arts Journal, Srinakharinwirot University, ISSN 2773-8531 (Online). This journal has successfully undergone the academic journal quality assessment and is recognized in Tier 2 of the Thai-Journal Citation Index Centre (TCI) database for the period 2020 - 2024.

We are pleased to inform you that after careful consideration by at least three peer reviewers, the consensus is favorable towards your article.

Acceptance: We have decided to accept the publication of your article in the Fine Arts Journal, Srinakharinwirot University, Volume 29, Issue 1 (January - June 2024).

Rejection: The decision to publish is not applicable as the experts have unanimously agreed on the article's suitability.

We trust that you will find this notification in order. The editorial team extends our gratitude for your esteemed contribution of scholarly work, which serves to disseminate valuable research through the Fine Arts Journal, Srinakharinwirot University.

Sincerely,

(Assistant Professor Dr. Rawiwan Wanwichai)
Editor-in-Chief of Fine Arts Journal

Contact Information:

Ms. Piyathida Wongsuwan (Journal Coordination)
Faculty of Fine Arts at Srinakharinwirot University
Tel. 091 825 5866 , 02-260-0123 ext. 103
Email: fofajournal@gmail.com or Line ID : fofajournal

ภาคผนวก ข
เครื่องมือการวิจัย

แบบฟอร์มแบบสอบถามสำหรับประชาชนทั่วไป

ลำดับ	คำถาม
คำถามแบบปรนัย:	
1	เพศของคุณ? [เพียงคำตอบเดียว]* ☐ เพศชาย ☐ เพศหญิง
2	อายุของคุณ? [เพียงคำตอบเดียว]* ☐ น้อยกว่า 18 ปี ☐ 18-25 ปี ☐ 25-35 ปี ☐ 35-45 ปี ☐ 46-55 ปีขึ้นไป ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ: _____
3	คุณมาจากมณฑลอะไร? (ภูมิลำเนา) [ลงคำตอบเอง]* _____
4	อาชีพของคุณ? [เพียงคำตอบเดียว]* ☐ ประกอบอาชีพในแวดวงอุตสาหกรรมเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมการผลิต ☐ พนักงานบริการ ☐ ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ ☐ ประกอบอาชีพอิสระ ☐ ประกอบอาชีพด้านการบริหารจัดการ ☐ ธุรกิจส่วนตัว ☐ บุคคลไม่ประกอบอาชีพ ☐ เกษียณอายุ ☐ นักเรียนหรือนักศึกษา ☐ ประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ: _____
5	คุณรู้และเข้าใจประวัติศาสตร์ความเป็นมาของราชวงศ์ถัง และรู้จักเครื่องแต่งกายจีนแบบดั้งเดิมในสมัยราชวงศ์ถังหรือไม่? [เพียงคำตอบเดียว]*

ลำดับ	คำถาม
	<ul style="list-style-type: none"> ○ ไม่รู้จัก ○ รู้บ้างแต่ไม่มาก ○ รู้ข้อมูลพื้นฐานของเครื่องแต่งกายจีนแบบดั้งเดิมสมัยราชวงศ์ถัง ○ รู้จักเครื่องแต่งกายจีนแบบดั้งเดิมอย่างละเอียดรวมถึงรูปแบบ และภูมิหลังทางประวัติศาสตร์สมัยราชวงศ์ถัง ○ อื่น ๆ โปรดระบุ: _____
6	<p>คุณชื่นชอบราชวงศ์ถังและวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมสมัยราชวงศ์ถังหรือไม่? [เพียงคำตอบเดียว]*</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ ชอบ ○ ไม่ชอบ ○ ไม่แสดงความคิดเห็น
7	<p>คุณสนับสนุนเครื่องแต่งกายที่ออกแบบโดยผสมผสานอัตลักษณ์ด้านความงามของเครื่องแต่งกายจีนแบบดั้งเดิมสมัยราชวงศ์ถังเข้ากับสไตล์เครื่องแต่งกายสมัยใหม่หรือไม่? [เพียงคำตอบเดียว]*</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ สนับสนุน ○ ไม่สนับสนุน ○ เป็นกลาง ไม่สนับสนุนแต่ก็ไม่ต่อต้าน ○ อื่น ๆ โปรดระบุ: _____
8	<p>คุณรู้จักวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมในสมัยราชวงศ์ถังจากช่องทางใด? [เลือกได้หลายคำตอบ]*</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ สื่อโทรทัศน์หรือภาพยนตร์ ○ สื่อวิดีโอที่มีลิตมีเดียตามช่องทางออนไลน์ ○ หนังสือวรรณกรรมประวัติศาสตร์ ○ รู้จักผ่านการสนทนากับเพื่อนหรือผู้คนรอบข้าง ○ นิทรรศการตามพิพิธภัณฑ์ ○ ไม่สนใจและไม่มีช่องทางเรียนรู้ ○ อื่น ๆ โปรดระบุ: _____
9	<p>คุณคิดเห็นอย่างไรกับการสืบสานและการนำวัฒนธรรมจีนดั้งเดิมสมัยราชวงศ์ถังมาประยุกต์ให้กับเข้ายุคสมัยใหม่? [เลือกได้หลายคำตอบ]*</p>

ลำดับ	คำถาม
	<ul style="list-style-type: none"> ○ รู้สึกยินดีอย่างยิ่ง และเห็นชอบว่าควรส่งเสริมและดำเนินการคัดค้านนวัตกรรมทางด้านนี้อย่างจริงจัง ○ เห็นด้วยในการนำองค์ประกอบส่วนหนึ่งมาสืบสานต่อยอดและประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม ○ ไม่สมควรเปลี่ยนแปลง ควรฟื้นฟูโดยคงรูปแบบเอาไว้ดังเดิม ○ ไม่จำเป็นต้องนำมาสืบสานต่อยอด ควรปล่อยให้วัฒนธรรมเหล่านี้พัฒนาเองตามครรลองทางธรรมชาติ ○ ไม่สนใจ ไม่เคยคิดถึงประเด็นดังกล่าวเลย
10	<p>สีใดต่อไปนี่ที่คุณคิดว่าเป็นสีที่เหมาะสมสำหรับใช้แสดงออกถึงความเป็นวัฒนธรรมจีนในสมัยราชวงศ์ถัง? [เลือกได้หลายคำตอบ]*</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ สีเหลือง ○ สีแดง ○ สีเขียว ○ สีน้ำเงิน ○ สีม่วง ○ สีดำ ○ สีทอง ○ สีเงิน ○ สีน้ำตาล ○ อื่น ๆ โปรดระบุ: _____
11	<p>คุณคิดว่าอัตลักษณ์โดยภาพรวมของเครื่องแต่งกายจีนสมัยราชวงศ์ถังคืออะไร? [เลือกได้หลายคำตอบ]*</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ ชุดกระโปรงที่สวมโดยปิดชายเสื้อทางซ้ายทับไปทางด้านขวาซึ่งสวมยาวเลยมาถึงช่วงอก ○ เสื้อคลุมไหล่ที่มีขนาดใหญ่สวมคลุมทับทั้งตัว ○ เครื่องแต่งกายที่รัดพันรอบตัวปกปิดอย่างแน่นหนา ○ เครื่องแต่งกายที่สวมใส่สบาย เนื้อผ้าพลิ้วไหว ○ เครื่องแต่งกายสีสันสดใสที่เปิดเผยผิวกาย

ลำดับ	คำถาม
	<ul style="list-style-type: none"> ○ ชุดกระโปรงหรือสูทหรือเครื่องแต่งกาย ○ ไม่ทราบ
12	<p>คุณคิดว่าภาพลวดลายรูปแบบใดต่อไปนี้มีคุณสมบัติคล้ายกับลวดลายบนเครื่องแต่งกายเงินตั้งเดิมสมัยราชวงศ์ถัง? [เลือกได้หลายคำตอบ]*</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ รูปทรงเรขาคณิตที่จัดเรียงอย่างเป็นระเบียบและสวยงาม ○ ภาพลวดลายประเภทดอกไม้ พืชพันธุ์และลายโทเท็มที่มีลักษณะเป็นเส้นขีด ○ ภาพลวดลายที่จัดวางแบบผสมผสาน สลับทับซ้อนกันไปมา ○ ภาพลวดลายรูปสัตว์ประเภทต่าง ๆ ○ ลวดลายประเภทอื่น ๆ ○ เครื่องแต่งกายที่ไม่มีการตกแต่งด้วยภาพลวดลายใด ๆ ○ ไม่ทราบ
13	<p>คุณคิดว่าตัวเลือกใดต่อไปนี้เป็นสื่ออธิบายถึงอัตลักษณ์ด้านการประณีตของสตรีจีนในสมัยราชวงศ์ถังได้อย่างเหมาะสม? [เลือกได้หลายคำตอบ]*</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ การจัดทรงผมที่มีรูปทรงซับซ้อนและหวีหวากเกินจริง ○ การแต่งหน้าในสไตล์เรียบง่ายและงามสง่า ○ การประคองแต่งหน้าด้วยสีสันทัดจำ ○ การเสริมแต่งด้วยเครื่องประดับโลหะสไตล์สุภาพ ○ การตกแต่งบริเวณใบหน้าด้วยไข่มุกจำนวนมาก ○ การแต่งหน้าและแต่งกายในสไตล์ลึกลับโดยสวมหมวกปกปิดใบหน้าเอาไว้ให้มืดสนิท ○ การแต่งหน้าโดยใช้ชาดแดงแต้มเล็ก ๆ ตรงบริเวณกลางริมฝีปาก ○ ไม่แต่งหน้า ○ ไม่ทราบ
14	<p>คุณคิดว่าตัวเลือกใดต่อไปนี้มีคุณสมบัติด้านเทคนิคหัตถศิลป์ของเครื่องแต่งกายเงินตั้งเดิมสมัยราชวงศ์ถัง? [เลือกได้หลายคำตอบ]*</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ งานหัตถศิลป์ที่เย็บปักด้วยด้ายโลหะหรือทองคำ ○ งานหัตถศิลป์ผ้ามัดย้อมลายด้วยสีชาและสีน้ำเงิน ○ อูตมไปด้วยวัสดุผ้าทอสีสดใสหลากหลายเฉดสี

ลำดับ	คำถาม
	<ul style="list-style-type: none"> ○ ผ้าฝ้ายและผ้าป่านเนื้อหยาบ ○ การตกแต่งด้วยสีสันทันและรูปแบบที่เรียบง่ายทว่าสง่างาม ○ ไม่มีการตกแต่งและไม่มีการใช้สีสันทันหลากหลาย ○ ไม่ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับตัวเลือกในช่วงต้นแม้แต่น้อย
15	<p>ในแง่ของการสวมใส่ คุณรู้สึกชื่นชอบเครื่องแต่งกายรูปแบบในข้อใดต่อไปนี้มากที่สุด? [เพียงคำตอบเดียว]*</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ เครื่องแต่งกายตามแบบฉบับจีนโบราณดั้งเดิมสมัยราชวงศ์ถัง ○ เครื่องแต่งกายแบบจีนสมัยราชวงศ์ถังที่ดัดแปลงให้มีรูปแบบทันสมัย ○ เครื่องแต่งกายตามแฟชั่นสมัยนิยมที่ผสมผสานด้วยองค์ประกอบจากเครื่องแต่งกายสมัยราชวงศ์ถัง ○ ไม่จำเป็นต้องปรับแก้หรือดัดแปลงใด ๆ แค่รักษาสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันเอาไว้ก็เพียงพอแล้ว
คำถามแบบอัตนัย:	
16	คุณคิดเห็นอย่างไรกับแนวคิดการออกแบบเครื่องแต่งกายโดยผสมผสานชุดพิธีการสมัยใหม่เข้ากับองค์ประกอบจากเครื่องแต่งกายจีนสมัยราชวงศ์ถัง?
17	คุณคิดว่าการสวมใส่เครื่องแต่งกายแบบวัฒนธรรมดั้งเดิมสร้างความเปลี่ยนแปลงหรือส่งผลกระทบต่อชีวิตของคุณหรือไม่? แล้วส่งผลอย่างไร?
18	จากมุมมองด้านการออกแบบ คุณมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับองค์ประกอบด้านอัตลักษณ์ทางความงามจากวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายจีนดั้งเดิมสมัยราชวงศ์ถังที่นำมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบเครื่องแต่งกายสมัยใหม่อย่างไร?
19	คุณรู้จักแบรนด์เสื้อผ้าที่มีชื่อเสียงในปัจจุบันที่นำองค์ประกอบจากปัจจัยดั้งเดิม อาทิ วัฒนธรรมจีนสมัยราชวงศ์ถังมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์บ้างหรือไม่?
20	คุณมีข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอย่างไรเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางการออกแบบที่บูรณาการแฟชั่นสมัยนิยมเข้ากับวัฒนธรรมจีนสมัยราชวงศ์ถัง?

ภาคผนวก ค
รูปภาพผลงาน

ภาพร่างผลงานชิ้นสุดท้ายในค่าความละเอียดสูง

ภาพบรรยากาศขณะเตรียมผลงานก่อนการจัดนิทรรศการ

อ้างอิงเอกสารภาคผนวกที่เกี่ยวข้อง

-Official website of Wenjuanxing software: <https://www.wjx.cn/>

-Inquiry website for questionnaire in this article:

[https://www.wjx.cn/wjx/activitystat/verifyreportpassword.aspx?viewtype=1&activity=20198640&type=1\(Password 111111\)](https://www.wjx.cn/wjx/activitystat/verifyreportpassword.aspx?viewtype=1&activity=20198640&type=1(Password 111111))

-Yudi Clothing public information:

<https://mp.weixin.qq.com/s/t9HT3umTEsFE1xwh4pRslw>

<https://mp.weixin.qq.com/s/DMKi2DaU4Ndikwqq6NfJow>

-Official introduction of Xiangxian Fushi Fashion Design Education and Training Institution:

<https://mp.weixin.qq.com/s/onhvV2ijwEy8mM-NSfbcCQ>

-News related to Jingxi Xiuyunfang hydrangea in Guangxi:

<https://mp.weixin.qq.com/s/sj--DAIFeirx-liDcsfG1g>

ช่องทางเข้าถึงพิพิธภัณฑ์ดิจิทัล

-Happy Residence in Chang'an:

https://www.720yun.com/t/21vku72l517?scene_id=40899461

-Xi'an Museum:

<https://www.xabwy.com/showtwo.html?id=485&type=37&num=3>

Digital DunHuang: <https://www.e-dunhuang.com/>

-Digital Cultural Relics Library of The Palace Museum:

<https://digicol.dpm.org.cn/?category=17>

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	YIQI LIN
วัน เดือน ปี เกิด	19/11/1992
สถานที่เกิด	เมืองไป่เซี่ย มณฑลกวางสี ประเทศจีน
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	หน่วย 210 อาคาร 7 พื้นที่ชมวิว Haoran ถนน Minzu เขต Qingxiu เมืองหนานหนิงมณฑลกวางสีประเทศจีน
ตำแหน่งและประวัติการ ทำงาน	ดีไซเนอร์แฟชั่น 09/ 2016-11/2019 ผู้ช่วยออกแบบ 07/2015-08/2016
ประวัติการศึกษา	ระดับปริญญาตรี 09/ 2011-07/2015
รางวัลหรือทุนการศึกษา	-

